

**LETTERLIJKE EN PRACTICALE VERKLARING VAN HET
NIEUWE TESTAMENT**

GALATEN – EFÉZE – FILIPPENSEN - COLLOSENZEN

DOOR

MATTHEW HENRY

OPNIEUW UIT HET ENGELSCH VERTAALD.

**VERMEERDERD MET EEN VOORREDE VAN DR. H. BAVINCK
TWEEDE DRUK.**

UITGAVE VAN J. H. KOK TE KAMPEN.

**STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2011**

EEN VERKLARING MET PRACTISCHE OPMERKINGEN VAN DE BRIEF VAN DE APOSTEL PAULUS AAN DE GALATEN

INLEIDING

Deze brief van Paulus is gericht niet aan de gemeente of gemeenten van een enkele s zoals sommige andere, maar aan die van een landschap of provincie, want dat was Galatië. Het is zeer waarschijnlijk dat deze Galatiërs door zijn bediening het eerst tot het Christendom gebracht waren; of, indien hij niet het werktuig voor de planting geweest was, dan was hij elk geval gebruikt voor het natmaken, gelijk blijkt uit de brief zelf, zoowel als uit Hand.18: waar wij lezen dat de apostel het gehele land van Galatië en Phrygië doorreisde, de discipelen versterkende. Terwijl hij bij hen was, betoonden zij de grootste achting en liefde voor hem zoowel als voor zijn dienst; maar hij was nog niet lang vertrokken of enige Judese leraars kwamen tot hen, door wier kunstgrepen en verdachtmakingen zij weldra lager gedachten over beide opvatten.

Hetgeen deze valse leraren voornamelijk bedoelden, was hen af te trekken van de waarheid, zoals die in Jezus is; met name van het grote leerstuk van de rechtvaardigmaking, hetwelk zij grof bedierven, door vast te stellen de noodzakelijkheid om met het geloof in Christus het naleven van de wet van Mozes te paren. Om beter hun doel te bereiken, doen zij al wat in hun vermogen was, om het karakter en de goeden naam van de apostel te kleinen, en de hunne op die bouwvallen te stichten. Daartoe stelden ze hem voor als iemand die, indien hij ook apostel mocht zijn, veel lager stond dan de anderen, en die vooral niet een eerbied toekwam als Petrus, Jakobus en Johannes, wier volgelingen zij waarschijnlijk voorgaven te zijn. In die pogingen slaagden zij maar al te goed.

Dit was de aanleiding tot schrijven van deze brief, waarin hij uitdrukking geeft aan zijn grote bezorgdheid, dat zij zo spoedig van het geloof des Evangelies hadden doen afvoeren; hij verdedigt zijn karakter en gezag als apostel tegen de aanvechtingen van zijn vijanden, aantonende dat zijn zending en roeping beide Goddelijk waren en dat hij in geen enkel opzicht minder was dan de voornaamste apostelen 2 Cor. 11: 5.

Daarop legt hij uit en handhaaft hij het grote leerstuk van het Evangelie rechtvaardiging door het geloof zonder de werken van de wet; en weerlegt sommige bedenkingen die desbetreffende in hun harten konden gerezen zijn.

Na dit belangrijk leerstuk te hebben vastgesteld, wekt hij hen op om standvastig te blijven in de vrijheid, waarmede Christus vrijgemaakt had; hij waarschuwt hen tegen misbruik van die vrijheid; geeft hun verscheiden nodige raadgevingen en besturingen, en besluit de brief met een nauwkeurige tekening die valse leraars, die hen verstrikt hadden, en, als tegenstelling, van zijn eigen houding en gedrag. Zijn grote begeerte en doel in dit alles was: terug te brengen hen die afgeweken en te bevestigen degenen die wankelden en standvastig te doen blijven degenen, die hun op rechtheid bewaard hadden.

HOOFDSTUK I

In dit hoofdstuk, na de inleiding, vers 1-5, berispt de apostel de gemeenten scherp over hun afwijking van het geloof, vers 6-9; en bewijst daarna zijn apostelschap, dat zijn vijanden voor hen twijfelachtig gemaakt hadden;

I. Door zijn bedoeling met de prediking van het Evangelie, vers 10;

II. Doordat hij het onmiddellijk door Goddelijke openbaring ontvangen had, vers 11, 12.

Ten bewijze daarvan zegt hij hen:

1. Hoe zijn vroegere omgang was, vers 13, 14;
2. Hoe hij bekeerd en tot het apostelschap geroepen was, vers 15, 16;
3. Hoe hij zich daarna gedroeg, vers 16-24.

Gal. 1:1-5

In deze verzen hebben we de voorrede of inleiding, waaromtrent wij opmerken:

I. De persoon of personen, door wie deze brief wordt gezonden, - Paulus, *een apostel*, enz. *en al de broeders, die met mij zijn*.

1. De brief werd gezonden door Paulus; hij alleen is de schrijver. En omdat er sommigen onder de Galatiërs waren, die zijn karakter en gezag trachtten te verkleinen, geeft hij dadelijk in de eerste regels een algemeen overzicht van zijn dienst en van de wijze, waarop hij daartoe geroepen was, hetwelk hij in het vervolg van dit en in het volgende hoofdstuk breder uiteenzet. Wat zijn dienst aangaat: hij was *een apostel*. Hij deinst er niet voor terug, zichzelf zo te noemen, hoewel zijn vijanden hem nauwelijks die naam wilden geven. En om hun aan te tonen dat hij die titel niet zonder rechtmatige grond voert, deelt hij hun mee hoe hij tot deze waardigheid en bediening geroepen was, en verzekert hun dat zijn zending geheel Goddelijk was, want hij was apostel, *niet van mensen of door een mens*.

Hij had niet de roeping van een gewoon dienaar; maar een buitengewone roeping van de hemel. Ook had hij zijn bekwaamheid daartoe, of zijn aanstelling, niet ontvangen door tussenkomst van mensen, maar hij had de ene zowel als de andere rechtstreeks van boven, want hij was een apostel van *Jezus Christus*; hij had zijn opdracht en zending onmiddellijk van Hem, en dientengevolge van *God de Vader*; die één was met Hem naar Zijn Goddelijke natuur, en die Hem aangewezen had als Middelaar, om te zijn de apostel en hogepriester onzer belijdenis, en om anderen in Zijn dienst aan te stellen.

Hij voegt erbij: *die Hem uit de doden opgewekt heeft*, om ons mede te delen, ten eerste dat God de Vader daardoor een openbaar getuigenis gegeven heeft dat Christus Zijn Zoon en de beloofde Messias is, en ook dat zijn eigen roeping tot apostel onmiddellijk van Christus kwam, nadat deze van de doden opgewekt was en ten hemel gevaren; zodat Paulus alle reden had om zichzelf te beschouwen als de gelijke van de overige apostelen, zelfs in enkele opzichten hun meerdere. Want zij waren op aarde geroepen, terwijl zijn roeping uit de hemelen kwam. Dus verheerlijkt de apostel, nu hij door zijn vijanden tegengewerkt wordt, zijn bediening. En daaruit blijkt dat, hoewel niemand ooit trots mag zijn op enig gezag dat hij bezit, het toch in zekere omstandigheden en tijden noodzakelijk kan zijn het te handhaven. Maar:

2. Hij verenigt al de broederen, die met hem waren, in het opschrift van de brief met zich en schrijft uit hun naam zowel als uit de zijnen. Onder *al de broeders die met mij zijn* kunnen verstaan worden de Christenen in het algemeen, ter plaatse waar hij zich toen bevond, of zij die als dienaren geroepen waren. Niettegenstaande zijn voornamer roeping en bediening, is hij bereid hen als broederen te erkennen en, hoewel hij alleen de brief schreef, hen in de aanhef mede te noemen. Hierin toont hij zijn grote bescheidenheid en nederigheid; maar hoe ver hij ook zijn mocht van aanmatiging, heeft

hij waarschijnlijk zo geschreven om deze gemeenten acht te doen slaan op de inhoud van de brief, omdat hieruit bleek dat deze broederen het met de inhoud zijner prediking eens waren en gereed om dat te bevestigen. De inhoud was dezelfde, die door anderen zowel als steeds door hemzelf gepredikt en beleden werd.

II. Aan wie de brief gericht is: *aan de gemeenten van Galatië*. Er waren toentertijd meerdere gemeenten in dat landschap, en het schijnt dat zij allen min of meer bedorven waren door de kunstgrepen van de verleiders, die bij hen ingekropen waren, en daarom schreef Paulus, wie *dagelijks de zorg voor al de gemeenten overviel*, en die zeer bewogen was over hun toestand en begerig om hen terug te brengen tot het ware geloof en daarin te bevestigen, hun deze brief. Hij richt die tot hen allen, omdat allen meer of min bij de zaak betrokken waren; en geeft hun de naam *gemeenten*, hoewel zij genoeg gedaan hadden om die naam te verbeuren; want bedorven gemeenten worden niet erkend gemeenten te zijn. Doch ongetwijfeld waren er nog sommigen onder hen, die in het geloof volhardden, en hij was niet zonder hoop dat de anderen terugkeren zouden.

III. De apostolische zegen, **vers 3**. Hierin wensen de apostel en de broederen, die met hem zijn, deze gemeenten *genade en vrede van God de Vader en van onze Heere Jezus Christus*. Dat is de gewone zegen, waarmee hij de gemeenten zegent in de Naam des Heeren: *genade en vrede*. Genade omvat Gods welwillendheid jegens ons en het goede werk dat Hij in ons werkt; en vrede is alle inwendige vertroosting of uitwendige voorspoed, die wij waarlijk nodig hebben; en zij komen van God de Vader als de bron, door Jezus Christus als het kanaal. Deze beide wenst de apostel deze Christenen toe. Maar laat ons opmerken: eerst genade, daarna vrede; want er kan geen waarachtige vrede zijn zonder genade.

Nu hij de Heere Jezus Christus genoemd heeft, kan hij niet nalaten zijn lof uit te breiden, en daarom voegt hij er bij, **vers 4**: *Die zichzelf gegeven heeft voor onze zonden, enz.* Jezus Christus gaf zichzelf voor onze zonden als een groot slachtoffer om verzoening aan te brengen; dat vereiste de rechtvaardigheid Gods en Hij onderwierp zich daaraan om onzentwil vrijwillig. Het grote doel daarvan was om *ons te trekken uit deze tegenwoordige boze wereld*; niet enkel ons te verlossen van de toorn Gods en de vloek der wet, maar ons ook te trekken uit de verdorvenheid, die in de wereld is door de vleselijke lusten, en ons van haar schandelijke gebruiken en praktijken te genezen, waaraan wij van nature verslaafd zijn, en ons daardoor vrij te maken van de Mozaïsche wet; want dat betekent *aioon hoetos*, 1 Cor. 2:6, 8. Daarom trent merken wij op:

1. De tegenwoordige wereld is een boze wereld; zij is dat geworden door de zonde der mensen, en zij is dit terwille van de zonde en de smart, die daarmee verbonden is, en de vele verleidingen en verzoeking, waaraan wij blootgesteld zijn zolang wij in haar leven. Maar:

2. Jezus Christus is gestorven om ons te verlossen van de tegenwoordige boze wereld; niet om dadelijk zijn volk uit haar weg te nemen, maar om het voor haar macht te behoeden, om hen in het boze te bewaren en hen op zijn tijd in bezit te stellen van een andere, betere wereld. Dat heeft Hij gedaan, zegt de apostel, *naar de wil van onze God en Vader*. Toen Hij met dat doel zichzelf offerde, handelde Hij naar de wil des Vaders, zowel als uit eigen vrijen wil, en daarin hebben wij de grootste reden om te steunen op de genoegzaamheid en aannemelijkheid van wat Hij voor ons gedaan en geleden heeft. Ja, daardoor hebben wij vrijmoedigheid om op God als onze Vader te zien, want zo noemt de apostel Hem hier. Indien Hij de Vader is van onze Heere Jezus, dan is Hij in en door Hem ook de Vader van alle ware gelovigen, zoals onze gezegende Zaligmaker

ons zelf zegt in Joh. 20:17, waar Hij zegt: *Ik vaar op tot Mijn Vader en uw Vader*. De apostel, na op deze wijze gesproken te hebben van de grote liefde, waarmee Christus ons liefgehad heeft, besluit zijn voorrede met een plechtige uiting van prijs en heerlijkheid aan Hem, **vers 5**. *Denwelke zij de heerlijkheid in alle eeuwigheid, Amen!* Hij duidt aan dat Christus daardoor rechtvaardig aanspraak heeft op onze hoogste achting en eerbied. Of deze lofverheffing moet geacht worden beiden God de Vader en onze Heere Jezus Christus te bedoelen, van wie hij tevoren genade en vrede toegebeden heeft. Beiden zijn onze verering en aanbidding waard; alle eer en heerlijkheid is hun eeuwig verschuldigd, zowel om hun oneindige majesteit als om de zegeningen welke wij van hen ontvangen.

Gal. 1:6-9

Hier komt de apostel tot het eigenlijke onderwerp van zijn brief; en hij vangt aan met een algemeen verwijt aan deze gemeenten voor hun onstandvastigheid in het geloof, waarop hij nader in de onderdelen, later ingaat. Hier merken wij op:

I. Hoezeer hij hun gebrek ter harte neemt.

Ik verwonder mij enz. Het vervulde hem tegelijkertijd met de grootste verwondering en droefheid. Hun zonde en dwaasheid waren dat zij niet de leer des Christendoms vasthielden zoals die hun gepredikt was, maar zich van haar zuiverheid en eenvoud lieten afleiden. En er waren verschillende dingen, waardoor hun gebrek zeer vergroot werd.

1. Zij waren *wijkende van dengenen, die hen geroepen had*; niet alleen van de apostel, die het werktuig geweest was om hen te roepen tot deelgenootschap aan het Evangelie, maar van God zelf; op wiens gezag en voorschrift het Evangelie hun verkondigd was en zij uitgenodigd waren om zijn voorrechten te delen; zodat zij daardoor zich schuldig gemaakt hadden aan grote verwaarlozing Zijner liefde en genade voor hen.

2. Zij waren geroepen *in de genade van Christus*. Aangezien het Evangelie, dat hun gepredikt was, de heerlijkste openbaring van Goddelijke genade en barmhartigheid in Christus Jezus was, zo waren zij daardoor geroepen om te delen in de grootste zegeningen en voorrechten, als rechtvaardigmaking en verzoening met God hier, en eeuwig leven en geluk hiernamaals. Deze onze Heere Jezus heeft ons gekocht tot de prijs van Zijn dierbaar bloed en schenkt de verlossing om niet aan allen, die haar in oprechtheid aannemen; en daarom, naarmate der grootheid van het voorrecht dat zij genoten, waren ook hun zonde en dwaasheid groot in het verlaten van de geordenden weg om deze zegeningen deelachtig te worden en in het verdragen dat zij ervan afgetrokken werden.

3. Dat zij *zo haast* weken. In zeer korte tijd hadden zij het vertrouwen op en de waardschatting van deze genade van Christus verloren, welke zij schenen te bezitten; en slechts al te gemakkelijk waren zij het eens geworden met hen, die door de wet wilden gerechtvaardigd worden, zoals menigeen wilde, die opgevoed was in de gedachten en leringen der Farizeeën, waarmee zij de leer van Christus vermengden, die zij daardoor bedierven; en dit was niet alleen een bewijs van hun zwakheid, maar ook een vermeerdering van hun schuld.

4. Dat zij waren overgebracht *naar een ander Evangelie; daar er geen ander is*. Zo noemt de apostel de leer van deze Judese leraren; hij noemt het een ander Evangelie, omdat het een weg tot rechtvaardigmaking en verlossing leerde, welke verschilde van

die, die in het Evangelie geopenbaard is, namelijk door de werken, en niet door het geloof in Christus. En dan voegt hij er bij: *Daar er geen ander is* (of: *dat* geen ander is). U zult ondervinden dat het in 't geheel geen Evangelie is - niet waarlijk een ander Evangelie, maar een verdraaiing van het Evangelie van Christus en een ondersteboven werpen van de grondslagen. Daarmee toont hij aan, dat zij, die een anderen weg naar de hemel willen gaan dan die, welke het Evangelie van Christus geopenbaard heeft, schuldig staan aan grote vervalsing en ten slotte zullen zien hoe jammerlijk zij zich bedrogen hebben. Daardoor tracht de apostel deze Galatiërs een levendig gevoel te geven van hun schuld in het verlaten van de Evangelische weg ter rechtvaardigmaking; maar toch gelijktijdig matigt hij zijn verwijt met mildheid en tederheid jegens hen, en zegt hun dat zij veeleer afgetrokken worden door de kunstgrepen en listigen van anderen, die hen beroerden, dan dat zij uit eigen beweging die weg opgingen; hetwelk hen wel niet verontschuldigde, doch toch hun schuld verminderde. En hierdoor leert hij ons, dat wij wel getrouw anderen bestraffen moeten, maar ook teder zijn en hen *terechtbrengen in de geest der zachtmoedigheid*, Hfdst. 6:1.

II. Hoe verzekerd hij was, dat het door hem aan hen gepredikte Evangelie het enige ware was. Hij was daarvan zo volkomen overtuigd, dat hij een vervloeking uitsprak over hen, die voorgaven een ander Evangelie te prediken, **vers 8**; en om hen te laten zien dat hij dat niet in overijling of hartstochtelijke ijver doet, herhaalt hij het, **vers 9**. Dat rechtvaardigt niet ons uitbraken van vervloeking over hen, die in mindere zaken van ons verschillen. Het is alleen tegen hen, die een nieuw Evangelie bedenken, die de grondslag van het verbond der genade omkeren, door de werken der wet in plaats van de rechtvaardigheid van Christus te stellen en het Christendom door Judaïsme bederven, dat Paulus het uitspreekt. Hij stelt het geval: "Onderstelt dat wij u een ander Evangelie verkondigden; ja, onderstelt dat een engel uit de hemel dat deed"; niet alsof het mogelijk ware dat een engel uit de hemel de boodschapper van een leugen zou zijn, maar hij zegt dit om des te meer kracht bij te zetten aan wat hij zal laten volgen. Indien u een ander Evangelie verkondigd wordt, onder onze naam, of onder voorgeven dat de bringer ervan het van een engel uit de hemel ontvangen heeft, dan wordt u daardoor bedrogen; en wie zulk een Evangelie verkondigt, ligt zelf onder de vloek en brengt u in gevaar van er ook onder te komen.

Gal. 1:10-24

Wat Paulus in de aanhef van de brief meer in het algemeen gezegd had, wordt thans in bijzonderheden breder door hem behandeld. Daar had hij verklaard een apostel van Christus te zijn, en hier gaat hij er toe over zijn aanspraak op die hoedanigheid en die dienst te bewijzen. Er waren sommigen in de gemeenten van Galatië, die er op uit waren om die in twijfel te trekken, want zij die de ceremoniële wet predikten deden al wat hun mogelijk was om Paulus' invloed te verkleinen, omdat hij het zuivere Evangelie van Christus aan de heidenen verkondigde. Daarom gaat hij er hier toe over om de Goddelijkheid van zijn leer te bewijzen, opdat daardoor de verdenkingen, die zijn vijanden op hem geworpen hadden, zouden weggenomen en deze Christenen tot beter inzicht van het door hem gepredikte Evangelie gebracht worden.

I. De bedoeling van zijn dienst was niet *de mensen te behagen, maar God*. Dat wil zeggen, dat hij in zijn verkondiging van het Evangelie niet handelde in gehoorzaamheid aan mensen, maar aan God, die hem tot het werk dezer bediening geroepen had; en kan ook bedoelen dat hij het doel had de mensen te brengen tot gehoorzaamheid niet aan mensen, maar aan God. Hij beleed te handelen krachtens zending van God; zodat zijn

voornaamste doel was bevordering van diens heerlijkheid, door de zondaren te bekeren tot onderwerping aan Hem. En daar dit zijn grote doel moest zijn, *trachtte hij niet mensen te behagen*. Hij voegde zich in zijn leer niet naar de zin van mensen, zomin om hun goedkeuring te verwerven als om hun verwijten te vermijden; maar zijn grote zorg was zich Gode aangenaam te maken. De Judese leraars, door welke deze gemeenten bedorven werden, hadden een zeer verschillend gedrag; zij vermengden de werken met het geloof en de wet met het Evangelie, alleen om de Joden te behagen, die ze het naar de zin maakten om vervolging te ontgaan. Maar Paulus was een man van een anderen geest; hij dong niet naar hun gunst en verborg zich niet voor hun woede, en verminkte dus het Evangelie van Christus niet om hun goedkeuring te verwerven of hun woede te ontkomen. En hij noemt daarvoor deze geldige reden op: *Indien ik nog mensen behaagde, zo ware ik geen dienstknecht van Christus*. Door de oprechtheid van zijn bedoelingen in de vervulling van zijn dienst bewijst hij waarlijk een apostel van Christus te zijn. Hij wist dat mensen behagen en Christus dienen niet kunnen samengaan; niemand kan twee heren dienen; en daarom, hoewel hij niemand nodeloos mishagen wilde, zou hij zich nooit veroorloven de mensen te behagen ten koste van zijn getrouwheid aan Christus.

Van deze gemoedsgesteldheid en dit gedrag moeten wij goed kennis nemen.

1. Het grote doel van bedienaren van het Evangelie moet zijn de mensen tot God te brengen.
2. Zij, die getrouw zijn, zullen nooit zoeken mensen te behagen, maar zich aangenaam maken bij God.
3. Zij kunnen niet naar de gunst van mensen dingen, wanneer zij trouwe dienaren van Christus willen zijn. Maar alsof deze bewijsvoering nog niet voldoende zou geacht worden, gaat hij er thans toe over om zijn apostelschap te bewijzen.

II. De wijze, waarop hij het Evangelie ontving, dat hij hun verkondigde. Wat dat betreft verzekert hij hun, **vers 11, 12**, dat hij het niet ontvangen heeft door onderricht van anderen, maar door openbaring van de hemel. Een voornaam ding in de aanstelling van de apostel was, dat hij voor deze bediening geroepen en onderwezen was onmiddellijk door Christus zelf. En hierin toont hij dat hij in geen geval gebrekkig was, wat ook zijn vijanden tegen hem beweren mochten. Gewone dienaren ontvangen hun roeping tot prediking van het Evangelie door tussenkomst van anderen, en evenzo is door middel van het onderwijs en de hulp van anderen de nodige kennis hun bijgebracht. Maar Paulus zegt hun, dat hij zijn kennis van het Evangelie zowel als zijn bevoegdheid om het te prediken rechtstreeks van de Heere Jezus ontving; het Evangelie, dat hij predikte, was *niet naar de mens, ook had hij het niet van een mens ontvangen of geleerd*, maar door onmiddellijke ingeving of openbaring van Jezus Christus. Dit was hij bezig te bevestigen ten einde zich een apostel te bewijzen, en daarom:

III. Vertelt hij hun hoe zijn opvoeding was en welke omgang hij dientengevolge in vroeger tijd had, **vers 13, 14**. In het bijzonder meldt hij dat hij opgevoed is in de Joodse godsdienst; en *dat hij daarin toenam boven velen van zijn ouderdom in zijn geslacht, en overvloedig ijverig was voor zijn vaderlijke inzettingen*; de leerstellingen en gebruiken, die door hun vaders uitgevonden waren en van het ene geslacht op het andere overgegaan; ja, tot zulk een hoogte dat zijn ijver daarvoor maakte, *dat hij uitnemend zeer de gemeente Gods vervolgde en verwoestte*. Hij was niet alleen een verwerper van de Christelijke leer geweest, niettegenstaande de vele voortreffelijke bewijzen, die van haar hemelse oorsprong gegeven waren, maar hij was er zelfs een vervolger van

geworden en had zich met de grootste woede en het meeste geweld er aan gewijd om haar belijders uit te delgen. Daar maakt Paulus dikwijls melding van, ter verheerlijking van die vrije en rijke genade, die zulk een wondervolle omkeer in hem gewrocht had, waardoor zo groot zondaar als hij was gemaakt werd tot een oprecht boeteling, en van vervolger apostel werd. En deze gelegenheid was geschikt om dat te vermelden, want daaruit zou duidelijk worden dat hij niet, gelijk zoveel anderen, tot het Christendom gebracht was eenvoudig door opvoeding, omdat hij opgeleid was in vijandschap tegen de Christelijke leer. En dus konden zij redelijkerwijze onderstellen, dat er iets zeer bijzonders moest geschied zijn om zo grote omkeer in hem tot stand te brengen, welke de vooroordelen van zijn opvoeding overwonnen had en hem gebracht had niet alleen tot de belijdenis, maar tot de prediking, van de leer, die hij vroeger zo heftig tegengestaan had.

1. Op welke wondervolle wijze hij van de dwaling zijns wegs teruggebracht was, en geleid tot de kennis van het geloof van Christus en aangesteld tot apostel, **vers 15, 16**. Dit was niet geschied in de gewonen weg, maar door buitengewone middelen, op zeer bijzondere wijze, want:

A. *God had hem van zijner moeders lijf aan afgezonderd*. De verandering, die in hem gewrocht was, was de voorzetting van een Goddelijk voornemen ten zijn opzichte, waardoor hij verkoren was om Christen en apostel te worden, reeds vóór hij ter wereld kwam en goed of kwaad gedaan had.

B. *Hij was geroepen door Gods genade*. Allen, die ter zaligheid bekeerd worden, zijn geroepen door Gods genade; hun bekering is het gevolg van Zijn welbehagen in hen en werd bewerkt door Zijn macht en genade in hen. Maar in het geval van Paulus was iets bijzonders, beide in het plotselinge en in de grootheid van de in hem gewrochte verandering; en evenzo in de wijze waarop zij tot stand kwam. Zij geschiedde niet door tussenkomst van anderen, die als werktuigen gebruikt werden, maar door Christus' persoonlijke verschijning aan hem, waardoor het een meer bijzonder en buitengewoon betoon van Goddelijke macht en gunst werd.

C. Hij had Christus *in hem geopenbaard*. Hij was niet slechts aan hem, maar ook in hem geopenbaard. Het zou ons weinig nut doen indien Christus alleen aan ons, en ook niet in ons geopenbaard werd; maar dit was met Paulus het geval niet. Het *behaagde God zijn Zoon in hem te openbaren*; hem tot de kennis van Christus en Zijn Evangelie te brengen door bijzondere en onmiddellijke openbaring. En:

D. Het was geschied met dit doel, dat hij Hem zou verkondigen onder de heidenen; niet alleen dat hijzelf Hem omhelzen zou, maar Hem ook aan anderen verkondigen, zodat hij Christen en apostel was, beide door openbaring.

2. Hij vertelt hoe hij zich daarna gedroeg; van **vers 16** tot het einde. Dús tot dit werk en deze dienst geroepen zijnde, *ging hij niet te rade met vlees en bloed*. Dat mag in het algemeen opgevat worden, en dan kunnen wij er uit leren, dat zo God ons roept, wij niet vlees en bloed raadplegen moeten. Maar de bedoeling hier is, dat hij geen raad inwon bij mensen; hij wendde zich niet tot anderen om hun raad en bestuur; *hij ging niet wederom naar Jeruzalem tot degenen, die vóór hem apostelen waren*, alsof hij nodig had door hen goedgekeurd te worden of van hen verdere inlichting en machtiging te ontvangen. In plaats daarvan ging hij een andere weg op; hij *ging henen naar Arabië*, hetzij als oord van afzondering, geschikt om verdere Goddelijke openbaringen te ontvangen, hetzij om daar het Evangelie onder de heidenen te verkondigen, omdat hij de apostel der heidenen was. Vandaar *keerde hij wederom naar Damascus*, waar hij zijn

bediening aangevangen had en waar hij met moeite aan de woede zijner vijanden ontkomen was, Hand. 9.

Het was niet dan *drie jaren* na zijn bekering, dat hij *weer naar Jeruzalem ging om Petrus te bezoeken*; en hij bleef bij hem slechts zeer korte tijd, niet langer dan *vijftien dagen*. Terwijl hij daar was, gaf hij zich niet over aan levendig verkeer; want *hij zag geen der andere apostelen, dan Jakobus de broeder des Heeren*. Men kon dus volstrekt niet beweren, dat hij zijn kennis van het Evangelie of zijn bevoegdheid om het te verkondigen van anderen ontvangen had; maar het was duidelijk dat hij beide, zijn roeping en apostolische dienst, langs buitengewone, Goddelijke weg verkreeg.

Daar deze mededeling belangrijk was, om zijn aanspraak op de bediening te bevestigen, en om de Galatiërs terug te brengen van de vooroordelen, die zij tegen hem opgevat hadden, bevestigt hij haar met een plechtige eed, **vers 20**. Hij verklaart, als in de tegenwoordigheid Gods, dat hetgeen hij gezegd had, stipt de waarheid was, en dat hij in hetgeen hij getuigd heeft niet loog. hoewel dat ons niet de vrijheid geeft om bij elke gelegenheid God plechtig als getuige aan te roepen, bewijst het, dat het in gewichtige gevallen en ogenblikken niet slechts geoorloofd, maar ook plichtmatig zijn kan.

Daarna, zegt hij, *ben ik gekomen in de gemeenten van Syrië en Cilicië*. Na dit korte bezoek aan Petrus gebracht te hebben, ging hij naar zijn werk terug. Hij had in die tijd geen gemeenschap *met de gemeenten van Christus in Judea*; en was hun *zelfs van aangezicht onbekend*. Maar *gehoord hebbende dat degene, die hen vroeger vervolgd had, nu het geloof verkondigde, dat hij eertijds verwoestte, verheerlijkten zij God*; om hem. Velen dankten God op het horen van de tijding van die machtigen omkeer in hem, die hen verheugde en aanspoorde om Gode daarvoor heerlijkheid te brengen.

HOOFDSTUK II

In dit hoofdstuk vervolgt de apostel het verhaal van zijn vroeger leven en gedrag, dat hij in het vorige begonnen heeft, en uit hetgeen er verder voorviel tussen hem en de overige apostelen blijkt, dat hij hen niet te danken had voor zijn kennis van het Evangelie of zijn gezag als apostel, zoals zijn tegenstanders rondstrooiden, maar dat hij integendeel door hen als zodanig was ontvangen en erkend, als iemand die gelijke zending had als zij.

I. In het bijzonder vertelt hij hun van een andere reis naar Jeruzalem, die hij vele jaren later maakte, en hoe hij zich bij die gelegenheid gedroeg, vers 1-10.

II. Geeft daarna verslag van een ander onderhoud, dat hij met Petrus had te Antiochië, en hoe hij verplicht was zich daar tegenover hem te gedragen. Uit het onderwerp in dat gesprek behandeld, neemt hij aanleiding om te spreken over het grote leerstuk der rechtvaardigmaking door het geloof in Christus zonder de werken der wet; de bevestiging waarvan het grote doel van deze brief was en waarover hij verder uitweidt in de volgende twee hoofdstukken.

Gal. 2:1-10

Het schijnt uit hetgeen Paulus in dit hoofdstuk omtrent zichzelf mededeelt, dat er reeds sedert de eerste prediking en stichting van het Christendom verschil van opvatting was tussen de Christenen, die vroeger Joden, en hen, die eertijds heidenen geweest waren. Velen hunner, die vroeger Joden waren, behielden ontzag voor de ceremoniële wet, en trachtten daarvan de naleving in stand te houden; maar zij, die eerst heidenen geweest waren, hadden geen ontzag voor de wet van Mozes, doch vatten het Christendom op als de volmaking van de natuurlijke godsdienst, als welke ze het ook aannamen. Petrus

was de apostel der besnijdenis en predikte de Joden het Evangelie, en hij liet oogluikend toe, dat zij voor de ceremoniële wet alle achting behielden; deze was wel dood door Christus, maar nog niet begraven. Maar Paulus was de apostel der heidenen en hing, hoewel hij een Hebreër uit de Hebreëen was, het zuivere Christendom aan. Nu deelt hij ons in dit hoofdstuk mede wat hieromtrent voorviel tussen hem en de andere apostelen, en met name tussen hem en Petrus. In deze verzen vertelt hij ons van een andere reis, die hij naar Jeruzalem maakte, en wat daar tussen hem en de andere apostelen voorviel, **vers 1-10**. Hier meldt hij ons:

I. Sommige omstandigheden betrekkelijk deze zijn reis. In het bijzonder:

1. De tijd, wanneer hij die maakte; het was niet vroeger dan *veertien jaren* na de eerste, die vermeld wordt in Hfdst. 1:18, of zoals anderen lezen: na zijn bekering; of volgens nog anderen: na de dood van Christus. Het was een bewijs van Gods grote goedheid, dat zulk een nuttig man zo vele jaren in zijn werk gespaard bleef. En het was in zekeren zin een bewijs, dat hij niet van de andere apostelen afhing, maar gelijk gezag met hen deelde, dat hij zo lang van hen afwezig zijn kon en al die tijd bezig zijn in de verkondiging en uitbreiding van het Christendom, zonder dat zijn bevoegdheid daartoe door hen betwijfeld werd; hetgeen zeker het geval zou geweest zijn, indien hij aan hen ondergeschikt of zijn leer door hen afgekeurd geweest was.

2. zijn reisgenoten: *Hij ging op met Barnabas, ook Titus meegenomen hebbende*. Indien deze reis dezelfde was, waarvan in Hand. 15 gesproken wordt, zoals sommigen denken, hebben wij hier een duidelijke reden waarom Barnabas met hem ging; want deze was door de Christenen te Antiochië gekozen om zijn metgezel en deelgenoot te zijn in de zaak, waarom hij ging. Maar het blijkt niet dat Titus met gelijke zending belast was; en dus schijnt de voorname reden, waarom hij die meenam, te zijn dat hij de broederen te Jeruzalem tonen wilde, dat hij niet beschaamd of bevreesd was de stelling na te leven, die hij steeds verkondigd had. Want hoewel Titus nu niet alleen een bekeerling tot, maar ook een prediker van het Christelijk geloof was, toch was hij van geboorte heiden en onbesneden; en dus, door hem tot zijn reisgenoot te maken bleek, dat er tussen hun beider leer en leven geen verschil was. Hij had de onnodigheid van de besnijdenis en van het onderhouden der wet van Mozes gepredikt en was dus nu bereid om zich te vergezelschappen en om te gaan met hen, die onbesneden waren.

3. Met de redenen daarvoor. Hij had voor die reis een Goddelijke openbaring ontvangen.

Ik ging op door ene openbaring; niet op eigen gezag, veel minder opgeroepen om daar te verschijnen, maar op bepaald bevel en voorschrift des Heeren. Het was een voorrecht, waarmee deze apostel dikwijls begunstigd werd, in zijn bewegingen en ondernemingen onder bepaalde Goddelijke leiding te staan; en hoewel wij geen reden hebben dit ook te verwachten, moeten we toch trachten, zoveel mogelijk onze weg duidelijk voor ons te zien en ons overgeven aan de leidingen der Voorzienigheid.

II. Hij geeft ons verslag van zijn gedrag gedurende zijn verblijf te Jeruzalem, hetwelk zó was, dat duidelijk bleek dat hij in geen enkel opzicht de mindere van de overige apostelen was, maar dat hij in gezag en hoedanigheid beide geheel hun gelijke was. Voornamelijk deelt hij ons mede:

1. *Dat hij hun het Evangelie voorstelde, dat hij predikte onder de heidenen*. Hier merken wij op beide de getrouwdheid en de voorzichtigheid van deze grote apostel.

A. zijn getrouwdheid door hun een vrij en duidelijk inzicht te geven van de leer, die hij alom onder de heidenen verkondigd had en steeds besloten was te verkondigen, die van

het zuivere Christendom, vrij van alle Joodse inmengselen. Hij wist dat dit een leer was, die menigeen daar onaangenaam aandeed, en toch was hij niet bevreesd die te handhaven, maar op vrije en vriendelijke wijze legde hij haar hun voor en liet hun over te beoordelen of die al dan niet het ware Evangelie van Christus was. En toch:

B. Hij gebruikt voorzichtigheid en wijsheid daarbij, uit vrees van te kwetsen. Hij geeft er de voorkeur aan dit meer in besloten kring dan in het openbaar te doen, en wel aan *degenen, die in achtung waren*, dat is: aan de apostelen zelf, of aan de voornaamste onder de Joodse Christenen, liever dan het openlijk en op de voorgrond tredend aan allen te doen, want, toen hij te Jeruzalem kwam, *waren er vele duizenden van Joden, die geloofden en allen ijveraars van de wet waren*, Hand. 21:20. En de reden van deze voorzichtigheid was, opdat ik niet *enigszins tevergeefs zou lopen of gelopen hebben*; dat hij geen verzet tegen zich in het leven zou roepen en daardoor zijn vroegere arbeid benadeeld of zijn aanstaande arbeid tegengewerkt zou worden; want niets verhindert de voortgang van het Evangelie meer dan verschil van gevoelens over zijn leerstellingen en twisten tussen de belijders, zoals maar al te veel voorkomen. Voor zijn doel was het genoeg zijn inzichten te hebben meegedeeld aan de mannen met de meesten invloed; ongeacht of de anderen die al dan niet goedkeurden. En daarom, teneinde onaangenaamheden te voorkomen, oordeelde hij 't het veiligst het aan hen in 't bijzonder en niet aan de gehele gemeente mede te delen. Dit gedrag van de apostel kan allen leren, en vooral dienaren, hoe nodig het is voorzichtig te zijn en hoe zorgvuldig zij moeten zijn om die bij alle gelegenheden te gebruiken, zover de getrouwheid toelaat.

2. Dat hij in zijn werk standvastig bleef bij de leer, die hij gepredikt had. Paulus was een man met beslist karakter en zou bij zijn beginselen volharden en daarom, hoewel hij Titus bij zich had, die een Griek was, liet hij niet toe dat deze besneden werd, omdat hij de leer van Christus niet verloochenen wilde, zoals hij die aan de heidenen verkondigd had. Het blijkt niet dat de apostelen er op aandrongen; want, hoewel zij zich niet verzetten tegen het bedienen der besnijdenis onder de Joodse Christenen, waren zij er niet voor om die ook onder de heidenen in te voeren. Doch er waren anderen, die dit deden, welke de apostel hier *valse broederen* noemt en over welke hij ons zegt, dat zij *van bezijden ingekomen waren*, in de gemeenten of in hun gezelschap; en dat zij alleen kwamen *om te verspieden hun vrijheid, die zij in Christus Jezus hadden*; dat is om te zien of Paulus voortgaan zou met het handhaven van hun vrij-zijn van de ceremoniële wet; hetgeen hij als de leer van het Evangelie verkondigd en als het voorrecht van hen, die het Christendom omhelsden, voorgesteld had. Hun doel daarmee was de Christenen *tot dienstbaarheid te brengen*, wat hen gelukt zou zijn indien zij hun doel bereikt hadden; want hadden zij Paulus en de andere apostelen kunnen noodzaken om Titus te besnijden, dan zou het hun licht gevallen zijn de besnijdenis bij de heidenen in te voeren en deze also onder de gehoorzaamheid aan de Mozaïsche wet te brengen. Maar Paulus, hun toeleg doorziende, wilde in geen geval voor hen buigen: hij wilde *hun ook niet één uur wijken met onderwerping*; ook niet in dit éne geval, en de reden daarvan was: *opdat de waarheid van het Evangelie bij u zou verblijven*; opdat het voor de Christenen uit de heidenen, en voornamelijk voor de Galatiërs, mocht bewaard blijven zuiver en geheel, en niet bedorven door de inmengselen van het Judaïsme; zoals gebeuren zou indien hij in dit geval week. De besnijdenis was in die tijd een onverschillig ding, dat in sommige gevallen zonder zondigen kon toegepast worden; en daarom zien wij dat Paulus er een enkele keer zelf toe overging, zoals bij Timotheüs, Hand. 16:3. Maar wanneer men er op aandrong als noodzakelijk, en daartoe zijn instemming vroeg, hoewel ook slechts in een enkel geval, en dat zeer waarschijnlijk om daardoor aan die handeling gewicht bij te

zetten, dan toonde hij te grote eerbied voor de zuiverheid en vrijheid van het Evangelie, om zich te onderwerpen; hij wilde niet wijken voor hen, die de Mozaïsche gebruiken en plechtigheden handhaafden, maar staan in de vrijheid, waarmee Christus ons vrijgemaakt heeft. En daardoor geeft hij ons een voorbeeld, dat hetgeen onder sommige omstandigheden billijk mag ingewilligd worden, toch moet geweigerd worden, wanneer het niet kan geschieden zonder de waarheid te benadelen of de vrijheid van het Evangelie te verzaken.

3. Hoewel hij met de andere apostelen omging, vermeerderde hij daardoor zijn kennis en zijn gezag niet, **vers 6**. *Degenen, die geacht waren wat te zijn*, daarmee bedoelt hij de overige apostelen, met name Jakobus, Petrus en Johannes, die hij straks met name noemt, **vers 9**. En betreffende deze zegt hij dat zij bij allen in wèlverdiende achting stonden; dat deze tot hen, en met recht, opzagen als tot pilaren der gemeente, die niet alleen tot sieraad, maar ook tot steun dienden, en die schijnbaar een voordeel boven hem hadden, omdat zij Christus in het vlees gezien hadden, dat hij niet gedaan had; die vóór hem apostelen waren, zelfs toen hij nog de gemeente vervolgde.

Maar toch: *hoedanigen zij eertijds waren, verschilt mij niet*. Dat belette hem niet om als apostel hun gelijke te zijn, want God neemt de persoon des mensen niet aan op grond van zulke uitwendige voordelen. Gelijk God hen tot de bediening geroepen had, zo stond het Hem vrij ook anderen te ordenen en voor hetzelfde doel te gebruiken. En in dit geval was het duidelijk dat Hij dit gedaan had, want *zij hadden hem niets toegebracht*; zij hadden hem niets meegedeeld, wat hij niet reeds door openbaring wist; ook konden zij niets in 't midden brengen tegen de leer, die hij hun bekend maakte, en daaruit bleek dat hij in geen opzicht beneden hen stond, maar integendeel dat hij evengoed als zij was geroepen en afgevaardigd om apostel te zijn.

Gal. 2:11-21

I. Uit het verhaal dat Paulus geeft van hetgeen tussen hem en de andere apostelen te Jeruzalem voorgevallen was, konden de Galatiërs gemakkelijk besluiten tot de valsheid van hetgeen zijn vijanden hem aangaande rondstrooiden, en tot hun eigen dwaasheid en zwakheid in het afwijken van het Evangelie, dat hun verkondigd was. Maar om groter gewicht te geven aan hetgeen hij gezegd had en hen des te beter te sterken tegen de beschuldiging van de Judese leraren, deelt hij hun een andere ontmoeting mede, welke hij te Antiochië met Petrus gehad had, en wat er toen gebeurd was, **vers 11-14**.

Antiochië was een der voornaamste gemeenten van Christenen uit de heidenen, gelijk Jeruzalem was voor hen die uit het Judaïsme tot het Christendom bekeerd waren. Er is geen schijn of schaduw voor de onderstelling, dat Petrus bisschop van Antiochië was. Ware hij dat geweest, dan zou Paulus hem niet tegengestaan hebben in zijn eigen gemeente, zoals wij hier zien dat hij deed. Integendeel, hier is sprake van een toevallig bezoek, dat Petrus daar bracht. Bij hun vorige ontmoeting waren zij het geheel eens geweest. Petrus en de andere apostelen hadden Paulus roeping erkend en zijn leer goedgekeurd, en zij waren als zeer goede vrienden gescheiden. Maar nu zag Paulus zich verplicht om Petrus tegen te staan *omdat hij te bestraffen was*; een duidelijk bewijs dat hij niet de mindere van Petrus was, en dus ook van de zwakheid van des pausen bewering van opperheerschappij en onfeilbaarheid, als opvolger van Petrus. Wij letten hier op:

1. Petrus' fout. Toen hij tot de gemeenten uit de heidenen kwam, ging hij met hen om en at met hen, hoewel zij niet besneden waren; overeenkomstig de voorschriften, die zeer bepaald aan han gegeven waren, Hand. 10; toen hij door een hemels gezicht

gewaarschuwd was *om niets gemeen of onrein te achten*. Maar toen er enige Joodse Christenen van Jeruzalem kwamen, onttrok hij zich van de heidenen, alleen om te behagen aan hen, die uit de besnijdenis waren, en uit vrees van hun aanstoot te geven, hetgeen ongetwijfeld een grote belediging en ontmoediging voor de gemeenten uit de heidenen was. Toen *onttrok hij zich en scheidde zich af*. Zijn fout had slechten invloed op de anderen, *want ook de andere Joden veinsden met hem*; hoewel zij vroeger beter gezind waren, volgden zij zijn voorbeeld en maakten ook bezwaar om met de heidenen te eten, voorgevende dat hun geweten het hun niet toeliet, omdat deze niet besneden waren. En (wie zou het gedacht hebben!) Barnabas zelf, een van de arbeiders onder de heidenen, en een die veel gediend had in planten en natmaken van de gemeenten uit de heidenen, *werd mede afgetrokken door hun veinzing*. Merk hier op:

A. De zwakheid en onstandvastigheid ook van de beste mensen, wanneer ze aan zichzelf overgelaten worden, en hoe geneigd zij zijn om tekort te komen in hun plicht jegens God, uit het verkeerd beginsel om mensen welgevallig te zijn. En

B. De grote kracht van kwade voorbeelden, vooral voorbeelden van grote en goede mensen, die in de roep van wijsheid en deugd staan.

2. De bestraffing, welke Paulus hem geeft. Niettegenstaande Petrus' ambt, nu hij bemerkt hoe deze zich gedraagt tot groot gevaar van de waarheid des Evangelies en de vrede der gemeente, deinst hij niet er voor terug om hem te bestraffen. Paulus bleef ongeschokt in zijn beginselen, ook wanneer anderen wankelden; hij was zo goed een Jood als een hunner (een Hebreëer uit de Hebreëen), maar hij wilde zijn bediening als apostel der heidenen heerlijk maken, en daarom niet dulden dat zij ontmoedigd of vertrapt werden. *Toen hij zag dat zij niet recht wandelden naar de waarheid van het Evangelie*; dat zij niet leefden naar het beginsel, dat het Evangelie leerde en dat zij hadden beleden aan te nemen en te omhelzen, namelijk dat door de dood van Christus de scheidsmuur tussen Joden en heidenen afgebroken was en dat gehoorzaamheid aan de wet van Mozes niet langer vereist werd; -toen hij dat zag, bestrafte hij Petrus in het openbaar, omdat de zonde in het openbaar begaan was.

Hij zei tot hem in aller tegenwoordigheid: Indien gij, die een Jood zijt, naar heidense wijze leeft en niet naar Joodse wijze, waarom noodzaakt gij de heidenen naar Joodse wijze te leven? Het ene gedeelte van zijn gedrag was in tegenspraak met het andere; want indien hij, die een Jood was, zichzelf zo nu en dan ontsloeg van de gebruiken der ceremoniële wet en leefde op de wijze der heidenen, dan toonde dit dat hij het onderhouden van die plechtigheden niet meer noodzakelijk achtte, zelfs niet voor de Joden. Dus kon hij ze ook niet, volgens zijn eigen handelwijze, opleggen aan de heidenen. En daarvan beschuldigt Paulus hem, dat hij de Christenen uit de heidenen noodzaakte naar Joodse wijze te leven; niet door het hun rondweg te bevelen, maar dat was de noodzakelijke gevolgtrekking uit zijn gedrag; want daar kon niet anders uit blijken, dan dat de heidenen overgaan moesten tot de Joden en anders in de Christelijke gemeenschap niet toegelaten konden worden.

II. Nadat Paulus aldus zijn hoedanigheid en bediening gehandhaafd had en voldoende aangetoond dat hij niet minder was dan de andere apostelen; ook niet dan Petrus zelf, neemt hij uit het verhaal van de bestraffing, welke hij deze toediende, aanleiding om te spreken over het grote fundamentele leerstuk van het Evangelie. Dat de rechtvaardigmaking alleen uit het geloof in Christus, en niet uit de werken der wet is (ofschoon sommigen denken dat al wat hij schreef tot aan het einde van dit hoofdstuk weergeeft wat hij te Antiochië tot Petrus zei; welk leerstuk door Petrus werd tegengesproken door zijn veinzing met de Joden). Want indien het zijn beginsel was, dat

het Evangelie het middel tot onze rechtvaardigmaking is en niet de wet, dan deed hij zeer verkeerd door hen te steunen, die de wet in stand hielden, en haar mengden onder het geloof in het werk van onze rechtvaardigmaking. Dat was de leer, die Paulus onder de Galatiërs verkondigd had en waarbij hij bleef volharden; en zij is het grote onderwerp in deze brief besproken en bevestigd. Hieromtrent nu deelt Paulus ons mede:

1. De gedragslijn van de Joodse Christenen zelf. *Wij zijn*, zegt hij, *van nature Joden en niet zondaars uit de heidenen* (zelfs wij die geboren en opgevoed zijn in de Joodse godsdienst, en niet onder de onreine heidenen).

Wetende dat de mens niet gerechtvaardigd wordt uit de werken der wet, maar door het geloof van Jezus Christus, zo hebben wij ook in Christus Jezus geloofd, opdat wij zouden gerechtvaardigd worden uit het geloof van Christus, en niet uit de werken der wet. En indien wij het nodig geacht hebben onze rechtvaardigmaking te zoeken in het geloof van Christus Jezus, waarom zullen we onszelf dan nog met de wet kwellen? Waarom geloofden wij in Christus? Was het niet opdat wij door het geloof van Christus gerechtvaardigd zouden worden? En dat zo zijnde, is het dan geen dwaasheid terug te gaan tot de wet en te verwachten gerechtvaardigd te worden hetzij door de verdiensten van zedelijke werken, hetzij door de invloed van plechtige offeranden en reinigingen? En als dat verkeerd is van ons, die van nature Joden zijn, om tot de wet weer te keren en daardoor rechtvaardigmaking te verwachten, zou het dan niet nog veel verkeerder zijn om dat van de heidenen te eisen, die er nooit aan onderworpen waren; nu *door de werken der wet geen vlees gerechtvaardigd wordt?* Om daar nog meer gewicht aan te geven, voegt hij er bij, **vers 17:** *Maar indien wij, die in Christus zoeken gerechtvaardigd te worden, ook zelf zondaars bevonden worden, is dan Christus een dienaar der zonde? Indien*, terwijl wij de rechtvaardigmaking in Christus alleen zoeken, en anderen leren dat ook te doen, wij zelf steun en inwilliging aan de zonde geven, of voor zondaren uit de heidenen gerekend worden, tenzij wij de wet van Mozes onderhouden, *is Christus een dienaar van de zonde.*

Volgt er niet uit dat Hij dat is, wanneer Hij ons een leer geeft, die ons vrijheid schenkt om te zondigen, of waardoor wij zo ver van de rechtvaardigmaking af zijn, dat wij onreine zondaren blijven en onwaardig om omgang mee te hebben? Dit, zegt hij, zou het noodzakelijk gevolg zijn; maar hij verwerpt die gedachte met afschuw. *Dat zij verre!* Zouden wij zo iets van Christus of van zijn leer denken; dat Hij ons in een weg tot rechtvaardigmaking zou leiden, die gebrekkig en onvoldoende is, en hen die haar omhelzen, toch ongerechtvaardigd laat; of die de minste aanmoediging tot zondigen zou geven? Dat zou zeer oneervol voor Christus zijn en daarom ook zeer beledigend voor hen.

Want, zegt hij, **vers 18**, *indien ik hetgeen ik afgebroken heb, wederom opbouw*, indien ik, die geleerd heb dat het onderhouden van de Mozaïsche wet nodeloos is tot rechtvaardigmaking, nu door woord of daad leer of aanduid dat het wel noodzakelijk is, *zo stel ik mijzelf tot een overtreder.* Ik beken dan dat ik nog een onreine zondaar ben, niettegenstaande mijn geloof in Christus; en ik zal schuldig staan aan bedrog en misleiding en handelen tegen mijn eigen leer in. Zo handhaaft de apostel het grote leerstuk van de rechtvaardigmaking door het geloof zonder de werken der wet, uit de beginselen en daden der Joodse Christenen zelf en uit de gevolgen, die deze met zich brengen; waaruit bleek dat Petrus en de andere Joden groot onrecht deden toen zij weigerden om te gaan met de Christenen uit de Heidenen en trachtten deze te brengen onder het juk der wet.

2. Hij zegt ons wat zijn eigen oordeel en handelwijze zijn.

A. Dat hij dood was voor de wet. Hoe ook anderen met de wet rekenen mochten, hij was dood voor haar. Hij wist dat de zedelijke wet een vloek uitsprak over allen, die niet bleven in al hetgeen daarin geschreven was, om dat te doen, en daarom was hij dood voor haar, en voor alle hoop om door haar rechtvaardigmaking en behoudenis te verwerven. Wat de ceremoniële wet aangaat, hij wist dat die nu verouderd en vervuld was door de komst van Christus, en daarom, nu het lichaam gekomen was, had hij niet langer eerbied voor de schaduw. Hij was dus door de wet der wet gestorven: zij bewees zelf dat ze aan haar einde gekomen was. Bij beschouwing van de wet zelf zag hij, dat er gene rechtvaardigmaking verkregen worden kon door hare werken (aangezien niemand die volmaakt gehoorzamen kon) en dat er geen behoefte meer bestond aan haar offeranden en reinigingen, sinds die vervuld waren in Christus en er een eind aan gemaakt was door zijn zelfofferande voor ons; en daarom, hoe meer hij de zaak beschouwde, des te meer zag hij dat er geen reden bestond om de wet in achtung te houden op de wijze, die door de Joden bepleit werd. Maar hoewel hij alzo der wet gestorven was, beschouwde hij zich niet als *zonder wet*. Hij had afgezien van alle rechtvaardigmaking door hare werken en was ongezind om langer haar juk te dragen; maar hij was er verre af om nu te denken dat hij ook ontslagen was van zijn plicht jegens God; integendeel, hij was der wet gestorven, *opdat hij Gode leven mocht*. De leer van het Evangelie, die hij omhelsd had, in plaats van de band zijner verplichting te verslappen, versterkte en bevestigde die; en daarom hoewel hij dood was voor de wet, was dat alleen opdat hij een nieuw en beter leven voor God leven zou, zie Rom. 7:4, 6; zulk een leven dat Gode behaaglijker en aannemelijker zou zijn dan de vervulling van de Mozaïsche wet nu kon zijn; dat is een leven door en onder de invloed van het geloof van Christus, van heiligheid en rechtvaardigheid voor God. Dientengevolge zegt hij ons:

B. Dat, hoewel hij der wet gestorven was, hij Gode leefde door Jezus Christus, **vers 20**. *Ik ben met Christus gekruist*, enz. En hier geeft hij ons in zijn eigen persoon een uitnemende beschrijving van het mystieke leven van de gelovige. Hij is gekruisigd, en toch leeft hij; de oude mens is gekruist, Rom. 6:6, maar de nieuwe mens leeft; hij is dood voor de wereld en dood voor de wet, en toch levend voor God en Christus; de zonde is gedood, de genade levendmakend.

C. *Hij leeft, maar niet meer hij*. Dat is vreemd. *Ik leef, doch niet meer ik*; hij leeft door de werking der genade; hij heeft de vertroosting en de overwinningen der genade; en toch is dat niet de genade van hemzelf, maar van een ander. De gelovigen zien dat ze leven in een toestand van afhankelijkheid.

D. *Hij is gekruisigd met Christus*, en nu *leeft Christus in hem*; dit vloeit voort uit zijn mystieke vereniging met Christus, waardoor hij deel heeft aan de dood van Christus; zodat hij daardoor voor de zonde gestorven is; en ook deel heeft aan het leven van Christus, zodat hij door kracht daarvan Gode leeft.

E. *Hetgeen hij in het vlees leeft, dat leeft hij door het geloof*; uitwendig beschouwd leeft hij als alle andere mensen; zijn natuurlijk leven wordt onderhouden als dat van alle anderen; toch heeft hij een hoger en edeler beginsel, dat hem onderhoudt en doet handelen: het geloof van Christus; vooral wanneer hij in het oog vat het wonder van liefde, waardoor deze zichzelf voor hem heeft overgegeven. Daardoor komt het dat hij, hoewel levende in het vlees, nochtans niet leeft naar het vlees. Zij, die waarachtig geloof hebben, leven door dat geloof; en de grote zaak, die het geloof vastheid geeft, is de liefde van Christus, waardoor Hij zichzelf voor ons heeft overgegeven. Het grote

bewijs van Christus' liefde voor ons is zijn overgave voor ons; en dat is het wat ons geloof voornamelijk moet aangrijpen, zullen wij voor Hem leven.

Ten slotte. De apostel besluit zijn betoog, door ons mede te delen, dat hij door de leer van de rechtvaardigmaking door Christus, zonder de werken der wet (het ene neemt hij aan, de andere verwerpt hij) twee grote moeilijkheden vermijdt, die uit het tegenovergesteld gevoelen voortspruiten.

1. *Hij doet de genade Gods niet teniet*; dat doet de leer van de rechtvaardigmaking uit de werken der wet, want, zoals hij in Rom. 11:6 aangetoond heeft, *indien het is uit de werken, dan is het niet meer uit genade*.

2. Hij doet de dood van Christus niet teniet; want als *de rechtvaardigmaking door de wet komt*, dan moet daaruit volgen *dat Christus tevergeefs gestorven is*. Wanneer wij de verlossing door de wet van Mozes verwachten, dan maken wij de dood van Christus nodeloos; want waarom zou Hij gestorven zijn, indien wij zonder dat sterven behouden worden kunnen?

HOOFDSTUK III

De apostel in dit hoofdstuk:

I. Bestraft de Galatiërs over hun uitzinnigheid, omdat ze zich laten afleiden van het geloof des Evangelies, en tracht door verscheidene voorbeelden hun dat duidelijk te maken.

II. Hij onderzoekt de leerstelling, welke hij hun verwijt te hebben losgelaten, namelijk de rechtvaardigmaking door het geloof zonder de werken der wet, en bewijst die:

1. Door het voorbeeld van Abrahams rechtvaardigmaking;
2. Door de natuur en de werking van de wet;
3. Door het duidelijke getuigenis van het Oude Testament; en
4. Door de vastheid van Gods verbond met Abraham. Indien iemand daarop vraagt: "Waartoe dan nog de wet diende?" antwoordt hij:

1. dat ze was gegeven om der overtredingen wil;
2. Dat ze was gegeven om de wereld te overtuigen van de noodzakelijkheid van een Zaligmaker;
3. Dat ze was bedoeld als tuchtmeester om ons tot Christus te brengen. En daarna besluit hij het hoofdstuk met een aanwijzing van de voorrechten der Christenen onder het Evangelie.

Gal. 3:1-5

De apostel handelt hier met hen, die het geloof in Christus omhelsd hebben, en toch nog voortgaan met het zoeken van de rechtvaardigmaking door de werken der wet; dat is die steunen op hun eigen gehoorzaamheid aan de zedelijke voorschriften, voor hun rechtvaardigheid voor God, en voor zoveel die gebrekkig was, hun toevlucht namen tot de wettelijke offeranden en reinigingen. deze bestraft hij eerst scherp en tracht daarna hen te overtuigen door de waarheid aan het licht te stellen. Dat is de rechte wijze van handelen, wanneer wij een fout of een dwaling bestraffen, moeten wij de mensen overtuigen dat het ene fout of een dwaling is. Hij bestraft hen, en de bestraffing is scherp en vurig; hij noemt hen *uitzinnige Galaten*, **vers 1**. Hoewel zij als Christenen kinderen der Wijsheid waren, als bedorven Christenen waren zij kinderen der dwaasheid. Ja, hij vraagt: *wie heeft u betoverd?* Hij beschouwt hen als begoocheld door de kunstgrepen en listen van hun verleidende leraren, en zover verleid, dat ze geheel

tegen hun beginsel in handelden. Datgene, waarin hun uitzinnigheid en betovering bleek, was dat zij *de waarheid niet meer gehoorzaam waren*, dat is, dat zij niet bleven in de evangelische weg ter rechtvaardigmaking, waarin zij onderwezen waren en die zij beleden hadden te omhelzen. Het is niet genoeg de waarheid te kennen en te zeggen dat wij haar geloven, maar wij moeten haar gehoorzamen ook; wij moeten ons van harte aan haar onderwerpen en standvastig bij haar blijven. deze zijn geestelijk betoverd, die, wanneer de waarheid zoals zij in Jezus is duidelijk hen voorgesteld is, haar niet willen gehoorzamen. Verschillende dingen bewezen en verergerden de uitzinnigheid van deze Galaten.

1. *Jezus Christus is hun tevoren geschilderd geweest, als onder hen gekruist zijnde*; dat is, onder hen was de leer van het kruis gepredikt en het sacrament van des Heeren avondmaal bediend, in welke beide Christus hun als gekruist voorgesteld was. Nu was het de grootste dwaasheid, welke begaan worden kon door hen die gemeenschap hadden met zulke heilige verborgenheden en toegang tot zulke grote plechtigheden, om de waarheden niet gehoorzaam te zijn, die op zulke wijze onder hen verkondigd en verzegeld was. De beschouwing van de eer en de voorrechten, ons als Christenen verleend, behoren ons terug te houden van de dwaasheid van afvallen en teruggliden.

2. Hij beroept zich op de ondervindingen, die zij hadden van de werking des Geestes in hun zielen, **vers 2**. Hij drukt hun op het hart dat zij, nadat zij Christenen geworden waren, de *Geest ontvangen hadden*, dat velen onder hen deelgenoten gemaakt waren aan de heiligende invloed niet alleen, maar ook aan de wonderbare gaven des Heiligen Geestes, welke de duidelijkste bewijzen waren van de waarheid van de Christelijke godsdienst en zijn verscheidene leerstellingen; en voornamelijk van deze, dat de rechtvaardigmaking alleen door Christus is en niet uit de werken der wet; want die waarheid is een van de voornaamste grondslagen des geloofs. Om hen te overtuigen hoe uitzinnig het van hen was deze leer te verlaten, wenst hij van hen te weten langs welke weg zij deze genade en gaven verkregen hadden.

Was dat *uit de werken der wet*; dat is uit de prediking dat deze noodzakelijk zijn ter rechtvaardigmaking? Dat konden zij niet beweren, want die leer was hun toen nog niet verkondigd; en bovendien hadden zij, als heidenen, niet de minste aanspraak op rechtvaardigmaking langs die weg. Of was het *uit de prediking des geloofs*? Dat is, uit de prediking dat het geloof in Christus het enige middel tot rechtvaardigmaking is. Indien zij de waarheid zeggen wilden, zouden zij verplicht zijn dat toe te stemmen; en daarom was het buitengemeen onredelijk ene leer te verwerpen, waarvan zij bij ondervinding zulke gezegende gevolgen kenden.

Merk op:

A. De gewone weg, waarlangs de Geest aan de mensen gegeven wordt, is de prediking des Evangelies. En:

B. Zij zijn zeer uitzinnig, die zich laten afvoeren van de leer, welke hun zoveel geestelijke zegeningen gebracht heeft.

3. Hij roept hen op om hun vroeger en hun tegenwoordig gedrag te beschouwen en dan zelf te beoordelen of zij niet zeer uitzinnig en onredelijk handelden, **vers 3, 4**: hij zegt hun dat zij *begonnen zijn met de Geest*; maar nu zoeken *te voleindigen met het vlees*. Zij hadden de leer van het Evangelie omhelsd, door welke zij de Geest ontvangen hadden en waarin de enige weg tot rechtvaardigmaking was geopenbaard. Zij waren dus wèl begonnen; maar nu keerden zij zich tot de wet en verwachtten tot hoger trap van volkomenheid opgevoerd te worden door het houden der wet te voegen bij het geloof in

Christus, teneinde rechtvaardig gemaakt te worden; hetgeen slechts kon uitlopen op beschaming en teleurstelling, want dat was, in plaats van een verbetering van het Evangelie een verdraaiing ervan. Terwijl zij zochten in die weg gerechtvaardigd te worden, waren zij er zover af van op die wijze betere Christenen te worden, dat zij gevaar liepen in 't geheel geen Christenen te blijven; want zij braken daardoor met de andere hand af wat ze met de ene hand opgebouwd hadden, en maakten ongedaan wat zij in de Christelijke leer gedaan hadden. Ja hij herinnert hun dat zij niet alleen de Christelijke leer omhelsd, maar er ook voor geleden hadden, en dat hun dwaasheid nu des te erger zou zijn, indien zij die leer verlieten; want dan zou alles tevergeefs geleden zijn; het zou blijken dat zij wel uitzinnig waren geweest door zoveel te lijden voor iets dat ze verlieten, en al hun lijden zou vergeefs en zonder voordeel voor hen zijn.

A. Het is de dwaasheid van afvalligen, dat zij al de zegeningen verliezen, die ze door de godsdienst verkregen en waarvoor zij geleden hebben.

B. Het is zeer dwaas een leven van diensten en lijden, van sabbatten, en ceremoniën en sacramenten tevergeefs door te leven, terwijl de vorige rechtvaardigmaking vergeten wordt.

4. Hij herinnert hun dat zij bedienaren hadden gehad (en in de eerste plaats hemzelf), die met Goddelijke zending tot hen gekomen waren, want hij had hun de Geest verleend en krachten onder hen gewerkt; en hij beroept zich op hun getuigenis, dat dit niet geschied was uit de werken der wet, maar uit de prediking des geloofs. De leer, door hem verkondigd en door wonderdadige gaven en bedelingen des Geestes bevestigd was die der rechtvaardigmaking door het geloof in Christus en niet door de werken der wet; dat was hun zeer goed bekend en daarom waren zij des te minder te verontschuldigen wanneer zij een leer verzaakten, die op zo buitengewone wijze onder hen bevestigd was, en haar inruilden tegen ene, die al zulke bewijzen ontbeerde.

Gal. 3:6-18

Nadat de apostel de Galaten bestraft heeft omdat zij der waarheid niet gehoorzaam zijn, en getracht heeft hun een indruk te geven van hun uitzinnigheid in dit opzicht, bewijst hij in deze verzen in het brede de leer, die zij verwierpen, de rechtvaardigmaking door het geloof zonder de werken der wet. Hij doet dit op verscheidene wijzen.

I. Door het voorbeeld van Abrahams rechtvaardigmaking. Deze bewijsvoering gebruikt de apostel in Rom. 4. *Abraham geloofde God en het werd hem tot rechtvaardigheid gerekend, vers 6*, dat is, zijn geloof grondde zich op het woord en de belofte van God, en op dit geloof nam God hem aan als een rechtvaardig man; op grond daarvan wordt hij voorgesteld als de vader der gelovigen, zoals de apostel ons zegt dat wij moeten verstaan, dat *degenen, die uit het geloof zijn, Abrahams kinderen zijn, vers 7*, niet naar het vlees, maar naar de belofte en dus dat zij gerechtvaardigd worden op dezelfde wijze als hij. Abraham werd gerechtvaardigd uit het geloof, en dat worden zij ook. Om dit te bevestigen wijst de apostel er op, dat de belofte aan Abraham gedaan werd, Gen. 12:3. *In u zullen al de volken gezegend worden, vers 8*, en dat deze daar betrekking op had.

De Schrift wordt gezegd te *voorzien*, omdat hij, die de Schrift ingaf, voorzag, dat God de heidenwereld zou rechtvaardigen door het geloof, en dat daarom in Abraham, dat is in Abrahams zaad, Christus, niet alleen de Joden, maar ook de heidenen zouden gezegend worden; niet enkel gezegend in het zaad Abrahams, maar gezegend gelijk Abraham, dat is gerechtvaardigd als hij. Dat noemt de apostel: *het Evangelie aan Abraham verkondigd*, en voegt er bij, *vers 9*, dat zij, *die uit het geloof zijn*, dat is de ware gelovigen, van welk volk zij ook zijn mogen, *gezegend worden met de gelovigen*

Abraham. Zij worden gezegend met Abraham, de vader der gelovigen, in de belofte aan hem gedaan en daar om door het geloof evenals hij. Door het geloof in de belofte Gods werd hij gezegend, en het is alleen in dezelfde weg, dat anderen dit voorrecht verkrijgen.

II. Hij toont aan dat wij niet anders dan door geloof, gegrond op het Evangelie, kunnen gerechtvaardigd worden, want de wet veroordeelt ons. Wanneer wij ons met onze zaak voor die rechtbank begeven, worden wij, door haar vonnis, zeker verworpen en veroordeeld, en zijn verloren, want *zovelen als er uit de werken der wet zijn, die zijn onder de vloek*; zovelen als er bouwen op de verdiensten van hun eigen werken voor hun rechtvaardigheid en hun schuldeloos-verklaring; en daarop steunen voor hun rechtvaardigmaking, zullen zeker het oordeel tegen zich gekeerd zien, *want er is geschreven: Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen*, vers 10 en Ga 3.10 Deut. 27:26 De 27.26. De voorwaarde van leven door de wet is: volkomen, persoonlijke, voortdurende gehoorzaamheid; haar eis is: *Doe dat en gij zult leven*; of als in **vers 12**: *De mens, die deze dingen doet zal door dezelve leven*; maar voor elke tekortkoming heeft de wet een vloek. Tenzij onze gehoorzaamheid volkomen zij op alle punten, onafgebroken in alle dingen die in het boek der wet geschreven zijn, en onophoudelijk zodat wij geen ogenblik en in geen enkel opzicht tekortschieten, liggen wij onder de vloek der wet. De vloek is ons geopenbaard, onze ondergang bedreigd; het is een afscheiding onder alle kwaad en in volle kracht van alle zondaren, en daardoor van alle mensen, want allen hebben gezondigd en staan schuldig voor God. En dus, daar wij als overtreders der wet onder haar vloek liggen, is het vergeefs om naar haar op te zien ter rechtvaardigmaking. Maar, hoewel dit niet van de wet verwacht kan worden, toont de apostel dat er een weg geopend is om aan deze vloek te ontkomen en weer in Gods gunst te delen, namelijk door het geloof in Christus, die (zoals hij in **vers 13** zegt) *ons verlost heeft van de vloek der wet*. Het middel, waardoor Christus ons verlost heeft van de vloek der wet, was *dat Hij een vloek geworden is voor ons*. Nadat Hij voor ons zonde gemaakt is, is Hij voor ons een vloek geworden; niet van God gescheiden maar voor het ogenblik gebracht onder dat vreeslijk teken van Gods toorn, dat de wet van Mozes een bijzondere betekenis gegeven had in Deut. 21:23 De 21.23. Het doel daarvan was, dat *de zegening van Abraham tot de heidenen komen zou door Christus Jezus*; dat allen, die geloofden in Christus Jezus, hetzij Joden of heidenen, erfgenamen van Abrahams zegening zouden worden; en vooral van die grote belofte des Geestes, welke bewaard was voor de bedeling des Evangelies. Hieruit is het duidelijk dat zij het volk Gods en erfgenamen der belofte waren geworden niet door zich onder de wet te plaatsen, maar door in Christus te geloven.

Merk hier op:

1. De ellende, waarin wij als zondaren verzonken waren; *wij waren onder de vloek en het vonnis der wet*.
2. De liefde en genade van onze Heere Jezus Christus jegens ons; *Hij is een vloek gemaakt om ons te verlossen van de vloek der wet*.
3. Het heerlijke vooruitzicht, dat wij door Hem hebben, niet slechts van aan de vloek te ontkomen, *maar ook van de zegening te beërven*.
4. Het is alleen door het geloof, dat wij hopen kunnen deze zegening deelachtig te worden.

III. Ten bewijze dat de rechtvaardigmaking door het geloof is en niet door de werken der wet, haalt de apostel het duidelijk getuigenis van het Oude Testament aan, **vers 11**.

De plaats, waarheen hij verwijst, is Hab. 2:4, waar staat: *De rechtvaardige zal door het geloof leven*. Ze is ook aangehaald in Rom. 1:17 en Hebr. 10:38. De bedoeling is aan te tonen, dat alleen zij rechtvaardig en gerecht zijn, die waarlijk leven; die van dood en vloek verlost zijn en hersteld in een staat van leven in de gunst Gods; en dat alleen door het geloof de mensen gerechtvaardigd worden, en alleen als zodanig dit leven en geluk verkrijgen, dat zij aangenomen worden door God, bekwaam gemaakt om voor Hem te leven, en gerechtigd tot een eeuwig leven in zijn gemeenschap hiernamaals.

Daarom zegt de apostel: *Het is openbaar, dat niemand door de wet gerechtvaardigd wordt voor God*. Wat hij daardoor ook moge zijn naar het oordeel van anderen, hij is het toch niet voor God; want *de wet is niet uit het geloof*; die zegt ons niets van het geloof met betrekking tot de rechtvaardigmaking; ook geeft zij het leven niet aan degenen, die geloven; maar haar uitspraak is: *De mens die deze dingen doet, zal door dezelve leven*, Lev. 18:5. Zij stelt volmaakte gehoorzaamheid tot voorwaarde voor het leven; en daarom kan zij in geen geval het middel tot rechtvaardigmaking zijn. Deze bewijsvoering van de apostel geeft ons gelegenheid om op te merken, dat de rechtvaardigmaking door het geloof geen nieuwe leer is, want zij was bevestigd en onderwezen in de kerk Gods lang vóór de bedeling van het Evangelie. Ja, zij was het enige middel, waardoor zondaren ooit werden of worden gerechtvaardigd.

IV. Met dit oogmerk wijst de apostel op de vastheid van Gods verbond met Abraham, dat niet werd ter zijde gesteld of vernietigd door het geven van de wet van Mozes, **vers 15** en v.v. Het geloof kwam vóór de wet; want Abraham werd gerechtvaardigd door het geloof. Hij bouwde op de belofte; en beloften zijn de eigenaardige voorwerpen van geloof. God trad in een verbond met Abraham, **vers 8**, en dit verbond was vast en blijvend; zelfs de verbonden van mensen zijn dat, des te meer dit! Wanneer het verbond gesloten is, en de artikelen van overeenkomst verzegeld, dan zijn beide partijen gebonden, en dan is het te laat om de zaken op anderen voet te regelen; en daarom kan niet verwacht worden, dat door de later gekomen wet het verbond van God krachteloos zou gemaakt worden. Het oorspronkelijke woord *diathêkê* betekent beide: *verbond en testament*. Nu was de belofte, aan Abraham gedaan, meer een testament dan een verbond. Wanneer een testament kracht verkregen heeft door de dood van de testamentmaker, dan kan het niet meer veranderd worden; en omdat de belofte aan Abraham gedaan het karakter van een testament had, bleef zij vast en onveranderlijk. Maar indien men zou aanmerken, dat een testament vervalt door gebrek aan personen om aanspraak te maken op zijn inhoud, **vers 16**, toont hij aan dat daarvoor in dit geval geen gevaar is. Abraham is gestorven en de profeten zijn gestorven, maar het verbond is gemaakt met Abraham en zijn zaad. En hij geeft ons daarvan een zeer verrassende verklaring.

Wij zouden gedacht hebben, dat daarmee alleen het volk der Joden bedoeld was. Nee, zegt de apostel: dat staat er in het enkelvoud en duidt dus een enkel persoon aan: *dat Zaad is Christus*. Derhalve is het verbond nog steeds van kracht, want Christus blijft eeuwig zowel in Zijn persoon als in Zijn geestelijk zaad, die de Zijne zijn door het geloof. En indien tegengeworpen wordt, dat de wet door Mozes gegeven dat verbond vernietigde, omdat die allen nadruk op de werken legde en zo weinig bevatte van geloof in de komende Messias, dan antwoordt hij, dat de later komende wet het voorafgaande verbond der belofte niet kon teniet doen, **vers 18**: *Indien de erfenis uit de wet is, zo is zij niet meer uit de beloftenis; maar zegt hij: God heeft ze Abraham door de beloftenis genadiglijk gegeven*. Het zou dus onbestaanbaar zijn met zijn heiligheid, wijsheid en getrouwheid, door enige daarna komende handeling de belofte ter zijde te stellen en daardoor de weg ter rechtvaardigmaking te veranderen, die Hij zelf had vastgesteld.

Indien de erfenis aan Abraham gegeven was door de belofte, en daarbij ook op zijn geestelijk zaad overgegaan was, kunnen wij verzekerd zijn dat God zijn belofte niet zal intrekken, want Hij is geen mens, dat Hem iets berouwen zou.

Gal. 3:19-29

De apostel heeft even tevoren gesproken van de belofte, gedaan aan Abraham, en deze - niet de wet - voorgesteld als het middel tot rechtvaardigmaking; en nu neemt hij aanleiding om over de betekenis en bedoeling van de wet te spreken en ons mede te delen tot welk oogmerk zij gegeven was, opdat men niet zou gaan denken, dat hij de wet te laag stelde en haar als volkomen nutteloos beschouwde. Er kon gevraagd worden: "Indien de belofte voldoende was ter zaligheid, waar diende dan de wet toe?" Of: "waarom gaf God dan de wet door Mozes?" Hierop antwoordt hij:

I. *De wet is om der overtredingen wil daarbij gesteld, vers 19.* Zij was niet bestemd om de belofte teniet te doen en een ander middel ter rechtvaardigmaking te geven dan in de belofte geschonken was, maar zij was *daarbij gesteld*, er aan toegevoegd met het oogmerk om er aan dienstbaar te zijn, *om der overtredingen wil*. De Israëlieten, hoewel zij verkoren waren om Gods volk te zijn, waren zondaren gelijk alle anderen, en daarom was de wet gegeven om hen te overtuigen van zonden, en van hun onderworpenheid daardoor aan het Goddelijk ongenoegen; *want door de wet is de kennis der zonden*, Rom. 3:20; en *de wet is daartussen gekomen opdat de zonde te meerder worde*, Rom. 5:20. Zij was dus gegeven om hen van de zonden terug te houden, om beslag op hun zielen te leggen en een teugel aan hun lusten, opdat ze niet zouden vervallen tot het uiterste van ongerechtigheid, waartoe ze van nature geneigd waren. En toch was zij gelijktijdig bestemd om hen te leiden in de waren en enigen weg, waarin de zonden konden uitgedelgd worden en waarin zij vergeving verkrijgen konden, namelijk door de dood en de offerande van Christus; en dat was de bepaalde bedoeling, waartoe de wet van offeranden en reinigingen gegeven was. De apostel voegt hierbij, dat de wet gegeven was *totdat het Zaad zou gekomen zijn, die het beloofd was*; dat is: totdat Christus zou gekomen zijn (het voorname zaad in de belofte bedoeld, gelijk hij tevoren aangetoond had) of tot de verkondiging van het Evangelie geschieden zou, wanneer Joden en heidenen, zonder onderscheid, door het geloof het zaad van Abraham worden zouden. De wet was er bijgevoegd om der overtredingen wil, totdat de volheid der tijden, deze volle verkondiging, zou gekomen zijn. Maar toen het zaad kwam en een volkomener openbaring van de in de belofte gegeven Goddelijke genade was geschonken, was de wet, door Mozes gegeven, bestemd om op te houden. Dat verbond, verouderd bevonden, moest door een ander en beter vervangen worden, Hebr. 8:7, 8. En hoewel de wet, als wet beschouwd, altijd van kracht blijft en nog voortgaat met haar werking om de mensen van zonden te overtuigen en terug te houden; zijn wij niet langer onder de dwang en de schrik van dat wetsverbond. De wet was dus niet bestemd om een andere weg tot rechtvaardigmaking, verschillend van die der belofte, te ontdekken, maar alleen om de mensen hun behoefte aan de belofte te doen gevoelen en hen te wijzen op Christus, door wie alleen zij vergeving en rechtvaardigmaking verkrijgen konden.

Als verder bewijs dat de wet niet was bestemd om de belofte teniet te doen, voegt hij er bij: *zij is door de engelen besteld in de hand des middelaars*. Zij was aan andere personen gegeven, op andere wijze dan de belofte en dus tot ander doel. De belofte was gedaan aan Abraham en aan al zijn geestelijk zaad, bevattende gelovigen uit alle volken, zowel heidenen als Joden; maar de wet was gegeven aan de Israëlieten als een bepaald volk en afgezonderd van de rest der mensheid. En terwijl de belofte onmiddellijk door God gegeven was, werd de wet door *de engelen besteld in de hand des middelaars*.

Hierdoor wordt duidelijk, dat de wet de bestemming niet hebben kon om de belofte terzijde te zetten; want, **vers 20**, *de middelaar is niet middelaar van éénen* (van slechts ene der beide partijen; *maar God is één*; slechts één der partijen in het verbond der belofte met Abraham gesloten. Daarom kan niet verondersteld worden, dat bij een handeling, welke voorviel alleen tussen God en het volk der Joden, Hij ene belofte ongeldig maken zou, die Hij lang tevoren gedaan had aan Abraham en diens geestelijk zaad zowel heidenen als Joden. Dat zou niet zijn overeenkomstig Zijn wijsheid, waarheid en getrouwheid. Mozes was enkel een middelaar tussen God en de Israëlieten; niet tussen God en het geestelijk zaad van Abraham; en daarom kon de door hem gegeven wet niet de uitwerking hebben, die de belofte had, en nog veel minder de belofte teniet doen.

II. De wet was gegeven om de mensen te overtuigen van de noodzakelijkheid van een Zaligmaker. De apostel vraagt, **vers 21**, - hetgeen sommigen konden tegenwerpen - *"Is dan de wet tegen de beloftenissen Gods?"* Zijn zij waarlijk met elkaar in tegenspraak en strijd? Of: zet gij zelf niet het verbond met Abraham en de wet van Mozes tegenover elkaar? Daarop antwoordt hij: *Dat zij verre!* Hij was er ver vandaan zulk een denkbeeld te koesteren, en het kon ook niet opgemaakt worden uit hetgeen hij gezegd had. De wet is in geen geval onbestaanbaar met de belofte, maar aan haar ondergeschikt. Haar doel is de overtredingen der mensen bloot te leggen en aan te tonen hoeveel behoefte zij hebben aan betere rechtvaardigheid dan die der wet. De bedoelde gevolgtrekking zou eer volgen uit hun leerstelling dan uit de zijne: *Want indien er ene wet gegeven ware, die machtig was levend te maken, zo zou waarlijk de rechtvaardigheid uit de wet zijn*, en in dat geval zou de belofte overtollig en nutteloos geworden zijn.

Maar in onze tegenwoordige toestand was dat onmogelijk; *want de Schrift heeft alles onder de zonde besloten*, **vers 22**. Die heeft verklaard, dat beiden, Joden en heidenen, in een staat van schuld zijn, en daarom onmachtig om gerechtigheid en rechtvaardigmaking door de werken der wet te verwerven. De wet ontdekte hun wonden, maar kon geen geneesmiddel geven; zij toonde aan dat zij schuldig waren en schreef daarom offers en reinigingen voor, welke duidelijk bleken onvoldoende te zijn om de zonden weg te nemen; en dus was haar grote doel, *dat de belofte uit het geloof van Jezus Christus aan de gelovigen zou gegeven worden*, dat zij, overtuigd van hun schuld en van de ontoereikendheid der wet om gerechtigheid voor hen te verwerven, gedrongen zouden worden om te geloven in Jezus Christus en daardoor de zegeningen der belofte deelachtig te worden.

III. De wet was bedoeld *als onze tuchtmeester tot Christus*, **vers 24**. In het vorige vers heeft de apostel ons meegedeeld welke de toestand der Joden was onder de Mozaïsche huishouding, dat *voordat het geloof kwam*, of voordat Christus verscheen en in Hem de rechtvaardigmaking door het geloof ten volle geopenbaard was, *zij allen onder de wet besloten waren*; verplicht, onder strenge straffen, haar verschillende voorschriften nauwgezet op te volgen. Zij waren tot die tijd besloten, opgesloten onder de verschrikking en heerschappij der wet, als gevangenen. Het doel daarvan was dat zij des te gereeder bereid zouden zijn *om het geloof, dat geopenbaard zou worden*, te omhelzen, overreed te worden om Christus aan te nemen, als Hij in de wereld komen zou, en zich te verenigen met de betere bedeling, waarvan Hij de Brenger was, waardoor zij bevrijd zouden worden van banden en dienstbaarheid en overgezet in een toestand van licht en vrijheid.

In die staat, zo zegt hij, *was de wet hun tuchtmeester tot Christus, opdat zij uit het geloof zouden gerechtvaardigd worden*. Zij verklaarde Gods wil betreffende hen, en

sprak gelijktijdig een vloek over hen uit voor elke tekortkoming, en was dus zeer geschikt om hen te overtuigen van hun eigen verloren toestand in henzelf, en om hen de zwakheid en ongenoegzaamheid van hun eigen rechtvaardigheid voor Gods ogen te doen gevoelen. Zij legde hun een menigte van offeranden op, welke, hoewel zij op zichzelf de zonden niet konden wegnemen, afschaduwingen waren van Christus en van de grote offerande, die hij tot uitdelging der zonden brengen zou, en wees hen dus (alhoewel op duistere en onduidelijke wijze) op Hem als hun enige toevlucht en redding.

En zo was zij hun tuchtmeester, om hen te onderwijzen en te besturen in hun staat van onmondigheid, of gelijk het woord *paidagoogos*, eigenlijk betekent: hun *dienstknecht* om hen te leiden tot Christus (zoals kinderen naar school gebracht worden door de dienstdoden, aan wie de zorg voor hen opgedragen is); opdat zij door de wet als hun leermeester beter onderwezen mochten worden in de waren weg tot rechtvaardigmaking en verlossing, welke alleen door het geloof in Christus is, en waarvan Hij de volkomen en duidelijkste openbaring geven zou.

Maar indien men zou zeggen: Zo de wet die betekenis en bedoeling voor de Joden had, waarom zou zij daartoe dan ook niet dienen onder de Christelijke bedeling, dan voegt de apostel er, **vers 25**, aan toe: *Maar als het geloof gekomen is*, en de bedeling des Evangelies begon, waaronder Christus en de weg van vergeving en leven door het geloof in Hem in het helderste licht geplaatst werden, *zo zijn wij niet meer onder de tuchtmeester*. Wij hebben geen behoefte meer aan de wet om ons tot Hem te leiden. Dus leert de apostel ons tot welk nut en doel de wet diende, en omtrent hij daarover zegt, merken wij het volgende op:

1. De goedheid Gods voor Zijn oude volk, om hun de wet te geven, want hoewel die, in vergelijking met de bedeling des Evangelies, een bedeling van duisternis en schrik was, gaf zij toch voldoende middelen aan de hand om hen te leiden in hun plichten jegens Gods en hun hoop op Hem aan te moedigen.

2. Zie, de grote fout en dwaasheid van de Joden, door de bedeling van de wet te misverstaan en te misbruiken tot een doel zo geheel en al verschillend van dat, waarmee God haar gegeven heeft. Want zij verwachtten gerechtvaardigd te worden uit hare werken, terwijl zij nooit bestemd was als een middel ter rechtvaardigmaking, maar alleen als een middel om hen te overtuigen van hun schuld en van hun behoefte aan een Zaligmaker, en om hen te leiden tot Christus en het geloof in Hem, als de enige weg om dit voorrecht te verkrijgen, Zie Rom. 11:31, 32 en 10:3, 4.

3. Het grote voorrecht van de bedeling des Evangelies boven die der wet, onder welke wij niet alleen ons verheugen in een veel helderder inzicht in de Goddelijke genade en barmhartigheid dan de Joden van de ouden dag hebben konden, maar ook bevrijd zijn van het juk der dienstbaarheid en vreze, waaronder zij gebukt gingen. Wij worden niet behandeld als minderjarige kinderen, maar als volwassen zonen, aan wie groter vrijheid en heerlijker voorrechten verleend zijn dan zij ooit bezaten. Daarover weidt de apostel in de volgende verzen uit. Want na te hebben aangetoond tot welk doel de wet gegeven was, noemt hij in het slot van dit hoofdstuk onze voorrechten door Christus op, welke hij in het bijzonder verklaart te zijn:

A. *Dat wij zijn kinderen Gods door het geloof in Christus Jezus, vers 26*. En hierbij mogen wij opmerken: Het grote en heerlijke voorrecht, dat de Christenen onder het Evangelie genieten: *Zij zijn kinderen Gods*; zij worden niet langer gerekend dienstknechten te zijn, maar *zonen*; zij worden niet langer op zulk een afstand en onder zulke bepalingen gehouden, als de Joden, maar hun wordt nader en vrijer toegang tot

God verleend dan deze vergund was; ja zij waren toegelaten tot het getal, en hebben recht op al de voorrechten van zijn kinderen. Zij verkrijgen dat voorrecht door *het geloof in Jezus Christus*. Na Hem aangenomen te hebben als hun Heere en Zaligmaker, en van Hem alleen alles voor hun rechtvaardigmaking en verlossing verwachtende, zijn zij in deze heerlijke betrekking tot God toegelaten, en gerechtigd tot de voordelen daarvan, want: Joh. 1:12, *Zovelen als Hem aangenomen hebben, die heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden, namelijk die in zijn naam geloven.*

En hij herinnert ons, **vers 27**, dat dit geloof in Christus, waardoor zij kinderen werden, door hen was beleden in de doop, want hij voegt er bij: *Zovelen als gij in Christus gedoopt zijt, hebt gij Christus aangedaan.* In de doop hun geloof in Hem beleden hebbende, waren zij daardoor aan Hem gewijd, en hadden, als het ware, zijn livrei aangetrokken, en zich verklaard zijn dienaren en leerlingen te zijn. En na op die wijze leden van Christus geworden te zijn, waren zij door Hem geëigend en erkend als kinderen van God. Merk hier op:

Ten eerste: De doop is nu de plechtige verklaring van onze opname in de Christelijke gemeente, gelijk de besnijdenis was bij de Joden. Onze Heere Jezus stelde hem daartoe in, door de opdracht, die Hij zijn apostelen gaf, Matth. 28:19, en diens gevolg was het hun gewoonte te dopen hen, die zij tot het Christelijk geloof gebracht hadden; en wellicht maakt de apostel hier melding van hun doop, en van hun kind- worden van God door het geloof in Christus, daarin beleden, om een nieuwe aanmerking af te snijden, welke de valse leraren konden in 't midden brengen ten voordele van de besnijdenis. Zij zouden kunnen zeggen: hoewel toegegeven kan worden dat de wet, als op Sinaï afgekondigd, door de komst van Christus, het beloofde zaad, is afgedaan, toch behoort de besnijdenis niet mede te vervallen, want die was aan Abraham gegeven gelijktijdig met de belofte en lang vóór de wet van Mozes. Maar de moeilijkheid wordt voldoende uit de weg geruimd door de woorden des apostels. *Zij, die in Christus gedoopt zijn, hebben Christus aangedaan*; want daaruit blijkt dat onder het Evangelie de doop kwam in de plaats der besnijdenis en dat zij, die door de doop Christus toegewijd zijn en oprecht in Hem geloven, in alle opzichten evenzo toegelaten zijn tot de voorrechten van het Christendom als de Joden door de besnijdenis het waren tot die der wet, Phil. 3:3. En derhalve was er geen enkele reden waarom die plechtigheid nog zou onderhouden worden.

Ten tweede: Door onze doop doen wij Christus aan; wij belijden daardoor Zijn discipelen te zijn en zijn dus verplicht ons te gedragen als Zijn getrouwe dienaren. In Christus gedoopt zijnde, zijn wij in Zijn dood gedoopt, opdat gelijk Hij stierf en weer opstond, wij in overstemming daarmee, ook der zonde sterven en in nieuwheid des levens wandelen zouden, Rom. 6:3, 4. Het zou ons zeer tot voordeel verstrekken, indien wij dat wat meer bedachten.

B. Dat dit voorrecht van Gods kinderen en door de doop Christus toegewijd te zijn, nu algemeen door alle ware Christenen genoten wordt. De wet maakte werkelijk scheiding tussen Joden en Grieken, en gaf de Joden in vele opzichten voorrang. Zij maakte evenzo onderscheid tussen *gebondenen* en *vrijen*, meester en dienstknecht; en tussen *man en vrouw*; alleen de mannen werden (door de besnijdenis) in het verbond opgenomen. Maar nu is dat niet zo; allen staan gelijk, *allen zijn één in Christus Jezus*. De een wordt niet aangenomen ter wille van enig nationaal of persoonlijk voorrecht, dat hij boven anderen heeft; de ander wordt niet verworpen omdat hij dat mist; maar allen, die oprecht in Christus geloven, van welke natie, sexe, stand in de maatschappij, zij ook wezen mogen, worden door Hem aangenomen en kinderen Gods door het geloof in Hem.

C. *Indien gij van Christus zijt, zo zijt gij dan Abrahams zaad en naar de belofte erfgenamen.* De Joodse leraren lieten hen geloven, dat ze besneden moesten worden en de wet van Mozes onderhouden, om zalig te worden. "Neen," zegt de apostel, "dat behoeft niet, want *indien gij van Christus zijt*, indien gij oprecht in Hem gelooft, die het beloofde zaad is, in wie al de geslachten der aarde zouden gezegend worden, dan wordt gij daardoor *het ware zaad van Abraham*, de vader der gelovigen, en als zodanig *naar de belofte erfgenamen*; en bijgevolg zijt gij dan ook gerechtigd tot al haar grote zegeningen en voorrechten. En daarom, ten slotte, sinds bleek dat de rechtvaardigmaking niet verkregen kon worden door de werken der wet, maar alleen door het geloof in Christus; en dat de wet van Mozes een tijdelijke instelling was en gegeven met doeleinden, die ondergeschikt aan de belofte waren en niet daarboven verheven; en dat nu, onder het Evangelie, de Christenen veel groter voorrechten genieten dan de Joden onder hare bedeling; volgt daaruit noodzakelijk dat zij zeer onredelijk en uitzinnig waren, door te luisteren naar hen, die trachtten hen in één slag te beroven van de waarheid en de vrijheid des Evangelies.

HOOFDSTUK IV

In dit hoofdstuk gaat de apostel voort met de behandeling van hetzelfde onderwerp als in het vorige; om deze Christenen terug te brengen van de leringen der Judese leraars en van hun zwakheid en dwaasheid, om te gedogen dat zij afgetrokken werden van de Evangelische leer der rechtvaardigmaking door het geloof en zich te laten beroven van hun vrijheid van de banden der wet. Daartoe gebruikt hij verscheidene overwegingen als

- I. De grote voortreffelijkheid van de bedeling des Evangelies boven die der wet, vers 1-7;
- II. De gelukkige verandering door hun bekering in hen tot stand gekomen, vers 8-11;
- III. De aanhankelijkheid, die zij voor hem en voor zijn bediening gevoelden, vers 12-16;
- IV. Het karakter van de valse leraren, door welke zij verleid waren, vers 17, 18;
- V. De zeer tedere liefde, die hij voor hen had, vers 19, 20;
- VI. De geschiedenis van Izak en Ismaël, door een vergelijking waarvan hij het verschil toelicht tussen hen, die in Christus vertrouwen, en hen, die op de wet steunen. En onder dit alles is hij zeer duidelijk en getrouw in de betuigingen van de grote liefde, die hij voor hen gevoelt.

Gal. 4:1-7

In dit hoofdstuk handelt de apostel zeer openhartig met hen, die luisterden naar de Judese leraren, welke de wet van Mozes tegen het Evangelie van Christus wilden omruilen, en trachtten hen onder het juk van de wet te brengen. Om hen te overtuigen van hun dwaasheid en hen daarvan terug te brengen, neemt hij in deze verzen het voorbeeld van een minderjarig kind, dat hij reeds in het vorige hoofdstuk ter sprake bracht, en toont daaruit aan welke grote voorrechten wij onder het Evangelie hebben boven hen, die onder de wet leefden. En hier:

I. Schetst hij ons de toestand van de kerk onder het Oude Verbond. Zij was gelijk aan een minderjarig kind en werd als zodanig behandeld; zij werd in een staat van duisternis en ondergeschiktheid gehouden in vergelijking met het meerdere licht en de grotere vrijheid, welke wij onder het Evangelie genieten. Het was inderdaad een bedeling van genade, maar in vergelijking met de tegenwoordige was het een bedeling van duisternis, want *de erfgenaam zolang hij kind is, is onder voogden en verzorgers tot de tijd van de vader bepaald*. Hij wordt door hen opgevoed en onderwezen in dingen, waarvan hij voor 't ogenblik nauwelijks de bedoeling begrijpt, hoewel die zeer waarschijnlijk later hem van groot nut zullen zijn.

Zo was het met de kerk des Ouden Verbonds; de Mozaïsche huishouding, waaronder zij verkeerde, was iets waarvan zij de bedoeling niet ten volle begrijpen kon, want, zoals de apostel in 2 Cor. 3:13 zegt: *Zij konden niet sterk zien op het einde van hetgeen teniet gedaan werd*. Maar voor de kerk, tot meerderjarigheid gekomen onder het Evangelie, was het van groot nut. En gelijk dat de bedeling der duisternis was, zo was zij het ook van de dienstbaarheid; want zij waren *dienstbaar gemaakt onder de eerste beginselen der wereld*; gebonden onder een menigte van moeilijke vormen en plichten, waardoor, als een kind door de eerste lessen, zij opgevoed en onderwezen werden, en waardoor zij in een toestand van ondergeschiktheid gehouden werden, als een kind door voogden en verzorgers. De kerk van die tijd had meer het voorkomen *van een dienstknecht*; zij was verplicht alles te doen op bevel van God, zonder ten volle de reden er van te weten; maar de dienst onder het Evangelie is redelijker. De tijd, door de Vader tevoren bepaald, is aangebroken; de kerk is tot meerderjarigheid gekomen; de duisternis en gebondenheid, waaronder zij lag, zijn weggenomen; en wij leven onder een bedeling van groter licht en vrijheid.

II. Hij schildert ons de veel gelukkiger toestand van de Christenen onder de bedeling des Evangelies, **vers 4-7**. *Wanneer de volheid des tijds gekomen is*, de tijd door de Vader bepaald, waarop Hij een einde maken wilde aan de bedeling der wet en een andere en betere voor haar in de plaats geven, *heeft Hij Zijn Zoon uitgezonden, enz.* Hij, die aangewezen was om deze nieuwe bedeling te brengen, was niemand minder dan de Zoon van God zelf, de Eengeborene des Vaders. Hij was voorzeggd en beloofd van de grondlegging der wereld, en werd op de bepaalden tijd tot dat doel geopenbaard.

Ten einde het grote doel te bereiken, dat Hij zich voorgesteld had, is Hij *geworden uit ene vrouw*; dat is zijn vleeswording; *geworden onder de wet*; dat is zijn onderwerping. Hij, die waarachtig God was, werd om onzentwille mens; en Hij, die de Heere was, stemde er in toe om te komen in een toestand van onderwerping en in de gestaltenis van een dienstknecht. En het ene grote doel van dit alles was, *opdat Hij degenen, die onder de wet waren, verlossen zou*; om ons te verlossen van dat ondragelijke juk en de redelijker en gemakkelijker instellingen van het Evangelie ons te geven. Hij had inderdaad nog meer en groter doel op het oog, door in de wereld te komen, dan alleen ons te verlossen van het juk der ceremoniële wet; want Hij kwam in ons vlees om voor ons te lijden en te sterven, opdat Hij ons daardoor verlossen zou van de toorn Gods en de vloek der zedelijke wet, waaronder wij, als zondaars, allen lagen. Maar dit was ook een van de oogmerken en een genade, die ten tijde van zijn verschijning op aarde zou verleend worden; toen kwam de toestand van dienstbaarheid der kerk tot een einde, en een betere zou die opvolgen; want Hij was gezonden om ons te verlossen, *opdat wij de aanneming tot kinderen verkrijgen zouden*; opdat wij niet langer beschouwd en behandeld zouden worden als dienstknechten, maar als volwassen zonen, wie groter vrijheid en heerlijker voorrechten geschonken worden, dan toen zij onder voogden en verzorgers verkeerden.

De gang van des apostels bewijsvoering leidt er toe om hiervan kennis te nemen als van een der dingen, door deze uitdrukking bedoeld, hoewel zij zonder twijfel ook moet toegepast worden op die heerlijke aanneming tot kinderen, waarvan het Evangelie zo dikwijls gewaagt als van het voorrecht dergenen, die in Christus geloven. Israël was Gods zoon, Zijn eerstgeborene, Rom. 9:4.

Maar nu, onder het Evangelie, verkrijgen alle gelovigen in het bijzonder deze aanneming; en als eersteling en onderpand daarvan ontvangen zij tevens de Geest der aanneming, die hen tot het gebed leidt en hen instaatstelt om het oog op God te slaan als op hun Vader, **vers 6.** *En overmits gij kinderen zijt, zo heeft God de Geest Zijns Zoons uitgezonden in uw harten, die roept: Abba Vader!* En daarop besluit de apostel deze redenering door hier bij te voegen, vers 7: *Zo dan, gij zijt niet meer een dienstknecht maar een zoon, en indien gij een zoon zijt, zo zijt gij ook een erfgenaam van God, door Christus.* Dat is nu: onder de bedeling des Evangelies, zijn wij niet langer onder de dienstbaarheid der wet, maar door ons geloof in Christus zijn wij kinderen Gods geworden, wij zijn daartoe door Hem aangenomen en erkend, en indien wij zonen zijn, zijn wij ook erfgenamen van God en gerechtigd tot de hemelse erfenis (gelijk hij ook zegt in Rom. 8:17); en daarom is het de grootst-mogelijke zwakheid en dwaasheid om terug te keren tot de wet en in hare werken onze rechtvaardigmaking te zoeken. Omtrent hetgeen de apostel in deze verzen zegt, mogen we nog opmerken:

1. Het wonder van Goddelijke liefde en barmhartigheid jegens ons, voornamelijk van God de Vader, door Zijn Zoon in de wereld te zenden om ons te verlossen en zalig te maken; -van de Zone Gods, door zich zo diep te vernederen en zoveel voor ons te lijden om dat doel te bereiken; van de Heilige Geest door neer te dalen om in de harten der gelovigen te wonen tot zo genadige doeleinden.

2. De grote en kostbare voorrechten, welke de Christenen onder het Evangelie genieten; want:

A. Wij ontvangen *de aanneming tot zonen*. Dat is het grote voorrecht, hetwelk de gelovigen door Christus hebben, dat zij door God in de hemel tot kinderen aangenomen zijn. Wij, die van nature kinderen des toorns en der ongehoorzaamheid zijn, werden door genade kinderen der liefde.

B. Wij ontvangen *de Geest der aanneming*. Allen, die het voorrecht der aanneming bezitten, hebben de Geest der aanneming; allen, die aangenomen zijn, delen in de natuur der kinderen Gods, want Hij wil dat al Zijn kinderen op Hem gelijken zullen. De Geest der aanneming is altijd de Geest des gebeds en het is onze plicht God als onze Vader aan te roepen. Christus heeft ons geleerd God aan te bidden als "onze Vader, die in de hemelen zijt". Indien wij zonen zijn, dan zijn wij erfgenamen. Het is niet als onder de mensen, waar de oudste zoon erfgenaam is, maar al Gods kinderen zijn erfgenamen. Die de natuur van zonen hebben, zullen ook allen de erfenis der zonen deelachtig worden.

Gal. 4:8-11

In deze verzen herinnert de apostel hun wat zij geweest waren vóór hun bekering tot het geloof in Christus en welk een gezegende verandering hun bekering in hen tot stand gebracht had, en tracht daardoor hen te overtuigen van hun grote zwakheid door het oor te lenen aan degenen, die hen onder het juk van de wet van Mozes brengen wilden.

I. Hij herinnert hen hun vroegere toestand en gedrag, en wat ze waren vóór het Evangelie hun verkondigd werd. Zij *kenden God niet*; zij waren volslagen onbekend met de waren God en de wijze, waarop Hij geëerd worden moet. En gelijktijdig waren zij in de vreselijkste slavernij; *zij dienden degenen, die van nature geen goden zijn*; zij

waren bezig met een groot aantal van bijgelovige en afgodische diensten voor degenen, die, hoewel ze voor goden gehouden werden, het toch niet waren, maar slechts schepselen wellicht zelfs van hun eigen maaksel, en daarom ten enenmale onmachtig om hen te horen en te helpen.

1. Zij, die de waren God niet kennen, zijn uit de aard der zaak geneigd tot valse goden. Zij, die de God, die de wereld geschapen heeft, verzaken, aanbidden liever goden, die zij zichzelf gemaakt hebben, dan geheel zonder god te zijn.

2. Godsdienstige verering komt Hem alleen toe, die van nature God is; want terwijl de apostel hen bestraft, die vereren degenen, die geen goden zijn, toont hij duidelijk aan dat alleen Hij, die van nature God is, het waardige voorwerp van onze godsdienstige verering is.

II. Hij roept hen op om de gelukkige verandering aan te merken, welke in hen gebracht is door de verkondiging van het Evangelie. Nu *kenden zij God* (zij waren gebracht tot de kennis van de enigen waren God en van Zijn Zoon Jezus Christus, waardoor zij uitgeleid waren van onder de onwetendheid en slavernij waarin zij vroeger gebonden lagen); en *veelmeer waren zij van God gekend*; deze gelukkige verandering in hun toestand, waardoor zij bekeerd waren van de afgoden tot de levenden God en door Christus vergeving van hun zonden ontvangen hadden en de aanneming tot zonen, hadden zij niet aan zichzelf, maar aan Hem te danken. Zij was het gevolg van Zijn vrije en rijke genade voor hen, en als zodanig moesten zij haar ook erkennen; en daardoor lagen zij onder des te ernstiger verplichting om de vrijheid, waarmee Hij hen vrijgemaakt had, aan te nemen. Al onze gemeenschap met God begint door Hem; wij kennen Hem, omdat wij door Hem gekend zijn.

III. Hier wijst hij op de onredelijkheid en uitzinnigheid van hun lijdelijkheid, waarmee zij zich weer onder het juk lieten brengen. Hij spreekt daarover met verwondering en diepe ergernis, dat zo iets gebeuren kon. *Hoe keert gij u wederom, enz.?* zegt hij, **vers 9**, "Hoe komt het dat gij, die onderwezen zijt God te verheerlijken op de wijze des Evangelies, nu overgehaald worden kunt om dat te doen in de wijze der ceremoniële wet? Dat gij, die gewoon zijt aan de bedeling van licht, vrijheid en liefde, zoals die van het Evangelie is, u nu onderwerpt aan een bedeling van duisternis, dienstbaarheid en schrik, als die van de wet is? Daarvoor bestond voor hen des te minder reden, omdat zij nooit, gelijk de Joden, onder de wet van Mozes geleefd hadden; en daarom waren zij nog minder te verontschuldigen dan de Joden zelf, omdat die mogelijk nog enige aanhankelijkheid konden hebben voor hetgeen, waaraan ze zo lang gewoon geweest waren. Daarenboven datgene, waaronder zij zich in dienstbaarheid lieten brengen, was slechts de *arme en zwakke eerste beginselen*; dingen die in zich de macht niet hadden om de zielen te reinigen of enige wezenlijke voldoening aan de ziel te geven. Zij waren alleen bestemd geweest voor de toestand van onmondigheid, waarin de kerk geweest was, maar waaraan nu een einde gekomen was. En daarom waren hun zwakheid en dwaasheid des te minder te verontschuldigen, wanneer zij zich onderwierpen, evenals de Joden, aan het houden van hun verschillende feesten; hier aangeduid als *dagen, en maanden, en tijden, en jaren*.

Merk hier op:

1. Het is voor hen, die heerlijke belijdenis van de godsdienst afgelegd hebben, mogelijk afgetrokken te worden tot zeer grote verminkingen van de reinheid en de eenvoud van het Christendom; want dat was hier het geval. En:

2. Hoe meer genade God iemand bewezen heeft door hem in kennis te brengen met het Evangelie en zijn vrijheden en voorrechten, des te groter is de zonde van die mens, indien hij zich daarvan laat beroven. Want bijzondere nadruk legt de apostel er op, dat zij God kenden, veel meer van Hem gekend waren, en toch begeerden terug te keren tot de zwakke, armoedige eerste beginselen, door het juk der wet op de schouders te nemen.

IV. Hierop geeft hij zijn vrees te kennen, *dat hij enigszins tevergeefs aan hen gearbeid heeft*. Hij heeft zich veel moeite voor hen gegeven, door hun het Evangelie te verkondigen en te trachten hen in de vrijheid en het geloof daarvan te bevestigen, maar nu verlieten zij die en maakten zijn arbeid onder hen vruchteloos en zonder uitwerking; en de gedachte daaraan kon niet anders dan hem diep bedroeven.

1. Een groot deel van de arbeid van getrouwe dienaren is vergeefse moeite; en waar dat het geval is, kan het niet anders dan een grote droefheid zijn voor hen, die begeren zielen te redden.

2. De arbeid der dienaren is tevergeefs bij hen, die beginnen met de Geest en eindigen bij het vlees; die daar ze naar allen schijn wèl begonnen, later zich afkeren van de weg des Evangelies.

3. Zij laden een zware verantwoordelijkheid op zich, aan wie de getrouwe dienaren van Jezus Christus tevergeefs arbeiden.

Gal. 4:12-16

Opdat deze Christenen zich des te meer schamen mochten over hun wijken van de waarheid des Evangelies, welke Paulus hun verkondigd had, herinnert hij hun de grote toegenegenheid, die zij vroeger hem en zijn bediening getoond hadden, en toont hun aan hoe onverenigbaar hun tegenwoordig gedrag met hun toenmalige houding was. Hier hebben wij te letten op:

I. Hoe liefdevol hij zich tot hen wendt. Hij noemt hen broeders, hoewel hij wist dat hun harten in grote mate van hem afgetrokken waren. Hij begeert dat alle gevoeligheid ter zijde gezet wordt, en dat zij hem dezelfde genegenheid zullen toedragen als hij voor hen gevoelt; hij wenste: *wees gij als ik, want ook ik ben als gij*; en daarbij zegt hij hun: *gij hebt mij geen ongelijk gedaan*. Hij had over deze zaak met hen geen twist. hoewel hij, hun gedrag veroordelende, zich met enige warmte en vurigheid van geest utgelaten had, verzekert hij hun dat dit niet toe te schrijven was aan enig gevoel van persoonlijke belediging of verongelijking, zoals zij wellicht zouden denken; maar geheel en alleen voortkwam uit ijver voor de waarheid en zuiverheid des Evangelies, en voor hun welvaren en geluk. Dus tracht hij hun harten jegens hem te vertederen, zodat zij des te beter gezind zouden zijn het oor te openen voor zijn waarschuwingen. Hierdoor leert hij ons dat wij, wanneer wij anderen vermanen, zorg dragen moeten hen te overtuigen, dat onze bestraffingen niet haar oorsprong vinden in persoonlijke gevoeligheid of geraaktheid, maar in het oprecht verlangen naar de eer van God en Zijn dienst en naar hun welzijn; want bestraffingen hebben de meeste kans van vrucht te dragen wanneer ze het meest blijken belangeloos te zijn.

II. Hij verheft hun vroegere genegenheid voor hem, opdat zij daardoor des te meer beschaamd mogen worden over hun tegenwoordige houding. Met dit doel:

1. Herinnert hij hen aan de vele moeiten, onder welke hij gearbeid heeft, toen hij de eerste maal tot hen kwam. *Gij weet*, zegt hij, *dat ik u door zwakheid des vleses het Evangelie eerste maal verkondigd heb*. Wij kunnen geen zekerheid verkrijgen van wat

deze *zwakheid des vleses* was, welke hij in de volgende woorden noemt: *ene verzoeking, die in zijn vlees geschiedde* (ofschoon zij zonder twijfel bij de Christenen aan welke hij schreef zeer goed bekend was). Sommigen denken dat de apostel doelt op de vervolgingen, die hij ter wille van het Evangelie doorstond; anderen menen dat er gewaagd wordt van iets in zijn persoon of in zijn wijze van spreken, waardoor zijn bediening minder aantrekkelijk en aangenaam gemaakt werd, en beroepen zich op 2 Cor. 10:10 en 12:7-10. Maar, wat het ook geweest zij, het had naar 't schijnt op hen geen nadelige invloed gehad. Want:

2. Hij vermeldt, dat ongeacht zijn onvolmaaktheid (die hem misschien in de achting van anderen dalen deed) zij hem niet verachtten of verwierpen, maar integendeel *hem aannamen als een engel Gods, ja als Christus Jezus*. Zij toonden hem zeer veel eerbied; hij was hun een welkom gezant, even alsof een engel Gods, ja Jezus Christus zelf door hem gepredikt had; ja zo groot was hun achting voor hem dat zij, indien het hem enig voordeel had kunnen aanbrengen, *hun ogen uitgegraven en hem gegeven zouden hebben*. Hoe onzeker is de achting der mensen; hoe gereed zijn zij om van gevoelens te veranderen; hoe gemakkelijk zijn zij er toe te brengen om vijanden te worden van degenen, die zij de grootste achting en liefde toedroegen, zodat zij later liever hun de ogen uitgraven dan hun eigen ogen voor hen op te offeren! Wij moeten daarom in ons werk staan naar de goedkeuring van God en kunnen zeggen: *Mij is het minste van enig menselijk oordeel geoordeeld te worden*, 1 Cor. 4:3.

III. Zeer ernstig gaat hij hierover voort: *Welke was dan*, zo vraagt hij, uw *gelukachting*? Alsof hij zeggen wilde: Er is een tijd geweest waarin u de grootste blijdschap en voldoening over de blijde boodschap des Evangelies te kennen gaf; en zeer bereid waart om mij, als degene die haar u verkondigd had, uw beste gaven te schenken; sedert wanneer zijt gij zo veranderd, dat gij nu zo weinig nut daarvan en zo weinig eerbied voor mij hebt? Eens waart gij overgelukkig door het Evangelie te ontvangen; waarom zijt gij nu geheel van gevoelens veranderd?

Merk op: Zij, die hun eerste liefde verlaten hebben, zouden wèl doen door te overwegen: Waar is nu de zegen, waarvan wij eens spraken? Wat is er geworden van ons genoegen in de gemeenschap met God en het gezelschap van Zijn kinderen?

Om hun nog sterker schaamte over hun tegenwoordig gedrag te geven, vraagt hij, **vers 16:** *Ben ik dan uw vijand geworden, u de waarheid zeggende*? Hoe komt het dat ik, die eerst uw gunsteling was, nu voor uw vijand gehouden word? Kunt u daarvoor enige andere reden opgeven, dan dat ik u de waarheid gezegd heb; getracht heb u te verzoenen met en u te bevestigen in de waarheid van het Evangelie? En hoe onredelijk is dan uw afkeer van mij? Merk op:

1. Het is geen ongewoon verschijnsel, dat de mensen hen voor hun vijanden houden, die hun beste vrienden zijn; vooral hen, die - bedienaren des Woords of anderen -, hun de waarheid zeggen en vrijmoedig en getrouw met hen handelen over hun eeuwige belangen, zoals de apostel met deze Christenen deed.

2. Dienaren maken zich soms vijanden door zich getrouw van hun plicht te kwijten; want in dat geval was Paulus; hij werd hun vijand gerekend omdat hij hun de waarheid zei.

3. Toch moeten dienaren niet terugdeinzen om de waarheid te zeggen, uit vrees van anderen te mishagen en hun ongenoegen op zich te laden.

4. Zij zullen voor zichzelf vrede hebben wanneer zij ervan bewust zijn, dat anderen hun vijanden werden alleen omdat zij de waarheid gezegd hebben.

Gal. 4:17-18

De apostel gaat nog voort over hetzelfde onderwerp als in de vorige verzen; dat is, de Galaten te overtuigen van hun zonde en dwaasheid in het verlaten van de waarheid des Evangelies. Nadat hij hun voorgehouden heeft de verandering in hun gedrag jegens hem, waarin hun verleiders hen trachtten te doen volharden; tekent hij nu het karakter van die valse leraren, welke er hun werk van maakten om hen van hem af te trekken. Indien zij hierop wilden letten, zouden ze zien hoe weinig reden er bestond om naar hen te luisteren. Hoe hun oordeel ook over hen wezen mocht, hij zegt hun dat zij mensen met nevenbedoelingen waren, die het er op aanlegden om zichzelf te verheffen en die, onder verschillende voorwendsels, meer naar hun eigen belang dan naar dat der Galaten vroegen.

Zij ijveren niet recht over u, zegt hij; zij maken vertoning van grote achting voor u en wenden voor u zeer genegen te zijn, *maar niet recht*; zij doen het niet met enige goede bedoeling; zij zijn niet oprecht en eerlijk daarbij; maar *zij willen ons uitsluiten opdat gij over hen zoudt ijveren*. Wat zij in de eerste plaats bedoelen is uw genegenheid tot zich te trekken, en daarom doen ze al wat in hun vermogen is om u van mij en van de waarheid afkerig te maken, opdat zij u aan zich mogen verbinden. Dat, verzekert hij hun, was hun voornemen, en daarom was het zeer onverstandig om hun gehoor te geven.

1. Het kan voorkomen, dat men zeer veel ijver bespeurt waar toch slechts weinig waarheid en oprechtheid is.
2. Het is de gewone wijze van handelen van verleiders om zich in de gunst der mensen in te dringen en hen zo tot hun denkwijzen over te halen.
3. Wat dezulken ook voorwenden, zij hebben meestal meer het oog op hun eigen belang dan op dat van anderen, en zullen niet schromen de goeden naam van anderen te benadelen indien zij daardoor de hunnen kunnen bevorderen. Naar aanleiding hiervan geeft de apostel ons een uitnemende regel in **vers 18**.

Doch in het goede te allen tijde te ijveren is goed. Onze vertaling heeft: *in het goede*; maar sommigen lezen daar: *voor een goed man*, en menen dat de apostel daarmee op zichzelf doelt. Zij menen dat deze lezing door de grondtekst aangegeven wordt, en begunstigd door wat er onmiddellijk op volgt: *"En niet alleenlijk als ik bij u tegenwoordig ben"*. Dan zou de apostel bedoelen te zeggen: "Er was een tijd toen u zeer ijverig mij genegen waart; eens hield u mij voor een goed man, en u hebt nu geen reden om anders over mij te denken; en daarom zou het u betamen om dezelfde welwillendheid jegens mij te betonen nu ik afwezig ben, die u getoond hebt toen ik bij u was." Maar, wanneer wij ons houden aan onze gewone vertaling, dan geeft de apostel ons hier een uitnemende regel voor het oefenen van onze ijver; er zijn twee dingen, die hij voornamelijk in dat opzicht ons aanbeveelt.

A. We moeten alleen voor hetgeen goed is, ijveren, want ijver is alleen dan goed als ze voor het goede aangewend wordt; zij, die ijverig zijn voor het kwade, zullen daardoor maar des te meer kwaad stichten. En:

B. We moeten daarin standvastig zijn; het is goed om altijd in het goede te ijveren; niet nu en dan, niet met de hitte van een koortsaanval, maar met de warmte van een gezond lichaam. Het zou een zegen voor de Christelijke gemeente zijn indien deze regel wat meer door de Christenen in acht genomen werd.

Gal. 4:19-20

Ten einde deze Christenen des te beter te stemmen om de vermaningen te dragen, die hij verplicht was tot hen te richten, geeft de apostel hier uitdrukking aan zijn grote liefde voor hen en aan zijn tedere zorg voor hun welzijn. Hij was niet als zij; zó als hij tegenwoordig was en anders bij zijn afwezen. Hun afkeer van hem had zijn genegenheid voor hen niet weggenomen; hij had voor hen nog dezelfde gevoelens, die hij vroeger gehad had. Ook was hij niet gelijk hun valse leraren, die grote liefde voor hen voorwendden maar intussen alleen met hun eigenbelang te rade gingen. Hij had oprechte begeerte naar hun waarachtig welzijn; hij zocht niet het hun, maar hen. Zij waren slechts al te gereed om hem voor hun vijand te houden; maar hij verzekert hun dat hij hun vriend was; neen meer! *dat hij voor hen de ingewanden van een vader had.* Hij noemt hen zijn *kinderen*, en daartoe had hij het recht, want hij was het werktuig geweest voor hun bekering tot het Christelijk geloof; ja, hij noemt hen zijn *kinderkens*, waarmee nog hoger trap van tederheid en liefde wordt aangeduid. Ook kan dat woord doelen op hun tegenwoordig gedrag, waarbij ze zich voordeden als kleine kinderen, die gemakkelijk bewerkt werden door de kunstgrepen en verdachtmakingen van anderen. Hij toont hier zijn liefde voor hen en zijn ernstige begeerte naar hun welzijn en de gezondheid hunner ziel, door vergelijking met de weeën van een barende vrouw: *die ik wederom arbeide te baren.*

De grote oorzaak van zijn moeiten, de grote zaak waarnaar hij zo ernstig begeerde, was niet dat zij hem meer mochten liefhebben, *maar dat Christus een gestalte in u krijgje*; dat zij in werkelijkheid Christenen worden mochten en meer bevestigd en opgebouwd in het geloof des Evangelies. Hier hebben wij te letten op:

1. De zeer tedere toegenegenheid, welke getrouwe dienaren hun toedragen, onder welke zij arbeiden; die is van de tederste ouders voor hun kinderen.
2. Dat de voornaamste zaak, waarnaar zij verlangen en waarvan zij als 't ware in de geboorte zijn, deze is, dat Christus een gestalte in hen verkrijge; niet zozeer dat zij zelf hun genegenheid mogen winnen; veel minder nog dat zij hen als hun prooi verkrijgen mogen, maar dat zij mogen vernieuwd worden in de geest huns gemoeds; dat zij het beeld van Christus mogen dragen en meer volkomen bevestigd worden in het geloof van het Christendom. Hoe onredelijk handelen zij dan niet, die verdragen dat ze opgezet worden om zulke dienaren te verlaten of te mishagen.
3. Dat Christus geen goede gestalte heeft in hen, die nog niet er af gebracht zijn om op hun eigen gerechtigheid te bouwen, en die nog niet enig en alleen op Hem en zijn gerechtigheid steunen. Als verder bewijs van de liefde en toegenegenheid, welke de apostel voor deze Christenen heeft, voegt hij er bij, **vers 20**, *Ik wilde dat ik nu tegenwoordig bij u ware.* Hij zou zich verheugen indien hij gelegenheid had om bij hen te zijn en met hen om te gaan; en dat om gelegenheid te vinden om zijn *stem te veranderen*; want hij *was in twijfel over hen*. Hij wist niet goed wat hij van hen denken moest. Hij was niet zo volkomen met hun toestand bekend, dat hij wist hoe hij zich het best tegenover hen gedragen kon. Hij was vol vrees en ijver over hen, en dat was de reden waarom hij op deze wijze hun geschreven had, maar het zou hem verheugen indien hij zien mocht, dat de zaken met hen beter stonden dan hij vreesde, en indien hij reden mocht krijgen om hen te prijzen in plaats van hen te bestraffen en te kastijden. Hoewel dienaren maar al te dikwijls reden vinden om hen te bestraffen met wie zij te doen hebben, toch is het voor hen geen dankbaar werk; zij zouden er liever geen reden voor hebben, en zijn altijd verblijd wanneer ze aanleiding vinden om hun stem te veranderen.

Gal. 4:21-31

In deze verzen licht de apostel het onderscheid toe tussen gelovigen, die alleen op Christus steunen, en deze Judeërs, die op de wet bouwen, door een vergelijking genomen uit de geschiedenis van Izak en Ismaël. Hij opent die op ene wijze, die geschikt was om indruk op hun harten te maken, en om hen te overtuigen van hun grote zwakheid in het verlaten der waarheid en in het dulden dat ze van de vrijheid des Evangelies beroofd werden.

Zegt mij, gij die onder de wet wilt zijn, hoort gij de wet niet? Hij neemt voor zeker aan dat zij de wet horen, want in de Joodse vergaderingen was men gewoon die elke Sabbatdag te lezen; en sedert zij er zo gaarne onder leefden, verlangde hij dat zij goed zouden letten op hetgeen daarin geschreven staat (hij verwijst naar Gen. 16 en 21). Want indien zij dat deden zouden ze spoedig zien hoe weinig reden ze hadden om er op te vertrouwen. En dus:

1. Stelt hij hun de geschiedenis zelf voor, **vers 22, 23**: *Want er is geschreven, dat Abraham twee zonen had*, enz. Hier wijst hij op de verschillende staat en toestand van deze twee zonen van Abraham. De ene, Ismaël, *was uit de dienstmaagd*, en de andere, Izak, *uit de vrije*. De eerste was geboren *naar het vlees*, of naar de gewone loop der natuur; de andere *door de belofte*, want naar de gewone loop der natuur was er geen reden meer om te verwachten dat Sara een zoon zou krijgen.

2. Hij deelt hem de bedoeling en betekenis van deze gebeurtenis mede, en het gebruik dat hij er van wil maken, **vers 24-27**. *Hetwelk dingen zijn*, zegt hij, *die een andere beduiding hebben*; dat is behalve de letterlijke en historische betekenis van het verhaal, wil de Heilige Geest ons door deze gebeurtenis iets anders afschaduwen en leren; en dat andere is: Dat deze twee, Hagar en Sara, *zijn de twee verbonden*. Zij zijn bestemd om typisch voor te stellen en af te schaduwen de twee verschillende bedelingen van verbond.

De eerste, Hagar, vertegenwoordigde de bedeling, die op Sinaï gegeven werd, en was *tot dienstbaarheid barend*. Dat verbond was, hoewel een bedeling van genade, in vergelijking met de toestand onder het Evangelie een bedeling van dienstbaarheid, en werd dat door de Joden nog meer, door hun misvatting van zijn betekenis, waardoor zij verwachtten gerechtvaardigd te worden door de werken. *Want dit, namelijk Agar, is Sinaï, een berg in Arabië* (de berg Sinaï werd toen door de Arabieren Agar genoemd) *en komt overeen met Jeruzalem, dat nu is en dienstbaar is met hare kinderen*; dat is: hij is de juiste afbeelding van de tegenwoordige toestand der Joden; welke, volhardende in hun ongeloof en aanhankelijkheid aan dat verbond, nog met hun kinderen in dienstbaarheid zijn.

Maar de andere, Sara, was bestemd om Jeruzalem dat boven is af te beelden; dat is, de toestand der Christenen onder de nieuwe en betere bedeling, welke vrij is zowel van de vloek der zedelijke wet als van de dienstbaarheid der ceremoniële wet; en is *de moeder van ons allen*; een toestand waartoe allen, die in Christus geloven, beiden Joden en Heidenen, worden toegelaten. En op deze grotere vrijheid en uitbreiding van de kerk onder de bedeling des Evangelies, die in Sara was vooraf geschaduwd, als de moeder van het beloofde zaad, past de apostel Jes. 54:1 toe, waar geschreven is: *Wees vrolijk, gij onvruchtbare, die niet baart; breek uit en roep, gij die geen barensnood hebt, want de kinderen der eenzame zijn veel meer dan dergene, die de man heeft*.

3. Hij past de geschiedenis, dus uitgelegd, toe op de tegenwoordige toestand, **vers 28**.

Maar wij, broeders, zegt hij, zijn kinderen der belofte als Izak was. Wij Christenen, die Christus aangenomen hebben, en ons op Hem verlaten, en alleen tot Hem opzien om rechtvaardigmaking en verlossing, wij worden daardoor het geestelijk zaad van Abraham, al zijn wij dat van nature niet, en worden daardoor gerechtigd tot de beloofde erfenis en deelgenoten van haar zegeningen. Maar opdat deze Christenen niet zouden afgeschrikt worden door de tegenstand, die ze van de Joden ondervinden zouden, want deze waren zo vasthoudend aan hun wet dat zij ieder vervolgden, die er zich niet aan onderwierp, zegt hij hun dat die niet anders was dan hetgeen ook reeds in het type voorafgeschaduwd was. Want *die naar het vlees geboren was vervolgde degenen, die naar de geest geboren was*; en zij moesten verwachten dat het *zo ook nu* zou zijn. Maar hij wenst dat ze tot hun vertroosting in dat geval zouden letten op hetgeen de Schrift zegt, Gen. 21:10: *Werp de dienstmaagd uit en haren zoon, want de zoon der dienstmaagd zal geenszins erven met de zoon der vrije.* hoewel de Joodse aanhangers der wet hen zouden vervolgen en haten, toch zou de uitkomst zijn dat het Judaïsme zou verdwijnen, maar het ware Christendom opbloeien en eeuwig blijven. En nu, als samenvatting van al wat hij hieromtrent gezegd heeft, besluit hij met de woorden, **vers 31**, *Zo dan, broeders, wij zijn niet kinderen der dienstmaagd, maar der vrije.*

HOOFDSTUK V

In dit hoofdstuk maakt de apostel de toepassing van zijn voorafgaand betoog. Hij begint met een algemene waarschuwing of opwekking, vers 1; welke hij daarna aandringt met verscheidene redenen, vers 2-12. Daarna dringt hij bij hen aan op ernstige praktieke godzaligheid, welke het beste behoedmiddel zal zijn tegen de strikken van hun valse leraren; en in het bijzonder:

I. Dat ze niet met elkaar zullen strijden, vers 13-15;

II. Dat zij strijden tegen de zonde, waarbij hij aantoonst, dat er in ieder mens is een strijd tussen vlees en geest, vers 17, en dat het onze plicht en ons belang is in deze strijd de zijde van de geest te kiezen, vers 16-18.

III. Hij noemt de werken des vlees op, waartegen moet gewaakt en die moeten gedood worden; en de vruchten des Geestes, die voortgebracht en aangekweekt moeten worden; en toont aan van hoe groot belang het is dat zij zodanig zouden zijn, vers 19-24. En besluit daarna het hoofdstuk met een waarschuwing tegen hoogmoed en afgunst.

Gal. 5:1-12

In het eerste gedeelte van dit hoofdstuk waarschuwt de apostel de Galaten om op hun hoede te zijn tegen de Judese leraren, die trachtten hen onder het juk der wet te brengen. Hij had reeds tegen hen gewaarschuwd en in het brede aangetoond hoe verschillend hun geest en beginselen waren van die des Evangelies; en nu is dit als het ware de algemene toepassing van het betoog. Uit het gezegde was gebleken, dat wij alleen door het geloof in Jezus Christus kunnen gerechtvaardigd worden, en niet door de werken der wet; en dat de wet van Mozes niet langer van kracht was, zodat op de Christenen in 't geheel geen verplichting rustte om zich aan haar te onderwerpen. Daarom wil hij thans van hen, dat zij zullen *staan in de vrijheid, met welke Christus ons vrijgemaakt heeft, en niet wederom met het juk der dienstbaarheid bevangen worden.* Merk hier op:

1. Onder het Evangelie zijn wij vrijgemaakt; wij zijn overgebracht in een staat van vrijheid; wij zijn bevrijd van het juk der ceremoniële wet en van de vloek der zedelijke

wet, zodat wij niet langer gebonden zijn door de verplichting om de ene na te leven, of door de schrik van de andere, wier vloek iedereen treft, die niet blijft in al wat in haar geschreven is, om dat te doen, Hfdst. 3:10. Wij danken deze vrijheid aan Jezus Christus. Hij is het, die *ons heeft vrijgemaakt*; door zijn verdiensten heeft Hij de aanspraken van de verbroken wet voldaan, en door Zijn Koninklijke macht heeft Hij ons ontslagen van de verplichting tot onderhouding van deze vleselijke geboden, die de Joden opgelegd waren. En:

2. Daarom is het onze roeping *te staan in de vrijheid*; standvastig en getrouw vast te houden aan het Evangelie en zijn vrijheid, en onder gene voorwaarde te dulden. dat men *ons weer met het juk der dienstbaarheid bevangt* en dwingt om terug te keren tot de wet van Mozes. Dat is de algemene waarschuwing of opwekking, welke de apostel in de volgende verzen aandringt met verschillende redenen; en wel:

I. Hun onderwerping aan de besnijdenis en hun steunen op de werken der wet voor hun rechtvaardigmaking waren een bedekte tegenspraak van hun geloof in Christus en een verzaking van al hun voorrechten in Jezus Christus, **vers 2-4**. Hierbij kunnen we opmerken:

1. Met hoeveel plechtigheid Paulus dit verklaart en bevestigt: *Ziet, ik Paulus, zeg u*, vers 2, en hij herhaalt het in **vers 3**. *Ik betuig wederom*, alsof hij zeggen wilde: Ik, die betoond heb een apostel van Christus te zijn en die mijn gezag en mijn voorschriften van Hem ontvangen heb, verklaar u en ben bereid al mijn naam en het in mij gestelde vertrouwen daarvoor te verpanden, dat *indien gij u laat besnijden, Christus u niet nut zal zijn*. Daarmee toont hij aan, dat hetgeen hij nu gaat zeggen niet alleen een zaak van groot belang is, maar dat men er ook ten volle van verzekerd kon zijn. Hij was er zo ver af een prediker der besnijdenis te zijn (als sommigen wellicht van hem verhaalden) dat hij het als een zaak van het uiterste gewicht beschouwde, dat zij er zich niet aan onderwerpen zouden

2. Wat het is dat hij met zoveel plechtigheid en zekerheid verklaart. *Als gij u laat besnijden, zal Christus u niet nut zijn*. Wij mogen niet veronderstellen, dat het alleen de uitwendige besnijdenis is, waarvan Paulus hier spreekt, of dat hij bedoelt dat niemand die besneden is, enig nut van Christus kan hebben; want al de Oud-Testamentische heiligen waren besneden en hij zelf had toegestemd in de besnijdenis van Timotheüs. Maar hij spreekt van de besnijdenis in de zin, waarin de Judeese leraren haar wilden opleggen, welke leerden: *Indien gij niet besneden wordt naar de wijze van Mozes, zo kunt gij niet zalig worden*, Hand. 15:1. Dat hij dit bedoelt, blijkt uit **vers 4**, waar hij hetzelfde zegt van hun *gerechtvaardigd worden door de wet*, of zoeken rechtvaardig gemaakt te worden door hare werken.

Nu, in deze omstandigheden, indien zij zich met zulke bedoeling aan de besnijdenis onderwierpen, verklaart hij *dat Christus hun geen nut doet, dat zij schuldenaars zijn de gehele wet te doen*; dat *Christus hun ijdel geworden is*; en dat *zij vervallen zijn van de genade*. Uit al deze uitdrukkingen blijkt, dat zij daardoor afstand deden van de weg ter rechtvaardigmaking, die God geopend had, ja, dat zij zichzelf in de onmogelijkheid brachten om in Zijn oog rechtvaardig te worden, want zij werden schuldenaars om de gehele wet te houden, en die vereiste een gehoorzaamheid zo volkomen als zij nooit geven konden, en verkondigde de vloek aan ieder, die daarin tekort kwam. De wet veroordeelde dus maar kon hen niet rechtvaardigen; en bijgevolg, wanneer zij in die wijze tegen Christus opgestaan waren en hun hoop op de wet gebouwd hadden, zou Christus hun van geen nut zijn en evenmin iets voor hen betekenen. Door zich te laten

besnijden verloochenden zij het Christendom; zij sneden zichzelf af van alle voorrechten in Christus, en er bestond dus de grootste reden voor hen om standvastig te blijven bij de leer, die zij omhelsd hadden, en zich niet onder het juk der dienstbaarheid te doen brengen.

A. hoewel Jezus Christus in staat is ook de diepstgezonkene te redden, zijn er nochtans menigten, die hij geen nut doet.

B. Allen, die zoeken gerechtvaardigd te worden door de werken der wet, maken daardoor Christus nutteloos voor zich. Door hun hoop op de werken der wet te stellen, verzaken zij al hun hoop op Hem, want Hij wil niet de Zaligmaker zijn van iemand, die niet op Hem als op zijn enigen Zaligmaker vertrouwt.

II. Om hen te brengen tot standvastigheid in de leer en vrijheid van het Evangelie, stelt hij hun zijn eigen voorbeeld voor ogen en dat van de andere Joden, die het Christendom aangenomen hadden, en zegt hun wat hun hoop was, namelijk: *Wij verwachten door de Geest, uit het geloof, de hoop der rechtvaardigheid*. hoewel zij van geboorte Joden en onder de wet opgevoed waren, nu, door de Geest tot de kennis van Christus gebracht, hadden zij afgezien van alle steunen op de werken der wet, en verwachtten hun rechtvaardigmaking en zaligheid alleen van Hem door het geloof. En dus was het de grootste dwaasheid van hen, die nooit onder de wet geweest waren, om te dulden, dat men hen er nu aan onderwierp en om hun vertrouwen op hare werken te zetten. Hier merken wij op:

1. Wat het is, waarop de Christenen wachten; *de hoop der rechtvaardigheid*; waaronder wij voornamelijk moeten verstaan de gelukzaligheid in de andere wereld. Deze is de hoop der Christenen genoemd omdat zij het voorname voorwerp van hun hoop is; dat zij boven alle andere dingen begeren en najagen; en de hoop der rechtvaardigheid, omdat hun hoop gevestigd is op rechtvaardigheid, niet hun eigene, maar die van hun Heere Jezus. Want, hoewel een leven van rechtvaardigheid de weg is, die tot deze gelukzaligheid leidt, toch is het alleen de gerechtigheid van Christus, die haar voor ons verworven heeft en waardoor wij verwachten mogen in haar bezit gesteld te zullen worden.

2. Hoe zij hopen dit geluk te verkrijgen, namelijk door het geloof in onze Heere Jezus Christus, en niet door de werken der wet of enig ander ding, dat zij zouden kunnen doen om het te verdienen, maar alleen door het geloof, op Hem steunende als de Heere onze Gerechtigheid. Alleen in deze weg verwachten zij er hier toe gerechtigd en hiernamaals mede begiftigd te worden. En:

3. Waardoor het is, dat ze alzo de hoop der rechtvaardigheid verwachten; het is *door de Geest*. Hierin handelen zij onder leiding en invloed van de Heilige Geest; het is onder Zijn bestuur en door Zijn bijstand, dat zij bewogen en bekwaam gemaakt zijn om in Christus te geloven en voor de hoop der rechtvaardigheid op Hem te zien. Terwijl de apostel de toestand der Christenen zodanig schetst, ligt daarin opgesloten dat, wanneer zij langs anderen weg hun rechtvaardigmaking en verlossing verwachtten, zij bedrogen zouden uitkomen, en er daarom het grootste belang bij hadden om de leer van het door hen aangenomen Evangelie vast te houden.

III. Hij gewaagt van de natuur en de bedoeling van de instelling van het Christendom, welke was het onderscheid tussen Joden en heidenen weg te nemen en het geloof in

Christus te openbaren als de enigen weg om door God aangenomen te worden. Hij zegt hun, **vers 6**, dat *in Christus Jezus*, dat is onder de bedeling des Evangelies, *heeft noch besnijdenis enige kracht, noch voorhuid*. Zolang de bedeling der wet duurde was er een onderscheid gesteld tussen Jood en Griek, tussen hen die wel en hen die niet besneden waren. De eersten werden toegelaten tot de voorrechten van de kerk Gods, waarvan de laatsten uitgesloten waren.

Maar onder de bedeling des Evangelies was dat anders. Christus, die *het einde der wet* is, gekomen zijnde, was het van geen belang meer of iemand besneden was of onbesneden; hij was er niet beter of minder om; de een was niet aanbevelenswaardiger voor God dan de ander. En daarom, terwijl hun Judese leraren zeer onredelijk waren door hun de besnijdenis op te dringen en hen te verplichten om de wet van Mozes te gehoorzamen, waren zij zeer dwaas indien zij zich daaraan onderwierpen. Doch, terwijl hij hun mededeelt, dat zomin besnijdenis als voorhuid dienen kan om ons Gode aangenaam te maken, meldt hij ook wat daartoe wèl dient, namelijk *het geloof door de liefde werkende*; zulk een geloof in Christus, dat zich openbaart als waar en echt door oprechte liefde voor God en de naasten. Indien zij dat bezaten, deed het er niet toe of zij al dan niet besneden waren; maar zonder dat zou niets hen baten.

1. Geen uitwendige voorrechten of belijdenis kunnen bijdragen tot onze aanneming door God, zonder een oprecht geloof in onze Heere Jezus.
2. Waarachtig geloof is een werkzame genade, het werkt door liefde; liefde tot God en liefde tot onze broederen, en het geloof, dus door de liefde werkende, is het een en al in onze Christelijkheid.

IV. Om hen van afglijden tegen te houden en aan te moedigen tot groter standvastigheid in de toekomst, herinnert hij hen hun goed begin en roept hen op om na te gaan wat het was, waardoor zij zo veranderd waren, **vers 7**.

1. Hij zegt hun: *gij liept wel*. Bij hun eerste aannemen van het Christendom hadden zij zich zeer goed gedragen; zij hadden de Christelijke godsdienst bereidwillig omhelsd, en veel ijver in wandel en werkzaamheid aan de dag gelegd; in hun doop waren zij Gode toegewijd en hadden zij beleden discipelen van Christus te zijn; en hun gedrag was in overeenstemming met die belijdenis geweest.

A. Het leven van een Christen is een loopbaan, waarin hij moet lopen en volhouden, indien hij de prijs winnen wil.

B. Het is niet genoeg, dat wij in deze loopbaan lopen door onze belijdenis van het Christendom, maar wij moeten wèl lopen, door naar die belijdenis te leven. Dat hadden deze Christenen gedurende een poos gedaan; maar zij waren in hun voortgang gestuit, en werden van de weg afgeleid of tenminste struikelende en waggelende gemaakt. Daarom:

2. Vraagt hij hun en wenst dat zij zichzelf zullen vragen: *Wie heeft u verhinderd?* Hoe kwam het dat zij niet bleven in de weg, waarin zij begonnen waren zo wèl te lopen? Hij wist zeer goed wie zij waren en wat het was, dat hen verhinderde; maar hij verlangde dat zij zichzelf die vraag stellen zouden en daarbij ernstig overwegen of zij gegronde redenen hadden om te luisteren naar hen, die deze stoornis teweegbrachten, en of hetgeen deze mensen hun aanboden voldoende was om hun tegenwoordig gedrag te rechtvaardigen.

A. Menigeen, die goed begint in de godsdienst en voor een tijd wèl loopt, - loopt binnen de perken van de loopbaan en met ijver en nauwgezetheid - wordt door een of andere stoornis verhinderd voort te gaan of keert terug.

B. Het betaamt hun, die wèl gelopen hebben, maar nu beginnen van de weg af te gaan of er een weerzin tegen krijgen, om te onderzoeken wat het is dat hen hindert. Jongbekeerden kunnen verwachten, dat Satan hun struikelblokken in de weg werpen zal en al wat hij kan doen zal om hen af te houden van hun loopbaan; dus wanneer zij bemerken, dat ze in gevaar zijn van terug te keren, moeten zij onderzoeken wat het is dat hen hindert. Wie zij ook waren, die deze Christenen hinderden, de apostel zegt dat zij door naar hen te horen verhinderd werden *de waarheid gehoorzaam te zijn*, en daardoor in gevaar kwamen de zegeningen te verliezen, die zij door het Christendom verkregen hadden.

Het Evangelie, dat hij hun verkondigd had en dat zij omhelsd en beleden hadden, verzekert hij hun dat de waarheid was; alleen daarin was de ware weg ter rechtvaardigmaking en verlossing ten volle geopenbaard, en indien zij van dat voorrecht genieten wilden, was het nodig dat zij het gehoorzaamden; dat zij met beslistheid er aan vasthielden en voortgingen hun wandel en handel naar de daarin vervatte voorschriften te regelen. Maar indien zij zich er van lieten aftrekken, zouden zij zich schuldig maken aan de grootste zwakheid en dwaasheid.

Merk op: de waarheid moet niet alleen geloofd, maar ook gehoorzaamd worden; teneinde niet alleen haar licht te genieten, maar ook haar kracht en liefde te ondervinden. Zij, die niet oprecht de waarheid gehoorzamen, zullen ook niet standvastig zijn in haar aan te hangen. Wij hebben dezelfde reden om de waarheid te gehoorzamen, die we hadden om haar aan te nemen; en daarom doen zij zeer onredelijk, die begonnen hebbende met wèl te lopen in de Christelijke loopbaan, zich laten verhinderen om daarin te volharden.

V. Hij pleit voor hun standvastigheid in de waarheid en vrijheid des Evangelies op grond van de slechten oorsprong van het gevoelen, waardoor ze afgetrokken werden, **vers 8.** *Dit gevoelen is niet uit Hem, die u roept.* Het gevoelen, waarvan de apostel hier spreekt, was zonder twijfel dat van de noodzakelijkheid der besnijdenis en der onderhouding van de Mozaïsche wet; of van het mengen van de werken der wet met het geloof in Christus, ten einde rechtvaardig gemaakt te worden. Dat was het, waartoe de Judeese leraren hen wilden dwingen en waartoe zij zich maar al te gemakkelijk lieten overhalen. Om hen te overtuigen van hun dwaasheid in dit opzicht zegt hij hun, dat dit gevoelen niet was uit Hem, die hen geroepen had; dat is hetzij God, op Wiens gezag het Evangelie hun gepredikt was en zij tot deelneming daaraan toegelaten waren; hetzij de apostel, die gebruikt was als werktuig om hen daartoe te roepen. Het kon niet uit God zijn, want het was het tegendeel van de weg ter rechtvaardigmaking en verlossing, die Hij geopend had. Ook konden zij het niet van Paulus ontvangen hebben, want, wat sommigen ook van hem mochten rondvertellen, hij was reeds sedert jaren een tegenstander, en geen prediker, van de besnijdenis. En indien hij in enkele gevallen haar toegestaan had ter wille van de vrede, toch had hij nooit aan enigen Christen het nut er van betoogd, veel minder haar voorgesteld als middel om zalig te worden. Aangezien dit gevoelen dus niet was uit hem, die hen riep, liet hij hun over te beoordelen uit wie het dan wel was. En hij doet duidelijk doorschemeren, dat het aan niemand anders toegeschreven kon worden dan aan Satan en zijn werktuigen, welke beproefden door dit middel hun geloof te overwinnen en de voortgang van het Evangelie te verhinderen. En

daarom hadden de Galaten alle reden om het te verwerpen en standvastig te blijven in de waarheid, die zij eens omhelsd hadden. Merk op:

1. Teneinde rechtvaardig te oordelen over de verschillende gevoelens, die onder de Christenen heersen, moeten wij onderzoeken of zij zijn uit Hem die ons riep; of ze al dan niet gegrond zijn op het gezag van Christus en zijn apostelen.
2. Wanneer na onderzoek blijkt, dat zij die grondslag niet hebben, dan mogen wij ons in geen geval er aan onderschikken, maar moeten ze verwerpen, hoe voornaam en geacht zij ook mogen zijn, die trachten ze ons te doen aannemen.

VI. Het gevaar bestond, dat deze besmetting zich zou uitbreiden en ook slechten invloed op anderen hebben. En ziedaar een andere bewijsvoering van de apostel tegen hun meegaan met die valse leraren, die hen tot deze dwalingen verlokten. Het is mogelijk dat zij, teneinde hun fout te bemantelen, zegden dat slechts weinigen van hun leraren trachtten hen tot dat gevoel en die praktijk te bewegen; of dat er enkel enige ondergeschikte punten waren, waarin zij met hen overeenstemden; dat verder, hoewel zij zich aan de besnijdenis onderwierpen en enige weinige Joodse plechtigheden onderhielden, zij toch in geen enkel opzicht hun Christendom vaarwel gezegd hadden en tot het Jodendom overgegaan waren. Of wellicht erkenden zij dat hun fout zo ernstig was als de apostel voorstelde, maar antwoordden zij daarop dat er slechts weinigen waren, die er toe waren overgegaan en hij daarom zich niet zó ongerust behoefde te maken.

Teneinde zulke voorwendsels af te snijden en hen te overtuigen, dat er meer gevaar in was dan zij vermoeden konden, zegt hij hun, **vers 9**, *Een weinig zuurdesem verzuurt het gehele deeg*. Het gehele deeg van het Christendom kan doortrokken en bedorven worden door één zo verderfelijke beginsel; ook kan de gehele gemeente van Christus besmet worden door één lid, en daarom was het ten hoogste in hun belang dat zij zich op dit éne punt niet onderwierpen, of, indien zij dat alreeds gedaan hadden, met alle geschikte middelen trachtten de besmetting uit hun midden weg te doen. Het is gevaarlijk voor Christelijke gemeenten hen aan te moedigen, die verderfelijke dwalingen koesteren, vooral wanneer zij moeite doen om die te verspreiden. Dat was hier het geval. De leer, welke de valse leraars zo ijverig verspreidden en waardoor sommige gemeenten afgetrokken waren, was tegen het Christendom zelf, zoals de apostel aangetoond had, en daarom, hoewel het aantal van de leraren of hun aanhangers slechts klein mocht zijn, toch, in aanmerking nemende de noodlottige strekking van die leer en het verderf van de menselijke natuur, waardoor allen maar al te licht aan besmetting blootstonden, wilde hij hen op dat punt niet rustig of ongewaarschuwd laten, maar herinnert hun dat *een weinig zuurdesem het gehele deeg doorzuurt*. Indien deze geduld werden, zou de besmetting zich al spoedig verder uitbreiden; en wanneer zij toelieten, dat thans die leer ongehinderd verkondigd werd, zou spoedig blijken dat alles uitgelopen was op volslagen verwoesting van de waarheid en vrijheid van het Evangelie.

VII. Teneinde hetgeen hij gezegd had des te gemakkelijker ingang te doen vinden, drukt hij de hoop uit, welke hij omtrent hen heeft, **vers 10**. *Ik vertrouw van u in de Heere, dat gij niet anders zult gevoelen*. hoewel hij veel vrees en twijfel omtrent hen had (hetgeen de aanleiding was waarom hij zoveel vrijmoedigheid in het spreken gebruikt had) hoopt hij toch dat God het geschrevene zou zegenen, opdat zij tot eensgezindheid met hem mochten gebracht worden, en blijven bij de waarheid en vrijheid des Evangelies, dat hij hun verkondigd had en nu trachtte in hen te bevestigen. Hierdoor leert hij ons, dat wij

altijd het beste moeten hopen ook van hen, van wie wij reden hebben het ergste te vrezen. En opdat zij zich te minder beledigd zullen gevoelen over de verwijten, die hij hun gedaan had ten opzichte van hun onstandvastigheid in het geloof, legt hij de blaam meer op de anderen dan op henzelf, want hij voegt er bij: *Maar die u ontroert, zal het oordeel dragen, wie hij ook zij.*

Hij wist dat er sommigen waren, *die hen beroerden, en het Evangelie van Christus wilden verkeren*, Hfdst. 1:7, en misschien doelt hij op een man, die meer dan de anderen bezig was en het voornaamste werktuig was van de onordelijkheid onder hen; en aan deze verwijt hij hun gebrek en hun onstandvastigheid meer dan aan henzelf. Dit moet ons leren dat wij, bij het bestraffen van zonden en dwaling, altijd onderscheid maken moeten tussen leiders en hen die geleid worden; hen die er zich toe zetten om anderen mee te trekken en hen die meegetrokken worden. Daarom verzacht en bedekt de apostel de fout van deze Christenen, hoewel hij hen bestraft, ten einde hen des te beter te bewegen om terug te keren en standvastig te zijn in de vrijheid, waarmee Christus hen vrijgemaakt had. Maar van hem of hen, die hen beroerd hadden, wie zij ook mochten zijn, verklaart hij dat zij *het oordeel dragen zullen*.

Hij betwijfelt het niet of God met hen handelen zal overeenkomstig hun afkering, en in zijn rechtvaardige verontwaardiging tegen hen, als vijanden van Christus en zijn gemeente, wenst hij: *Och, of zij ook afgesneden werden, die u onrustig maken!* Niet afgesneden van Christus en van de hoop op de zaligheid, maar afgesneden door de kerkelijke tucht, die behoorde toegepast te worden op deze leraren, welke dus de zuiverheid van het Evangelie vervalsten. Degenen, hetzij dienaren of anderen, die zich er toe lenen om het geloof des Evangelies te verderven en de vrede van de Christenen te verstoren, verbeuren daardoor de voorrechten van de Christelijke gemeenschap en behoren afgesneden te worden.

VIII. Ten einde deze Christenen terug te brengen van het luisteren naar hun Judese leraren, en hen te ontdekken aan de verkeerde indrukken, die zij ontvangen hebben, stelt hij deze voor als mannen, die zeer lage en onedele middelen gebruikt hebben om hun doel te bereiken, want zij hadden hem in een verkeerd daglicht gesteld ten einde zelf des te gemakkelijker ingang bij hen te vinden. Hun doel was de Galaten aan de besnijdenis te onderwerpen en het Jodendom met het Christendom te vermengen, en om dat des te beter te bereiken, hadden zij rondgestrooid dat Paulus zelf de besnijdenis predikte.

Daarom zegt hij, **vers 11**, *Maar ik, broeders, indien ik nog de besnijdenis predik*. Het blijkt duidelijk, dat zij van hem zeiden dat hij dat deed, en zij hadden dat gebruikt als een middel om er de Galaten toe te brengen. Het is waarschijnlijk, dat zij dit gerucht ontleenden aan het feit, dat hij Timotheüs had laten besnijden, Hand. 16:3. Maar, hoewel hij toen op goede gronden de besnijdenis uitvoerde, ontkent hij ten sterkste dat hij een prediker der besnijdenis was, en vooral niet met de bedoeling, die zij er aan hechtten. Om de onrechtvaardigheid van die beschuldiging te bewijzen, voert hij de volgende gronden aan, die hen indien zij ze wilden overwegen, zeker overtuigen zouden.

1. Indien hij de besnijdenis predikte, zou hij daardoor vervolging vermijden. Indien ik de besnijdenis predik, zegt hij: *waarom word ik nog vervolgd?* Het was algemeen bekend en zij konden er niet onwetend van zijn, dat hij door de Joden gehaat en vervolgd werd; maar welke reden kon hij aangeven voor dit hun gedrag jegens hem, indien hij zozeer met hen overeengestemd had, dat hij de besnijdenis predikte en de waarneming van de wet van Mozes als nodig ter zaligheid? Dat was de voorname oorzaak, waarom zij hem haatten; en indien hij het hierin met hen eens geweest ware,

zou hij, in plaats van hun woede op te wekken, in hun gunst gedeeld hebben. Want daarom leed hij vervolging van hen; en dit was een duidelijk bewijs dat hij niet met hen overeenstemde; ja, hij was er zover af dat hij de leer predikte, die men hem toedichtte, dat hij, liever dan dat te doen, zich blootstelde aan de grootste gevaren.

2. Indien hij hierin voor de Joden zich gebogen had dan *zou de ergernis des kruises vernietigd zijn*. Zij zouden niet zoveel ergernis nemen aan de leer van het Christendom als zij deden, ook zouden hij en anderen niet aan zoveel lijden blootgesteld zijn als nu het geval was. Hij zegt ons, 1 Cor. 1:23, dat de prediking van het kruis van Christus (de leer van de rechtvaardigmaking en verlossing door het geloof in Christus en die gekruist) de *Joden een ergernis was*. Wat hen in het Christendom de meeste aanstoot gaf, was dat daardoor de besnijdenis en het geheel van de wettelijke bedeling als niet langer van kracht terzijde gesteld was. Dit verwekte hun grootste tegenspraak en prikkelde hen om de belijders ervan tegen te staan en te vervolgen. Indien nu Paulus en de anderen op dit punt toegegeven hadden, dat de besnijdenis nog moest onderhouden en de wet van Mozes nageleefd worden en als nodig ter zaligheid bij het geloof in Christus gevoegd, dan zou hun haat tegen hem voor een groot deel verdwenen zijn, en dan zou hij de vervolging vermeden hebben, welke hij nu daarom onderging. Maar hoewel anderen en vooral zij, die er zo op uit waren om hem als prediker van die leer voor te stellen, gemakkelijk daartoe konden overgaan, hij niet alzo. Hij verkoos liever vertrouwen en gemak er aan te wagen, ja zelfs zijn leven; dan zó de waarheid te verminken en de vrijheid van het Evangelie op te geven. Daarom was het, dat de Joden voortgingen het Christendom, en hen als de verkondigers daarvan, zo fel te haten. De apostel zuivert zich daardoor van de onjuiste beschuldiging, welke zijn vijanden hem naar het hoofd geworpen hadden, en gelijktijdig toont hij hoe weinig vertrouwen de mannen verdienden, die hem zo onrechtvaardig behandelden, en hoeveel reden hij had om te wensen dat zij afgesneden werden.

Gal. 5:13-26

In het tweede gedeelte van dit hoofdstuk gaat de apostel er toe over om deze Christenen op te wekken tot ernstige praktische godsvrucht als het beste verweermiddel tegen de strikken der valse predikers. Op twee dingen vooral legt hij nadruk:

I. Dat zij niet met elkaar moeten twisten, maar elkaar liefhebben. Hij zegt hun, **vers 13**, dat *zij zijn tot vrijheid geroepen*, en begeert dat zij zullen vaststaan in de vrijheid, waarmee Christus hen vrijgemaakt heeft. Maar nu verlangt hij dat zij zeer zorgvuldig zullen zijn om *die vrijheid niet te gebruiken tot een oorzaak voor het vlees*; dat zij daaruit geen gelegenheid nemen zullen om zich te begeven in verkeerde genegenheden en praktijken, en vooral niet in zulke, die leiden zouden tot het verwekken van verwijdering en afkeer, en de wortel zijn voor twisten en oorlogen tussen hen. Integendeel, hij verlangt dat *ze door liefde elkaar zullen dienen*, de wederzijdse liefde en genegenheid handhaven niettegenstaande er verschillen van ondergeschikten aard onder hen zijn mochten, dat zij elkaar alle diensten van eerbieding en genegenheid zullen bewijzen, waartoe de Christelijke godsdienst verplicht.

1. De vrijheid, waarin wij Christenen ons verheugen, is een beperkte vrijheid; hoewel Christus ons verlost heeft van de vloek der wet, heeft Hij ons niet vrijgesteld van haar onderhouding; het Evangelie is een *leer, die naar de godzaligheid is*, 1 Tim. 6:3, en is er zover van af om ons de geringste vrijheid tot zondigen te geven, dat het ons de strengste verplichting oplegt om de zonde te vlieden en te doden.

2. Hoewel wij behoren vast te staan in de Christelijke vrijheid, moeten wij nooit op haar blijven staan ten nadele van de Christelijke liefde; wij moeten haar niet gebruiken als een aanleiding tot twist en strijd met onze mede-Christenen, die in enig opzicht van ons verschillen, maar moeten altijd zulk een gemoedsgesteldheid jegens hen bewaren, als ons bekwaam maakt om hen door de liefde te dienen. Hiertoe tracht de apostel deze Christenen aan te sporen, en er zijn twee beschouwingen, die hij met dit doel hun voorhoudt.

A. *De gehele wet wordt in één woord vervuld, namelijk in dit: Gij zult uwen naasten liefhebben als uzelf, vers 14.* Liefde is de hoofdsom van de gehele wet; de liefde tot God is de inhoud van de eerste tafel; die tot de naasten de inhoud van de tweede. De apostel spreekt hier van de laatste omdat hij spreekt van ons gedrag jegens elkaar, en wanneer hij hiervan gebruik maakt als een beweegreden om hen aan te sporen tot wederzijdse liefde, is zijn bedoeling dat dit een goed bewijs zal zijn van hun oprechtheid in de godsdienst en tevens het meest eigenaardige middel om verdeeldheden en twisten, die onder hen waren, uit de weg te ruimen. Het zal blijken, dat wij waarlijk discipelen van Christus zijn, zo wij liefde hebben onder elkaar, Joh. 13:35, en wanneer die gesteldheid des harten heersende is, zullen de onzalige geschillen tussen de Christenen, indien ze al niet geheel verdwijnen, ten minste zover verzacht worden, dat hun noodlottige gevolgen voorkomen worden.

B. De jammerlijke en gevaarlijke strekking van een tegenovergesteld gedrag, **vers 15.** *Maar, zegt hij, indien gij elkaar bijt en vereet, ziet toe dat gij van elkaar niet verteerd wordt.* Indien zij zich, in plaats van als mensen en Christenen, zouden gedragen als wilde beesten, en elkaar bijten en vereten, dan konden ze als noodzakelijk gevolg daarvan verwachten dat zij elkaar verteerden; en daarom hadden zij de grootste reden om niet toe te laten, dat zulke twisten en afgunstigheden opkwamen. Onderlinge strijd tussen broederen zal, indien men er in volhardt, eindelijk blijken op volslagen verwoesting uit te lopen; zij die elkaar verscheuren lopen gevaar van elkaar verteerd te worden. De Christelijke gemeenten kunnen alleen door zichzelf verwoest worden; maar indien Christenen, die elkanders hulp en vreugde behoren te zijn, als wilde beesten elkaar bijten en vereten, wat kan men dan anders verwachten dan dat de God der liefde Zijn genade van hen terugtrekt, dat de Geest der liefde hen verlaat, en dat de boze geest, die hun aller ondergang zoekt, bij hen de overhand krijgt?

II. Dat zij allen tegen de zonde zullen strijden. En gelukkig zou het voor de gemeente van Christus zijn, indien de Christenen al hun twisten lieten opgaan in deze éne: een twist met de zonde; indien zij, in plaats van elkaar terwille van hun verschil van gevoelen te bijten en te vereten, zich allen ten strijde verzamelden tegen de zonde in zichzelf en in alle plaatsen. Zij is het tegen wie te vechten wij vóór alles geroepen zijn; dat moest vóór alles ons werk zijn, haar te bestrijden en te overwinnen. Ten einde de Christenen daartoe op te wekken en hen daarin te helpen toont de apostel aan:

1. Dat er in ieder onzer een strijd is tussen het vlees en de Geest, **vers 17.** *Want het vlees begeert tegen de Geest en de Geest tegen het vlees;* ons bedorven en vleselijk deel strijdt, worstelt met kracht en woede tegen alle bewegingen des Geestes en weerstaat al wat geestelijk is. Maar aan de anderen kant: de nieuwe mens in ons strijdt tegen het vlees en tegen de wil en de begeerten van het vlees. En daardoor komt het, dat wij *niet de dingen kunnen doen, die we willen.* Gelijk het beginsel van genade in ons niet toelaat, dat we al het kwaad bedrijven, waartoe onze bedorven natuur ons aanzet, zo

kunnen wij ook niet al het goede doen dat wij wensen, door de tegenstand, die het bedorven en vleselijk beginsel in ons biedt. Evenals er in de natuurlijke mens iets van deze strijd is (de inspraak van zijn geweten en de verdorvenheid van zijn hart bestrijden elkaar en zijn verdorvenheid legt aan zijn geweten het zwijgen op), zo is in de nieuwe mens, die de aanvang van een nieuw beginsel heeft, een strijd tussen de oude en de nieuwe natuur; tussen de overblijfselen der zonde en de beginselen der genade; en de Christenen moeten verwachten dat dit hun oefening zal zijn hun leven lang.

2. Dat het onze plicht en ons belang is in deze worsteling de zijde van het betere beginsel te kiezen, voor ons geweten tegen ons verderf; voor onze genade tegen onze lusten. Dit houdt de apostel ons voor als onze plicht en geeft ons de beste middelen aan om daarin te slagen. Wanneer men zou vragen: Wat valt er te doen opdat dat betere gedeelte de overhand verkrijge?

Dan geeft hij ons deze algemene regel, welke, wel beschouwd, het beste geneesmiddel moet zijn tegen de overheersing van het verderf; en dat is: *te wandelen in de Geest*, **vers 16**. *En ik zeg, wandelt door de Geest en volbrengt de begeerlijkheid des vleses niet*. Door de *Geest* kan hier bedoeld zijn de Heilige Geest zelf, die nederdaalt om te wonen in de harten van allen, die Hij vernieuwd en geheilgd heeft, om hen te leiden en te ondersteunen in de weg van hun plicht. Of het beginsel van genade, dat Hij plant in de harten van Zijn volk en dat begeert tegen het vlees, gelijk het bedorven beginsel, dat nog steeds in hen blijft, daartegen begeert. De plicht, ons hier aanbevolen, is dat wij ons plaatsen onder de leiding en invloed van die gezegende Geest en handelen overeenkomstig de bewegingen en bedoelingen van de nieuwe natuur in ons. En zo dat onze zorg is in de dagelijkse gang van ons leven, dan mogen wij er op rekenen dat, hoewel wij niet zullen verlost worden van de aanporringen en de tegenstand van onze oude natuur, wij zullen teruggehouden worden van het vervullen harer begeerten, en hoewel ze in ons blijft woelen, zal ze over ons geen heerschappij hebben. Het beste verweermiddel tegen het vergif der zonde is te wandelen in de Geest, veel bezig zijn in geestelijke dingen, meer aan de belangen der ziel, het geestelijk deel des mensen, dan aan die van het lichaam te denken, hetwelk het vleselijk deel is; ons over te geven aan de leiding van het Woord, waarin de Heilige Geest ons kenbaar maakt wat God van ons verlangt, en in de weg van onze plicht te gaan in afhankelijkheid van Zijn hulp en invloed.

En gelijk dit het beste middel is om bewaard te worden tegen de vervulling van de begeerten des vleses, zo is het ook het beste bewijs dat wij Christenen zijn, want gelijk de apostel zegt, **vers 18**: *Indien gij door de Geest geleid wordt, dan zijt gij niet onder de wet*. Alsof hij zei: Gij moet verwachten een strijd tussen vlees en geest, zolang gij in de wereld zijt; dat het vlees begeren zal tegen de geest en de geest tegen het vlees; maar wanneer gij in de gang en bedoeling van uw leven *geleid wordt door de Geest*; zo gij handelt onder de leiding en bestiering van de Heilige Geest en van het geestelijk beginsel, dat Hij in uw hart gewrocht heeft; zo gij het Woord Gods tot uw regel en de genade Gods tot uw beginsel neemt; dan zal het blijken dat gij zijt niet onder de wet, niet onder de veroordeling hoewel nog wel onder de bevelende macht der wet, want *er is gene verdoemenis voor degenen, die in Christus Jezus zijn, die niet naar het vlees wandelen maar naar de Geest, en zovelen als wij door de Geest Gods geleid worden zijn wij kinderen Gods*, Rom. 8:1-14.

3. De apostel noemt de werken des vleses op, waartegen gewaakt en die gedood moeten worden; en *de vruchten des Geestes*, die aangekweekt en voortgebracht moeten worden, vers 19 enz., en geeft bij de optelling daarvan enige nadere verklaring.

A. Hij begint met de *werken des vleses*, welke, vele als zij zijn, openbaar zijn. Het is algemeen erkend, dat de dingen, waarvan hij hier spreekt, werken des vleses zijn; voortbrengselen van onze bedorven en verlaagde natuur; de meeste daarvan worden veroordeeld reeds door het licht van de natuurlijke rede; alle door het licht der Schrift. De bijzonderheden, die hij opnoemt, zijn van verschillende soorten; sommige zijn zonden tegen het zevende gebod, als *overspel, hoererij, onreinheid, ontuchtigheid*, en daardoor worden niet alleen bedoeld de grote daden van deze zonden, maar ook alle gedachten, woorden en handelingen, die de strekking hebben om tot deze overtredingen te voeren. Andere zijn zonden tegen het eerste gebod, als *afgoderij*. Weer anderen zijn zonden tegen onze naasten en het tegendeel van de koninklijke wet der broederlijke liefde, als *venijnggeving, vijandschappen, twisten, afgunstigheden*, welke maar al te dikwijls *toorn, gekijf en tweedracht* veroorzaken, en soms uitbreken in *nijd en moord*; niet alleen van de goeden naam, maar van het leven onzer medemensen. Andere weer zijn zonden tegen onszelf, als *dronkenschappen* en *brasserijen*. En hij besluit de opsomming met: *en dergelijke*, ons vermanende tegen die alle te waken, indien wij hopen willen met vertroosting het aangezicht Gods te zullen zien.

Van alle deze zegt hij: *ik zeg u tevoren, gelijk ik ook tevoren gezegd heb, dat die zulke dingen doen het koninkrijk Gods niet zullen beërven*, hoezeer zij zich ook met ijdele hoop vleien. Dit zijn zonden, die iemand zonder twijfel buiten het koninkrijk der hemelen sluiten. De geestelijke wereld kan nooit geschikt zijn voor hen, die zich dompelen in de onreinheden des vleses, en de rechtvaardige en heilige God wil dezulken niet toelaten in Zijn gunst en tegenwoordigheid, tenzij ze *gewassen en geheiligd zijn, en gerechtvaardigd in de Naam van onze Heere Jezus en door de Geest van onze God*, 1 Cor. 6:11.

B. Hij noemt de vruchten des Geestes op, of van de vernieuwde natuur, welke wij als Christenen verplicht zijn voort te brengen, **versen 22, 23**. En hier moeten wij opmerken, dat de zonden genoemd worden *werken des vleses*, omdat het vlees of de bedorven natuur het beginsel is, dat de mensen er toe aanzet en beweegt. Zo wordt de genade genoemd *vrucht des Geestes*, omdat zij geheel voortkomt uit de Geest, zoals de vrucht voortkomt uit de wortel. En terwijl de apostel tevoren vooral die werken des vleses heeft opgenoemd, die niet alleen schadelijk zijn voor de bedrivers zelf, maar ook de strekking hebben dat de mensen er elkaar door benadelen, zo maakt hij hier voornamelijk gewag van die vruchten des Geestes, welke de strekking hebben om de Christenen voor elkaar aangenaam te maken, zowel als gemakkelijk voor zichzelf.

En dit was geheel in overeenstemming met de opwekking, die hij in **vers 13** gegeven had, dat zij *de vrijheid niet zouden gebruiken als een oorzaak voor het vlees, maar om door liefde elkaar te dienen*.

In de eerste plaats noemt hij ons *liefde*; voornamelijk tot God, en om Zijntwil tot elkaar;

- *blijdschap*; waaronder verstaan kan worden vriendelijkheid in de omgang met onze vrienden, maar veelmeer een voortdurend zich verheugen in God;

- *vrede*; met God en met ons geweten; of vredelievendheid en vredesgezind gedrag jegens anderen;

- *lankmoedigheid*; geduld om toorn te voorkomen en beledigingen te verdragen;

- *goedertierenheid*; die zachtheid van gemoed, voornamelijk jegens onze minderen, die ons plooibaar en beleefd maakt en gemakkelijk te verzoenen wanneer ons enig onrecht aangedaan is;

- *goedheid* (vriendelijkheid, welwillendheid); welke zich bereid toont om al het goede te doen, dat in haar vermogen is;
- *geloof*; getrouwheid, rechtvaardigheid, eerlijkheid, in hetgeen wij belijden of anderen beloven;
- *zachtmoedigheid*; om daarmee onze hartstochten en gevoeligheden te beheersen, zodat wij niet spoedig vertoornd worden, en vertoornd zijnde, spoedig weer bevredigd worden;
- en *matigheid*; in eten en drinken en in alle genoegens van het leven, zodat wij niet buitensporig of onmatig zijn in het gebruik daarvan.

Betreffende deze dingen en dezulken, in wie deze dingen gevonden worden, zegt de apostel: *Tegen de zodanigen is de wet niet*; om hen te veroordelen en te straffen. Ja, hieruit blijkt dat zij niet onder de wet zijn, maar onder de genade; want deze vruchten des Geestes tonen duidelijk dat zij, in wie ze gevonden worden, *geleid worden door de Geest* en bijgevolg *dat ze niet onder de wet zijn*, **vers 18**. En terwijl de apostel, door deze *werken* des vlees en *vruchten* des Geestes op te noemen, ons aanwijst beide wat wij te vermijden en tegen te staan, als wat wij te beminnen en te onderhouden hebben, zegt hij ons, **vers 24**, dat dit de voorname zorg en het ernstige streven van alle Christenen is.

Maar die van Christus zijn, zegt hij (zij die in waarheid Christenen zijn, niet alleen in belijdenis en uitwendig vertoon, maar in oprechtheid en waarheid) *hebben het vlees gekruist met de bewegingen en begeerlijkheden*. Zij werden daartoe door hun doop verplicht (want door in Christus gedoopt te worden, werden zij in Zijn dood gedoopt, Rom. 6:3), en daarom arbeiden zij nu in oprechtheid daaraan, en trachten, in gelijkvormigheid aan hun Heere en hoofd, der zonde te sterven gelijk Hij gestorven is. Zij hebben nog niet de volkomen overwinning behaald; zij gevoelen nog zowel het vlees als de Geest in hun binnenste; en dat heeft zijn bewegingen en begeerlijkheden, welke voortgaan hun niet weinig hindernis te bezorgen, maar toch *heerst de zonde niet meer in hun sterflijke lichamen, om haar in haar begeerlijkheden te gehoorzamen*, Rom. 6:12. Zij trachten naar haar gehele overwinning en vernietiging; en brengen haar dezelfde schandelijke, vloekwaardige, maar langzame dood, welke onze Heere Jezus om onzentwil onderging.

Merk op:

Indien wij het bewijs willen leveren dat wij van Christus zijn, met Hem verenigd en deelhebbend aan Hem, dan moet het ons voortdurend werk zijn het vlees met zijn bedorven bewegingen en begeerlijkheden te kruisigen. Christus zal nooit hen aannemen, die zich als slaven aan de zonde onderwerpen. Maar hoewel de apostel hier alleen de kruisiging van het vlees met zijn beweging en begeerlijkheden als de zorg en het kenmerk van ware Christenen noemt, is daar toch zonder twijfel in begrepen, dat wij anderzijds de vruchten des Geestes moeten vertonen, die hij opgenoemd heeft; dat is niet minder onze roeping en niet minder noodzakelijk om onze oprechtheid in de godsdienst te bewijzen. Het is niet genoeg dat wij ophouden kwaad te doen, wij moeten ook leren goed te doen. Ons Christendom verplicht ons niet enkel der zonde te sterven, maar ook der gerechtigheid te leven; niet enkel de werkingen des vlees tegen te staan, maar ook de vruchten des Geestes te dragen. Indien wij daarom willen tonen, dat wij inderdaad Christus toebehoren, dan moet het een zowel als het ander onze ernstige zorg en betrachting zijn.

En dat de apostel bedoelde beide als onze plichten ons voor te houden, en als noodzakelijk om het kenmerk van waarachtig Christendom te dragen, blijkt uit hetgeen volgt, **vers 25**. Hij voegt er aan toe: *Indien wij door de Geest leven, laat ons ook door*

de Geest wandelen. Dat is: Indien wij belijden de Geest van Christus ontvangen te hebben, en vernieuwd te zijn in de geest onzes gemoeds, en begiftigd met een beginsel van nieuw leven, laat ons dat dan tonen door in ons leven de vruchten des Geestes voort te brengen. Tevoren heeft hij ons gezegd dat de Geest van Christus een voorrecht is, dat aan alle kinderen Gods geschonken wordt, Hfdst. 4:6; en nu zegt hij: "Indien wij belijden tot hun getal te behoren en als zodanig dit voorrecht verkregen te hebben, laat ons dan ook het tonen door een daarmee overeenstemmende gemoedsgesteldheid en wandel; laat ons onze goede beginselen tonen door onze goede werken." Onze omgang moet altijd beantwoorden aan het beginsel, onder welks leiding en regering wij staan: *want zij, die naar het vlees zijn, bedenken wat des vleses is, maar zij, die naar de Geest zijn, bedenken dat des Geestes is*, Rom. 8:5. Indien wij wensen dat het openbaar worde, dat wij van Christus zijn en deel hebben aan Zijn Geest, dan moeten wij ook *wandelen niet naar het vlees; maar naar de Geest*. Wij moeten met volle ernst ons er toe zetten, beide om de werkingen van het lichaam te doden en om te wandelen in nieuwheid des levens.

4. De apostel besluit dit hoofdstuk met ene waarschuwing tegen hoogmoed en afgunst, **vers 26**. Hij heeft deze Christenen tevoren, **vers 13**, opgewekt om *elkaar te dienen in de liefde*, en had hun doen zien wat daarvan het gevolg zou zijn in plaats dat *zij elkaar beten en veraten*, **vers 15**. Nu, als een middel om hen voor het een te bewaren en tot het ander aan te moedigen, waarschuwt hij hen niet begerig te zijn naar ijdele eer, of plaats te geven aan een onbehoorlijke jacht naar de achting en goedkeuring van mensen, want indien zij daaraan toegaven, zou dat hen zeker prikkelen om elkaar te tergen en te benijden. Wanneer die gemoedsgesteldheid onder de Christenen ontwaakt, zullen zij gereed worden tot verkleining en verachting van hen, die zij als hun minderen beschouwen, en ontevreden worden indien hun die eerbied niet betoond wordt, waarop zij menen recht te hebben. En dan zullen zij zeer geneigd worden om diegenen te benijden, van wie zij denken dat hun naam enigszins gevaar loopt van verkleind te worden. En daardoor wordt de grond gelegd voor die twisten en onenigheden, die onbestaanbaar zijn met de liefde welke Christenen elkaar behoren toe te dragen, terwijl zij zeer schadelijk zijn voor de eer en het belang van de godsdienst zelf. Daarom wil de apostel dat wij daartegen in alle opzichten waken zullen. De eer van mensen is ijdele eer, in plaats van die te begeren, moeten wij er dood voor zijn. Een onwaardig hechten aan de goedkeuring en toejuiching van mensen is een der voornaamste oorzaken van de onzalige twisten en onenigheden, die onder de Christenen bestaan.

HOOFDSTUK VI

Dit hoofdstuk bestaat voornamelijk uit twee delen. In het eerste geeft de apostel ons verscheidene duidelijke en praktische besturingen, welke meer dienen om de Christenen te onderrichten in hun plichten jegens elkaar, en om de gemeenten der heiligen in de liefde te bevorderen, vers 1-10.

In het tweede komt hij terug op het voorname doel van de brief, hetwelk was de Galaten te versterken tegen de kunstgrepen van hun Judese leraars en hen te bevestigen in de waarheid en vrijheid van het Evangelie. Daartoe

I. Tekent hij het ware karakter van deze leraren, en toont aan op welke gronden en met welk doel zij handelden, vers 11- 14. En

II. Aan de andere zijde schetst hij zijn eigen gemoedsgesteldheid en gedrag. Uit die beide kunnen zij duidelijk bemerken hoe weinig reden zij hadden om hem te

verwaarlozen en het met hen eens te zijn. Daarna besluit hij de brief met een plechtige zegenbede.

Gal. 6:1-10

In het voorgaande hoofdstuk heeft de apostel de Christenen opgewekt om *elkaar te dienen in de liefde*, vers 13, en gewaarschuwd, vers 26, tegen een gemoedsgesteldheid, welke, indien ze geduld werd, hen verhinderen zou om elkaar de wederkerige liefde en dienstvaardigheid te betonen, die hij hun aanbevolen had. In de aanvang van dit hoofdstuk gaat hij er toe over om hun enig verder bestuur te geven, hetwelk, indien getrouw in acht genomen het ene zal voorkomen en het andere bevorderen, en ons gedrag meer in overeenstemming met onze Christelijke belijdenis en nuttiger en aangenamer voor elkaar maken. In het bijzonder:

I. Ons wordt onderwezen zachtmoedig met elkaar om te gaan, wanneer iemand door enige misdaad overvallen is, **vers 1**. Hij noemt een algemeen geval: *Indien ook een mens overvallen ware door enige misdaad*, dat is: door de verrassing van enige verzoeking tot zonde verleid. Het is één ding, overvallen te worden door misdaad door tegenstreven en na overleg, met het volle besluit om te zondigen; en een ánder ding overvallen te worden door de verrassing van een verzoeking. Het laatste geval wordt hier gesteld, en daarin toont de apostel ons dat grote zachtmoedigheid moet aan de dag gelegd worden.

Gij, die geestelijk zijt; daarmee worden bedoeld niet alleen de dienaren, alsof zij alleen geestelijke personen behoren genoemd te worden, maar evenzeer alle andere Christenen, vooral zij, die vorderingen gemaakt hebben in het Christendom; *brengt de zodanigen terecht met de geest der zachtmoedigheid*. Merk hier op:

1. De plicht, waarop wij gewezen worden om dezulken terecht te brengen; wij moeten trachten, door getrouwe berisping en door aanhoudende en redelijke raad, hen tot berouw te brengen. Het oorspronkelijke woord, *katartizete*, betekent *in zijn voegen* zetten, als een ontwricht been; evenzo moeten wij trachten hen weer in hun voegen te zetten; hen tot zichzelf te brengen, door hen van hun zonden en dwaling te overtuigen; hen over te halen tot hun plicht terug te keren; hen te vertroosten met het uitzicht op vergevende goedertierenheid, en, na hen zo terecht gebracht te hebben, onze liefde jegens hen te bevestigen.

2. De wijze waarop dit geschieden moet: *Door de geest der zachtmoedigheid*; niet met toorn en hartstocht; alsof wij zegepralen door de val van onze broeder; maar met zachtmoedigheid, als die over hem rouwdragen. Vele nodige bestraffingen missen hare uitwerking, omdat ze met wrevel gegeven worden; maar wanneer ze toegediend worden met kalmte en tederheid, en blijken voort te spruiten uit oprechte toegenegenheid en uit belangstelling in het welzijn van hen, die ze ontvangen, dan hebben ze veel kans van de beoogden indruk te maken.

3. Een zeer goede reden om het in de geest der zachtmoedigheid te doen is deze: *Ziende op uzelf, opdat ook gij niet verzocht wordt*. Wij moeten met veel tederheid omgaan met hen, die in zonden gevallen zijn, omdat geen onzer weet wanneer hij in hetzelfde geval verkeren zal. Wij kunnen ook verzocht worden; ja, bezwijken voor de verzoeking; en daarom indien wij op de rechte wijze op onszelf zien, zal dit ons in staatstellen om anderen zo te behandelen als wij in zulk een geval zouden wensen behandeld te worden.

II. Ons wordt hier bevolen: *Draagt elkanders lasten*, **vers 2**. Dat kan beschouwd worden als betrekking hebbende op het voorgaande, en dan onderwijst het ons om jegens elkaar verdraagzaamheid en medelijden te oefenen in de gevallen van zwakheid, dwaasheid en onvolkomenheid, - die zo dikwijls voorkomen - dat hoewel we het niet oogluikend mogen toelaten, wij daarom niet gestreng tegen elkaar zijn moeten. Maar het kan ook een meer algemeen voorschrift zijn, en ons vermanen om met elkaar mede te gevoelen onder de verschillende moeiten en beproevingen die ons deel worden; en gereed te zijn om elkaar te raden, te troosten, te helpen en bij te staan, wanneer de omstandigheden dat vereisen.

Om ons daartoe aan te vuren, voegt de apostel er bij wijze van beweegreden aan toe, dat wij zodoende *de wet van Christus vervullen zullen*. Dat is, dan zullen wij handelen volgens het beginsel van Zijn voorschrift, dat is de wet der liefde, die ons verplicht tot wederzijdse verdraagzaamheid en vergevensgezindheid, en tot medelijden en welwillendheid jegens elkaar. Het moet voor ons de kracht van een wet hebben, omdat wij zodoende in zijn voetstappen wandelen en Zijn voorbeeld navolgen. Hij verdraagt ons in onze zwakheden en dwaasheden; *Hij heeft behoorlijk medelijden met onze zwakheden*; en dat is dus reden genoeg voor ons om jegens elkaar hetzelfde te doen.

Merk op:

Hoewel wij als Christenen vrij zijn van de wet van Mozes, staan wij toch onder de wet van Christus, en daarom, in plaats van ondragelijke lasten op elkaar te leggen (zoals zij deden, die gehoorzaamheid aan de Mozaïsche wet eisten) betaamt het ons de wet van Christus te vervullen door elkanders lasten te dragen. De apostel wist welk een grote hinderpaal de hoogmoed was voor deze wederzijdse genegenheid en behulpzaamheid, die hij aanbevolen had; hij wist dat zelfverheffing ons er toe leidt om onze broeders te verzaken en te verachten, in plaats van met hun zwakheden geduld te hebben en te trachten hen terecht te brengen indien ze door enige misdaad overvallen zijn. En daarom grijpt hij in **vers 3** de gelegenheid aan om ons daartegen te waarschuwen. Hij beschouwt het als zeer mogelijk (en het ware te wensen dat het minder algemeen was) dat iemand zichzelf voor iets bijzonders hield; dat hij met welbehagen aan zijn zelfgenoegzaamheid dacht; dat hij zichzelf wijzer en beter dan anderen meende te zijn en zich gerechtigd achtte anderen de wet voor te schrijven; en dat, terwijl hij in werkelijkheid niets was, geen degelijkheid of betrouwbaarheid bezat of iets, dat hem aanspraak gaf op de voorrang en het vertrouwen, welke hij eiste.

Om ons terug te brengen van zulk een waan, zegt hij *dat zo iemand zichzelf bedriegt*; terwijl hij anderen overheerst door voor te geven wat hij niet bezit, werpt hij de grootste blaam op zichzelf en vroeger of later zal hij de treurige gevolgen ervan ondervinden. Hij zal daardoor nooit de achting winnen, zomin bij God als bij de mensen, die hijzelf verwacht; hij is daarom niet meer vrij van misstappen, of veiliger tegen verzoeking, omdat hij een goeden dunk van zijn eigen volmaaktheid heeft. Veeleer is hij des te vatbaarder om er in te vallen en er door overmocht te worden, want *hij, die meent te staan, zie toe dat hij niet valle*. In plaats dus van zulk een jagen naar ijdele eer te dulden, dat verwoestend is voor onze liefde en vriendelijkheid jegens onze mede-Christenen en zeer nadelig voor onszelf, zou het ons beter passen kennis te nemen van des apostels vermaning in Phil. 2:3: *Doet geen ding door twisting of ijdele eer, maar door ootmoedigheid achte de een de ander uitnemender dan zichzelf*. Zelfverheffing is zelfmisleiding, en onbestaanbaar met de liefde, welke wij elkaar verschuldigd zijn; *want de liefde handelt niet lichtvaardig en is niet opgeblazen*, 1 Cor. 13:4. Er is geen gevaarlijker bedrog in de wereld dan zelfbedrog; en dit is zelfbedrog. Als middel om dat kwaad te voorkomen:

III. Wordt ons aanbevolen *dat een iegelijk zijn eigen werk beproeve*, vers 4. Door ons eigen werk wordt voornamelijk bedoeld ons eigen gedrag en onze eigen daden. De apostel zegt dat we die beproeven moeten, dat is: ernstig en onpartijdig onderzoeken volgens de regelen van Gods Woord; om te zien of ze Hem al dan niet aangenaam zijn, en daarom door God en ons geweten aangenomen kunnen worden. Dat stelt hij voor als de plicht van allen; in plaats van de eersten te zijn om anderen te oordelen of te veroordelen, is het veel meer betamelijk onze eigen wegen te doorzoeken en te beproeven.

Ons werk ligt meer thuis dan daarbuiten; meer met onszelf dan met anderen; *want wie zijn wij, die eens anders huisknecht zouden oordelen?* Uit de bijvoeging van deze opwekking bij hetgeen voorafging blijkt, dat de Christenen wanneer zij plichtmatig zich daartoe begeven, gemakkelijk in zichzelf fouten en gebreken ontdekken zullen, die hen spoedig overtuigen zullen, dat zij zeer weinig reden hebben om tevreden over zichzelf of gestreng jegens anderen te zijn. Wij kunnen daaruit leren, dat het beste middel om ons voor hoogmoed te bewaren is getrouw onszelf beproeven; hoe beter wij bekend zijn met ons hart en onze wegen, des te minder zullen wij geneigd zijn om anderen te verachten, en des te meer geschikt om met anderen te gevoelen en hen te helpen in hun zwakheden en droefenissen. Teneinde ons te bewegen tot dit nuttig en voordelig werk van zelfbeproeving, geeft de apostel twee voor dat doel zeer geschikte overwegingen.

1. Dat is het middel om *aan onszelf alleen roem te hebben*. Wanneer wij er ons in goeden ernst toe zetten om *ons eigen werk te beproeven*, en na gedaan onderzoek, ons Gode behaaglijk maken ten opzichte van onze oprechtheid voor Hem, dan mogen wij verwachten troost en vrede in onze eigen zielen te hebben, daar ons geweten ons getuigenis geeft (zie 2 Cor. 1:12). En dit, bedoelt hij, zal veel beter reden van blijdschap en voldoening zijn dan wanneer wij instaat zijn *aan een ander* roem te hebben; hetzij door de goede gedachten, die anderen over ons hebben of naar onze mening behoorden te hebben, zoals de valse leraren gaarne door al de anderen geëerd werden (zie vers 13); hetzij door ons met anderen te vergelijken zoals naar het schijnt sommigen deden, die zeer gunstig over zichzelf dachten omdat ze niet zo slecht waren als de anderen. Maar al te velen zijn geneigd zichzelf naar zulk een maatstaf te schatten, maar de roem, die zij daardoor verkrijgen, is niets vergeleken met die, die het gevolg is van een onpartijdig onderzoek van onszelf bij het licht van Gods Woord, wanneer wij daarna gerechtigd zijn ons Gode aan te bevelen. Merk op:

A. hoewel wij in onszelf niets hebben om ons op te verheffen, kunnen wij reden hebben om ons te verheugen; onze werken kunnen niets voor God verdienen, maar indien ons geweten getuigen kan dat wij behoren tot hen, die Hij om Christus wil goedkeurt en aanneemt, dan hebben wij goeden grond om ons te verheugen.

B. De ware weg om bij *onszelf roem te hebben* is veel *onze eigen werken beproeven*; onszelf te onderzoeken naar de onfeilbare regel van Gods Woord, en niet naar de valse maatstaf van wat anderen zijn of wat anderen van ons denken.

C. Het is veel begeerlijker roem bij onszelf te hebben dan bij anderen. Zo wij het getuigenis van ons geweten hebben, dat wij Gode aangenaam zijn, behoeven wij ons niet veel te bekommeren over hetgeen anderen van ons zeggen of denken, en zonder dat zal de goede mening van anderen ons weinig baten.

2. De andere beweegreden, die de apostel gebruikt om ons de plicht van zelfbeproeving op het hart te drukken, is dat een iegelijk zijn eigen pak dragen zal, **vers 5**. De

bedoeling daarvan is, dat in de grote dag met een iegelijk zal gerekend worden naar hetgeen hij hier gedaan heeft. Hij stelt vast dat er een dag komende is, waarop wij allen voor onszelf aan God rekenschap moeten geven; en hij verklaart dat dan het oordeel zal volgen en het vonnis geveld worden, niet overeenkomstig de gevoelens, die de wereld omtrent ons heeft, of enig ongegrond gevoelen, dat wij omtrent onszelf koesteren, of op grond dat wij beter of slechter waren dan anderen, maar overeenkomstig ons gedrag en onze toestand werkelijk in Gods ogen geweest zijn. En aangezien er zulk een ontzaglijke tijd komende is, waarin *Hij een iegelijk vergelden zal naar zijn werken*, hebben wij de grootste reden om nu zelf onze werken te beproeven. Indien wij zeker hiernamaals geroepen zullen worden om rekenschap af te leggen, behoren wij waarlijk wel dikwijls onszelf tot rekenschap te roepen, om te zien of wij wel zulken zijn als God wil erkennen en aannemen. En nu dat onze plicht is, zouden wij, indien het ook meer onze gewoonte ware, betamelijker gedachten hebben zowel over onszelf als over onze mede-Christenen, en in plaats van anderen hard te vallen om enigen misstap of overtreding, waaraan zij schuldig zijn, zouden we bereidwillig zijn om de wet van Christus te vervullen, door wie wij geoordeeld zullen worden, en elkanders lasten dragen.

IV. De Christenen worden vermaand om gul en vrijgevig te zijn in het onderhoud van hun dienaren. *Die onderwezen wordt in het Woord, dele mede van alle goederen dengenen, die hem onderwijst, vers 6.* Hier kunnen wij opmerken:

1. De apostel spreekt als van een bekende en erkende zaak er over dat, gelijk er zijn die onderwezen worden, er ook anderen zijn, aangesteld om te onderwijzen. De dienst des Woords is een Goddelijke instelling, welke niet voor allen openstaat, maar is toevertrouwd alleen aan degenen, die God ertoe geroepen heeft. Onze reden zelf leidt er ons toe om onderscheid te maken tussen hen, die onderwijzen, en hen, die onderwezen worden, want indien allen leraren waren, zouden er geen leerlingen zijn; en de Schrift verklaart voldoende dat wij dat doen moeten.

2. Het is het Woord Gods, waarin de dienaren anderen moeten onderwijzen en onderrichten; hetgeen zij prediken moeten is *het Woord*, 2 Tim. 4:2. Hetgeen zij verklaren moeten is *de raad Gods*, Hand. 20:27. Zij zijn niet *heren van ons geloof, maar medearbeiders aan onze blijdschap*, 2 Cor. 1:24. Het Woord van God is de enige regel voor ons geloof en leven; zij zijn gehouden dat te doorzoeken, te openen, toe te passen, tot stichting van anderen; maar zij zijn niet verder te achten dan als zij spreken volgens deze regel.

3. Het is de plicht van hen, die in het Woord onderwezen worden, om hen te onderhouden, die voor dat onderwijs aangesteld zijn; want zij moeten *hun mededelen van alle goederen*, vrijwillig en ruimschoots bijdragen van de goede dingen, waarmee God hen gezegend heeft, hetgeen nodig is voor hun behoorlijk bestaan. De dienaren moeten *aanhouden in het lezen, in het vermanen, in het leren*, 1 Tim. 4:13; *zij moeten niet betrokken worden in de handelingen van de leeftocht*, 2 Tim. 2:4; en daarom is het niet anders dan behoorlijk, dat *terwijl zij geestelijke dingen zaaien, zij aardse dingen oogsten*. En dit is de instelling van God zelf, want zij, die *de heilige dingen bedienen, eten van het heilige, en alzo heeft de Heere verordend dengenen, die het Evangelie verkondigen, dat zij van het Evangelie leven*, 1 Cor. 9:13, 14.

V. Hier volgt een waarschuwing om te zorgen, dat wij God niet bespotten, of onszelf bedriegen door ons in te beelden dat Hij kan worden bedrogen door voorwendsels en enkele belijdenissen, **vers 7.** *Dwaalt niet, God laat zich niet bespotten.* Dit kan beschouwd worden als te behoren bij de voorgaande vermaning en dan is de bedoeling om hen van hun zonde en dwaling te overtuigen, die door enige aannemelijke verontschuldigen trachtten zich te ontslaan van hun verplichting om hun dienaren te onderhouden. Maar het kan ook in meer algemenen zin bedoeld zijn ten opzichte van het geheel van de godsdienst, en strekken om de mensen terug te houden van het koesteren van ijdele hoop of blijdschap over toekomstige beloning, terwijl zij voortdurend hun plicht verzaken. De apostel onderstelt hier, dat velen er op uit zijn om zich te verontschuldigen van de plichten van de godsdienst, en voornamelijk van dat deel, dat zelfverloochening en moeite eist; hoewel zij gelijktijdig veel vertoning van belijdenis maken. Maar hij verzekert hun dat deze weg dwaasheid is; want hoewel zij daardoor misschien anderen kunnen bedriegen, zo bedriegen ze toch eigenlijk alleen zichzelf, hoewel zij denken God om de tuin te leiden, die volkomen bekend is zowel met hun harten als met hun daden. En gelijk Hij niet bedrogen kan worden, zo laat Hij zich niet bespotten. Daarom, ten einde dit te voorkomen, beveelt hij ons aan deze regel te houden: *Zo wat de mens zaait, dat zal hij ook maaien*; of zoals wij ons thans gedragen, zo zal hiernamaals onze rekening zijn. Deze tijd is onze zaaitijd; in de toekomstige wereld is de grote oogst; en gelijk de landman in de oogsttijd verzamelt naar gelang hij zaaide in de zaaitijd, zo zullen wij oogsten wat wij nu zaaien.

En verder zegt hij ons, **vers 8**, dat gelijk er twee wijzen van zaaien zijn, zaaien in het vlees en zaaien in de geest, zo zullen er ook hiernamaals twee oogsten zijn: *Wie in zijn eigen vlees zaait, zal uit het vlees verderf maaien.* Zo wij wind zaaien, zullen wij storm oogsten. Zij, die een vleselijk, zinnelijk leven, die in plaats van zich aan de eer van God en het welzijn van anderen te wijden, al hun gedachten, tijd en zorg aan het vlees besteden, kunnen van zulk een handelwijze niet anders verwachten dan verderf; een lage en korte bevrediging hier; verwoesting en ellende daarna. Maar aan de andere zijde, *zij, die in de Geest zaaien*, die onder leiding en invloed des Geestes een heilig en geestelijk leven, een leven van toewijding aan God, van nuttigheid en dienstbetoon voor anderen, mogen er op rekenen, dat zij *uit de Geest het eeuwige leven zullen maaien*; zij zullen de meest ware vertroosting in hun tegenwoordig leven genieten, en daarna een eeuwig leven van gelukzaligheid. Zij, die God bespotten, bedriegen alleen zichzelf. Huichelarij in de godsdienst is de grootste dwaasheid zowel als de grootste ondeugd, want de God, met wie wij te doen hebben, ziet door alle vermommingen heen en zal zeker hiernamaals met ons handelen niet naar onze belijdenis, maar naar onze wandel.

VI. Hier wordt ons verder de vermaning gegeven: *Laat ons goeddoende niet vertragen*, **vers 9.** Evenmin als wij ons verontschuldigen mogen van enig deel van onze plicht, evenmin mogen wij er traag in zijn. In ons allen is daartoe grote verzoeking; wij zijn allen zeer geneigd om onze plicht moede te worden, ja die te verwaarlozen, voornamelijk dat gedeelte, waarop de apostel hier meer bijzonder het oog heeft: het goeddoen aan anderen. Hij verlangt dus dat wij daartegen zorgvuldig zullen waken en oppassen; en hij geeft ons een zeer goede reden daarvoor: *ter zijner tijd zullen wij maaien, indien wij niet verslappen.* Hij verzekert ons, dat er een beloning in de toekomst is voor allen, die zich hier met ernst op goeddoen toeleggen; dat deze beloning zeker te zijner tijd ons deel zal worden, indien niet in deze wereld, dan ongetwijfeld in de toekomst; maar alleen indien wij niet verslappen in de weg van onze plicht. Indien wij er een tegenzin in krijgen en er ons aan onttrekken, zullen wij niet alleen die

beloning missen, maar ook al het voordeel en het gemak verliezen, die wij al verkregen hebben. Doch indien wij volhouden en volharden in goeddoen, zal de beloning, al wordt ze uitgesteld, eenmaal zeker komen en zo groot zijn, dat ze overvloedig al onze moeite en volharding vergoedt. Volharden in goeddoen is onze wijsheid en ons belang, zowel als onze plicht; want alleen daarna is de beloning beloofd.

VII. Hier is een opwekking aan alle Christenen om goed te doen aan allen en te allen tijde, **vers 10**. *Terwijl wij tijd hebben*, enz. Het is niet genoeg dat wij zelf goed zijn, we moeten ook goed doen aan anderen, indien het waarlijk zal blijken dat wij Christenen zijn. De hier aanbevolen deugd is dezelfde, waarvan in de vorige verzen gesproken is, en gelijk de apostel daar ons aanspoort om daarin oprecht en volhardend te zijn, zo spreekt hij hier van de voorwerpen voor dat goeddoen en de regelen er voor.

1. De voorwerpen voor deze plicht zijn *meer algemeen alle mensen*. Wij moeten onze liefdadigheid en welwillendheid niet binnen te enge grenzen beperken, zoals de Joden en Judese Christenen geneigd waren te doen, maar wij moeten bereid zijn ze uit te breiden tot al onze natuurgenoten, zover als wij er toe instaat zijn en zij onze hulp behoeven. Maar toch in de toepassing ervan moeten wij vooral het oog hebben op de huisgenoten des geloofs; op hen, die met ons hetzelfde geloof belijden en evenals wij leden zijn van het lichaam van Christus; hoewel de anderen niet uitgesloten moeten worden, behoren deze de voorrang te hebben. De liefdadigheid behoort uitgebreid te zijn, maar tegelijkertijd zich in de eerste plaats te wijden aan godvrezenden. God doet goed aan allen, maar op bijzondere wijze is Hij goed voor Zijn dienstknechten; en wij moeten in het weldoen zijn *navolgers Gods als geliefde kinderen*.

2. De regel, die wij daarbij in acht te nemen hebben, is goeddoen *terwijl wij tijd hebben*. Dat sluit in zich:

A. Dat wij het zeker moeten doen zolang wij de gelegenheid er toe hebben, of zolang ons leven duurt; want dat is de tijd, waarin wij instaat zijn anderen goed te doen. Wanneer wij ons dus in dit opzicht willen gedragen zoals het behoort, moeten wij niet handelen als zovelen, die het tijdens hun leven verzuimen en het verschuiven tot de dood komt, onder voorwendsel van dan iets van die aard te doen; want wij weten niet of wij er dan de gelegenheid voor zullen hebben, en evenmin hebben wij reden om te denken, dat zulk een handelwijze Gode aangenaam is; en nog veel minder dat wij daardoor ons vroeger plichtverzuim kunnen wegnemen, wanneer wij aan anderen iets van onze bezittingen schenken, die wij toch niet kunnen meenemen. Maar wij moeten zorgdragen goed te doen tijdens ons leven; daar het werk van ons leven van maken. En:

B. Wij moeten bereid zijn om elke gelegenheid daartoe aan te grijpen; wij moeten niet tevreden zijn omdat wij reeds een en ander goeds gedaan hebben, maar wanneer zich nieuwe gelegenheden voordoen, moeten wij die aangrijpen zoveel in ons vermogen is, want ons wordt gezegd *een deel te geven aan zeven, ja aan acht*, Pred. 11:2. Gelijk God ons de plicht opgelegd heeft goed te doen aan allen, zo zorgt Zijn voorzienigheid steeds voor gelegenheden daartoe. *De armen hebt gij altijd met u*, Matth. 26:11. Wanneer God ons ene gelegenheid geeft om nuttig voor anderen te zijn, verwacht Hij dat wij die gebruiken zullen, zoveel onze bekwaamheid en ons vermogen dat toelaten. Wij behoeven Goddelijke wijsheid en doorzicht om ons te leiden in de uitoefening van onze liefdadigheid, en vooral in de keuze van de meest-geschikte voorwerpen, want hoewel

niemand, die er behoefte aan heeft, geheel voorbijgezien mag worden, moeten wij toch onderscheid maken tussen de een en de ander.

Gal. 6:11-18

De apostel, na in het brede de leer des Evangelies te hebben voorgesteld en na getracht te hebben deze Christenen te bewegen tot een daarmee overeenkomende wandel, had, naar het schijnt, het voornemen thans de brief te eindigen. Hij zegt hun dus, dat hij als bijzonder teken van zijn belangstelling in hen, deze lange brief met eigen hand geschreven heeft, en niet gebruik gemaakt heeft van de diensten van een schrijver, om daarna alleen zijn naam te tekenen, zoals hij in andere brieven gewoon was te doen. Maar zo groot is zijn genegenheid voor hen, zo sterk zijn begeerte om hen terug te leiden van de verkeerde leringen hun door de valse leraren ingeprent, dat hij niet eindigen kan alvorens hun nog eenmaal het ware karakter van deze leraren voorgesteld en zijn eigen daarvan geheel verschillend gedrag herinnerd te hebben, opdat zij door die beide met elkaar te vergelijken des te meer reden zouden krijgen om te zien hoe dwaas het was af te wijken van de leer, die hij hun verkondigd had, en die van de valse leraars aan te nemen.

I. Hij tekent hun het ware karakter van deze leraren, die zo begerig waren om hen te verleiden, in verschillende bijzonderheden.

1. Zij waren mannen, *die een schoon gelaat wilden tonen naar het vlees*, **vers 12**. Zij waren zeer ijverig voor de uitwendigheden van de godsdienst; altijd bereid om waar te nemen de plechtigheden van de ceremoniële wet en anderen ook daartoe te noodzaken; maar onderwijl hadden zij weinig of geen gevoel voor ware godsvrucht, want zoals de apostel van hen in het volgende vers zegt, *zij zelf houden de wet niet*. Hoogmoedige, ijdele, zinnelijke harten begeren niets meer dan een schoon gelaat naar het vlees, en kunnen zich zeer gemakkelijk tevreden stellen met zoveel godsdienst als nodig is om zulk een gelaat te tonen, maar gewoonlijk hebben zij het minste van de waren inhoud van de godsdienst, die het meest zich beijveren om er de vertoning van te maken.

2. Zij waren mensen, die voor het lijden terugschrikten, want zij dwongen de Christenen uit de heidenen om besneden te worden, *alleenlijk opdat zij vanwege het kruis van Christus niet zouden vervolgd worden*. Het was niet zozeer met het oog op de wet als op zichzelf; zij waren begerig om de wereldse lading te redden, al zouden ze dan ook schipbreuk lijden aan het geloof en een goed geweten. Hetgeen zij voornamelijk bedoelden was zich bij de Joden aangenaam te maken, en hun goeden naam onder hen op te houden, en op die wijze te voorkomen, dat zij zo in moeite kwamen als Paulus en andere getrouwe belijders van de Christelijke leer. En:

3. Een andere karaktertrek van deze mannen was, dat zij behept waren met partijgeest, en verder geen ijver voor de wet hadden dan voor zoveel het hun vleselijke en zelfzuchtige oogmerken dienen kon, *"dat zij in uw vlees zouden roemen"*, **vers 13**; dat zij konden zeggen dat zij u op hun zijde hadden overgehaald, u tot hun proselieten gemaakt, en dat u daarvan het teken in uw vlees droeg. En dus, terwijl zij voorgaven de godsdienst te bevorderen, waren zij er de grootste vijanden van; want niets kan verwoestender zijn voor de belangen van de godsdienst dan het maken van partijen.

II. Hij wijst ons ter andere zijde op zijn eigen gemoedsgesteldheid en gedrag, of legt belijdenis af van zijn eigen geloof, hoop en blijdschap.

1. Zijn voornaamste roem is in het kruis van Christus. *Maar het zij verre van mij, dat ik zou roemen, anders dan in het kruis van onze Heere Jezus Christus, vers 14.* Met het kruis van Christus bedoelt hij hier Zijn lijden en sterven aan het kruis, of *de leer van zaligheid door een gekruisigde Verlosser*. Dat was de Joden een ergernis en de Grieken een dwaasheid, en de Judese leraren zelf, hoewel zij het Christendom omhelsd hadden, waren ten gevalle van de Joden in zover voor deze leer beschaamd, dat zij, teneinde vervolgingen te ontkomen, het onderhouden van de wet vermengden met het geloof in Christus, als nodig ter zaligheid.

Maar Paulus dacht daar heel anders over; hij was er ver van af om zich te stoten aan het kruis van Christus of er zich voor te schamen, of bevreesd te zijn het te aanvaarden opdat hij er in roemen mocht; ja, hij wilde in niets anders roemen, en verwierp de gedachte van iets hoegenaamd daarmee in vergelijking te zetten als voorwerp van hoogachting, met de meesten afschuw. *Het zij verre*, enz. Dat was de grond van al zijn hoop als Christen; dat was de leer, welke hij besloten had als apostel te prediken; en welke beproevingen zijn vaste aanhankelijkheid aan die leer ook over hem brengen mocht, hij was bereid die niet alleen te ondergaan, maar er zich ook in te verblijden. Het kruis van Christus is de voornaamste roem van de waren Christen; en er is de grootste reden, waarom wij er in zouden roemen, want wij danken het al onze blijdschap en hoop.

2. Hij was der wereld gestorven. Door Christus, of door het kruis van Christus, *was de wereld hem gekruisigd en hij der wereld*. Hij had ondervonden de kracht en het vermogen van het kruis om hem van de wereld te spenen, en dat was een voorname reden waarom hij er in roemde. De valse leraren waren mannen met zinnelijk gemoed; hun voornaamste doel was hun eigen belang te behartigen en daaraan maakten zij hun godsdienst dienstbaar. Maar Paulus was een man van anderen geest; voor hem had de wereld geen vriendelijkheid meer, en dus had hij voor haar geen achting; hij was boven haar glimlachjes en boven haar voorhoofd-fronsen verheven; hij was er zo onverschillig voor geworden alsof hij gestorven ware. Naar deze gemoedsgesteldheid moeten alle Christenen streven, en de beste wijze om haar te verkrijgen is veel met het kruis van Christus te verkeren. Hoe hoger achting wij daarvoor hebben, des te lager gedachte zullen wij hebben van de wereld; en hoe meer wij ons verdiepen in het lijden, dat de wereld onze dierbaren Verlosser aandeed, des te minder lust zullen wij hebben om haar te beminnen.

3. Dat voor hem de kern van de godsdienst niet aan de een of andere zijde van de betwiste belangen lag, maar in gezond Christendom, **vers 15**. Daar was toen een ongelukkige verdeeldheid onder de Christenen; besnijdenis en voorhuid waren de namen waardoor ze van elkaar onderscheiden werden, want, Hoofdst. 2:9-12, de Joden werden genoemd *de besnijdenis*, of *degenen die uit de besnijdenis zijn*. De valse leraars waren zeer ijverig voor de besnijdenis, ja zozeer dat zij die voorstelden als nodig ter zaligheid; en daarom deden zij al wat ze konden om de Christenen uit de heidenen over te halen om er zich aan te onderwerpen. Daardoor dreven zij de zaak veel verder dan de anderen deden, want hoewel de apostelen het gebruik ervan onder de Joodse bekeerlingen toelieten, wilden zij het in geen geval onder de heidenen invoeren. Maar hetgeen daar zij zoveel waarde aan hechtten, was voor Paulus van geringe betekenis. Het was inderdaad van groot belang voor de uitbreiding van het Christendom, dat de

besnijdenis niet zou toegepast worden op de toegebrachten uit de Heidenen, en daarom had Paulus dat met de meeste kracht tegengestaan; maar wat besnijdenis of niet-besneden-zijn op zichzelf betreft; of zij die het Christendom aannamen Joden of heidenen waren; of ze voor of tegen het voortzetten van de besnijdenis waren; wanneer ze daarvan slechts niet hun godsdienst maakten, dat was voor hem een zaak van betrekkelijk gering belang. Want hij wist zeer goed *dat in Christus Jezus*, dat is door Hem, onder de bedeling van het Christendom, *noch besnijdenis enige kracht heeft, noch voorhuid*, om aangenaam te zijn bij God, *maar een nieuw schepsel*.

Hier onderricht hij ons waarin wèl en waarin niet de ware godsdienst bestaat. Hij bestaat niet in besnijdenis of voorhuid; in het behoren tot een of andere afdeling van de Christelijke kerk; maar hij bestaat daarin, dat wij nieuwe schepselen zijn. Niet in het hebben van een nieuwe naam, in het tonen van een nieuw gelaat, maar *in het vernieuwd zijn in de geest van ons gemoed en daarin dat Christus een gestalte in ons heeft*. Dát heeft waarde voor God; en dat alleen waardeerde de apostel ook.

Als wij deze plaats met sommige andere vergelijken, kunnen we duidelijk zien wat het is, dat ons aangenaam maakt bij God, en waarop wij dus het meest moeten aanhouden. Hier wordt het ons gezegd: het is *een nieuw schepsel*; en in Hfdst. 5:6: het is *het geloof door de liefde werkende*; en in 1 Cor. 7:9: het is *het onderhouden van Gods geboden*. Uit dit alles blijkt dat het is ene verandering van geest en hart, waardoor wij bereid en bekwaam worden om te geloven in de Heere Jezus en een leven van toewijding aan God te leiden; en dat, waar deze inwendige, levende, praktische godsdienst ontbreekt, geen uitwendige belijdenis of partijnamen ooit die kunnen vervangen, of voldoende zijn om ons bij God aan te bevelen. Indien de Christenen het er ernstig op toelagden om dit in zichzelf tot stand te brengen en in anderen te bevorderen, dan zou dat - al bracht het hen er niet geheel toe om al hun partijnamen af te leggen - hen toch er toe brengen om daaraan niet zoveel gewicht te hechten als zij slechts al te dikwijls doen.

De Christenen moeten zorgdragen dat zij het gewicht van de godsdienst leggen waar God het gelegd heeft, namelijk op die dingen, die waarde hebben om ons bij Hem aangenaam te maken. Wij zien hier dat de apostel dat deed, en het is onze wijsheid en ons belang om daarin zijn voorbeeld te volgen.

De apostel, na te hebben aangetoond wat het voornaamste in de godsdienst is en waarop hij de meesten nadruk legde, namelijk niet op een blote naam of op een belijdenis, maar op een gezonde en zaligmakende verandering, noemt in **vers 16** de zegen, welke allen verwerven, die naar deze regel wandelen: *Zovelen als er naar deze regel zullen wandelen, over hen zal zijn vrede en barmhartigheid, en over het Israël Gods*. De regel, waarvan hij hier spreekt, kan het gehele Woord Gods zijn, dat de volkomen en onfeilbare regel voor ons geloof en wandel is; of die leer van het Evangelie, of weg tot rechtvaardigmaking en verlossing, welke hij in de brief voorgesteld had, namelijk, door het geloof in Christus zonder de werken der wet. Maar de uitdrukking kan ook meer bepaald slaan op het nieuwe schepsel, waarvan hij zo juist gesproken had. De zegeningen, welke hij begeert voor hen, die naar deze regel wandelen of waarvan hij hun de hoop en het vooruitzicht geeft (want de woorden kunnen zowel als een gebed en als een belofte opgevat worden) zijn *vrede en barmhartigheid*. Vrede met God en met het geweten; en al de vertroosting van dit leven, die ze nodig zullen hebben; en barmhartigheid, of een aandeel in de vrije liefde en gunst van God in Christus, welke de fontein en springader van alle zegeningen is. En de grond daarvoor is gelegd in de genadige verandering, welke in hen gewrocht is, en omdat zij zich gedragen als nieuwe schepselen en hun leven besturen naar de voorschriften van het Evangelie, mogen zij er met volle vertrouwen op rekenen. Dat zal het deel zijn, zegt hij, *van het Israël Gods*,

waarmee hij alle oprechte Christenen bedoelt, zowel Joden als heidenen, allen die waarlijk Israëlieten zijn; die, hoewel zij misschien niet tot het natuurlijke zaad van Abraham behoren, het geestelijke zaad van Abraham worden. Dezen, zijnde erfgenamen van zijn geloof, zijn daardoor erfgenamen met hem van dezelfde belofte, en bijgevolg gerechtigd tot de vrede en de barmhartigheid, waarvan hier sprake is. De Joden en de Judese leraren beperkten die zegeningen tot degenen, die besneden waren en de Mozaïsche wet onderhielden; maar de apostel verklaart daartegenover, dat ze toekomen aan allen, die volgens de regel des Evangelies wandelen, of aan het nieuwe schepsel, dat is aan het Israël Gods; daarmee aanduidende, dat alleen zij het ware Israël Gods zijn, die wandelen volgens deze regel; en niet volgens de regel der besnijdenis, waar zij zo aan hechtten; en dat dit dus de weg was om vrede en barmhartigheid te verkrijgen. Merk op:

A. Ware Christenen zijn zij, die volgens deze regel wandelen, en niet volgens een regel van eigen vinding, maar de regel, die God zelf voorgeschreven heeft.

B. Zij, die naar deze regel wandelen, hebben daarom toch behoefte aan de barmhartigheid Gods. Maar:

C. Allen, die oprecht trachten naar deze regel te wandelen, kunnen er van verzekerd zijn dat over hen vrede en barmhartigheid zijn zal; het is de beste weg om vrede te hebben met God, met onszelf en met anderen; en daarom, gelijk wij verzekerd kunnen zijn van Gods gunst in dit leven; kunnen wij verzekerd zijn dat wij hiernamaals bij Hem barmhartigheid zullen vinden.

4. Dat hij met blijdschap vervolging ondergaan heeft ter wille van Christus en het Christendom, **vers 17**. Gelijk het kruis van Christus, of de leer van verlossing door een gekruisigden Zaligmaker, datgene was waarin hij vóór alles roemde, zo was hij bereid geweest om alle gevaren te lopen liever dan dat hij deze waarheid zou verraden of toestaan dat zij bedorven werd. De valse leraars waren bevreesd voor vervolging, en dat was de voorname reden waarom zij zo ijverig waren voor de besnijdenis, gelijk we in **vers 12** zien. Maar dit was in het minst niet Paulus' bedoeling; hij werd niet bewogen door een van de droefenissen, die over hem kwamen. *Hij achtte op geen ding, en hield zijn leven niet dierbaar voor zichzelf, opdat hij zijn loop met blijdschap mocht volbrengen, en de dienst, welke hij van de Heere Jezus ontvangen had, om te betuigen het Evangelie der genade Gods*, Hand. 20:24. Hij had reeds veel voor de zaak van Christus geleden, want hij droeg de littekenen van de Heere Jezus in zijn lichaam; de merktekenen van de wonden, die zijn vervolgende vijanden hem geslagen hadden ter wille van zijn standvastigheid voor Christus en de leer van het Evangelie, die hij van Hem ontvangen had. Hieruit blijkt dat hij volkomen overtuigd was van de waarheid en belangrijkheid dier leer, en dat hij er ver vanaf was een voorstander van de besnijdenis te zijn, zoals valselijk hem aangaande verhaald werd. En daarom dringt hij er op aan, met de betamelijke warmte en kracht, die volgden uit zijn gezag als apostel, en de diepe overtuiging zijns harten op dit punt, dat voortaan hem niemand meer moeite aandoe, door zijn gezag of leer tegen te staan, of door zulke beschuldigingen en lasteringen als hem naar het hoofd geworpen waren. Want beide, uit wat hij gezegd en geleden had, bleek dat die ten hoogste onrechtvaardig en ongewettigd waren, zo goed als zij ten eerste onredelijk waren, die ze bedachten of geloofden.

A. Men mag met alle recht onderstellen, dat de mensen ten volle overtuigd zijn van de waarheden, ter verdediging waarvan zij genegen zijn veel te lijden.

B. Het is zeer onrechtvaardig anderen te beschuldigen van juist het tegenovergestelde van hetgeen zij belijden en waarvoor zij lijden.

III. De apostel is nu aan het einde gekomen van hetgeen hij zich voorgenomen had te schrijven ter overtuiging en herstelling van de gemeenten van Galatië. Thans besluit hij zijn brief met de gewone apostolische zegenbede, **vers 18**. Hij noemt hen zijn broederen, waarin hij zijn grote nederigheid toont en de tedere liefde, die hij voor hen gevoelt, niettegenstaande de slechte behandeling, die hij van hen ondervonden had. Hij neemt afscheid van hen met deze zeer ernstige en toegenegen bede: *De genade van onze Heere Jezus Christus zij met uw geest, broeders, Amen!*

Dat was de gewone afscheidsgroet van de apostel, gelijk wij zien in Rom. 16:20, 24 en 1 Cor. 16:23. En hierin bidt hij hun toe, dat zij de gunst van Christus mogen genieten, beide in haar bepaalde uitwerkingen als in haar voelbare aandoeningen; dat zij van Hem alle genade mogen ontvangen, die zij nodig hebben op hun weg, om hen te sterken in hun Christendom, aan te moedigen en te troosten onder alle moeiten en beproevingen des levens en zelfs in het vooruitzicht van de dood.

Dat wordt genoemd: *De genade van onze Heere Jezus Christus*, want Hij is de enige, die ze verworven heeft en tot uitdeler er van is aangewezen; en hoewel deze gemeenten genoeg gedaan hadden om haar te verbeuren, door toe te laten dat ze afgetrokken werden tot een leer en wandel, die zo hoogst-onterend voor Christus waren zowel als gevaarlijk voor henzelf, toch begeert hij, krachtens zijn grote liefde voor hen en wetende van hoeveel belang het voor hen was, die genade ernstig voor hen. Ja, hij wenst dat die zij *met hun geest*; dat zij voortdurend haar invloed in hun zielen mogen gevoelen, die hen bereid en bekwaam maken zal om met oprechtheid en getrouwheid in hun godsdienst te blijven handelen. Wij behoeven niets anders te begeren om ons gelukkig te maken dan de genade van onze Heere Jezus Christus. Deze bidt de apostel voor deze Christenen af, en daarin toont hij ons wat wij vóór alles moeten trachten te verkrijgen. En voor hun en onze aanmoediging om daarop te hopen, besluit hij met *Amen!*

EEN VERKLARING EN PRACTISCHE OPMERKINGEN VAN DE BRIEF VAN DE APOSTEL PAULUS AAN DIE VAN EFÉZE.

Sommigen menen dat deze brief aan de Efeziërs een rondgaand schrijven was, gericht meerdere gemeenten; en dat het afschrift, voor de Efeziërs bestemd, in de canon opgenomen, zodat daardoor de brief dit opschrift draagt. En zij worden er des te eer toe geleid om te denken, omdat deze de enige van de brieven van Paulus is, die niets bevat, dat toegepast worden op de bijzondere toestand van die gemeente, maar de gehele inhoud is van algemeen belang voor alle Christenen en voornamelijk voor hen, die vroeger heidenen zijnde, tot tot het Christendom bekeerd waren.

Maar daartegenover moet opgemerkt worden, dat brief opzettelijk is gericht in vers 1 aan de heiligen, die te Eféze zijn; en dat de apostel aan einde mededeelt dat hij Tychicus tot hen gezonden heeft, van wie in 2 Tim. 4: 12 wordt gezegd, dat hij naar Eféze gezonden was.

De brief draagt het kenmerk van uit de gevangenis geschreven te zijn; en men heeft soms de opmerking gemaakt, dat hetgeen deze apostel aan hen schreef, het meest de smaak en de geur van de Goddelijke dingen heeft. Wanneer de beproevingen overvloedig werden, werden zijn vertroosting en bevindingen nog veel overvloedig; waaruit wij mogen afleiden, dat de bedroevende leidingen Gods met Zijn volk vooraf met Zijn dienaren, dikwijls ten voordele strekken voor henzelf evenals voor anderen.

Het doel van de apostel is de Efeziërs vast te stellen en te bevestigen in de waarheid, en hen er in de geheimenissen van het Evangelie in te leiden. In het eerste gedeelte schetst hij het grote voorrecht van de Efeziërs, die in vroeger tijd afgodische heidenen geweest waren, maar bekeerd tot het Christendom en opgenomen in het verbond met God, hetwelk hij toelicht met overzicht van hun ellendige staat vóór hun bekering, Hfdst. 1-3. In het tweede gedeelte, 4-6, onderricht hij hen aangaande de voornaamste plichten van de godsdienst, zoowel, persoonlijk als wederkerig, en wekt hen op en bezielt hen tot getrouwe betrachtning daarvan.

Zanchius merkt op, dat wij hier een kort begrip van de gehele Christelijke leer en van de voornaamste stukken van de Godgeleerdheid hebben.

HOOFDSTUK I.

In dit hoofdstuk hebben wij

- I. De inleiding tot de gehele brief, welke ongeveer is als die der andere, vers 1, 2;
- II. Des apostels dankzegging en prijs aan God voor Zijn onschatbare zegeningen aan de gelovige Efeziërs geschonken, vers 3-14;
- III. Zijn ernstig gebed tot God voor hen, vers 15-23. De grote apostel was gewoon vele gebeden en dankzeggingen tot de almachtige God op te zenden, en die over 't algemeen zo in te richten, dat ze gelijktijdig ook bevatten de grote en belangrijke leerstellingen van het Evangelie en de gewichtigste onderrichtingen voor allen, die hem ernstig volgen.

Eféze 1:1-2

Hier is:

1. De titel, die Paulus zichzelf geeft als hem toekomende: *Paulus, een apostel van Jezus Christus*, enz. Hij rekende het een grote eer door Christus gebruikt te worden als een van zijn boodschappers aan de mensenkinderen. De apostelen waren de eerste dienaren in de kerk van Christus, buitengewone gezanten zoals alleen in die tijd aangesteld werden. Zij werden door hun Heere voorzien van buitengewone gaven en de onmiddellijke bijstand van de Geest, opdat zij bekwaam mochten zijn om het Evangelie te verkondigen en te verbreiden en de kerk in haar kindsheid te regeren. Zo'n man was Paulus, en dat niet *door de wil* eens mensen, die hem dat opgedragen had; noch op zijn eigen gezag, maar *door de wil van God*; zeer opzettelijk en duidelijk aan hem geopenbaard, daar hij (evenals de andere apostelen) onmiddellijk door Christus tot zijn werk geroepen was. Ieder getrouw dienaar van Christus (ofschoon zijn roeping en bediening niet van zo buitengewone aard zijn) mag met onze apostel, het zijn eer en troost rekenen dat hij is wat hij is, door de wil van God.

2. De personen, aan wie de brief werd gezonden. *De heiligen, die te Eféze zijn*, dat is de Christenen, die leden waren van de gemeente te Eféze, de hoofdstad van Azië. Hij noemt hen heiligen, want dat waren zij door belijdenis, en dus waren zij verplicht het in waarheid en werkelijk te zijn, en velen van hen waren dat. Alle Christenen moeten heiligen zijn, en indien zij dat niet worden op aarde, zullen zij nooit heiligen in de heerlijkheid zijn.

Hij noemt hen *de gelovigen in Christus Jezus*, gelovende in Hem, en standvastig in hun toewijding aan Hem, Zijn waarheid en Zijn wegen. Zij zijn geen heiligen, die geen gelovigen zijn, gelovigen in Christus, Hem standvastig aanhangende, en trouw aan hun belijdenis Hem als hun Heere eerbiedigend. Het is de eer niet alleen van de dienaren, maar ook van de andere Christenen, genade van de Heere verkregen te hebben om getrouw te zijn.

In Christus Jezus, van wie zij al hun genade en geestelijke kracht ontvingen, en in wie hun personen en al hun werken aangenaam gemaakt worden.

3. De apostolische zegen: *Genade zij u*, enz. Dit is het teken in elken brief, en het drukt des apostels welwillendheid voor zijn vrienden en een ernstig verlangen naar hun welzijn uit. Door *genade* moeten wij verstaan de vrije en ongehouden liefde en gunst van God, en de genade van de Geest, die door Hem gegeven wordt; door *vrede* alle overige zegeningen, geestelijk en tijdelijk, de vruchten en voortbrengselen van het eerste. Geen vrede zonder genade. Geen vrede en geen genade dan van *God de Vader en van de Heere Jezus Christus*. Deze bijzondere zegeningen komen van God, niet als onze Schepper maar als onze Vader, door buitengewone betrekking; en zij komen van onze

Heere Jezus Christus, die, daar Hij ze voor Zijn volk verworven heeft, het recht heeft ze hun mede te delen. Inderdaad, de heiligen en gelovigen in Jezus Christus hebben reeds genade en vrede ontvangen, maar de toeneming daarvan is zeer begeerlijk, en de beste heiligen hebben behoefte aan nieuwen toevoer van de genade des Geestes, en kunnen niet anders dan daarnaar verlangen. En daarom behoren zij te bidden, ieder voor zichzelf en allen voor elkaar, dat deze zegeningen voor hen meer en meer overvloedig worden. Na deze korte inleiding komt hij tot het onderwerp van zijn brief, en hoewel dat in een brief misschien min of meer vreemd moge schijnen, de Geest van God heeft het nodig geoordeeld, dat zijn verhandeling over Goddelijke dingen in dit hoofdstuk vervat zou zijn in gebeden en lofzeggingen, welke, gelijk zij plechtige aanroepingen van God zijn, ook gewichtige onderwijzingen voor anderen bevatten. Het gebed kan prediking zijn en de lofverheffing evenzeer.

Eféze 1:3-14

Hij begint met dankzegging en prijs, en weidt uit in grote woordenrijkheid en overvloed van aandoening over de buitengewoon grote en uitnemende zegeningen, die wij genieten in Jezus Christus. Want de grote voorrechten van onze godsdienst worden zeer geschikt opgesomd en voorgesteld in onze dank aan God.

I. In het algemeen zegt hij God voor *geestelijke zegening*, vers 3; en noemt Hem de *God en Vader van onze Heere Jezus Christus*; want de Vader was Zijn God, als Middelaar; en God was Zijn Vader, als God en Tweede Persoon in de Heilige Drieëenheid. Het toont de mystieke vereniging van Christus en Zijn gelovigen aan, dat de God en Vader van onze Heere Jezus Christus hun God en Vader is, in en door Hem. Alle zegeningen komen van God als de Vader van onze Heere Jezus Christus. Voor zondige schepselen kan geen goed verwacht worden van een rechtvaardig en heilig God dan door zijn tussenkomst.

Hij heeft ons gezegend met alle geestelijke zegening. Geestelijke zegeningen zijn de beste zegeningen met welke God ons zegend, en waarvoor wij Hem zegenen moeten. Hij zegend ons door ons zulke dingen te geven, waardoor wij waarlijk gezegend worden. Wij kunnen God niet op die wijze zegenen, maar moeten het doen door Hem te prijzen en te verheerlijken, en om die reden wèl van Hem te spreken. Zij, wie God zegend met sommige zegeningen, ontvangen van Hem alle geestelijke zegening; hun, aan wie Hij Christus geeft, schenkt Hij al die dingen. Zo is het niet met tijdelijke zegeningen; sommigen zijn bevoorrecht met gezondheid, maar niet met rijkdom; anderen met rijkdom, maar niet met gezondheid, enz. Maar waar God zegend met geestelijke zegeningen, daar geeft Hij ze alle.

Ze zijn geestelijke zegening in de hemel; dat is, volgens sommigen, in de gemeente onderscheiden van de wereld, uit welke zij geroepen is. Of men kan lezen, *in hemelse dingen*, zulke die van de hemel komen en bestemd zijn om de mensen daar voor te bereiden en hun aanneming daar zeker te maken. Wij moeten hieruit leren geestelijke en hemelse dingen als de voornaamste te waarderen, geestelijke en hemelse zegeningen als de beste, met welke wij niet ellendig zijn kunnen en zonder welke wij altijd ellendig zijn moeten. *Bedenkt dus de dingen niet, die op de aarde zijn, maar zoekt de dingen, die boven zijn.* Met deze zijn wij gezegend in Christus, want, gelijk al onze aanbidding tot God opstijgt door Christus, zo dalen al onze zegeningen neer langs dezelfde weg; Hij is de Middelaar tussen God en ons.

II. De bijzondere geestelijke zegeningen, waarmee wij in Christus gezegend zijn en waarvoor wij God behoren te zegenen, worden (vele daarvan) hier opgeteld en uitgebreid.

1. Uitverkiezing en verordining; welke de geheime bronnen zijn, waaruit al de andere voortvloeien, **vers 4, 5, 11**. *Uitverkiezing* of verkiezing ziet op dat geheel der mensheid, waaruit sommigen verkozen zijn, van de anderen afgezonderd en onderscheiden. *Verordining* slaat op de zegeningen, waarvoor zij bestemd zijn, namelijk de *aanneming tot kinderen*, daar het Gods voornemen was, dat zij op de bepaalden tijd Zijn aangenomen kinderen zouden worden, en daardoor al de voorrechten en de gehele erfenis van kinderen zouden verkrijgen. Wij hebben hier de datum van die liefdedaad; het was *vóór de grondlegging der wereld*, niet alleen *vóór* dat Gods volk bestond, maar *vóór* het begin der wereld; want zij werden in de raad Gods verkozen van alle eeuwigheid. Het verheerlijkt deze zegeningen in hogen graad, dat zij de gevolgen van Gods eeuwigen raad zijn. De aalmoezen, die gij aan uw huisdeur de armen uitreikt, zijn het gevolg van een plotseling besluit; maar de beschikkingen, welke ouders voor hun kinderen maken, zijn het besluit van veel doordenken, en worden in hun testament met grote plechtigheid als hun laatste wil neergeschreven.

En evenzeer als dit de Goddelijke liefde verheerlijkt, verzekert het de zegeningen aan Gods uitverkorenen, want *het voornemen Gods aangaande de verkiezing zal blijven*. Hij handelt volgens Zijn eeuwig voornemen, wanneer Hij geestelijke voorrechten aan Zijn volk verleent. *Hij heeft ons gezegend gelijk Hij ons uitverkoren heeft in Hem*; in Christus Jezus, het grote hoofd der verkiezing, welke nadrukkelijk *Gods verkorene* genoemd wordt; en in die verkoren Verlosser werd het oog met gunst op hen geworpen. Merk hier op een groot doel van deze keuze, *verkoren opdat wij zouden heilig zijn*, niet omdat Hij voorzag dat wij heilig zouden zijn, maar omdat Hij besloot ons heilig te maken. Allen, die verkoren zijn tot zaligheid als het doel, zijn verkoren tot heiligheid als het middel. Hun heiligmaking, zowel als hun verlossing, is het gevolg van de raad der Goddelijke liefde.

En onberispelijk voor Hem; dat hun heiligheid niet alleen bloot uitwendig en voor het oog zou zijn, om aanmerkingen van mensen te voorkomen, maar inwendig en werkelijk, en zodanige als God, *die het hart aanziet*, er voor rekent; zulke heiligheid als voortvloeit uit liefde tot God en tot onze naasten; daar deze liefde het beginsel van alle ware heiligheid is. Het oorspronkelijke woord betekent zulk een onschuld, als waarop niemand aanmerking maken kan; en daarom verstaan sommigen het van de heiligheid, die de heiligen in het toekomstige leven zullen bereiken, welke voor God bestaan kan, zodat zij eeuwig in Zijn tegenwoordigheid verkeren zullen.

Het is alzo de regel en de diepste oorzaak van Gods verkiezing; *naar het welbehagen van zijn wil*, **vers 5**, niet om enig vooruit in hen gezien goed, maar omdat het Zijn vrijmachtige wil was en Hem in hoge mate behaagde. Het is *naar het voornemen* (den vasten en onveranderlijken wil) *van Hem, die alle dingen werkt naar de raad van zijn wil*, **vers 11**; die machtig vervult alles wat Zijn uitverkorenen betreft, zoals Hij het wijs en vrijmachtig vooruit bepaald heeft. En het laatste en grootste doel van dat alles is zijn heerlijkheid:

Opdat wij zouden zijn tot prijs Zijner heerlijkheid, **vers 12**; *tot prijs der heerlijkheid Zijner genade*, **vers 6**; dat is, dat wij zouden leven en ons gedragen op zulke wijze, dat Zijn rijke genade er door verheerlijkt wordt, en blijkt glansrijk en de hoogste eer waardig te zijn. *Alles is uit God, door Hem en tot Hem*, en daarom moet alles voor Hem zijn en zich verenigen in Zijn lof.

Merk op: De heerlijkheid Gods is Zijn eigen doel, en zij moet het onze zijn in al wat wij doen. Deze woorden worden echter door sommigen in geheel anderen zin opgevat en beschouwd als bijzonder te slaan op de bekering van deze Efeziërs tot het Christendom. Die daarvan meer begeren te weten, kunnen Locke en andere welbekende schrijvers raadplegen.

2. De volgende geestelijke zegening, waarvan de apostel melding maakt, is de aanneming tot kinderen door Jezus Christus; *door welke Hij ons begenadigd heeft in de Geliefde*, **vers 6**. Jezus Christus is de Geliefde van Zijn Vader, Matth. 3:17, zowel als van de engelen en de heiligen. Het is ons grote voorrecht door God aangenomen te zijn, wat in zich bevat zijn liefde tot ons en onze opname onder Zijn zorg en in Zijn gezin. Wij kunnen zó door God niet aangenomen worden dan in en door Jezus Christus. Hij heeft Zijn volk lief ter wille van de Geliefde.

3. Vergeving der misdaden en verlossing door het bloed van Jezus, **vers 7**. Geen vergeving zonder verlossing. Het was ter wille van onze zonden, dat we gevangenen werden; en wij kunnen niet uit onze gevangenschap ontslagen worden dan door de vergeving onzer zonden. Deze verlossing hebben wij in Christus en deze vergeving door Zijn bloed. De schuld en de smet der zonden kunnen niet anders weggenomen worden dan door het bloed van Jezus. Al onze geestelijke -zegeningen vloeien ons toe door die stroom. De grote zegening, welke ons om niet geschonken wordt, werd duur gekocht en betaald door onze gezegende Heere; en zij is overeenkomstig de rijkdom van de genade Gods. Christus' verzoening en Gods rijke genade gaan samen in de grote daad van des mensen verlossing. God werd voldaan door Christus als onze plaatsvervanger en borg, maar het was Gods rijke genade, die zulk een borg wilde aannemen, toen Hij al de strengheid van zijn wet op de overtreder had kunnen toepassen; en het was Zijn rijke genade, die ons zulk een borg gaf in Zijn eigen Zoon en Hem vrijwillig overgaf, toen niets van die aard in onze gedachten opkomen kon, of op enige andere wijze voor ons uitgevonden kon worden.

Daarin heeft Hij niet alleen de rijkdom Zijner genade geopenbaard, *maar Hij is overvloedig geweest over ons in alle wijsheid en voorzichtigheid*, **vers 8**; wijsheid in het bedenken van deze bedeling; voorzichtigheid in de uitvoering van de raad van Zijn wil op de wijze, waarop Hij dat deed. Hoe schitterend hebben de Goddelijke wijsheid en voorzichtigheid zich geopenbaard in de gelukkige wijze, waarop gerechtigheid en barmhartigheid beide in deze grote zaak tot haar recht kwamen, door de ere van God en zijn wet te handhaven en tegelijkertijd de zondaren te redden en hun verlossing te verzekeren.

4. Een ander voorrecht, waarvoor de apostel God hier zegent, is de Goddelijke openbaring; dat God *ons heeft bekend gemaakt de verborgenheid van zijn wil*, **vers 9**: dat is zoveel van zijn welwillendheid jegens mensen, dat zolang verborgen is geweest en voor een groot deel der wereld nog verborgen is. Dat danken wij aan Christus, die, van eeuwigheid in de schoot des Vaders zijnde, gekomen is om ons Zijn wil jegens de mensen te verklaren.

Naar Zijn welbehagen, Zijn geheime raad betreffende 's mensen verlossing, *hetwelk Hij voorgenomen had in zichzelf*; waartoe Hij het besluit nam enig en alleen in zichzelf, en niet om iets dat in hen was. In deze openbaring, in dit bekendmaken van de verborgenheid van zijn wil, schitteren de wijsheid en voorzichtigheid Gods overvloedig. Dat wordt, **vers 13**, genoemd: *het woord der waarheid, het Evangelie uwer zaligheid*. Elk woord er van is waar. Het bevat en leert ons de gewichtigste en belangrijkste

waarheden, en het is bevestigd en verzegeld door de eed van God, waaruit wij moeten leren ons in al ons zoeken naar *de* Goddelijke waarheid alleen daaraan te houden. Het is het Evangelie onzer zaligheid, het brengt ons de blijde boodschap onzer zaligheid en bevat daarvan de aanbieding; het toont ons de weg, die daartoe leidt, en de gezegende Geest maakt de lezing en de bediening van dat Woord dienstbaar tot de redding der zielen. O, hoe behoorden wij dit heerlijk Evangelie te prijzen en God er voor te zegenen! Dit is het licht, schijnende in een duistere plaats, en wij hebben reden om er dankbaar voor te zijn en het in waarde te houden.

5. De vereniging in en met Christus is een groot voorrecht, een geestelijke zegening, en de grondslag van vele andere. *Hij heeft alles tot één vergaderd in Christus.* Alle lijnen van Goddelijke openbaring lopen in één in Christus; van allen godsdienst is Hij het middelpunt. Joden en heidenen werden tot elkaar gebracht en tot één vergaderd in Christus.

De dingen, die in de hemel, en de dingen, die op aarde zijn, werden in Hem tot één vergaderd; vrede gemaakt en gemeenschap gesticht tussen hemel en aarde, door Hem. De ontelbare menigte der engelen wordt één met de gemeente, door Christus. Dit had God *in zichzelf voorgenomen*, en dat was Zijn doel met de bedeling, die gegeven werd door de zending van Christus in de volheid der tijden; op de juiste tijd, die God daarvoor had gekozen en vastgesteld.

6. De eeuwige erfenis is de grote zegening, met welke wij in Christus gezegend zijn. *In Hem, in wie wij ook een erfdeel geworden zijn, vers 11.* De hemel is de erfenis; de gelukzaligheid des hemels is een voldoende aandeel voor ene ziel; zij is ons toegestaan in de vorm van een erfenis, zijnde de gave van de Vader aan zijn kinderen.

Indien wij kinderen zijn, dan zijn wij ook erfgenamen. Al de zegeningen, die reeds in ons bezit zijn, zijn klein in vergelijking met de erfenis. Wat een erfgenaam ontvangt gedurende zijn minderjarigheid is weinig, in vergelijking met hetgeen voor hem bewaard wordt tot zijn meerderjarigheid. De Christenen worden gezegd deze erfenis verkregen te hebben, omdat zij er nu recht op hebben en haar eenmaal werkelijk bezitten zullen in Christus hun hoofd en vertegenwoordiger.

7. De verzegeling en de eerstelingen des Geestes behoren tot deze zegening. *Gij zijt verzegeld geworden met de Heilige Geest der belofte, vers 13.* De gezegende Geest is heilig en maakt ons heilig. Hij wordt genoemd de Geest der belofte omdat Hij de beloofde Geest is. Door Hem worden de gelovigen verzegeld, dat is afgezonderd en afzonderlijk gehouden voor God, en onderscheiden en getekend als Zijn eigendom.

De Geest is *het Onderpand van onze erfenis, vers 14.* Een onderpand is een deel van het gehele bedrag en geeft zekerheid voor de volle betaling; zo is de Gave des Heiligen Geestes; al Zijn invloeden en werkingen, zowel als Heiligmaker en vertrooster, zijn de hemel in aanvang, de heerlijkheid in zaad en knop. De verlichting des Geestes is onderpand van eeuwig licht; heiligmaking onderpand van volkomen heiligheid; Zijn vertroosting onderpand van eeuwige vreugde.

Dat wordt gezegd onderpand te zijn *van de verkregen verlossing.* Die wordt hier *verkregen* genoemd, omdat het onderpand haar voor de erfgenamen zo zeker maakt, alsof zij ze reeds verkregen hadden; en omdat zij hun *verworven* is door het bloed van Christus. Zij was verbeurd en vernietigd door de zonde, maar werd door Christus hersteld, en zo wordt zij gezegd "verkregen" te zijn. Zie uit dit alles welk een heerlijke belofte het is, die de Gave des Heiligen Geestes verzekert aan allen, die er om bidden.

De apostel vermeldt het grote doel, dat God heeft met het verlenen van al deze geestelijke voorrechten, *opdat wij zouden zijn tot prijs Zijner heerlijkheid.*

Wij, die eerst in Christus gehoopt hebben; wij, aan wie het Evangelie eerst gepredikt is, en die het eerst bekeerd werden tot het geloof in Christus en om al onze hoop. en ons vertrouwen op Hem te stellen. De eerste in jaren te zijn is genade in hogere mate. *Die vóór mij in Christus waren,* zegt de apostel, Rom. 16:7; die hebben gedurende langere tijd de genade van Christus genoten en zijn daarom nog meer verplicht God te verheerlijken. Zij moeten sterk in het geloof zijn; uitmunten in lof van God; maar dat moet het doel van allen zijn.

Daartoe zijn wij gemaakt en daartoe zijn wij verlost; dat is het grote doel van het Christendom en van al wat God voor ons gedaan heeft: *tot prijs Zijner heerlijkheid, vers 14.* Hij wil dat Zijn genade, Zijn mach t en al Zijn overige volmaaktheden door deze middelen bekend en heerlijk gemaakt worden, en dat de mensenkinderen die zullen verheerlijken.

Eféze 1:15-23

Wij komen nu tot het tweede gedeelte van dit hoofdstuk, hetwelk Paulus' ernstig gebed voor deze Efeziërs bevat. Wij behoren te bidden voor hen, voor wie wij mogen danken. Onze apostel zegent God voor hetgeen Hij voor hen gedaan heeft en bidt daarna, dat Hij nog meer voor hen moge doen. Hij dankt voor de geestelijke zegeningen en bidt om meerdere gaven daarvan, want *God wil daarom aangeropen zijn door het huis Israëls.* Hij heeft deze geestelijke zegeningen voor ons gelegd in handen van Zijn Zoon, de Heere Jezus; maar Hij heeft bepaald en vastgesteld dat ze zullen geschonken worden hun, die er om bidden. Wij hebben niet meer deel en lot er aan, dan voor zover wij door geloof en gebed daarvan verlangen.

Een aanleiding, die hij had om voor hen te bidden, was de goede verwachting, die hij van hen had; hij *had gehoord het geloof in de Heere Jezus en de liefde tot al de heiligen, die onder hen waren, vers 15.* Geloof in Christus en liefde tot de heiligen gaan gepaard met al de andere genaden. Liefde tot de heiligen als zodanig en omdat zij dat zijn, sluit noodwendig liefde tot God in. Zij, die de heiligen liefhebben, hebben alle heiligen lief, hoe zwak ook in genade, hoe laag in de wereld, hoe gemelijk en onaangenaam sommigen van hen ook zijn mogen.

Een andere aanleiding voor hem om voor hen te bidden was, dat zij het Onderpand der erfenis ontvangen hadden; dit mogen wij afleiden uit het woordje *daarom*, dat vers 15 met de voorafgaande zin verbindt. Misschien zou u denken, dat nu zal volgen: daarom zijt gij gelukkig genoeg en behoeft geen verdere zorg; gij behoeft niet voor uzelf te bidden en ik niet voor u. Juist het tegendeel! *Daarom houd ik niet op voor u te danken, gedenkende uwer in mijn gebeden, vers 16.*

Terwijl hij God dankt omdat die hun de Geest gegeven heeft, houdt hij niet op te bidden dat Hij hun de Geest geven wil, **vers 17**; dat Hij hun in ruimer mate de Geest geve. Zelfs de beste Christenen hebben er behoefte aan dat voor hen gebeden wordt; en wanneer wij het goede horen van onze Christelijke vrienden, moeten wij ons verplicht achten voor hen tot God te naderen, opdat ze meer en meer mogen toenemen en overvloedig worden. En wat is het nu, waarom Paulus voor deze Efeziërs bidt? Niet dat zij mogen bevrijd worden van vervolging; niet dat zij rijkdom, eer en de genoegens van deze wereld mogen bezitten; maar de grote zaak waar hij om bidt is verlichting van hun verstand, en dat hun kennis moge wassen en overvloedig worden; dat wil zeggen hun praktische en ondervindelijke kennis. De genade en vertroosting van de Geest worden meegedeeld aan de ziel door verlichting des verstands. In deze weg neemt en houdt Hij

bezit. Satan doet dat langs de tegenovergestelde weg; hij neemt bezit door de zinnen en hartstochten; Christus door het verstand.

Merk hier op:

I. Vanwaar die kennis komen moet. Van de *God van onze Heere Jezus Christus*, **vers 17**. De Heere is een *God der wetenschappen*, en daar is geen gezonde kennis dan die van Hem komt. Daarom moeten wij haar van Hem begeren, die de God van onze Heere Jezus Christus *en de Vader der heerlijkheid is*, vers 17. Dat is een hebraïsme. God is oneindig heerlijk in zichzelf; en al Zijn schepselen zijn Hem heerlijkheid verschuldigd, en Hij is de bewerker van al de heerlijkheid, die aan zijn heiligen gegeven is of zal worden. Nu geeft Hij kennis door de Geest der kennis, want de Geest van God is de leraar der heiligen; *de Geest der wijsheid en der openbaring*. Wij hebben de openbaring van de Geest in het Woord, maar wat zal ons dat helpen indien wij niet de wijsheid van de Geest in het hart hebben? Indien dezelfde Geest, die de Heilige Schrift ingaf, niet het deksel van onze harten wegneemt en ons bekwaam maakt haar te verstaan en te genieten; dan zullen wij er nooit beter door worden.

In zijn kennis; of in de bekendheid met Hem; niet alleen een bespiegelende kennis van Christus en al wat op Hem betrekking heeft, maar ene kennis van Christus' gezag door een gehoorzame gelijkvormigheid met Hem, die ons moet toekomen van de Geest der wijsheid en der openbaring.

Deze kennis is de eerste in het verstand. Hij bidt hun toe *verlichte ogen des verstands*, **vers 18**. Zij, die de ogen geopend hebben en iets begripen van de dingen Gods, hebben er behoefte aan meer en meer verlicht te worden, en gedurig helderder kennis te hebben en meer bij ondervinding en duidelijk te verstaan. De Christenen moeten niet denken, dat het genoeg is warme aandoeningen te gevoelen, maar zij moeten zich inspannen om duidelijk te verstaan; zij moeten zich inspannen om wetende en oordeelkundige Christenen te worden.

II. Waarin begeert hij voornamelijk dat hun kennis groeien zal?

1. *De hoop van Zijn roeping*, **vers 18**. Christus eren is onze roeping. God heeft er ons toe geroepen en daarom wordt het *Zijn roeping* genoemd. Er is in deze roeping een hoop; want die op God vertrouwen, vertrouwen op waarheid. En het is zeer begeerlijk te weten welke deze hoop van onze roeping is; zulk een bekendheid te hebben met de uitnemende voorrechten van Gods volk en met de verwachtingen, die zij van God hebben en ten opzichte van de toekomstige wereld, dat men er door opgewekt wordt tot de meest-mogelijke ijver en geduld in de Christelijke loopbaan. Wij moeten ernstig streven naar en vurig bidden om een helderder inzicht in en een volkomener bekendheid met de grote voorwerpen van de Christelijke hoop.

2. *De rijkdom der heerlijkheid van Zijn erfenis in de heiligen*. Behalve de hemelse erfenis, die voor de heiligen bereid is, is er een *tegenwoordige* erfenis in de heiligen; want genade is aangevangen heerlijkheid, en heiligheid is gelukzaligheid in de bloesem. Er is heerlijkheid in deze erfenis; rijkdom van heerlijkheid, waardoor de Christen uitnemender en waarlijk eerwaardiger wordt dan allen rondom hem; en het is begeerlijk dit proefondervindelijk te kennen; en daardoor gemeenzaam te worden met de beginselen, genoegens en machten van het geestelijk en Goddelijk leven. Het kan verstaan worden van de heerlijke erfenis der heiligen in de hemel, waar God als 't ware al Zijn schatten openlegt om hen gelukkig en heerlijk te maken, en waar de heiligen in bezit worden gesteld van al Zijn mededeelbare heerlijkheid, zowel als van de kennis, die hier op deze aarde daarvan verkregen worden kan en die zeer begeerlijk en buiten

verwachting opbouwend en verblijdend is. Laat ons trachten door lezen, overdenken en bidden zoveel mogelijk van de hemel te weten, zodat wij begerig en verlangend worden om daar te zijn.

3. *De uitnemende grootheid Zijner kracht aan ons, die geloven, vers 19.* Het werkdadig geloof aan de algenoegzaamheid Gods en aan de almacht der Goddelijke genade is beslist noodzakelijk voor een innige en gedurige wandel met Hem. Het is zeer begeerlijk bij ondervinding kennis te hebben van de machtige werking dier genade, die het werk des geloofs in onze harten aanvangt en voortzet. Het is moeilijk een ziel te brengen tot het geloof in Christus en haar te richten geheel op Zijn rechtvaardigheid en de hope des eeuwigen levens. Niets minder dan een almachtige kracht kan dit werk in ons tot stand brengen.

De apostel spreekt hier met grote rijkdom en overvloed van uitdrukkingen, en toch, tegelijkertijd, komt hij woorden tekort om de uitnemende grootheid van Gods almachtige kracht te schilderen; die kracht, welke God bij de zijn aanwendt en waardoor Hij *Christus uit de doden opgewekt heeft, vers 20.* Dit was inderdaad het grote bewijs voor de waarheid van het Evangelie tegenover de wereld; en de wederwerking daarvan in ons (onze heiligmaking en opwekking uit de dood der zonden, in gelijkvormigheid aan de opstanding van Christus) is het grote bewijs in ons. hoewel het geen bewijs voor de waarheid van het Evangelie zijn kan voor een ander, die niets van de zaak verstaat (daar is de opstanding van Christus het bewijs voor) toch zal de zekerheid van met de Samaritanen te kunnen zeggen: *"Wij hebben Hemzelf gehoord; wij hebben de machtigen ommekeer in onze harten gevoeld"*, ons instaat stellen om met de blijdeste voldoening te zeggen: *Nu geloven wij en zijn er zeker van, dat deze is de Christus, de Zoon van God.*

Velen menen dat de apostel hier spreekt *van de uitnemende grootheid van Gods kracht*, die Hij betonen zal door de lichamen der gelovigen ten eeuwigen leven op te wekken, door dezelfde werking, waardoor Hij Christus uit de doden opgewekt heeft. En hoe begeerlijk is het met deze kracht eindelijk bekend te worden, wanneer zij ons uit het graf ten eeuwigen leven doet opstaan!

Na van Christus en Zijn opstanding gesproken te hebben, maakt de apostel over dat onderwerp een kleine uitweiding, waarin hij melding maakt van de heerlijke verdere verhoging van de Heere Jezus. Hij *zit aan de rechterhand des Vaders in de hemel, enz., vers 20, 21.* Jezus Christus is boven allen verheven en Hij is over hen allen in macht gesteld, opdat allen Hem onderdanig zullen zijn. Al de heerlijkheid van de hogere wereld en alle machten van de beide werelden zijn volkomen aan Hem onderworpen. *De Vader heeft alle dingen onder zijn voeten gesteld, vers 22,* volgens de belofte in Psalm 110

1. Alle schepselen zonder onderscheid zijn Hem onderworpen, zij moeten òf oprecht Hem gehoorzamen òf vallen onder het gewicht van Zijn scepter en van Hem hun veroordeling ontvangen. *God gaf Hem tot een Hoofd boven alle dingen.* Het was een gave aan Christus, beschouwd als Middelaar, om tot zulke heerschappij te worden verheven, en zulk een mystiek lichaam zich bereid te zien. En het was een Gave aan de gemeente, om zulk een Hoofd te ontvangen, begiftigd met zoveel macht en gezag. God gaf Hem te zijn een Hoofd boven alle dingen. Hij gaf Hem macht in hemel en op aarde. *De Vader heeft de Zoon lief en heeft alle dingen in zijn handen gegeven.*

Maar wat de vertroosting, die hierin gelegen is, voltooit is dat Hij tot een Hoofd over alle dingen gegeven is aan de gemeente. Hij is toegerust met alle macht; dat is, Hij kan beschikken over alle dingen van het beloofde koninkrijk ten einde Zijn genadige bedoelingen jegens Zijn gemeente te bevorderen. Daarom mogen wij de boodschappers

van de volken zijn, dat de Heere Sion gegrond heeft. Dezelfde macht, die de wereld onderhoudt, onderhoudt ook de gemeente; en wij zijn verzekerd dat Hij Zijn gemeente liefheeft, want zij is *Zijn lichaam*, **vers 23**. Zijn mystiek lichaam, en Hij zal zorg voor haar dragen. Het is *de vervulling van Hem, die alles in allen vervult*. Jezus Christus vervult alles in allen; Hij vervult alle gebreken in Zijn leden, vervult hen met Zijn Geest en ook met *de volheid Gods*, Hfdst. 3:19. En toch wordt de gemeente Zijn vervulling genoemd, want Christus als Middelaar zou niet volledig zijn zo Hij geen gemeente had. Hoe zou Hij koning zijn zonder koninkrijk? Dit behoort dus tot de heerlijkheid van Christus *als Middelaar, dat de gemeente is Zijn vervulling*.

HOOFDSTUK II

Dit hoofdstuk bevat een voorstelling

- I. Van de ellendige toestand, waarin deze Efeziërs van nature waren, vers 1-3 en verder 11 en 12;
- II. Van de heerlijke verandering door de bekerende genade in hen gewrocht, vers 4-10 en verder 14;
- III. Van de grote en machtige voorrechten, welke beiden, bekeerde Joden en heidenen, van Christus ontvangen, vers 14-22.

De apostel tracht hen te doordringen met een recht gevoel voor de wondervolle verandering, welke de Goddelijke genade in hen gewerkt heeft; en dit is zeer toepasselijk op de grote verandering, welke dezelfde genade werkt in allen, die in de toestand van genade overgebracht worden. We hebben hier dus een levendige schildering beide van de ellende der onwedergeborenen en van de gelukkige toestand der bekeerde zielen; genoeg om hen wakker te schudden en ongerust te maken, die nog in hun zonden zijn, en hen aan te sporen om zich te haasten die toestand te verlaten, zowel als om te vertroosten en te verblijden hen, die God heeft levend gemaakt, door de beschouwing van de grote voorrechten, hun gesconken.

Eféze 2:1-3

De ellendige toestand van deze Efeziërs van nature wordt hier in onderdelen beschreven. Merk op:

1. Onwedergeboren zielen zijn dood in misdaden en zonden. Allen, die in hun zonden zijn, zijn dood in zonden, ja in misdaden en zonden; hetwelk betekenen kan alle soorten van zonden: hebbelikheden en daden; zonden van hart en leven. De zonde is de dood der ziel. Waar die de overhand heeft, is volslagen beroving van geestelijk leven. Zondaren zijn in doden toestand, ontbloot van de beginselen en krachten van geestelijk leven; afgesneden van God, de Springader des levens; zij zijn dood voor de wet; want een veroordeelde misdadiger wordt een dood man genoemd.
2. Een toestand van zonde is een toestand van gelijkvormigheid aan de wereld, **vers 2**. In het eerste vers spreekt hij van hun inwendigen toestand; in dit van hun uitwendigen omgang. *Waarin*, in welke zonden en misdaden, *gij eertijds gewandeld hebt*. U leefde en gedroeg u zoals wereldse mensen gewoon zijn te doen.
3. Wij zijn van nature lijfslaven van zonde en satan. Zij, die wandelen in misdaden en zonden en naar de eeuw dezer wereld, wandelen *naar de overste van de macht der*

lucht. De duivel, of het hoofd der duivelen, wordt zo genoemd, Matth. 12:24, 26. De legioenen der gevallen engelen zijn als een macht verenigd onder een hoofd, en daarom wordt hier van hetgeen elders genoemd wordt *de machten der duisternis* gesproken in enkelvoud. De lucht wordt voorgesteld als de zetel van dit koninkrijk, en het was de mening beiden van Joden en heidenen, dat de lucht vol is van geesten en dat zij daar handelen en kracht oefenen. De duivel schijnt (met toelating Gods) enige macht te hebben in de lagere luchtstreken; daar is hij steeds er op uit de mensen te verzoeken en der wereld zoveel leed te berokkenen als hij kan; maar het is de troost en de vreugde van Gods volk, dat Hij, *die der gemeente gegeven is tot een Hoofd over alle dingen*, hem overwonnen heeft en zijn keten in handen houdt. Goddeloze mensen zijn slaven van Satan, want zij wandelen naar hem; zij richten hun leven en daden in volgens de wil van deze grote overweldiger. De loop en richting van hun leven zijn overeenkomstig zijn inblazingen en in overeenstemming met zijn verzoeken; zij zijn aan hem onderworpen en worden door hem gevangen geleid naar zijn wil. Daarom wordt hij genoemd de god dezer wereld, en *de geest, die nu werkt in de kinderen der ongehoorzaamheid*. Kinderen der ongehoorzaamheid zijn zij, die verkiezen God ongehoorzaam te zijn en de duivel te dienen; in deze werkt hij zeer machtig en gevolgenrijk. Gelijk de goede Geest in gehoorzame zielen werkt wat goed is, zo werkt de kwade geest in boze mensen het kwade. En hij werkt *nu*, niet enkel vroeger, maar juist sinds de wereld gezegend is met het licht van het heerlijk Evangelie.

De apostel voegt er bij: *Onder dewelke ook wij allen eertijds verkeerd hebben*. Deze woorden hebben betrekking op de Joden, die hij hier aanduidt als van nature in denzelfden droeven en ellendigen toestand geweest te zijn, en even slecht en boos geweest te zijn als de onwedergeboren heidenen zelf; en wier natuurlijke toestand hij beschrijft in de volgende woorden.

4. Wij zijn van nature slaven van het vlees en van onze bedorven neigingen, **vers 3; doende de wil des vleses en der gedachten**. En daardoor volbrengen de mensen die onreinheid van vlees en geest, waarvan de apostel de Corinthiërs vermaant zichzelf te reinigen, 2 Cor. 7:1. Het volbrengen van de wil des vleses en der gedachten sluit in zich alle zonde en boosheid, die bedreven worden door de lagere en door de hogere en edeler machten van de ziel. Wij leefden in het daadwerkelijk plegen van al deze zonden, waartoe de bedorven natuur ons verlokte. De vleselijke wil maakt de mens volslagen slaaf van zijn boze begeerten. *Het doen van de wil des vleses* betekent de kracht van deze begeerten en hoeveel macht zij oefenen over degenen, die er zich aan onderwerpen.

5. *Wij waren van nature kinderen des toorns, gelijk ook de anderen*. De Joden waren dat zowel als de Heidenen; de een is van nature gelijk aan de ander; niet alleen door gewoonte en navolging, maar van het begin van ons bestaan af en door onze natuurlijke neigingen en begeerten. Daar alle mensen van nature kinderen der ongehoorzaamheid zijn, zijn zij ook allen kinderen des toorns; God toornst over de bozen ten allen dage. Onze toestand en wandel verdienen toorn, en zullen eindigen in eeuwigen toorn, als de Goddelijke genade niet tussenbeide komt. Hoeveel reden hebben zondaren dus om uit te zien naar die genade, die hen van kinderen des toorns kinderen Gods en erfgenamen Zijner heerlijkheid zal maken! Zover heeft de apostel in deze verzen de ellende van onze natuurlijke toestand beschreven; wij zullen zien dat hij daar in enkele volgende verzen nog op terugkomt.

Eféze 2:4-10

Hier begint de apostel met de voorstelling van de heerlijke verandering, die door de bekerende genade in hen gewrocht was; waaromtrent wij opmerken:

I. Door wie en op welke wijze die was teweeggebracht.

1. Ontkennend: *Niet uit u*, vers 8. Ons geloof, onze bekering en onze eeuwige zaligheid zijn niet het product van onze natuurlijke bekwaamheden, of van enige verdienste van onszelf.

Niet uit de werken, opdat niemand roeme, vers 9. Deze dingen zijn niet tot stand gebracht door enige daad van ons; en daarom is alle roem uitgesloten; hij die roemt moet niet roemen in zichzelf, maar in de Heere. Er is geen reden voor iemand om te roemen in zijn eigen bekwaamheid of macht, of als had hij iets gedaan om zulke grote voorrechten bij God te verdienen.

2. Bevestigend: *Maar God, die rijk is in barmhartigheid enz.*, vers 4. God Zelf is de bewerker van deze grote en gelukkige verandering, en Zijn grote liefde is de fontein en de oorzaak ervan, want Hij besloot genade te bewijzen. Liefde is Zijn neiging om ons goed te doen eenvoudig omdat wij zijn schepselen zijn; barmhartigheid ziet ons aan als afvallige en ellendige schepselen. Gods eeuwige liefde en welwillendheid voor zijn schepselen is de fontein, waaruit al Zijn beloofde barmhartigheid ons toevloeit, en die liefde van God is onuitsprekelijk groot en onuitputtelijk rijk.

En dus: *uit genade zijt gij zalig geworden*, vers 5; *en uit genade zijt gij zalig geworden door het geloof; het is Gods gave*, vers 8. Iedere bekeerde zondaar is een geredde zondaar. Zij zijn verlost van zonde en toorn; zij zijn overgeplaatst in een toestand van behoudenis; en hun is een recht gegeven door genade op eeuwige gelukzaligheid. De genade, die hen redt, is de vrije, onverdiende goedheid en gunst van God, en Hij redt hen *niet door de werken der wet*, maar door het geloof in Jezus Christus, door hetwelk zij deelgenoten worden aan de grote zegeningen van het Evangelie. En beide het geloof en de zaligheid, waarop het zo grote invloed heeft, zijn gaven Gods. De grote voorwerpen des geloofs zijn bekend gemaakt door Goddelijke openbaring; geloofbaar gemaakt door het getuigenis en de bewijzen, die God er voor gegeven heeft; en dat wij ter zaligheid geloven en de zaligheid verkrijgen door het geloof, danken wij uitsluitend aan de Goddelijken bijstand en genade; God heeft alles zo geregeld, dat alles zal blijken enkel genade te zijn.

II. Waarin deze verandering bestaat, in verscheidene bijzonderheden, in overeenstemming met de ellendigheid van onze natuurlijke toestand; sommige waarvan opgenoemd zijn in dit gedeelte en andere later.

1. Wij, *die dood waren, zijn levend gemaakt*, vers 5; wij zijn gered van de dood der zonde en een beginsel van geestelijk leven werd ons ingeplant. Genade in de ziel is nieuw leven in de ziel. Gelijk de dood al de zintuigen sluit en alle macht en alle vermogens verzegelt, zo vernietigt de zonde alles goeds. Een wedergeboren zondaar wordt een levende mens; hij leeft een leven van heiligmaking, zijnde uit God geboren; en hij leeft in de zin van de wet, zijnde van de schuld verlost door vergevende en rechtvaardigende genade. *Hij heeft ons met Christus levend gemaakt*. Ons geestelijk leven komt voort uit onze vereniging met Christus; het is in Hem dat wij leven: *Ik leef en gij zult leven*.

2. *Wij zijn begraven en opgewekt*, vers 6. Wat nog te doen overblijft wordt hier besproken alsof het reeds geschied ware; hoewel wij inderdaad opgewekt zijn uit kracht van onze vereniging met Hem, die God uit de doden opgewekt heeft. Toen Hij Christus uit de doden opwekte, wekte Hij inderdaad alle gelovigen met Hem op; want Hij is hun

gemeenschappelijk hoofd; en toen Hij Hem in de hemel aan zijn rechterhand plaatste, verhoogde en verheerlijkte Hij hen in en met Hem, hun verzezen en verhoogde hoofd en voorloper.

En heeft ons mede gezet in de hemel in Christus Jezus. Dit kan ook in anderen zin verstaan worden. Zondaren wentelen zich in het vuil; geheiligde zielen wonen in de hemel; zijn boven de wereld verheven; de wereld is niets voor hen, vergeleken met wat zij geweest is en vergeleken met wat de andere wereld is. Heiligen zijn niet alleen Christus' vrijgelatenen, maar zij zijn ook Zijn troongenoten; door de bijstand van Zijn genade zijn zij opgestegen met Hem boven deze wereld om te verkeren met een hogere, en zij leven in gestatige verwachting daarvan. Zij zijn niet alleen dienaren van de besten meester in het beste werk, maar zij worden geroepen om met Hem te regeren; zij zitten met Christus in Zijn troon, *gelijk Hij met zijn Vader is gezeten in diens troon.*

III. Merk op wat het grote doel en voornemen Gods is in de bewerkstelling van deze verandering. En wel:

1. Ten opzichte van anderen: *Opdat Hij zou betonen in de toekomstige eeuwen, enz., vers 7;* dat Hij zou geven een voorbeeld en bewijs van Zijn grote goedheid en barmhartigheid, tot aanmoediging van zondaren in volgende tijden.

Merk op: De goedheid van God in het bekeren en zaligmaken van zondaren in vroeger tijd is een geschikte aanmoediging voor anderen in later dagen om te hopen op Zijn genade en barmhartigheid en daarom te smeken. Daar dit Gods doel was, mogen arme zondaren daarin grote bemoediging vinden. En wat mogen wij niet hopen van zulke genade en vriendelijkheid, van zulke uitnemende rijkdommen en genade, als die welke deze verandering tot stand brachten! *Door Christus Jezus*, bij en door wie God al Zijn zegeningen aan ons schenkt.

2. Ten opzichte van de wedergeboren zondaars zelf. *Want wij zijn Zijn maaksel, geschapen in Christus Jezus tot goede werken, enz., vers 10.* Het blijkt dat alles genade is, want al onze geestelijke voordelen zijn van God.

Wij zijn Zijn maaksel; daarmee wordt de nieuwe schepping bedoeld; niet alleen als mensen, maar ook als heiligen. De nieuwe mens is een nieuw schepsel, en God is zijn Schepper. Het is een nieuwe geboorte en wij zijn gebaard door zijn wil. *In Christus Jezus*, dat is, ter wille van wat Hij gedaan en geleden heeft, en door de invloed en de werking van Zijn gezegenden Geest. *Tot goede werken, enz.* De apostel heeft tevoren deze verandering toegeschreven aan Goddelijke genade, met uitsluiting van de werken; maar om de schijn te vermijden van te ontmoedigen van het doen van goede werken, merkt hij hier aan dat, hoewel de verandering aan niets van die aard te danken is (*want wij zijn het maaksel van God*), God toch in die nieuwe schepping ons bestemd en bereid heeft voor goede werken.

Geschapen tot goede werken, met het doel dat wij daarin vruchtbaar zouden zijn. Wanneer God door Zijn genade goede beginselen inplant, bedoelt Hij dat ze goede werken voortbrengen zullen.

Welke God voorbereid heeft, dat is bevolen en bepaald. Ook kan men uit deze woorden lezen: *Welke God van tevoren bereid heeft voor ons*, dat is: door ons te zegenen met de kennis van Zijn wil, met de bijstand van Zijn Heilige Geest, en met het geven van zulk een verandering in ons. *Opdat wij in dezelve zouden wandelen;* God verheerlijkende door een voorbeeldige wandel en door volharding in heiligheid.

Eféze 2:11-13

In deze verzen vervolgt de apostel zijn uiteenzetting van de ellendigen toestand dezer Efeziërs, van nature. *Daarom gedenkt enz.*, vers 11. Hij zegt als 't ware: Gij moet u herinneren wat gij geweest zijt en dat vergelijken met wat gij nu zijt, dan zult u nederig zijn en vol lof en dank voor God". Bekeerde zondaren behoren dikwijls terug te zien op de zondigheid en ellendigheid van de toestand, waarin zij van nature waren. *Heidenen in het vlees*, dat is: levende in de verdorvenheid uwer natuur; verstoken van de besnijdenis, het uitwendig teken van een aandeel in het verbond der genade. *Voorhuidgenoemd door degenen enz.*, dat is: Veracht en verworpen door de Joden, die uitwendige belijdenis hadden en niet verder zagen dan de uitwendige beschikking. Huichelachtige belijders verheffen zich gaarne voornamelijk op hun uitwendige voorrechten, en verachten en verwijten anderen, die deze missen. De apostel beschrijft nu de ellende van hun toestand in verscheidene opzichten, **vers 12**.

In die tijd, toen gij heidenen en onbekeerden waart, toen waart gij:

1. *Zonder Christus*; zonder kennis van de Messias, en zonder enig behoudend aandeel aan Hem of betrekking tot Hem. Dat is waar van alle onbekeerde zondaren; allen die verstoken zijn van het geloof, waardoor men zaligmakend deel aan Christus heeft; en het is een treurige en betreuenswaardige toestand voor een ziel om zonder een Zaligmaker te zijn. Zonder Christus zijnde, waren zij:

2. *Vervreemd van het burgerschap Israels*; zij behoorden niet tot de gemeente van Christus en hadden geen gemeenschap met haar, want die was beperkt tot het volk van Israël. Het is geen gering voorrecht te behoren tot de gemeente van Christus, en met al haar leden deel te hebben aan haar bijzondere voorrechten.

3. *Vreemdelingen van de verbonden der belofte*. Het verbond der genade heeft altijd denzelfde inhoud gehad, alhoewel het verscheidene bijvoegingen en veranderingen onderging in de verschillende toestanden van de gemeente; en daarom wordt het genoemd verbonden; en de verbonden der belofte, omdat het gesloten was op belofte en voornamelijk de grote belofte bevatte van de Messias en het eeuwige leven door Hem. De Efeziërs, in hun heidendom, waren vreemdelingen van dat verbond; zij hadden er nooit enige mededeling of inzicht van gehad; en alle onbekeerde zondaren zijn er vreemdelingen van en hebben er geen deel aan. Zij, die zonder Christus zijn en dus geen deel hebben aan de Middelaar des verbonds, hebben ook geen deel aan de beloften van het verbond.

4. *Zij hadden geen hoop*; dat is: buiten dit leven; geen welgegronde hoop op geestelijke en eeuwige zegeningen. Zij, die zonder Christus en vreemdelingen van het verbond zijn, kunnen geen goede hoop hebben; want Christus en het verbond zijn de grond en het fundament van al de hoop des Christens. Zij waren in een toestand van verwijdering en vervreemding van God. *Zonder God in de wereld*; niet zonder enige kennis van een godheid, want zij aanbaden afgoden; maar levende zonder enige ware kennis van Hem; zonder zelfbewuste afhankelijkheid van Hem en zonder enige bijzondere belangstelling in Hem. Er staat: *atheïsten in de wereld*, want hoewel zij verschillende godheden aanbaden, waren zij zonder de ware God.

De apostel gaat voort, **vers 13**, de gelukkige verandering te schetsen, die in hun toestand gekomen was. *Maar nu, in Christus Jezus zijt gij, die eertijds verre waart*. Zij waren ver van Christus, van zijn gemeente, van zijn belofte, van de Christelijke hoop en van God zelf, en dus van al wat goed is, gelijk de verloren zoon in het vergelegen land; dat was hun voor ogen gehouden in de voorgaande verzen. Onbekeerde zondaren bewegen zich

op verren afstand van God en God houdt hen op een afstand. *De verhevenen kent Hij van verre.*

Maar nu, in Christus Jezus, enz., door uw bekering, uit kracht van uw vereniging met Christus, en door uw deel aan Hem door het geloof, zijt gij nabij geworden. Zij waren tot God gebracht, opgenomen in de gemeente, besloten in het verbond, en dientengevolge in het bezit gesteld van al de overige voorrechten. De heiligen zijn een volk nabij God. De zaligheid is ver van de godlozen, maar God is een hulp nabij de Zijnen; en dat door het bloed van Christus, door de verdienste van Zijn lijden en sterven. Iedere gelovige zondaar dankt zijn nabijzijn bij God en zijn deel in Gods gunst aan de dood en het offer van Christus.

Eféze 2:14-22

Wij komen nu tot het laatste gedeelte van dit hoofdstuk, dat een mededeling bevat van de grote en heerlijke voorrechten, welke beiden, bekeerde Joden en heidenen, van Christus ontvangen. De apostel toont hier aan dat zij, die in een toestand van vijandschap leefden, nu verzoend zijn. Tussen Joden en heidenen had grote vijandschap bestaan, en evenzo bestaat die tussen God en iederen onwedergeborene. *Jezus Christus is onze Vrede, vers 14.* Hij maakte vrede door zijn zelfsofferande en kwam om te verzoenen:

1. Joden en heidenen met elkaar. *Hij heeft die beiden één gemaakt*, door de twee delen der mensheid, die gewoon waren elkaar te vervloeken, te haten en te beledigen, met elkaar te verzoenen. *Hij brak de middelmuur des afscheidsels*; de ceremoniële wet, waardoor de grote vijandschap ontstaan was en die de oorzaak was van der Joden afzondering. Die wordt hier de *middelmuur des afscheidsels* genoemd; in heenwijzing naar de afscheiding in de tempel, die het voorhof der heidenen scheidde van het voorhof, waar de Joden in mochten komen.

Zo maakte Hij de vijandschap in Zijn vlees teniet, vers 15. Door Zijn lijden in het vlees nam Hij de bindende kracht der ceremoniële wet weg (en ruimde daardoor de oorzaak van vijandschap en verwijdering tussen hen uit de weg); die hier genoemd wordt *de wet der geboden in inzettingen bestaande*, omdat zij een menigte van uitwendige plechtigheden en ceremoniën bevatte, en bestond uit allerlei inzettingen en bepalingen, betreffende de uitwendige vormen van de eredienst. *De wet der inzettingen werd door Christus afgeschaft, want zij was door Hem vervuld.* Door deze teniet te maken vormde Hij ééne gemeente van gelovigen, om het even of ze Joden dan wel heidenen waren. *Zo schiep Hij die twee in zichzelf tot één nieuwe mens.* Hij verenigde die twee delen in ééne gemeenschap; één lichaam van het volk Gods, hen in zichzelf samenvoegende als hun gemeenschappelijk hoofd; hen vernieuwende door de Heilige Geest; en hen nu leidende in een nieuwe weg van evangelische aanbidding; en maakte zó vrede tussen de beide delen, die vroeger zoveel van elkaar verschilden.

2. Daar was vijandschap tussen God en de zondaren, beiden Joden en heidenen; en Christus kwam om die vijandschap teniet te doen en hen beiden met God te verzoenen, **vers 16.** De zonde baart vijandschap tussen God en de mensen. Christus kwam om een einde te maken aan die twist, door beiden Joden en heidenen te verzoenen, hen te verzamelen en te vergaderen in één lichaam, voor een vertoornd en beledigd God. En dat *door het kruis*, door zijn zelfsofferande aan het kruis, *de vijandschap aan hetzelfde gedood hebbende.* Toen Hij verslagen en geofferd werd, versloeg Hij de vijandschap, die bestond tussen God en arme zondaren.

De apostel komt nu tot de beschrijving van de grote voorrechten, welke beide partijen wonnen door het middelaarschap van onze Heere Jezus Christus, **vers 17**. Christus, die vrede verwierf door het kruis, kwam gedeeltelijk in Zijn eigen Persoon als tot de Joden, die hier genoemd worden: nabij te zijn; en gedeeltelijk in Zijn apostelen, die Hij opdroeg het Evangelie te verkondigen, tot de heidenen, die gezegd worden: verre te zijn, in de zin die hij tevoren aan die woorden gaf.

En verkondigde vrede; Hij maakte de voorwaarden bekend van de verzoening met God en van eeuwig leven.

Merk hier op: Wanneer de boodschappers van Christus Zijn waarheid verkondigen, staat dat gelijk alsof Hij het onmiddellijk Zelf deed. Er wordt gezegd, dat Hij hun predikte, want die hen ontving, ontving Hem, en die hen veracht wanneer zij volgens Zijn opdracht handelen en Zijn boodschap overbrengen, veracht en verwerpt Christus zelf.

Het gevolg van deze vrede is vrije toegang, beiden voor Joden en heidenen, tot God, **vers 18**. *Want door Hem*, in Zijn Naam en door Zijn middelaarschap *hebben wij beiden de toegang* of toelating in de tegenwoordigheid Gods, die de verzoende Vader van beiden geworden is; de troon der genade is opgericht voor ons om erheen te komen, en de vrijheid om daartoe te naderen is ons gegeven. Onze toegang is door de Heilige Geest. Christus verwierf ons verlof om tot God te komen; en de Geest geeft ons vrijmoedigheid en kracht om te komen, en genade om Gode aangenaam Hem te dienen. Wij naderen tot God, door Jezus Christus, door de hulp des Geestes.

Daar de Efeziërs na hun bekering zulk een toegang tot God hadden, zowel als de Joden, en door denzelfden Geest, zegt de apostel hun: *Zo zijt gij dan niet meer vreemdelingen en bijwoners*, **vers 19**. Dit zegt hij in tegenstelling met wat hij opgemerkt had over hun toestand in het heidendom; zij waren nu niet langer *vervreemd van het burgerschap Israels*; niet langer dat, waar de Joden alle volken der aarde, behalve zichzelf, voor hielden, vreemdelingen van God; *maar medeburgers der heiligen en huisgenoten Gods*; dat is leden van de gemeente van Christus en rechthebbenden op al haar voorrechten. De gemeente wordt vergeleken bij een stad, en iedere bekeerde zondaar is daar burger. Zij wordt ook vergeleken bij een huis, en iedere bekeerde zondaar is een van de huisgenoten, lid van het gezin, dienstknecht en kind in Gods huis.

In **vers 20** wordt de gemeente vergeleken bij een gebouw. De apostelen en profeten zijn het *fondament* van dat gebouw. Zij worden zo genoemd in betrekkelijken zin; want Christus is het eigenlijke fundament, zodat wij het moeten verstaan van de leer overgeleverd door de profeten van het Oude Testament en de apostelen van het Nieuwe. Er volgt: *waarvan Jezus Christus is de uiterste hoeksteen*. In Hem ontmoeten Joden en heidenen elkaar en vormen ééne gemeente, en Christus draagt het gebouw door Zijn kracht.

Op welke het gehele gebouw, bekwamelijk samengevoegd zijnde, **vers 21**. Alle gelovigen uit welke het bestaat. in Christus door het geloof verenigd zijnde, en met elkaar door de Christelijke liefde verbonden, *wassen op tot een heilige tempel*; worden één geheiligde gemeenschap, waarin veel omgang is tussen God en Zijn volk, gelijk in de tempel. Zij aanbidden en dienen Hem; Hij openbaart Zich in hun midden. Zij brengen God hun geestelijke offeranden; Hij geeft hun Zijn zegeningen en gunsten. Daardoor is het gebouw in zijn aard een tempel, een heilige tempel; want de gemeente is de plaats, die God verkoren heeft om daar Zijn Naam te doen wonen; en zij wordt zulk een tempel door genade en kracht, die van Hem komen; *in de Heere*. De algemene kerk, gebouwd op Christus als het fundament; verenigd in Christus als de hoeksteen; zal ten slotte verheerlijkt worden in Hem als de kroonsteen.

Op welke ook gij mede gebouwd wordt enz., vers 22. Niet slechts de algemene kerk wordt de tempel van God genoemd, maar ook elke gemeente; en evenzo is ieder waarachtig gelovige een levende tempel, *een woonstede Gods in de Geest*. God woont nu in al Zijn gelovigen: zij zijn Zijn tempels geworden door de bewerking van de gezegende Geest, en Zijn wonen bij hen is het Onderpand van hun wonen met Hem in de eeuwigheid.

HOOFDSTUK III

Dit hoofdstuk bestaat uit twee delen.

I. Van de mededeling, die Paulus de Efeziërs doet betreffende hemzelf, dat hij door God gekozen is om de apostel der heidenen te zijn, vers 1-13.

II. Zijn ootmoedig en vurig gebed tot God voor de Efeziërs, vers 14-21.

Wij moeten er acht opslaan, dat het zeer dikwijls de gewoonte van de apostel was om tussen zijn onderrichtingen en raadgevingen te voegen uitweidingen en gebeden tot God voor degenen, aan wie hij schreef, omdat hij wist dat al zijn raad en onderwijs vruchteloos zijn zouden, indien God niet medewerkte en ze vruchtbaar maakte. Dit is een voorbeeld voor alle dienaren van Christus; zij moeten ernstig bidden, dat de krachtadige werking des Goddelijken Geestes hun werk zegene en krone met goeden uitslag.

Efëze 3:1-13

Hier hebben wij de mededeling, die Paulus aan de Efeziërs doet, betreffende zijn aanstelling door God tot apostel der heidenen.

I. Wij zien dat hij hen deelgenoot maakt van de droefenissen en het lijden, die hij ondervond in de uitoefening van deze dienst, vers 1. De eerste woorden sluiten aan bij het vorige hoofdstuk, en kunnen op tweeërlei wijze verstaan worden.

1. *Om deze oorzaak*; omdat ik verkondigd heb de leer in het vorige hoofdstuk vervat; en omdat ik staande houd, dat de grote voorrechten van het Evangelie niet alleen de Joden toekomen, maar ook de gelovigen heidenen, hoewel zij niet besneden worden, daarom ben ik nu een gevangene; maar een *gevangene van Jezus Christus*; want ik lijd voor zijn zaak en blijf Zijn getrouwe dienaar en het voorwerp van Zijn bijzondere bescherming en zorg, terwijl ik dus voor Hem lijd. **Vers 1.**

Merk op: Christus' dienaren, wanneer zij gevangen worden, zijn zijn gevangenen; en Hij veracht zijn gevangenen niet. Hij denkt nooit slechter over hen omdat de wereld hen belastert en zij van haar kwade behandeling ondergaan. Paulus bleef zich aan Christus houden en Christus erkende hem, terwijl hij in de gevangenis was. *Voor u, die heidenen zijt*; de Joden vervolgden en kerkerden hem, omdat hij de apostel der heidenen was en hun het Evangelie verkondigde. Wij kunnen hieruit leren, dat de getrouwe dienaren van Christus Zijn heilige waarheden moeten verkondigen, ook al is dat sommigen onaangenaam en al moeten zij er om lijden. Of:

2. Deze woorden kunnen verstaan worden: *Om deze oorzaak*; dat is: *sinds gij niet meer vreemdelingen en bijwoners zijt*, Hfdst. 2:19, maar in Christus verenigd en tot zijn gemeente toegelaten zijt; bid ik, Paulus, die *de gevangene van Jezus Christus ben*, dat gij moogt bekwaam gemaakt worden om te handelen zoals mensen betaamt, die door

God zo begunstigd en deelgenoten aan zulke voorrechten gemaakt zijn. Iets dergelijks leest u in vers 14, waar hij, na een uitweiding in de daartussen liggende verzen, het betoog voortzet, in vers 1 begonnen.

Merk op: Zij, die van God genade en bijzondere gunsten ontvangen hebben, gevoelen behoefte aan het gebed, opdat zij mogen groeien en toenemen en voortgaan te handelen zoals betamelijk is. En, ziende Paulus als gevangene bezig met het opzenden van zulke gebeden tot God in het belang van de Efeziërs, moeten wij leren, dat geen bijzonder lijden van onszelf ons zo met onszelf bezig mag doen zijn, dat wij daardoor de belangen van anderen vergeten in onze gebeden en smekingen tot God.

Hij spreekt later opnieuw over zijn lijden, vers 13. *Daarom bid ik, dat gij niet vertraagt in mijn verdrukkingen voor u, hetwelk is uw heerlijkheid.* Terwijl hij in de gevangenis was, leed hij daar veel, en hoewel het om hunnentwil was dat hij leed, wilde hij niet dat zij daardoor ontmoedigd of neergeslagen zouden worden, ziende welke grote dingen God voor hen gedaan had door zijn dienst. Welk een tedere belangstelling toont hij voor deze Efeziërs! De apostel was meer bezorgd, dat zij ontmoedigd en zwak zouden worden door zijn beproevingen, dan over wat hijzelf leed; en om dat te voorkomen zegt hij dat zijn lijden hun heerlijkheid is. Wel verre van het als een werkelijke ontmoediging te beschouwen, moesten zij het houden voor een oorzaak van heerlijkheid en blijdschap voor hen; want daardoor werd hun geopenbaard hoeveel belang God in hen stelde, dat Hij Zijn apostel zond niet slechts om hun het Evangelie te verkondigen, maar bovendien om voor hen te lijden en de waarheid, die hij predikte, te bevestigen door de vervolgingen, die hij onderging. Niet alleen de getrouwe dienaren van Christus zelf, maar ook hun gemeenten, hebben reden van vreugde en heerlijkheid, wanneer zij lijden voor de zaak van de verbreiding des Evangelies.

II. De apostel onderricht hen omtrent zijn aanstelling door God tot de dienst, en hoe Hij hem buitengewoon bekwaam gemaakt en geroepen heeft door een bijzondere openbaring, die Hij hem gaf.

1. God stelde hem tot de bediening aan: *Indien gij maar gehoord hebt van de bediening der genade Gods, die mij gegeven is aan u, vers 2.* Het kon zijn dat zij daarvan niet gehoord hadden, en daarom wenst hij over die zaak niet twijfelachtig te spreken; *eige* is soms een bevestigend bijwoord, en dus kunnen wij ook lezen: *Sinds gij gehoord hebt enz.* Hij noemt het Evangelie hier (gelijk in sommige andere plaatsen) *de genade Gods*; omdat het een Goddelijke gave aan zondige mensen is; en al de genadige ontdekkingen, die het meedeelt, al de blijde tijdingen, die het bevat, voortvloeien uit de rijke genade Gods; en het is dus het grote werktuig in de handen van de Geest, waardoor Gods genade in de zielen der mensen werkt. Hij spreekt van de bedeling dezer genade hun gegeven; hij bedoelt, dat hij gemachtigd en door God gezonden was, om de leer van het Evangelie te verbreiden; welke bediening en machtiging hem voornamelijk voor de dienst onder de heidenen toevertrouwd waren; *aan u.*

En verder, van het Evangelie sprekende, zegt hij: *Waarvan ik een dienaar geworden ben enz., vers 7.* Hier bevestigt hij ook dat gezag. Hij was geworden (*gemaakt*) een dienaar; hij had het zichzelf niet gemaakt; hij nam zichzelf die eer niet; en hij was dat gemaakt *naar de gave der genade Gods, die hem gegeven was.* God bekwaamde en voorzag hem van gaven voor dat werk, en stond hem in de uitvoering bij met alle nodige gaven en genaden, beide gewone en buitengewone; en dat *naar de werking Zijner kracht*; voornamelijk in hem, en ook in hen aan wie hij predikte; zodat zijn arbeid onder hen vruchtbaar was. Waar God de mensen toe roept, daartoe bekwaamt Hij hen; en dat doet Hij door almachtige kracht. De gave van Goddelijke genade bereikt een werking van Goddelijke kracht.

2. Gelijk God hem tot de bediening aangesteld heeft, zo heeft Hij hem buitengewoon daartoe beroepen door een Goddelijke openbaring. Hij maakt melding van het geheimenis, dat hem geopenbaard was, zowel als van de openbaring zelf.

A. Het geopenbaarde geheim is, *dat de heidenen zijn mede-erfgenamen, en van hetzelfde lichaam, en mededeelgenoten Zijner belofte in Christus, door het Evangelie*, vers 6. Dat is: zij zijn mede-erfgenamen door het geloof met de Joden van de hemelse erfenis; en zij zijn leden van hetzelfde mystieke lichaam; opgenomen in de gemeente van Christus en deelhebbend aan de beloften van het Evangelie, zowel als de Joden; en voornamelijk aan de grote belofte van de Geest. En dat, *in Christus*, zijnde verenigd in Christus, *in wie alle beloften ja en amen zijn; en door het Evangelie*; dat is: in de tijden van het Evangelie; zoals sommigen het verstaan; of: *door het Evangelie*, dat aan hen verkondigd is en dat het voorname werktuig en middel is, waardoor God het geloof in Christus werkt. Dat was de grote waarheid, aan de apostel geopenbaard, namelijk dat God de heidenen roepen zou tot zaligheid door het geloof in Christus, en dat zonder de werken der wet.

B. Van de openbaring dezer waarheid spreekt hij **vers 3-5**. Hier moeten wij opmerken, dat de vereniging van Joden en heidenen in de gemeente des Evangelies een geheim was, een groot geheim, dat bepaald was in de raad Gods vóór alle eeuwen, en dat eeuwenlang niet ten volle kon verstaan worden, totdat de vervulling daarvan de profetieën opgehelderd had. Het wordt een verborgenheid genoemd, ter oorzake van zijn verschillende omstandigheden en bijzonderheden (zoals de tijd, de wijze en de middelen, waarop en waardoor het zou geschieden), welke verborgen en geheim gehouden werden in Gods hart; totdat Hij het door een bijzondere openbaring aan Zijn dienstknecht bekend maakte. Zie Hand. 26:16-18.

En het wordt de *verborgenheid van Christus* genoemd, omdat het door Hem geopenbaard werd, Gal. 1:12, en omdat het zo bijzondere betrekking op Hem heeft. Daarvan had de apostel *tevoren*, dat is, even tevoren, in de voorgaande hoofdstukken, enige wenken gegeven. *Waaraan gij, dit lezende*, of: zoals de woorden ook kunnen vertaald worden: *hierop lettende* (het is niet genoeg dat wij bloot de Schrift lezen, wij moeten er ook op letten en ter harte nemen hetgeen wij lezen) *kunt bemerken mijn wetenschap in deze verborgenheid van Christus*. Daaraan konden zij bemerken hoe God hem bekwaamd en geroepen had om de apostel der heidenen te zijn, hetwelk voor hen een sterk bewijs voor zijn Goddelijk gezag moest wezen.

Deze verborgenheid, zegt hij, *was in andere eeuwen de kinderen der mensen niet bekend gemaakt, gelijk zij nu is geopenbaard aan zijn heilige apostelen en profeten door de Geest*, **vers 5**. Het was niet zo volkomen en duidelijk ontdekt in de eeuwen vóór Christus, als het nu is geopenbaard aan de profeten van deze tijd; de profeten van het Nieuwe Testament, die onmiddellijk door de Geest worden geïnspireerd en onderwezen. Laat ons opmerken, dat de bekering van de heidenwereld door het geloof in Christus een aanbiddelijke verborgenheid was, en wij God daarvoor moeten zegenen. Wie zou zich hebben kunnen voorstellen, dat zij, die zo lang in de duisternis en op zo grote afstand geweest waren, zouden beschenen worden door dat wonderbare licht en nabij gebracht worden? Laat ons hieruit leren dat wij niet mogen twijfelen ook aan de slechtsten; zomin aan de slechtste mensen als aan de slechtste volken. Niets is te moeilijk voor de Goddelijke genade; niemand is zo onwaardig, dat het Gode niet behagen kan hem grote genade te geven. En hoeveel belang hebben wijzelf bij deze zaak; niet alleen omdat wij leven in de tijd, waarin deze verborgenheid is geopenbaard, maar voornamelijk omdat wij behoren tot de volken, die in vroegere eeuwen

vreemdelingen en bijwoners waren en leefden in grove afgoderij; maar nu verlicht zijn door het eeuwig Evangelie en deelhebben aan zijn beloften.

III. De apostel deelt hun mede hoe hij tot deze dienst gebruikt werd; en dat ten opzichte van de heidenen en van alle anderen.

1. Ten opzichte van de heidenen. Hij *verkondigde hun de onnaspeurlijken rijkdom van Christus, vers 8*. Merk op in dit vers, hoe nederig hij over zichzelf spreekt, en hoe hoog over Jezus Christus.

A. Hoe nederig hij over zichzelf spreekt. *Mij, de allerminste van al de heiligen*. Paulus, de voornaamste der apostelen, noemt zichzelf de *allerminste van al de heiligen*; omdat hij vroeger een vervolger van de volgelingen van Christus geweest is. Hij was, in zijn eigen schatting, zo gering mogelijk. Wie kan minder zijn dan de minste? Door van zichzelf zo laag mogelijk te spreken, doet hij het lager dan mogelijk is.

Merk op: Hen, die God roept tot eervolle bedieningen, maakt Hij nederig en laag in eigen ogen. En God geeft genade om nederig te zijn, waar Hij alle andere genaden geeft. Wij moeten ook opmerken op hoe verschillende wijze de apostel van zichzelf en van zijn dienst spreekt. Terwijl hij zijn bediening verheerlijkt, verlaagt hij zichzelf. Een getrouw dienaar van Christus moet zeer nederig zijn, en zeer gering over zichzelf denken, ook wanneer hij zeer hoog en eervol over zijn heilige bediening spreekt.

B. Hoe hoog hij spreekt over Jezus Christus. *De onnaspeurlijke rijkdom van Christus*. Er is een machtige schat van genade, barmhartigheid en liefde verborgen in Christus Jezus, beiden voor Joden en heidenen. Of hier wordt gesproken van de schatten van het Evangelie als van de rijkdom van Christus, de rijkdom, die Christus verwierf voor en verleent aan al Zijn gelovigen. En dat zijn onnaspeurlijke rijkdommen, waarvan wij het einde niet kunnen vinden, en die door menselijk vernuft nooit hadden kunnen ontdekt worden; en waarvan geen mens enige kennis kon verkrijgen anders dan door openbaring. Het was des apostels roeping en werk te *verkondigen* deze onnaspeurlijken rijkdom van Christus *onder de heidenen*; en hij waardeerde dat als een grote gunst en beschouwde het als een onuitsprekelijke eer voor zich: *Mij is deze genade gegeven*, deze bijzondere gunst heeft God verleend aan zulk een onwaardige als ik ben. En het is een onuitsprekelijke gunst voor de heidenwereld, *dat haar de onnaspeurlijke rijkdom van Christus verkondigd wordt*. Hoewel velen arm blijven en door deze schatten niet verrijkt worden, toch is het een gunst, dat ze onder ons verkondigd worden; dat ze ons worden aangeboden; en wanneer ze ons niet rijkmaken, is dat onze eigen schuld.

2. Ten opzichte van alle mensen, **vers 9**. Zijn bediening en werk was *allen te verlichten* (het te verkondigen en bekend te maken aan de gehele wereld), *welke de gemeenschap en verborgenheid zij* (dat de heidenen, die tot hertoe vreemdelingen voor de gemeente waren, tot haar gemeenschap zouden worden toegelaten), *die van alle eeuwen verborgen is geweest in God* (geheim gehouden in zijn voornemen), *welke alle dingen geschapen heeft door Jezus Christus, Joh. 1:3. Alle dingen zijn door Hem gemaakt, en zonder Hem is geen ding gemaakt, dat gemaakt is*. Daarom is het geen wonder dat Hij heidenen zowel als Joden zaligmaakt, want Hij is de Schepper van beiden; en wij mogen besluiten, dat Hij machtig is het werk van hun verlossing te volbrengen; ziende dat Hij machtig was het grote werk der schepping te verrichten. Het is waar dat beide, de eerste schepping, waarbij God alles uit niets maakte, en de nieuwe schepping, waardoor Hij zondaren in nieuwe schepselen verandert door hun bekerende genade te geven, beide van God zijn door Jezus Christus.

De apostel voegt er bij: *Opdat nu door de gemeente bekend gemaakt worde aan de overheden en de machten in de hemelde veelvuldige wijsheid Gods, vers 10.* Dit was, onder meer, een der doeleinden, welke God had met de openbaring dezer verborgenheid, dat de goede engelen, die een voornaam deel hebben in de regering van de koninkrijken en overheden dezer wereld en die door God begaafd zijn met grote macht om Zijn wil op deze aarde te volvoeren (ofschoon hun gewone verblijfplaats in de hemel is), zouden bekend worden door hetgeen in en aan de gemeente gedaan wordt, met *de veelvuldige wijsheid Gods*. Dat is de grote verscheidenheid, waarmee Gods wijsheid de dingen beschikt, of Zijn wijsheid, tentoongespreid in de verschillende wegen, die Hij bewandelt om zijn gemeente te besturen in haar verschillende tijdperken, en voornamelijk in het toelaten tot haar van de heidenen. De heilige engelen, die inzien in de verborgenheid van onze verlossing door Christus, zijn natuurlijk zeer opmerkzaam op dit deel van die verborgenheid, dat onder de heidenen de onnaspeurlijke rijkdom van Christus verkondigd wordt.

En dat is *naar het eeuwig voornemen, dat Hij gemaakt heeft in Christus Jezus, onze Heere, vers 11.* Sommigen vertalen de woorden: *kata prothesin toon aisonoon*, aldus: *Overeenkomstig de voorbeschikking van de eeuwen, enz.* Dan zou in de eerste eeuwen Zijn wijsheid het geschikt geoordeeld hebben aan de gevallen Adam de belofte van een Zaligmaker te geven; in het tweede tijdperk om de Joden die Zaligmaker in geheiligde personen af te schaduwen; en in het tijdperk van de Messias om Hem de Joden te openbaren en de heidenen te doen verkondigen. (Dr. Whitby). Anderen verstaan het, in overeenstemming met onze vertaling, van het eeuwig voornemen, dat God opvatte in en door Jezus Christus te volbrengen; alles wat Hij in de grote zaak van des mensen verlossing gedaan heeft volgens Zijn eeuwig besluit ten die opzichte.

Nu de apostel Jezus Christus genoemd heeft, voegt hij met betrekking tot Hem er bij: *In wie wij hebben de vrijmoedigheid en de toegang met vertrouwen door het geloof aan Hem, vers 12.* Dat is: in, of door, Wie wij vrijheid hebben om onze harten voor God open te leggen als voor onze Vader; en een welgegronde verwachting van verhoring en aanneming door Hem; en dat door middel van het geloof in Hem, onze grote Middelaar en Voorspraak. Wij mogen met nederige vrijmoedigheid komen om door God gehoord te worden, wetende dat de schrik van de vloek weggedaan is, en wij mogen verwachten van Hem goede en troostrijke woorden te horen. Wij mogen met vertrouwen toegaan om tot God te spreken, wetende dat wij zulk een Middelaar tussen God en ons, en zulk een Voorspraak bij de Vader hebben.

Eféze 3:14-21

Wij komen nu tot het tweede gedeelte van dit hoofdstuk, dat Paulus' gewijd en hartelijk gebed voor zijn geliefde Efeziërs bevat. *Om deze oorzaak.* Dat kan betrekking hebben op het onmiddellijk-voorafgaande: *Ik bid dat gij niet vertraagt, enz.;* maar waarschijnlijk trekt de apostel hier samen wat hij in het eerste vers gezegd had, waarvan hij in de tussenliggende verzen afgeweken was.

Merk hier op:

- I. Tot wie hij bidt; tot God, als *Vader van onze Heere Jezus Christus*, (zie Hfdst. 1:3).
- II. Zijn uitwendige houding in het gebed was nederig en eerbiedig. *Ik buig mijn knieën.* Wanneer wij tot God naderen, moeten wij het doen met eerbied in het hart, en die eerbied moet blijken in de meest betamelijke en voegzame houding. de Heere Jezus genoemd hebbende, gaat Paulus niet verder zonder getuigenis van zijn liefde te geven,

vers 15: *Uit welke al het geslacht in de hemelen en op de aarde genoemd wordt.* De Joden waren gewoon in Abraham als hun vader te roemen, maar nu worden Joden en heidenen beiden naar Christus genoemd (volgens sommigen). Maar anderen verstaan deze woorden zó: de heiligen in de hemel, die de kroon der heerlijkheid dragen, en de heiligen op aarde, in wie het werk der genade volbracht wordt, zijn die beide "geslachten". Beide maken één gezin uit, en naar Hem worden zij *Christenen* genoemd, zoals zij ook waarlijk zijn, erkennende hun afhankelijkheid van en hun betrekking tot Christus.

III. Wat de apostel van God vraagt voor deze zijn vrienden; *geestelijke zegeningen*, welke de beste van alle zijn, en die door ieder onzer zo voor onszelf als voor onze vrienden met de meesten ernst afgebeden en gezocht moeten worden.

1. Geestelijke kracht tot het werk en de plicht, waartoe zij geroepen werden. *Opdat Hij u geve, naar de rijkdom Zijner heerlijkheid, met kracht versterkt te worden*, enz. *De inwendige mens* is het hart of de ziel. *Versterkt te worden met kracht* is machtig versterkt te worden, meer dan ze nu waren; begiftigd met een hoge graad van genade en geestelijk vermogen om hun plichten te vervullen, verzoeken te weerstaan, vervolgingen te verduren.

En de apostel bidt dat dit mag zijn *naar de rijkdom Zijner heerlijkheid*; of *volgens Zijn heerlijke rijkdommen*; overeenkomstig die grote overvloed van genade, barmhartigheid en macht, welke in God wonen en zijn heerlijkheid zijn; en dat door de Geest, die de onmiddellijke werkmeester in de harten van Gods volk is.

Merk hierbij op: Kracht van de Geest Gods in de inwendige mens is de beste en meest-begeerlijke kracht; kracht in de ziel; kracht des geloofs en van andere genadegaven; kracht om God te dienen en onze roeping te volbrengen, en met ijver en liefde in onze Christelijke loop te volharden. En laat ons verder opmerken, dat *gelijk het werk der genade begonnen is, zo wordt het voortgezet en voltooid door de gezegende Geest van God*.

2. De inwoning van Christus in hun harten, **vers 17**. Christus wordt gezegd in de Zijnen te wonen, omdat Hij altijd met hen is door Zijn genadige invloeden en werkingen. Het is zeer begeerlijk dat Christus in onze harten wone; en indien de wet van Christus daarin geschreven en zijn liefde daarin uitgestort is, dan woont Christus er in. Christus is de bewoner der ziel van iederen waren Christen. Waar Zijn Geest woont daar woont Hij; en Hij woont in het hart door het geloof, door middel van onafgebroken gemeenschap des geloofs met Hem. Het geloof opent de deur der ziel, om Christus te ontvangen; het geloof laat Hem binnen en onderwerpt zich aan Hem. Door het geloof zijn wij met Christus verenigd en hebben deel aan Hem.

3. Het vestigen van godvruchtige en godverheerlijkende liefde in de ziel: *Opdat gij in de liefde geworteld en gegrond zijt*; standvastig bevestigd in uw liefde tot God, de Vader van onze Heere Jezus Christus, en tot al de heiligen, de beminden van onze Heere Jezus Christus. Velen hebben enige liefde voor God en zijn dienstknechten; maar het is als een weerlicht; het geluid van doornen onder een pot; het maakt groot geraas, maar is niet blijvend. Wij moeten ernstig begeren, dat ware liefde in ons bevestigd worde en dat wij *geworteld en gegrond zijn in de liefde*. Sommigen verstaan hieronder hun geworteld en gegrond zijn in het gevoel van Gods liefde jegens hen, welke hen zou bezielen met groter vurigheid van heilige liefde jegens Hem en jegens elkaar. En hoe begeerlijk is het een bestendig en standvastig gevoel van de liefde Gods en van Christus voor onze zielen te hebben, zodat wij ten allen tijde met de apostel kunnen zeggen: *Hij heeft mij*

liefgehad! Het beste middel om dat te verkrijgen is zorgzaam te zijn, dat wij bestendig liefde tot God in onze harten tot God onderhouden; dat zal het teken zijn van Gods liefde voor ons. *Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst liefgehad heeft.* Daarom bidt hij:

4. Om hun ondervindelijke gemeenschap met de liefde van Jezus Christus. Hoe meer wij innerlijk gevoel hebben van Christus' liefde voor ons, des te meer zal onze liefde tot Hem en, om Zijnentwil, tot de Zijnen uitgaan. *Opdat gij ten volle moogt verstaan met al de heiligen*, enz., **vers 18, 19**; dat is: duidelijker verstaan en grondiger geloven de wonderbare liefde van Christus voor de Zijnen; welke de heiligen hier ten dele verstaan en geloven, en hiernamaals ten volle zullen verstaan. Christenen moeten niet trachten te begrijpen boven alle heiligen, maar zich tevreden stellen dat God met hen handelt gelijk Hij doet met hen, die Zijn naam liefhebben en vrezen; wij moeten begeren te verstaan *met al de heiligen*; zoveel kennis te hebben als de heiligen in deze wereld vergund is.

Wij moeten er naar trachten gelijk te komen met *de eerste drie*; maar niet te gaan boven de maat van al de heiligen. Het is opmerkenswaard hoe verheerlijkend de apostel spreekt van de liefde van Christus. De afmetingen der verlossende liefde zijn bewonderenswaard: *De breedte, en lengte, en diepte, en hoogte*. Door deze afmetingen op te noemen, wil de apostel aanduiden de al-overtreffende grootheid van de liefde van Christus; de onnaspeurlijken rijkdom van die liefde, welke is *hoger dan de hemelen, dieper dan de hel, langer dan de aarde, en breder dan de zee*, Job 11:8, 9. Sommigen omschrijven deze bijzonderheden aldus: Bij de breedte mogen wij denken aan haar uitgebreidheid over alle eeuwen, volken en rangen van mensen; bij haar lengte aan haar duurzaamheid van eeuwigheid tot eeuwigheid; bij haar diepte aan haar vernedering tot de laagsten staat, met het doel om op te heffen en zalig te maken hen, die in de diepten van zonden en ellenden verzonken waren; bij haar hoogte het verheffen van ons tot hemelse zaligheid en heerlijkheid. Wij moeten begeren deze liefde te begrijpen [dat ze de kennis teboven gaat]; het is het kenmerk van alle heiligen, dat ze daarnaar begeren, want zij allen hebben vreugde en vertrouwen in de liefde van Christus.

En bekennen de liefde van Christus, die de kennis teboven gaat, **vers 19**. Zij gaat de kennis teboven, hoe zullen wij haar dan kennen? Wij moeten bidden en trachten er iets van te kennen, en begerig zijn en er naar streven om er meer en meer van te kennen, hoewel met al onze ijverigste pogingen, niemand haar ten volle begrijpen kan, want haar volle omvang gaat alle kennis teboven. hoewel de liefde van Christus beter door de Christenen kon bemerkt en gekend worden dan gewoonlijk het geval is, kan toch niemand op aarde haar ten volle verstaan.

5. Hij bidt dat zij mogen *vervuld worden tot al de volheid Gods*. Dat is een uitdrukking, die wij niet zouden durven gebruiken indien we haar niet in de Schrift vonden. Zij is gelijk sommige andere uitdrukkingen: *der Goddelijke natuur deelachtig*; en *weest volmaakt gelijk uw Vader in de hemelen volmaakt is*. Wij moeten dit niet verstaan van de volheid Gods in zichzelf, maar van zijn volheid als de God des verbonds; de God van Zijn volk; zulk een volheid als God bereid is mede te delen; want Hij is gewillig om hen allen te vervullen naar hun mate, en dat met alle gaven en genaden, die Hij ziet dat zij behoeven. Zij, die uit de volheid van Christus genade voor genade ontvangen, kunnen gezegd worden *vervuld te worden tot al de volheid Gods*, overeenkomstig hun vatbaarheid; en dat alles om hen te doen komen tot de hoogsten graad van de kennis en genieting van God en hun algehele gelijkvormigheid aan Hem.

De apostel besluit dit hoofdstuk met een lofverheffing, **vers 20, 21**. Het is betamelijk onze gebeden met dankzegging te eindigen. Onze gezegende Zaligmaker heeft ons geleerd dat te doen.

Merk op hoe hij God beschrijft en hoe hij Hem heerlijkheid toeschrijft. Hij beschrijft Hem als de God, *die machtig is meer dan overvloedig te doen boven al wat wij bidden of denken*. Er is een onuitputtelijke volheid van genade en barmhartigheid in God, welke al de gebeden van al de heiligen nooit kunnen ledigen. Wat wij ook vragen of denken te vragen, God is altijd instaat om meer te doen; overvloedig meer; buitengewoon overvloedig meer. Open uw mond nog zo wijd, Hij heeft om hem te vervullen. In onze gebeden tot God moeten wij ons geloof aanmoedigen door de beschouwing van Zijn algenoegzaamheid en almacht.

Naar de kracht, die in ons werkt. Alsof hij zeggen wilde: Wij hebben reeds een bewijs van deze kracht Gods gehad in hetgeen Hij in ons wrocht en voor ons deed, toen Hij ons door Zijn genade levend maakte en tot zich bekeerde. De kracht, die nu werkt voor de heiligen, is dezelfde, die in hen werkte. Wat God uit zijn volheid geeft, geeft Hij om zijn kracht te doen ondervinden. Na aldus God omschreven te hebben, brengt hij Hem heerlijkheid. Wanneer wij komen om genade van God te vragen, moeten wij Hem heerlijkheid brengen.

Hem zij de heerlijkheid in de gemeente door Jezus Christus. Door God heerlijkheid toe te schrijven, kennen wij Hem alle volmaaktheden en uitnemendheden toe, want heerlijkheid is de volheid en het gevolg van die alle. De zetel van Gods verheerlijking is de gemeente. Dat kleine deel lof, dat God van de wereld ontvangt, komt van de gemeente; een geheiligd gezelschap, gesticht ter heerlijkheid Gods; en ieder van haar leden, Joden en heidenen, wedijvert in het brengen van heerlijkheid aan God. De Middelaar van deze verheerlijking is Jezus Christus. Al Gods gaven komen van Hem tot ons door de hand van Christus; en al onze verheerlijking gaat tot Hem door dezelfde hand.

En God moet en zal verheerlijkt worden *in alle geslachten tot in alle eeuwigheid*; want Hij zal altijd een gemeente hebben om Hem te verheerlijken, en Hij zal altijd van zijn gemeente de schatting Zijner heerlijkheid ontvangen.

Amen. Zo is het en zo zal het zeker zijn.

HOOFDSTUK IV

Wij hebben het eerste gedeelte van deze brief beschouwd, dat bestaat uit verscheidene voorname leerstellige waarheden, vervat in de eerste drie hoofdstukken. Nu komen wij tot het tweede gedeelte, dat de gewichtigste en ernstigste vermaningen bevat, welke gegeven kunnen worden. Wij moeten opmerken dat in dezen, gelijk in de meeste andere van Paulus' brieven, het eerste gedeelte leerstellig is en ingericht om de zielen der mensen te onderrichten in de grote waarheden en leerstukken van het Evangelie; en het laatste is practikaal en ingericht op bestuur van hun leven en wandel, daar alle Christenen verplicht zijn te trachten naar gezondheid in geloof en zuiverheid van leven en wandel.

In hetgeen voorafging hebben wij gehoord van de Christelijke voorrechten, die de grond van onze vertroosting zijn. Wat volgt behandelt onze Christelijke plichten, en wat de Heere onze God van ons eist naar aanleiding van de ons verleende weldaden. Het beste

middel om de verborgenheden te verstaan en deel te hebben aan de voorrechten, waarvan wij gehoord hebben, is nauwgezet de plichten na te leven, ons beschreven in hetgeen volgt. En aan de anderen kant, de ernstige beschouwing van en het geloof in de leerstellingen die ons onderwezen werden in de voorafgaande hoofdstukken, zullen ons een goeden grondslag geven om de praktijk van de plichten op te bouwen, die ons in wat volgt voorgeschreven worden. Christelijk geloof en Christelijke wandel zijn wederzijds met elkaar bevriend. In dit hoofdstuk hebben wij verscheidene vermaningen tot belangrijke plichten.

I. Een meer algemene, vers 1.

II. Opwekking tot onderlinge liefde, enigheid en eendracht, met de geschikte middelen en beweegredenen om die te bevorderen, vers 2-16.

III. Een vermaning tot Christelijke heiligheid en reinheid van wandel, en beide meer in het algemeen, vers 17-24; en in verscheidene bijzonderheden, vers 25-32.

Eféze 4:1

Dit is een algemene opwekking om te wandelen overeenkomstig onze Christelijke belijdenis. Paulus was toen gevangen te Rome; en hij was *een gevangene in de Heere*, of van de Heere; hetgeen betekent voor de Heere, Hfdst. 3:1. Hij vermeldt dit herhaalde malen, om te tonen dat hij over zijn banden zich niet schaamde, wel wetende dat hij niet leed als een kwaaddoener; en daarbij om wat hij schreef des te meer bij hen aan te bevelen en ingang te doen vinden. Het was een leer die hij waardig achtte om er voor te lijden, en daarom behoorden zij haar hun ernstige overweging en nauwgezette opmerking waardig te achten. Wij hebben hier een verzoek van een armen gevangene, een van de gevangenen van Christus.

Zo bid ik u dan, ik de gevangene in de Heere enz. In aanmerking nemende wat God voor u gedaan heeft en tot welk een staat en toestand Hij u geroepen heeft; zoals tevoren besproken is, kom ik nu met een ernstig verzoek tot u (niet in mijn belang en ook niet om uw tussenkomst ten einde mijn vrijheid te herkrijgen; het eerste ding dat arme gevangenen gewoonlijk van hun vrienden vragen), maar dat gij uzelf zult betonen goede Christenen te zijn en leven overeenkomstig uw belijdenis en roeping. *Dat gij wandelt waardig*, overeenkomstig, volgens de heerlijke omstandigheden, waarin de genade Gods u overgeplaatst heeft, toen Hij u uit het heidendom tot het Christendom bekeerde. Christenen behoren zich te schikken naar het Evangelie, waardoor zij geroepen zijn en tot de heerlijkheid waarvan zij geroepen zijn. Wij worden Christenen genoemd en moeten die naam waardig wandelen en leven als Christenen. Wij zijn geroepen tot Gods koninkrijk en heerlijkheid; en moeten daarom dat koninkrijk en die heerlijkheid bevorderen en als erfgenamen daarvan wandelen.

Eféze 4:2-16

Hier gaat de apostel over tot meer bijzondere vermaningen. Over twee weidt hij in dit hoofdstuk uit. Hij vermaant tot eendracht en liefde, reinheid en heiligheid; waarin Christenen zich zeer moeten oefenen. Wij *wandelen niet waardig der roeping, met welke wij geroepen zijn*, wanneer wij geen getrouwe vrienden van alle Christenen en gezworen vijanden van alle zonden zijn. Deze afdeling bevat de vermaning tot onderlinge liefde, enigheid en eendracht, met de geschikte middelen en beweegredenen om die te bevorderen. Niets wordt ons in de Schrift ernstiger op het hart gedrukt dan deze deugden. Liefde is de wet van het koninkrijk van Christus, de grote les in Zijn school, het kenteken van Zijn leden.

I. De middelen tot enigheid: *ootmoedigheid, zachtmoedigheid, lankmoedigheid en verdragen van elkaar in de liefde*, **vers 2**. Door *ootmoedigheid* moeten wij hier verstaan nederigheid, laag van onszelf denken, hetgeen het tegenovergestelde van hoogmoed is.

Door *zachtmoedigheid* die uitnemende gesteldheid der ziel, welke iemand onwillig maakt om anderen te prikkelen, en die niet spoedig geprikkeld of beledigd wordt door anderer onvolkomenheden; zij staat tegen nijdige verwijten en twistzucht over.

Lankmoedigheid betekent geduldig dragen van beledigingen, zonder het zoeken naar wraak.

Verdragen van elkaar in de liefde is het verdragen van elkanders onvolkomenheden uit het beginsel van liefde en het niet ophouden elkaar lief te hebben ter oorzaak van deze. De beste Christenen hebben er behoefte aan elkaar te verdragen; het beste van elkaar te denken en elkanders goede hoedanigheden, niet elkanders hartstochten aan te wakkeren. Wij vinden veel in onszelf dat wij onszelf moeilijk vergeven kunnen, en daarom moet het ons niet vreemd voorkomen indien wij ook in anderen iets vinden, dat wij menen hun moeilijk te kunnen vergeven; en toch moeten wij het hun vergeven gelijk wij het onszelf doen. Zonder deze deugden kan de enigheid niet bewaard blijven. De eerste stap tot enigheid is nederigheid, zonder deze zal er nooit zachtmoedigheid, lankmoedigheid en vergevensgezindheid zijn, en zonder die geen enigheid. Hoogmoed en hartstocht verbreken de vrede en veroorzaken allerlei tweedracht. Nederigheid en zachtmoedigheid herstellen de vrede en bewaren dien. *Uit hoogmoed komt gekijf*; alleen uit nederigheid komt liefde. Hoe meer liefdegezindheid des te meer gelijkgezindheid. Wij wandelen niet waardiglijk der roeping, met welke wij geroepen zijn, indien wij niet zacht en nederig van hart zijn. Maar Hij, die ons riep, Hij tot wie wij geroepen zijn, was uitnemend in zachtmoedigheid en nederigheid van hart, en heeft ons bevolen dat van Hem te leren.

II. De aard van de enigheid, welke de apostel voorschrijft, is de *enigheid des Geestes*, **vers 3**. De zetel van de Christelijke enigheid is het hart of de geest; zij ligt niet in eenvormigheid van denkwijze, niet in eenheid van Godsverering; maar in het één-hart-en-éénziel-zijn. Deze enigheid van hart en genegenheid mag genoemd worden van de Geest te zijn; zij wordt door Hem bewerkt, zij is een van de vruchten des Geestes. Die moeten wij trachten te behouden.

Zich benaastigen is een recht-bijbelse uitdrukking. Wij moeten ons uiterste best doen. Indien anderen met ons twisten willen, moeten wij alle zorg dragen dat wij niet met hen twisten. Indien anderen ons verachten en haten, moeten wij hen niet verachten en haten. *Door de band des vredes*. Vrede is een band die de mensen verenigt en maakt dat zij vriendelijk met elkaar omgaan. Een vredelievende gezindheid en gedrag verbindt de Christenen met elkaar, terwijl tweedracht en twist hun harten en genegenheden ontbinden en scheiden. Veel zwakke twijgen worden door samenbinding sterk. De band des vredes is de kracht der gemeenschap. Het laat zich wel niet verwachten, dat alle goede mensen, of alle leden van een gezelschap, in alle dingen dezelfde lengte zullen hebben, allen dezelfde gevoelens of hetzelfde oordeel, maar desniettemin maakt de band des vredes hen allen één. Een bundel roeden kan van verschillende lengte en kracht zijn; toch zijn zij samen sterker dan de dikste, langste en sterkste op zichzelf.

III. De redenen om die Christelijke enigheid en eendracht te bevorderen. De apostel noemt er verscheidene, om ons er toe te bewegen.

1. Zie hoeveel dingen onze Christelijke belijdenis ons gemeenschappelijk geeft, die onze vreugde en heerlijkheid uitmaken. Wij moeten één van hart zijn, want *het is één*

lichaam en één Geest, vers 4. Twee harten in één lichaam zou monsterachtig zijn. Indien er één lichaam is, dan moeten allen, die tot dat lichaam behoren, samen één hart hebben. De algemene kerk is één mystiek lichaam van Christus, en alle ware Christenen maken samen één lichaam uit; door één oorkonde verenigd, die des Evangelies; bezielt door één Geest, denzelfden Heiligen Geest, die door Zijn gaven en genaden dat lichaam levend maakt, bezielt en regeert. Zo wij aan Christus behoren, handelen wij allen door een en denzelfden Geest, en daarom moeten wij één zijn.

Gelijkerwijs gij ook geroepen zijt tot één hoop uwer beroeping. De hoop wordt hier in plaats van haar voorwerp genoemd, van de zaak waarop gehoopt wordt, de hemelse erfenis, waarop wij geroepen zijn te hopen. Alle Christenen zijn geroepen tot dezelfde hoop van eeuwig leven. Er is één Christus, op wie zij allen hopen; en één hemel, die ze allen hopen in te gaan; en daarom moeten allen één hart hebben.

Eén Heere, vers 5, dat is Christus, het hoofd der gemeente, aan wien, door Gods aanstelling, alle Christenen onmiddellijk onderworpen zijn.

Een geloof, dat is, het Evangelie, dat de leer van het Christelijk geloof bevat; of het betekent: dezelfde genade des geloofs, (geloof in Christus) waardoor alle Christenen gered worden.

Een doop, waardoor wij ons geloof belijden, zijnde gedoopt in de naam des Vaders, des Zoons en des Heiligen Geestes; dus het sacramenteel verbond, waardoor wij ons aan de Heere Christus overgeven.

Een God en Vader van allen, vers 6. Een God, die al de ware leden van Zijn gemeente als zijn kinderen aanneemt, want Hij is hun Vader door bijzondere betrekking, gelijk Hij de Vader van alle mensen is door de schepping; en Hij is *boven allen*; door Zijn wezen, en ten opzichte van de heerlijke volmaaktheden Zijner natuur en omdat Hij de heerschappij heeft over alle schepselen en voornamelijk over zijn gemeente; *en door allen*, door Zijn voorzienige onderhouding en regering; *en in u allen*, in alle gelovigen, in welke Hij woont als in Zijn heilige tempel, door Zijn Geest en bijzondere genade. Indien er dus zoveel *eenheden* zijn, dan behoort er nog een te zijn: *één hart, één ziel*.

2. Merk op de gaven, welke Christus in grote verscheidenheid aan de Christenen geschonken heeft. *Maar aan elkeen van ons is de genade gegeven, naar de mate der gave van Christus, vers 7.* Hoewel de leden van Christus' gemeente in zoveel dingen overeenkomen, zijn er sommige dingen, waarin zij van elkaar verschillen; maar hieruit mag geen verschil van toegenegenheid ontstaan, want al wat zij hebben, ontvingen zij van denzelfden goeden gever en tot hetzelfde doel. Aan ieder van ons Christenen is genade gegeven, een gave van genade, in de een of anderen vorm en graad, opdat wij wederkerig elkaar zouden helpen. Aan ieder der dienaren is genade gegeven, aan de een in meerdere, aan de ander in mindere mate. De verschillende gaven aan de dienaren van Christus waren een grote aanleiding van twist onder de eerste Christenen; de een was voor Paulus en de ander voor Apollos. De apostel toont aan, dat zij geen reden hebben om over hen te twisten, maar alle reden ter wereld om van allen gezamenlijk nut te hebben; voor algemene stichting, want aan ieder hunner is de *genade gegeven naar de mate der gave van Christus*; in zulke mate als Christus het best oordeelde aan ieder hunner te geven. Al de dienaren en al de leden van de gemeente van Christus danken de genade en de gaven, die zij hebben, aan Hem; en dat is een goede reden voor ons om elkaar lief te hebben, *want een iegelijk onzer is genade gegeven*. Allen, aan wie Christus genade gegeven heeft en wie Hij zijn gaven toevertrouwde (ofschoon zij van verschillende soorten, verschillende namen en verschillende inzichten zijn) *behoren elkaar lief te hebben*. De apostel neemt hier gelegenheid om enige van de door Christus

verleende gaven op te noemen. En dat ze door Christus geschonken zijn, bewijst hij met deze woorden van David, waarin deze dat omtrent Hem voorspelde, Ps. 68:19:

Daarom zegt hij, vers 8, dat is de psalmist zegt: *Als Hij opgevaren is in de hoogte, heeft Hij de gevangenis gevangen genomen, en heeft de mensenkinderen gaven gegeven.* David profeteerde van de hemelvaart van Christus, en de apostel wijst daarop hier en in de volgende drie verzen. *Als Hij opgevaren is in de hoogte.* Wij mogen dat toepassen op de plaats, waarheen Hij in Zijn menselijke natuur opvoer, dat is, de hoogste hemelen, en vooral op de toestand, waartoe Hij werd bevorderd, zijnde door Zijn Vader uitermate verhoogd en uitnemend verheerlijkt. Laat ons achtslaan op de hemelvaart van Jezus Christus; hoe onze gezegende Verlosser, nadat Hij van de doden opgewekt was, ten hemel gegaan is, waar Hij zit aan de rechterhand der Majesteit in de hoge, waardoor het bewijs volkomen geleverd wordt dat Hij Gods Zoon is. Gelijk grote overwinnaars, wanneer zij in hun- triomfwagens rondreden, gewoon waren hun voornaamste gevangenen in boeien met zich te voeren en hun gaven en weldaden uit te delen onder de soldaten en de toeschouwers van hun zegetocht, zo heeft Christus, toen Hij ten hemel voer, de gevangenis gevangen rondgeleid. Het is een uitdrukking ontleend aan het Oude Testament om een overwinning van vijanden aan te duiden, voornamelijk over zulken, die vroeger anderen gevangen genomen hadden. De gevangenis wordt hier genoemd in plaats van de gevangenen, en betekent al onze geestelijke vijanden, die vroeger ons gevangen hielden. Hij overwon hen, die ons over- wonnen hadden, de zonde, de duivel en de dood. Inderdaad, Hij zegepraalde over hen *aan het kruis*; maar de triomf werd volkomen gemaakt door zijn hemelvaart, toen Hij de Heere werd van allen en de sleutels van dood en hel Hem in handen gesteld werden.

En Hij heeft de mensen gaven gegeven; in de Psalm staat: *Hij heeft gaven genomen.* Hij ontving ze om ze onder de mensen uit te delen; een grote menigte van genaden en gaven; voornamelijk verrijkt Hij zijn discipelen met de gave des Heiligen Geestes. De apostel, dus sprekende van de hemelvaart van Christus, maakt er melding van, dat Hij *eerst is nedergedaald, vers 9*. Het is alsof hij zeggen wil: "Als David spreekt van de hemelvaart van Christus, toont hij aan dat hij ook wist van Christus' vernedering op aarde; want wanneer gezegd wordt dat Hij is opgevaren, dan sluit dat in dat Hij eerst is nedergedaald, waarvan het eerstgenoemde het bewijs en de mededeling is.

In de nederste delen der aarde. Dat kan betrekking hebben op zijn vleeswording, volgens hetgeen David zegt in Ps. 139:15: *Mijn gebeente was voor u niet verholen als ik in het verborgene gemaakt ben, en als een borduursel gewrocht ben in de nederste delen der aarde.* Het kan ook zien op zijn begrafenis, volgens Ps. 63:10: *Maar dezen, die mijn ziel zoeken tot verwoesting, zullen komen in de onderste plaatsen der aarde.* Hij noemt volgens sommigen Zijn dood, *Zijn nederdaling in de nederste delen der aarde.* Hij daalde op de aarde neer in zijn vleeswording. Hij daalde in de aarde neer in zijn begrafenis. *Gelijk Jonas drie dagen en drie nachten was in de buik van de walvis, alzo was de Zoon des mensen in het hart der aarde.*

Die nedergedaald is, is dezelfde ook die opgevaren is ver boven al de hemelen, vers 10; ver boven de hemelen van lucht en sterren, die zichtbaar zijn, in de hemel der hemelen; *opdat Hij alle dingen vervullen zou*, al de leden Zijner gemeente met gaven en genaden, beantwoordende aan hun verschillende toestanden en roeping.

Merk op: Onze Heere vernederde zich eerst alvorens Hij verhoogd werd. Hij daalde eerst neer en voer daarna op. Daarop zegt ons de apostel welke gaven Christus na Zijn hemelvaart uitdeelde. Hij heeft gegeven *sommigen tot apostelen*, enz. **vers 11**. Sommigen van hen heeft Hij vóór Zijn hemelvaart uitgezonden, Matth. 10:1-5. Maar een werd hun toegevoegd, Hand. 1:26. En deze allen werden plechtig aangesteld en in

het openbaar bevestigd in hun bediening, door de zichtbare uitstorting van de Heilige Geest op buitengewone wijze en in bijzondere mate.

De grote gave van Christus bij Zijn hemelvaart aan Zijn gemeente was die van de bediening van vrede en herstel. De gave van deze bediening is vrucht van Christus' hemelvaart. En de dienaren hebben hun onderscheiden gaven, alle hen geschonken door de Heere Jezus.

De dienaren, welke de Heere Jezus aan zijn gemeente gaf, zijn tweërlei: *buitengewone*, tot hoger plaats in zijn gemeente geroepen, als *apostelen*, *profeten*, *evangelisten*.

De *apostelen* waren de voornaamste. Hen riep Christus onmiddellijk, voorzag hen van buitengewone gaven en wondermacht, en van onfeilbaarheid in het overbrengen der waarheid, en nadat Hij hen getuigen gemaakt had van Zijn wonderen en leer, zond Hij hen uit om het Evangelie te verbreiden en gemeenten te stichten en te regeren.

De *profeten* waren naar het schijnt zij, die de schriften des Ouden Testaments verklaarden en toekomstige dingen voorzagen.

De *evangelisten* waren geordende personen, 2 Tim. 1:6, welke de apostelen als reisgezellen namen, Gal. 2:1, en uitzonden om de kerken te bevestigen, welke de apostelen zelf hadden gesticht, Hand. 19:22, en die aan geen bepaalde plaats gebonden waren; zij bleven dus tot zij verroepen werden, 2 Tim. 4:9.

En dan zijn er *gewone* dienaren; tot lager en enger werkkring geroepen: *herders* en *leraars*. Sommigen houden het er voor, dat deze beide namen dezelfde betekenis hebben, en in zich bevatten de roeping van te onderwijzen en te regeren. Anderen menen, dat zij twee verschillende diensten aanduiden, beide gewoon en van vaste instelling in de gemeente. Dan zijn de herders zij, die aan het hoofd van bijzondere gemeenten staan, met bedoeling om te leiden en te onderrichten en te voeden op de wijze door Christus voorgeschreven; zij worden gewoonlijk bisschoppen en oudsten genoemd. De leraars zijn dan zij, wier werk het is het Evangelie te verkondigen en het volk te onderwijzen door vermaning.

Wij zien hier dat het Christus' recht is in zijn gemeente de diensten en de dienaren te stellen, die Hij goedvindt. En hoe rijk is de gemeente, die vroeger zulk een verscheidenheid van dienaren had en nog zulk een verscheidenheid van gaven heeft! Hoe vriendelijk is Christus voor zijn gemeente! Hoe zorgvuldig voor haar en hare opbouw! Toen Hij opvoer, gaf Hij *de Heilige Geest*; en de gaven des Geestes zijn verschillend; sommige zijn groter, andere kleiner; maar alle komen het geheel ten goede. En dit brengt ons tot:

3. De grote bedoeling van Christus in het geven van gaven aan de mensen. De gaven van Christus hebben het welzijn Zijner gemeente tot bedoeling, en dienen om Zijn koninkrijk onder de mensen uit te breiden. Dat al deze gaven dezelfde bedoeling hebben is een goede reden, waarom alle Christenen in broederlijke liefde zullen overeenstemmen en niet elkaar benijden. Alle stukken tot de *volmaking der heiligen*, **vers 12**; dat is, volgens de betekenis van het oorspronkelijke woord, om hen, die tot nog toe ontwricht en verdeeld waren door de zonde, in een geordenden geestelijken toestand te brengen, en hen daarin te sterken, te bevestigen en te doen toenemen, opdat ieder in zijn eigen plaats en roeping moge medewerken aan het welzijn van het geheel.

Tot het werk der bediening, tot opbouw van het lichaam van Christus. Tot het werk der uitdeling, dat is om de leer van het Evangelie te verbreiden, en de verscheidene delen van hun bediening behoorlijk uit te oefenen. En dat om de gemeente op te bouwen, die Christus' mystiek lichaam is, door toeneming van de genade en toevoeging van nieuwe leden. Alles is bedoeld om ons voor te bereiden voor de hemel.

Totdat wij allen zullen komen enz., vers 13. De gaven en diensten (immers sommige daarvan), waarvan gesproken is, dienen om de gemeente voort te zetten tot de heiligen volmaakt zijn, hetgeen niet zijn zal voordat *wij allen zullen komen tot de enigheid des geloofs* (tot alle ware gelovigen elkaar ontmoeten door middel van hetzelfde dierbare geloof) *en der kennis van de Zone Gods*, waardoor wij hebben te verstaan niet een blote bespiegelende kennis, of erkenning van Christus als de Middelaar en de grote Zoon Gods, maar een kennis, die gepaard gaat met waardering, liefde, eerbieding, vertrouwen en gehoorzaamheid.

Tot een volkomen man, tot onze vollen wasdom in genade en gaven; vrij van de kinderlijke onvolkomenheden, waaraan wij in deze wereld onderworpen zijn.

Tot de mate van de grootte der volheid van Christus; om Christenen te zijn zo volwassen en rijp in alle genaden, als van Christus' volheid uitgaan; of, overeenkomstig de grootte, die de volheid van Christus uitmaakt, de volkomenheid van Zijn mystiek lichaam. Nu zullen wij nooit een *volkomen man* worden, alvorens wij in de volkomen wereld zijn aangekomen. Er is een volheid in Christus en een volheid van Hem te verkrijgen; en een zekere grootte van die volheid en een maat van die grootte zijn bepaald in de raad Gods voor iederen gelovige, en die maat bereiken wij nooit vóór wij de hemel zijn binnengegaan. Gods kinderen, zolang zij in deze wereld zijn, groeien. Dr. Lightfoot meent 'dat de apostel hier spreekt van Joden en heidenen in enigheid des geloofs samen verbonden en tot een volkomen man gemaakt door de kennis van de Zone Gods, en zo de grootte der volheid van Christus verkrijgende.'

De apostel toont in de volgende verzen aan wat Gods bedoeling was met Zijn heilige instellingen en welke uitwerking zij op ons behoren te hebben.

A. *Dat wij niet meer kinderen zouden zijn enz., vers 14*; dat is, dat wij niet langer kinderen zouden zijn in kennis, zwak in het geloof, onstandvastig in ons oordeel, gemakkelijk bezwijkende voor elke verzoeking; gereed om aller gevoelens dadelijk aan te nemen en lettende op ieders wenken. Op kinderen heeft men gemakkelijk invloed. Wij moeten daartegen waken, en niet *als de vloed* bewogen en omgevoerd worden, als schepen zonder ballast, als wolken in de lucht, door allerlei leer, die geen waarheid en deugdelijkheid in zich heeft; maar zich toch overal verspreidt en doet voelen, en daarom met de wind vergeleken wordt.

Door de bedriegerij der mensen; dat is een woordspeling, die ziet op dobbelaars en betekent de handigheid van valse spelers.

Door arglistigheid; waardoor hun gevatheid om te bedriegen en te misleiden bedoeld wordt; want er volgt: *om listiglijk tot dwaling te brengen*; als in een doolhof, om de zwakken te verschalken en hen van de waarheid af te trekken. Zij moeten zeer ondeugende en goddeloze mensen zijn, die er hun werk van maken om met valse leringen en dwalingen anderen te verleiden en te bedriegen. De apostel beschrijft hen hier als lage mensen, die met dat doel veel duivelse kunst en handigheid aanwenden. Het beste middel om ons tegen zulken te versterken is zelf de heilige Schriften te bestuderen en te bidden om de voorlichting en genade van de Geest van Christus, opdat wij de waarheid mogen kennen, die in Jezus is en daarin bevestigd worden.

B. *Dat wij zouden de waarheid betrachten in liefde, vers 15*; òf de waarheid in liefde volgen; òf oprecht zijn in liefde voor onze mede-Christenen. Terwijl wij de leer van Christus, die de waarheid is, aanhangen, moeten wij in liefde jegens elkaar leven. Liefde is een uitnemende zaak; maar wij moeten zorgdragen dat wij met haar de waarheid bewaren. Waarheid is een uitnemende zaak, maar wij moeten toezien dat wij haar spreken in liefde en niet in twist. Deze beide behoren samen te gaan: waarheid en vrede.

C. Dat *wij alleszins zullen opwassen in Christus*. Zo in Christus, dat wij al dieper in Hem wortelen. Alleszins, in alle dingen; in kennis, liefde, geloof; in alle delen van de nieuwen mens. Wij moeten groeien tot volwassenheid, het tegenovergestelde van kinderen zijn. Alleen die Christenen worden beter, die opwassen in Christus. Hoe meer wij toenemen in gemeenschap met Christus, in geloof in Hem, in liefde tot Hem, in afhankelijkheid van Hem, des te meer zullen wij bloeien in elke genade. Hij is het hoofd, en wij moeten wassen, opdat we daardoor ons hoofd verheerlijken. De wasdom der Christenen dient tot verheerlijking van Christus.

D. Wij moeten dienstvaardig en hulpvaardig voor elkaar zijn als leden van hetzelfde lichaam, **vers 16**. De apostel maakt hier een vergelijking tussen een natuurlijk lichaam en het mystieke lichaam van Christus, het lichaam waarvan Christus het hoofd is; en hij merkt op dat er gemeenschap en wederzijdse mededeling tussen de leden van het lichaam moet zijn, om hun groei en volmaking te bevorderen. Zo moet er ook wederzijdse liefde en enigheid, met al haar gezegende gevolgen, zijn tussen de Christenen, om hun zedelijke volmaking en wasdom in de genade te verkrijgen.

Uit welke, zegt hij (dat is uit Christus, hun hoofd, die invloed en voeding aan elk lid in het bijzonder doet toekomen) *het gehele lichaam*, van Christenen, *bekwamelijk samengevoegd en samen vastgemaakt zijnde* (ordelijk en stevig met elkaar verenigd, ieder in zijn eigen plaats en roeping), *door alle voegselen der toebrengring* (door de hulp, welke elk van deze leden, dus samengevoegd, aan het geheel geeft; óf door de Geest, het geloof, de liefde, de sacramenten enz. welke gelijk de aderen en de spieren in het lichaam, dienen om de Christenen verenigd te houden met Christus hun hoofd en met hun medeleden); *naar de werking van een iegelijk deel in zijn maat* (dat is, volgens sommigen overeenkomstig de macht, welke de Heilige Geest uitoefent om Gods bepaalde middelen vruchtbaar te maken voor hun doel; in zulk een mate als Christus nodig oordeelt en voldoende acht voor elk lid, naar gelang van zijn plaats en roeping in het lichaam; óf, naar de macht van Christus, die als hoofd elk lid beïnvloedt en levend maakt; óf volgens de dadelijke werking van elk lid, door aan de anderen mede te delen wat hij verkregen heeft, wordt voedsel uitgedeeld naar al de leden, ieder overeenkomstig zijn staat en betekenis); *de wasdom des lichaams bekomt* (zulk een wasdom als voor het lichaam nodig is). De Christenen ieder in het bijzonder ontvangen hun gaven en genaden van Christus ter wille en ten voordele van het gehele lichaam.

Tot zijns zelfs opbouwning in de liefde. Dat kunnen wij op tweeërlei wijze verstaan. Opdat al de leden van de gemeente een grotere mate van liefde voor Christus en voor elkaar mogen bereiken; òf dat ze bewogen worden om meer en meer te handelen op de omschreven wijze van liefde voor Christus en elkaar. Wederkerige liefde van de Christenen is zeer bevorderlijk voor hun geestelijken wasdom; door liefde bouwt het lichaam zichzelf op, terwijl *een koninkrijk, dat tegen zichzelf verdeeld is, niet kan bestaan*.

Eféze 4:17-32

De apostel, zijn vermaning tot wederzijdse liefde, enigheid en eendracht in de voorafgaande verzen geëindigd hebbende, gaat nu over tot een vermaning tot Christelijke reinheid en heiligheid van hart en leven, en dat meer in het algemeen, vers 17-24, en in verscheiden bijzondere opzichten, vers 25-32.

Hier is de plechtige inleiding: *Ik zeg dan dit en betuig het in de Heere*. **Vers 17**. Dat is: aangezien de zaak zo staat en gij zijt leden van Christus' lichaam en deelgenoten aan

zulke gaven, bind ik het u op het geweten en wijs het u als uw plicht aan, in de naam des Heeren en door het gezag, dat Hij mij verleend heeft. Merk op:

I. De meer algemene vermaning tot reinheid en heiligheid van hart en leven.

1. Die begint aldus: *Dat gij niet meer wandelt gelijk als de andere heidenen wandelen*: dat gij voortaan niet meer leeft en u gedraagt als blinde en onwetende heidenen, die geheel en al geleid worden door hun begrip betreffende ijdele dingen, hun afgoden en hun aardse bezittingen; dingen, die in geen enkel opzicht voordelig zijn voor hun zielen en die hun verwachtingen zullen bedriegen. Bekeerde heidenen mogen niet leven als onbekeerde heidenen. Hoewel zij in hun midden leven, mogen zij niet leven gelijk deze doen.

A. De apostel neemt hier gelegenheid om de boosheid te beschrijven van de heidenwereld, waaruit de wedergeboren Christenen als brandhouten uit het vuur gerukt zijn. *Zij is verduisterd in het verstand*, **vers 18**. Zij zijn ontbloot van alle zaligmakende kennis, ja, onwetend omtrent vele dingen Gods, waaromtrent het licht der rede hen had kunnen onderrichten. Zij zaten in duisternis en hadden die liever dan het licht; en door hun onwetendheid waren zij *vervreemd van het leven Gods*. Zij waren vervreemd van een leven in heiligheid en hadden er een afkeer van; een leven, niet alleen zoals God eist en goedkeurt en waardoor wij voor Hem leven, maar dat ook naar het leven Gods gelijkt in zijn reinheid, rechtvaardigheid, waarheid en goedheid. Hun gewilde onwetendheid was de oorzaak van hun vervreemd-zijn van het leven Gods, dat aanvangt met licht en kennis. Grote en gewilde onwetendheid is verwoestend voor godsdienst en godvrezendheid. En wat was de oorzaak van hun onwetendheid? Die kwam voort uit *de verharding huns harten*. Het was niet doordat God Zichzelf niet aan hen bekend gemaakt had in Zijn werken, maar omdat zij de onderwijzende stralen van het Goddelijk licht niet wilden toelaten. Zij waren onwetend omdat zij het wilden zijn. Hun onwetendheid sproot voort uit de tegenstand en de verharding huns harten; zij weerstonden het licht en verwierpen alle middelen voor verlichting en kennis. Hun geweten was verwoest en verhard.

Welke ongevoelig geworden zijn, **vers 19**. Zij hadden geen gevoel van hun zonden of van de ellende en het gevaar van hun toestand door haar; en daarom *hadden zij zichzelf overgegeven tot ontuchtigheid*. Zij dompelden zich in hun vleselijke lusten, en door zich aan hare heerschappij te onderwerpen, werden zij slaven en speelballen van zonde en duivel, *om alle onreinheid gieriglijk te bedrijven*. Zij maakten het tot hun dagelijks werk om alle soorten van onzedelijkheid te plegen, en zelfs de meest onnatuurlijke en monsterachtige zonden, en met onverzadigbare begeerte. Wanneer eenmaal de gewetens der mensen toegeschroeid zijn, dan zijn er geen beperkingen voor hun zonden. Wanneer zij hun hart zetten op de voldoening van hun lusten, dan kan men de afschuwelijkste zinnelijkheid en laagheid van hen verwachten en dan zullen hun afzichtelijke wandaden alle perken te buiten gaan. Dat was het karakter van deze heidenen; maar:

B. Deze Christenen moesten zich van zulke heidenen onderscheiden door: *Gij hebt Christus alzo niet geleerd*, **vers 20**. Men kan ook lezen: *Weest gij niet alzo; gij hebt Christus geleerd*. Zij, die Christus hebben geleerd, zijn verlost uit de duisternis en onreinheid, waarin de anderen liggen, en, daar zij beter weten, zijn zij verplicht ook beter te leven dan de anderen. Het is een goede beweegreden tegen de zonde, dat wij van Christus alzo niet geleerd hebben. Christus leren! Is Christus een boek, een les, een weg, een handeling? De bedoeling is: Gij hebt het Christendom, de leringen van

Christus en de levenswandel door Hem voorgeschreven, alzo niet geleerd. Niet zo doen als de anderen doen.

Indien gij (sinds gij) naar Hem gehoord hebt, vers 21. Zijn door ons verkondigde leer gehoord hebt, *en door Hem geleerd zijt*, inwendig en werkelijk door zijn Geest. Christus is de les; wij moeten Christus leren; en Christus is de leraar, wij moeten door Hem onderwezen worden. *Gelijk de waarheid in Jezus is.* Dit kan men op tweeërlei wijze verstaan: "Gij zijt onderwezen in de werkelijke waarheid, zoals Christus die toonde, beide in zijn leer en in Zijn leven". Of: "De waarheid heeft zulk een indruk op uw harten gemaakt, in uw mate, als zij het deed op het hart van Jezus". De waarheid van Christus verschijnt *dán* in haar schoonheid en kracht, wanneer zij verschijnt gelijk in Jezus.

2. Een ander deel van deze algemene vermaning volgt in deze woorden: *Dat gij zoudt afleggen, aangaande de vorige wandeling, de ouden mens, enz., vers 22-24.* Dit is een groot deel van de leer die u is onderwezen en die gij geleerd hebt. Hier gebruikt de apostel vergelijkingen, ontleend aan kledingstukken. De beginselen, gewoonten en neigingen van de ziel moeten veranderd worden, alvorens er een verandering van levenswandel komen kan. Er moet heiligmaking zijn, welke uit deze twee delen bestaat:

A. De oude mens moet afgelegd worden. De bedorven natuur wordt *een mens* genoemd, omdat zij, gelijk het menselijk lichaam, uit verschillende delen bestaat, die onderling elkaar steunen en versterken. Het is de oude mens, als de oude Adam, van wie wij haar verkregen. Zij zit in ons innigste wezen en wij brachten haar mede in de wereld. Zij is listig als een oude mens, maar in al Gods heiligen vervallende en inzinkende als een oude mens en op het punt van te verdwijnen. Zij wordt bedorven genoemd, want zonde in de ziel is bederf in al haar vermogens; en indien zij niet gedood wordt, wordt zij dagelijks erger en voltooit onze verwoesting. *Door de begeerlijkheden der verleidingen.* Zondige neigingen en begeerten zijn verleidende lusten; zij beloven de mens geluk, en maken hem meer en meer ellendig en storten hem in verwoesting, wanneer ze niet onderworpen en gedood worden. Zij moeten daarom afgelegd worden als oude kledingstukken, waarin wij ons schamen gezien te worden; zij moeten afgelegd en vernietigd worden. Deze lusten hadden over hen de overhand in *hun vorige wandeling*, dat is, tijdens hun toestand van heidendom en onwedergeboren-zijn.

B. De nieuwe mens moet aangedaan worden. Het is niet genoeg bedorven beginselen af te leggen; wij moeten ook goede beginselen aandoen. Wij moeten ze omhelzen, ze huwen, ze in onze harten schrijven; het is niet genoeg op te houden kwaad te doen, wij moeten leren goed te doen.

Wordt vernieuwd in de geest uws gemoeds, vers 23; dat is: gebruikt de geschikte en verordende middelen, waardoor uw gemoed, uw geest, gedurig meer vernieuwd wordt.

En doet aan de nieuwen mens, vers 24. Door de nieuwen mens wordt bedoeld de nieuwe natuur, het nieuwe schepsel die door een nieuw beginsel handelt, door wederbarende genade, welk een mens instaatstelt om een nieuw leven te leiden; het leven van rechtvaardigheid en heiligheid, dat door het Christendom gevorderd wordt. Deze nieuwe mens is *geschapen*: of door de almachtige kracht van God, wiens voortbrengsel hij is, uit verwarring en ledigheid waarlijk heerlijk en schoon tevoorschijn gebracht.

Naar God, in afbeelding van Hem, en in gelijkvormigheid aan dat heerlijk voorbeeld. Het verlies van Gods beeld uit de ziel was des mensen zondigheid en ellende in zijn gevallen toestand; en zijn gelijkenis naar God is de schoonheid, de heerlijkheid en het geluk van het nieuwe schepsel.

In ware rechtvaardigheid; jegens de mensen, welke in zich bevat alle plichten van de tweede tafel der wet. En *in heiligheid*; jegens God; oprechte gehoorzaamheid aan de geboden van de eerste tafel. *Ware heiligheid*, in tegenstelling van de uitwendige ceremoniële heiligheid der Joden. Ons wordt bevolen die nieuwe mens aan te doen, en wij doen dat door het gebruik van alle door God verordende middelen; waardoor wij ons benaastigen die nieuwe schepping deelachtig te worden. Dit is de meer algemene vermaning tot reinheid en heiligheid van hart en leven.

II. Nu komt de apostel tot sommige bijzonderheden. Aangezien algemeenheden nooit zeer geschikt zijn om indruk te maken, worden ons opgenoemd de verschillende leden van de ouden mens, die gedood moet worden; de vuile lompen van de oude natuur, die wij afleggen moeten. En evenzo de verscheidene versierselen van de nieuwe mens, waarmee wij onze Christelijke belijdenis moeten bekleden.

1. Legt af de leugen en zorgt dat gij de waarheid spreekt, **vers 25**. "*Daarom*"; dat is omdat gij zo goed in uw plichten onderwezen zijt, en onder zulke verplichting verkeert om ze uit te oefenen, laat het in uw toekomstig gedrag openbaar worden, dat er een grote en werkelijke verandering in u gewrocht is; vooral door het *afleggen van de leugen*. Aan deze zonde stonden de heidenen zeer schuldig; zij leerden dat een voordelige leugen beter was dan een nadelige waarheid; en daarom vermaant de apostel hen om met liegen op te houden en met al wat tegenover de waarheid staat. Dat is een deel van de ouden mens, dat afgelegd worden moet, en het deel van de nieuwen mens, dat daarvoor in plaats moet aangedaan worden, is *het spreken der waarheid een iegelijk met zijn naasten*. Het kenmerk van Gods kinderen is, dat zij zijn kinderen, *die niet liegen zullen*; die niet durven liegen, maar de leugen haten en verafschuwen. Allen, die genade hebben, maken er geweten van om de waarheid te spreken, en zouden een besliste leugen niet zeggen al konden ze er ook nog zoveel voordeel door verkrijgen. De reden voor waarheidlievendheid hier gegeven is: *want wij zijn elkanders leden*. Wij zijn aan elkaar de waarheid verschuldigd, en zo wij elkaar liefhebben, zullen wij elkaar niet bedriegen of voorliegen. Wij behoren tot eenzelfde lichaam, dat door valsheid en leugen zou ontbonden worden, en daarom moeten wij die vermijden en de waarheid spreken. Liegen is een zeer grote zonde, een bijzonder geweldplegen aan de verplichtingen, die Christenen jegens elkaar hebben, en zeer beledigend en schadelijk voor de Christelijke gemeenschap.

2. Wacht u voor toornige en onbeteugelde hartstochten: *Wordt toornig en zondigt niet*, **vers 26**. Dat is ontleend aan de vertaling der LXX van Psalm 4, waar wij lezen: *Zijt beroerd, en zondigt niet*. Hier is een gemakkelijke inwilliging; want als zodanig, en niet als een gebod, moeten wij het beschouwen. *Wordt toornig*; God weet dat wij daartoe slechts al te goed instaat zijn; maar wij vinden het moeilijk genoeg de beperking inacht te nemen: *zondigt niet*. Indien gij te eniger tijd rechtmatige reden hebt om te toornen, zie toe dat gij niet zondigt; en wacht u voor uitbarsting van uw toorn. Om toornig te zijn zonder te zondigen, mogen wij alleen tegen de zonde toornen; en moeten wij meer bezorgd zijn voor de heerlijkheid Gods dan voor ons eigen belang of voor onze naam. Onze grote en gewone zonde in de toorn is, dat we hem laten ontaarden in gramschap, en die laten blijven; en daartegen worden wij hier gewaarschuwd. Indien gij zijt getergd en uw gemoed grotelijks ontroerd is, en indien gij enige uw aangedane belediging bitter verweten hebt, word dan rustig en kalmeer uw geest vóór de nacht, en verzoen u met uw belediger. "*Laat de zon niet ondergaan over uw toornigheid*." Indien die in gramschap en verbittering des geestes ontaardt, o zie dan dat gij haar onmiddellijk onderdrukt!

hoewel toorn op zichzelf niet zondig is, bestaat er toch het grootste gevaar, dat hij het worden zal indien gij hem niet zorgvuldig bewaakt en spoedig onderdrukt. En derhalve, hoewel toorn kan opkomen in het hart van een wijs man, zo kan hij *rusten* alleen in het hart van een *dwaas*.

En geeft de duivel geen plaats, vers 27. Zij, die volharden in zondigen toorn en gramschap, laten de duivel in hun harten toe; dulden dat hij op hen de overhand behaalt, totdat hij hen tot kwaad, tot misdadige handelingen vervoert. Geeft geen plaats aan de lasteraar, of vals beschuldiger (zo lezen sommigen deze woorden); dat is, houdt u doof voor zijn influisteringen, vertelseltjes en lasteringen.

3. Hier worden wij gewaarschuwd tegen de zonde van diefstal, de overtreding van het achtste gebod, en vermaand tot eerlijkheid en weldadigheid. *Die gestolen heeft, stele niet meer, vers 28.* Dit is een waarschuwing tegen alle manieren van oneerlijkheid, door geweld of bedrog. Laat hen, die in uw tijd van heidendom aan deze misdaad zich schuldig maakten, daar niet langer aan misdoen. Maar wij moeten niet alleen tegen deze zonde op onze hoede zijn; wij moeten ook nauwgezet overvloedig zijn in de daartegenovergestelde deugd. Niet alleen niet stelen; maar *arbeiden, werkende dat goed is met de handen*. Ledigheid vormt dieven. Chrysostomus zegt: *Stelen is het gevolg van ledigheid*. Zij, die niet willen werken en zich schamen om te bedelen, stellen zich sterk bloot aan de verzoeking om te stelen.

De mensen moeten daarom werkzaam en ijverig zijn, niet in onwettigen weg, maar in enig eerlijk beroep: *werkende wat goed is*. Werkzaamheid in enig eerlijk beroep houdt de mensen buiten de verzoeking om kwaad te doen. Maar er is nog een reden om vlijtig te zijn, namelijk om daardoor instaatgesteld te worden om goed te doen, zowel als om voor verzoeking bewaard te worden. *Opdat hij hebbe mede te delen dengen, die nood heeft*. De mensen moeten werken niet enkel om er zelf van te leven, en om eerlijk te leven, maar ook om te kunnen bijdragen in de behoeften van anderen.

Merk op: Zelfs zij, die van hun handenarbeid moeten leven, behoren van hun weinige weldadig te zijn voor hen, die niet werken kunnen. Zulk een noodzakelijke en onvermijdelijke deugd is de liefdadigheid voor de armen, dat zelfs handwerkslieden en dienstbaren en zij, die slechts weinig voor zichzelf hebben, hun penningsken tot deze schat behoren bij te dragen. God moet het Hem verschuldigde hebben en de armen zijn zijn ontvangers. Merk verder op: de aalmoezen, die Gode aangenaam zijn, moeten niet het voortbrengsel van ongerechtigheid en roverij zijn, maar van eerlijkheid en vlijt. *God haat de roof in het brandoffer*.

4. Wij worden hier gewaarschuwd tegen verkeerden omgang, en aangespoord tot hetgeen nuttig en opbouwend is, **vers 29**. Vuile en onzedelijke woorden en gesprekken zijn vergiftig en besmettelijk; als bedorven en rottend voedsel komen zij voort uit en geven bewijs van grote verdorvenheid des harten van de spreker, terwijl zij de uitwerking hebben van de zielen veler zijner hoorders te bederven. Daarom moeten Christenen zich verre houden van al zulke gesprekken. Dat kan men in het algemeen zeggen van al wat de lusten en hartstochten van anderen prikkelt.

Wij moeten niet alleen wegdoen allen bedorven omgang, maar spreken *goede reden tot nuttige stichting*. Het grote doel van de spraak is stichting van hen, die ons horen. Christenen behoren nuttige samenspreking te bevorderen, *opdat zij genade geve die, die ze horen*; dat is opdat ze goed en aangenaam zij voor de hoorders, door inlichting, raad, bepaalde berisping en dergelijke. Het is de grote plicht der Christenen zorg te dragen, dat zij niet beledigen met de lippen, en dat zij allen omgang en samenspreking zoveel mogelijk inrichten ten nutte van anderen.

5. Hier is een andere vermaning tegen gramschap en toorn, met naderen raad tot wederzijdse liefde en vriendelijke houding jegens elkaar, **vers 31, 32**. Onder *bitterheid, en toornigheid, en gramschap* worden bedoeld hevige inwendige gevoelens van mishagen tegen elkaar; en bij *geroep* hebben wij te denken aan hoge woorden, luide bedreigingen en andere onmatige redenen, waarin bitterheid, toorn en gramschap zich lucht geven. Christenen behoren deze ondeugden niet in hun harten te koesteren en hun hun tongen van luid roepen terug te houden.

Lastering is alle kwaadsprekerij, belasteren van en verwijtend spreken tegen hen, wie we gram zijn. Onder *alle boosheid* hebben wij te verstaan de ingewortelde gramschap, die de mensen aanzet om anderen alle kwaad te wensen en aan te doen.

Het tegendeel van dit alles volgt: *Maar zijt jegens elkaar goedertieren*. Dat omvat het beginsel van liefde in het hart, en de uitwendige betoning ervan in een aantrekkelijk, nederig en hoffelijk gedrag. Het betaamt discipelen van Jezus goedertieren jegens elkaar te zijn, want zij hebben geleerd en willen onderwijzen hoe men anderen verplicht.

Barmhartig, dat is vol van medelijden; een teder gevoel voor de droefheid en het lijden van anderen; zodat men spoedig tot medegevoel en hulpvaardigheid bewogen wordt.

Vergevende de een de ander. Onder Christenen kan aanleiding tot geschil voorkomen, en daarom moeten zij plooibaar zijn en gereed om te vergeven; daarin gelijkende op God zelf, die *ons in Christus vergeven heeft*; en wel meer dan wij ooit elkaar kunnen vergeven. Bij God is vergeving, en Hij vergeeft om de wil van Christus en op grond van de voldoening door Hem aan de Goddelijke gerechtigheid gegeven. Zij, die van God vergeving ontvangen hebben, moeten vergevensgezind zijn en vergeven zoals God vergeeft, oprecht en hartelijk, gaarne en vriendelijk, geheel en voorgoed, op des zondaars oprecht berouw en in gedachtenis aan de bede: *Vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren*.

Thans moeten wij opmerken betrekkelijk al deze bijzonderheden, waarop de apostel aangedrongen heeft, dat zij behoren tot de tweede tafel der wet, waaruit de Christenen kunnen leren hoe strikt zij gebonden zijn om de geboden van de tweede tafel te houden; en hoe hij, die daarnaar niet nauwgezet streeft, nooit God in oprechtheid en waarheid kan vrezen en liefhebben, wat hij ook beweren moge.

Temidden van deze vermaningen en waarschuwingen voegt de apostel een algemene, **vers 30**, *En bedroeft de Heiligen Gods niet*. Door te letten op wat voorafgaat en hetgeen volgt, kunnen wij weten wat de Heilige Geest Gods bedroeft. In de voorafgaande verzen is aangetoond dat alle slechtheid, vuilheid, liegen, onreine samenspreking, die vuile begeerten en lusten opwekt, de Geest Gods bedroeven. In hetgeen volgt zien wij dat bedorven hartstochten van bitterheid, toorn, gramschap, geroep, lastering en boosheid deze goeden Geest bedroeven. Daaronder moeten wij niet verstaan dat dit gezegende Wezen eigenlijk bedroefd of verslagen kan worden gelijk wij. Maar de bedoeling van deze vermaning is, dat wij niet tegenover Hem handelen mogen op een wijze, waardoor onze medeschepselen zouden bedroefd en verontrust worden. Wij mogen niets doen, dat tegen Zijn heilige natuur en wil ingaat; wij moeten niet weigeren naar Zijn raadgevingen te luisteren; niet ons verzetten tegen zijn bestuur; al welke dingen Hem zouden reden geven om jegens ons te handelen, zoals mensen handelen jegens degenen, die hen bedroefd en beledigd hebben; dat is zich en hun gewonde vriendelijkheid van dezulken terugtrekken en hen overlaten aan hun vijanden. Noodzaakt de gezegenden Geest Gods niet Zijn tegenwoordigheid en genadige invloed aan u te onttrekken!

Een goede reden waarom wij Hem niet mogen bedroeven is, dat wij *door Hem verzegeld zijn tot de dag der verlossing*. Er komt een dag der verlossing; het lichaam zal verlost worden van de macht des grafs op de dag der opstanding, en dan zal Gods volk

verlost worden van al de gevolgen der zonden, zowel als van alle zonden en ellenden, waarvan zij niet bevrijd worden vóór ze uit het graf opgewekt zijn; en dan begint hun volle en algehele gelukzaligheid. Alle ware gelovigen zijn tot die dag verzegeld. God heeft hen van de anderen onderscheiden; Zijn stempel op hen gezet, en Hij geeft hun het Onderpand en de verzekering van een gelukkige en heerlijke opstanding. De Geest Gods is het Zegel. In ieder, in wie die gezegende Geest een Heiligmaker is, is Hij ook het Onderpand van een gelukkige en heerlijke dag der verlossing. Wij zouden alles verliezen indien God Zijn Heilige Geest van ons nam.

HOOFDSTUK V

In het tweede deel van het vorige hoofdstuk ontvingen wij verscheidene belangrijke vermaningen; en ze worden in dit hoofdstuk voortgezet; voornamelijk:

- I. Een vermaning tot wederzijdse liefde en weldadigheid, vers 1, 2.
- II. Tegen alle soorten van onreinheid, met geschikte bewijsvoeringen en geneesmiddelen tegen zulke zonden, waarbij sommige andere waarschuwingen gevoegd zijn, en andere deugden worden aanbevolen, vers 3-20.
- III. De apostel vermaant tot nauwgezette vervulling van dergelijke deugden, vers 21 en verder in het slot van dit hoofdstuk en de aanvang van het volgende.

Eféze 5:1-2

Hier hebben wij een vermaning tot wederzijdse liefde of Christelijke liefdadigheid. De apostel heeft daarop de nadruk gelegd in het voorgaande hoofdstuk en vooral in de laatste verzen, waarheen het woordje *dan* (zijt dan) verwijst; het verbindende met hetgeen hij daaromtrent in die verzen gezegd had: "Omdat God, om Christus' wil, u vergeven heeft, weest gij navolgers van God, of doet als Hij". De godvrezenden moeten God, die zij aanbidden, navolgen, zover Hij geopenbaard heeft dat dat mogelijk is. Zij moeten zich naar dit voorbeeld voegen en Zijn beeld moet in hen vernieuwd worden. Dit legt grote eer op alle practische godsvrucht, dat ze de navolging van God is. Wij moeten heilig zijn want God is heilig; barmhartig want Hij is barmhartig, volmaakt want Hij is volmaakt. Maar één eigenschap van God wordt ons vooral ter navolging aanbevolen: *Zijn goedheid*.

Weest navolgers Gods; **vers 1**, gelijkt op Hem, in alle deugden, maar bovenal in de liefde en in Zijn vergevende goedheid. *God is liefde, en die in de liefde blijft, blijft in God en God in hem. Als geliefde kinderen*; gelijk kinderen (die gewoonlijk teer bemind worden door hun ouders) hen gewoonlijk gelijken in houding en gelaatstrekken, en in geestesaanleg en verstandelijke gaven; òf zoals kinderen van God betaamt, die geliefd en bemind worden door hun hemelsen Vader. Kinderen zijn verplicht hun ouders na te volgen in al wat goed is; vooral wanneer ze teer door hen bemind worden. Het karakter, dat we dragen van Gods kinderen te zijn, verplicht ons Hem te gelijken, vooral in Zijn liefde en goedheid, in Zijn barmhartigheid en vergevensgezindheid. En alleen zij zijn geliefde kinderen Gods, die Hem daarin navolgen.

Dan volgt: *En wandelt in de liefde*, **vers 2**. Deze Goddelijke genade moet ons gehele gedrag leiden en bezielen; dat wordt met "wandelen" bedoeld. Het moet het beginsel zijn, waaruit wij handelen; het moet het doel aangeven, waar wij op afgaan. Wij moeten zorgdragen, dat we bewijs geven van onze liefde voor elkaar. *Gelijkerwijs Christus ons liefgehad heeft*. Hier wijst de apostel ons op het voorbeeld van Christus, hetwelk Christenen geroepen zijn na te volgen, en in wie wij een voorbeeld hebben van de meest

vrije en edelmoedige liefde, die ooit bestond; de grote liefde, waarmee Hij ons liefgehad heeft. Wij allen delen gezamenlijk in die liefde; hebben deel aan haar vertroosting, en moeten daarom elkaar liefhebben; daar Christus ons heeft liefgehad en daarvan het grootste bewijs gegeven heeft, toen *Hij zichzelf voor ons heeft overgegeven*. De apostel weidt met opzet over dit onderwerp uit; want wat kan ons heerlijker voorwerp voor overdenking aanbieden dan deze liefde? Christus gaf zichzelf voor ons in de dood; en de dood van Christus was de grote offerande tot verzoening. *Tot een offerande en een slachtoffer Gode*; een offer, een schuldoffer zelfs, om onze schuld weg te nemen, zoals in de ceremoniën van de wet was voorgebeeld; en dat wel *tot een welriekenden reuk*. Sommigen merken hierbij op, dat de zondoffers nooit een welriekenden reuk genoemd worden, maar dit wordt hier gezegd van *het Lam, dat de zonden der wereld wegneemt*. Toen Hij zich opofferde met het doel om door God aangenomen te worden, nam God Hem aan; het was Hem aangenaam en Hij werd door deze offerande voldaan. Daar de offerande van Christus Gode aangenaam was, moet Zijn voorbeeld voor ons allen afdoend zijn en wij het zorgvuldig navolgen.

Eféze 5:3-20

Deze verzen bevatten een waarschuwing tegen alle soorten van onzedelijkheid, met geschikte beweeggronden en geneesmiddelen, waaraan sommige andere waarschuwingen zijn toegevoegd, en enkele deugden aanbevolen. Vleselijke lusten moeten onderdrukt worden, teneinde heilige liefde aan te kweken. *Wandelt in de liefde, maar vliedt alle hoererij en onreinheid*. Hoererij is zonde, bedreven tussen ongehuwde personen. *Alle onreinigheid* sluit in zich alle andere soorten van vleselijke lusten, welke onder de heidenen maar al te gewoon waren.

Of *gierigheid*. Daar deze zonde hier gelijk met die andere vermeld wordt als ene, die *zelfs niet genoemd* mag worden, verstaan sommigen hieronder onnatuurlijke zonden. En anderen houden het voor, in de meer gewone zin, onbeteugelde begeerte naar winst en onverzadelijke dorst naar rijkdommen; welke geestelijk afgoderij is. Want door deze gaat de ziel, die aan God verbonden was, van Hem weg, werpt zich in de armen van een vreemde, en daarom worden vleselijk-gezinde wereldlingen overspelers genoemd. *Overspelers en overspeelsters, weet gij niet dat de vriendschap der wereld vijandschap tegen God is?* Deze zonden moeten in de hoogsten graad gevreesd en verfoeid worden. *Laat ze ook onder u niet genoemd worden*; nooit bij wijze van goedkeuring of zonder afschuw; *gelijk het de heiligen betaamt*; heilige personen, die van de wereld afgezonderd en Gode gewijd zijn. De apostel waarschuwt niet alleen tegen de grove vormen van deze zonden, maar ook tegen hetgeen sommigen lichter tellen en vergeeflijk achten.

Noch oneerbaarheid, vers 4, waardoor moet verstaan worden alle dubbelzinnige taal en onbehoorlijke beweging en gedrag; *noch zot geklap*, duistere en lage woorden, of in 't algemeen, zinledige gesprekken, die gewoonlijk veel dwaasheid en onbeschaamdheid inhouden, en in genen dele stichtelijk zijn. *Of gekkernij*. Het Griekse woord *eutrapelia* is hetzelfde, dat Aristoteles in zijn *Ethica* tot een deugd verheft; aangenaamheid in de omgang. Er bestaat zonder twijfel onschuldige scherts, welke wij niet veronderstellen moeten dat de apostel hier verbiedt. Sommigen denken hier aan zulke lage en bedekte uitdrukkingen, die dienen om anderen tentoon te stellen en belachelijk te maken. Dat is slecht genoeg, maar de grondtekst schijnt te doelen op zulke vrolijke gesprekken, die onrein en dubbelzinnig zijn; wat ook met *bedorven*, rottend en vuil, bedoeld wordt in Hfdst. 4:29.

Van al deze dingen zegt hij dat ze *niet betamen*. Inderdaad, ze zijn niet alleen onwelvoegelijk, maar er is ook veel zonde in. Ze zijn niet alleen ver van nuttig, maar ze

bezoedelen en vergiftigen de hoorders. De bedoeling is: Deze dingen passen geen Christenen; ze zijn in het geheel niet overeen te brengen met hun belijdenis en roeping. Christenen mogen wellevend en aangenaam zijn, maar ze moeten vriendelijk en wijs zijn. De apostel voegt er bij: *maar veel meer dankzegging*. De vrolijkheid van de Christen moet zover zijn van dubbelzinnige en lage kwinkslagen, dat hij zijn geest verkwikt en zich verblijdt door dankbare herinnering van Gods goedheid en barmhartigheid jegens hem, en door Hem daarvoor te verheerlijken en te prijzen.

1. Wij behoren alle gelegenheden aan te grijpen om God dank en lof te brengen voor Zijn vriendelijkheid en ons bewezen gunsten.
2. Een beschouwing van de genade en goedheid Gods voor ons, met het doel om onze dankbaarheid te verlevendigen, is het rechte middel om de geest des Christens te verfrissen, te verlichten en hem vrolijk te maken. Dr. Hammond meent dat het woord *eucharistia* betekent aangenaam, godvruchtig, godsdienstig gesprek in het algemeen, in tegenstelling met hetgeen de apostel veroordeelt. Onze vrolijkheid, in plaats van uit te breken in hetgeen ijdel en zondig is, of verlaging van Gods naam teweegbrengt, moet zich openbaren in hetgeen de Christen betaamt en Gods heerlijkheid bevordert. Indien de mensen overvloediger waren in goede en godvruchtige uitdrukkingen, zouden zij niet zo instaat zijn slechte en onvoegzame woorden te spreken; want zal *zegening en vervloeking*, gemeenheid en dankzegging, uit denzelfde mond voortkomen?

I. Om ons te versterken tegen de zonden van onzedelijkheid enz., voert de apostel verscheidene gronden aan, en schrijft verscheidene voorbehoedmiddelen voor in hetgeen volgt.

1. Hij gebruikt verscheidene beweegredenen. En wel:

A. Deze zonden sluiten iemand buiten de hemel; *want dit weet gij, enz., vers 5*. Zij wisten het, de Christelijke godsdienst had hun dit geleerd. Door *een gierigaard* verstaan sommigen een laag, wulps libertijn, die zich dompelt in die vuile lusten, welke de zekere kenmerken van een heiden en afgodendienaar zijn. Anderen nemen het in de gewone betekenis van het woord, en zo iemand is een afgodendienaar omdat de liefde voor de wereld geestelijk afgoderij is. Gelijk de wellusteling een god maakt van zijn buik, zo maakt de gierigaard zijn geld tot zijn god, geeft dat al zijn liefde, stelt daar al zijn hoop op; al zijn vertrouwen en zijn verlustiging is in werelds goed, dat toch alleen voor God moet bestemd worden. Hij dient mammon in plaats van God. Van zulke mensen is gezegd, *dat zij geen erfenis hebben in het koninkrijk van Christus en van God*; dat is het koninkrijk van Christus die God is; of het koninkrijk Gods, waarvan Christus als Middelaar Koning is, dat Hij zich verworven en dat God Hem gegeven heeft. De hemel wordt hier een koninkrijk genoemd (gelijk meermalen) ten opzichte van zijn uitnemendheid en heerlijkheid, zijn volheid en genoegzaamheid, enz. In dit koninkrijk hebben de heiligen en dienstknechten Gods een erfenis; want het is *de erfenis der heiligen in het licht*. Maar zij, die onboetvaardig zijn en toegeven aan de lusten des vleses of de liefde voor de wereld, zijn niet waarlijk Christenen en behoren niet tot het koninkrijk van genade, en zullen dus niet komen in het koninkrijk der heerlijkheid. Laat ons dus altijd tegen deze zonden op onze hoede zijn, daar zij ons buiten het koninkrijk der hemelen houden.

B. Deze zonden brengen de toorn Gods over hen, die er zich aan schuldig maken. *Dat u niemand verleide met ijdele woorden, enz., vers 6*. Laat niemand u vleien alsof zulke zonden verdragelijk waren en in een Christen geoorloofd, en alsof zij niet zeer

beledigend voor God waren; of dat gij er u in zoudt mogen dompelen en toch ongestraft blijven. Dat zijn *ijdele* woorden. Zij, die zichzelf en anderen vleien met de hoop van het ongestraft blijven der zonden, bedriegen zichzelf en anderen. Zo bedroog Satan onze eerste ouders met de ijdele woorden: *Gij zult niet de dood sterven*. Het zijn waarlijk *ijdele* woorden; want zij, die er op vertrouwen, zullen jammerlijk bedrogen uitkomen; *want om deze dingen komt de toorn Gods over de kinderen der ongehoorzaamheid*. Door *kinderen der ongehoorzaamheid* kunnen wij verstaan de heidenen, die ongelovig zijn en weigeren te luisteren naar en zich te onderwerpen aan het Evangelie; of meer algemeen, alle verharde zondaren, die niet willen geroepen worden, maar aan hun ongehoorzaamheid overgelaten blijven. Ongehoorzaamheid is de slechtheid der zonde. Door een gewoon Hebraïsme worden zulke mensen genoemd "kinderen der ongehoorzaamheid"; en zij zijn het inderdaad van kindsbeen af, wegdwalende van hun geboorte aan. *De toorn Gods komt over dezulken, om hun zonden; soms in deze wereld, meer bepaald in de toekomstige*. En zullen wij dat licht achten, hetwelk ons zou brengen onder de toorn Gods? Neen!

Zo zijt dan hun medegenoten niet, **vers 7**. Neemt geen deel aan hun zonden, anders zoudt gij delen in hun straffen. Wij nemen deel in de zonden van anderen niet alleen wanneer wij op dezelfde zondige wijze leven als zij, en toestemmen en gehoor geven aan hun verzoeken en uitnodigingen om te zondigen; maar ook wanneer wij hen aanmoedigen in hun zonden, het hun gemakkelijk maken, en niet voorkomen of verhinderen, zover dat in onze macht staat.

C. Ziet hier onder welke verplichting Christenen verkeren om op andere wijze te leven dan deze zondaren. *Want gij waart eertijds duisternis, maar nu zijt gij licht in de Heere*, enz., **vers 8**. De bedoeling is: Zulk een leven is geheel ongepast bij uw tegenwoordigen toestand, want toen gij heidenen en onwedergeborenen waart, zo waart u duisternis; gij hebt nu een grote verandering ondergaan. De apostel noemt hun vorigen toestand *duisternis*, om de grote duisternis aan te duiden, waarin zij verkeerden. Zij leefden een goddeloos en godonterend leven, zijnde verstoken van het licht des onderrichts van buiten en van de verlichting en genade des Geestes inwendig. De toestand van zonde is een toestand van duisternis. Zondaars zijn als mensen in het donker; zij weten niet waar ze lopen of wat ze doen.

Maar de genade Gods had een machtige verandering in hun zielen gewerkt: *Nu zijt gij licht in den Heere*; zaligmakend verlicht door het Woord en de Geest Gods. *Nu*, door uw aannemen van het Evangelie en uw geloof in Christus. *Wandelt als kinderen des lichts*. Kinderen des lichts zijn zij, die verkeren in een toestand van licht, toegerust met kennis en heiligheid, Aangezien gij nu dezulken zijt, laat nu uw wandel zijn in overeenstemming met uw roeping en voorrechten, en leeft dus volgens de verplichting, die op u rust door de kennis en de genade, waarin u u verheugt.

Beproeve wat de Heere welbehagelijk zij, **vers 10**; onderzoekende en naarstig zoekende wat God geopenbaard heeft als Zijn wil; en tonende dat gij dat weet, door er uzelf naar te vormen. Wij moeten niet alleen vrezen en vermijden wat God misaagt; maar ook zoeken en beproeven wat Hem aangenaam is; met dat doel de Schrift onderzoekende, en ons daardoor op de grootst-mogelijken afstand van de zonde houdende.

2. De apostel omschrijft sommige middelen tegen die zonden.

A. Indien wij niet verstrikt worden willen door de begeerlijkheden des vleses, dan moeten wij *vruchten des Geestes voortbrengen*, **vers 9**. Dat wordt verwacht van kinderen des lichts, dat zij, verlicht zijnde, ook geheiligd zijn door de Geest, en daarom

Zijn vruchten voortbrengen. Die vruchten zijn *in alle goedigheid*; een aansporing om goed te doen en barmhartigheid te bewijzen; *en rechtvaardigheid*; dat zegt ons dat wij in onze daden rechtvaardig zijn moeten. Dat zijn ze meer bepaald, maar in het algemeen is alle godsdienst goedheid en rechtvaardigheid. En daarin en daarbij moeten ze zijn *waarheid*; of oprechtheid en eerlijkheid des harten.

B. Wij moeten geen deelgenootschap hebben met zonden of zondaren, **vers 11**. Zondige werken zijn werken der duisternis; zij komen uit de duisternis der onwetendheid; zij zoeken de duisternis van geheimhouding; zij leiden naar de duisternis der hel. Deze werken der duisternis zijn *onvruchtbare werken*; zij doen niets goeds in hun langen loop; welk voordeel de zonde ook voorspiegelt, het einde wordt verlies, want het einde is de uiterste verwoesting van de onboetvaardigen zondaar. Wij moeten daarom *geen gemeenschap* hebben met deze onvruchtbare werken; gelijk wij ze zelf niet moeten bedrijven, zo mogen we ook anderen niet steunen in het begaan daarvan. Er zijn verscheidene manieren om gemeenschap te hebben aan de zonden van anderen; aanbeveling, raad, toestemming, oogluiking. En indien wij met anderen delen in hun zonden, moeten we verwachten ook aandeel te krijgen in hun plagen. Ja, indien wij gemeenschap met hen hebben, is er het grootste gevaar dat wij eerlang hetzelfde zullen doen. Maar, veeleer, in plaats van daaraan gemeenschap te hebben, moeten wij ze *bestrafen*. Daarin ligt opgesloten dat wij aan de zonden van anderen gemeenschap hebben indien wij ze niet bestraffen. Wij moeten voorzichtig en gepast getuigen tegen de zonden van anderen, en trachten hen van hun zondigheid te overtuigen; wanneer het gevoeglijk en beslist kan, door onze woorden, maar in elk geval door onze heiligheid van leven en door godvruchtigen wandel. Hun zonden be- straffen door overvloedig te zijn in de daaraan overgestelde deugden.

Een reden daarvoor is: *Het is schandelijk ook te zeggen*, **vers 12**. Zij zijn zo vuil en afschuwelijk, dat het schandelijk is om het te vermelden, behalve ter bestraffing; hoe schandelijk is het dan wel om er gemeenschap aan te hebben! *Het geschiedt van hen heimelijk*. Het schijnt dat de apostel hier spreekt van de heidense afgodendienaars en hun afschuwelijke geheimenissen, welke overvloedig van weerzinwekkende ondeugd, en die op straffe des doods niet mochten ontdekt worden. Een goed man schaamt zich te noemen wat een goddeloos man zich niet schaamt te doen; maar voorzover zulke daden openbaar worden, moeten ze bestraft worden. Hier volgt een andere reden voor zulke bestraffing.

Maar al deze dingen, van het licht bestraft zijnde, worden openbaar, **vers 13**. Waarschijnlijk bedoelt de apostel met deze woorden: "Al deze onvruchtbare werken der duisternis, welke gij geroepen zijt te bestraffen, worden opengelegd en in hun ware kleuren openbaar gemaakt door de zondaars zelf, door het licht der leer of van Gods Woord in uw monden, als getrouwe bestraffers; of door het onderwijzend licht, dat uitstroomt uit uw heiligheid van leven en uw voorbeeldigen wandel." Het licht van Gods Woord en zijn openbaring in een Christelijken wandel zijn de geschikte middelen om zondaren te overtuigen van hun zonden en goddeloosheid. Er volgt: *Want al wat openbaar maakt is licht*, dat wil zeggen: het is het licht, dat aan de dag brengt wat vroeger in de duisternis verborgen was; en daarom betaamt het hun, die *kinderen des lichts* zijn, die *licht zijn in de Heere*, om anderen aan hun zonden te ontdekken, en te trachten hen te overtuigen van het kwaad en gevaar daarvan; waardoor zij schijnen als lichten in de wereld.

De apostel dringt verder deze verplichting aan door het voorbeeld van God of Christus: *Daarom zegt hij enz.*, **vers 14**. Alsof hij zei: "Dusdoende volgt gij de grote God, die zich bemoeit om zondaren op te wekken uit hun slaap en te doen opstaan uit de dood

der zonden, opdat zij het licht van Christus mogen ontvangen. *Hij zegt*: De Heere spreekt voortdurend in Zijn woord, hetgeen bepaaldelijk wordt aangeduid in Jes. 60:1. Of: Christus, door zijn dienaren, die het eeuwig Evangelie prediken, roept voortdurend zondaren daartoe. *Ontwaak, gij die slaapt, en sta op uit de doden*. In hoofdzaak wordt door deze verschillende uitdrukkingen hetzelfde bedoeld; zij dienen om ons te herinneren aan de grote stompzinnigheid en de ellendige zekerheid van de zondaren; hoe ongevoelig zij zijn voor hun gevaar; hoe onbekwaam van nature voor geestelijke bewegingen, gevoelens en handelingen. Wanneer God hen roept om te ontwaken en te verrijzen, bedoelt Hij dat ze hun zonden moeten afbreken door berouw en een leven van heilige gehoorzaamheid beginnen; en Hij moedigt hen aan om daarvan de proef te nemen en er hun uiterste best voor te doen, met de genadige belofte: *En Christus zal over u lichten*; of: *Christus zal u verlichten*; of: *zal over u schijnen*. Hij zal u brengen in een toestand van kennis, heiligheid en geluk; u met Zijn genade bijstaan; uw geest verfrissen met vreugde en vrede hier en met eeuwige heerlijkheid hiernamaals. Merk op: Wanneer wij trachten zondaren te overtuigen en van hun zonden terug te brengen, volgen wij God en Christus na in datgene, *dat het grote doel van geheel het Evangelie is*. Sommigen verstaan hieronder een roepstem tot de zondaren en tot de heiligen; tot de zondaren om berouw te tonen en zich te bekeren; tot de heiligen om zich aan te gorden tot hun plicht. De eersten moeten opstaan uit hun geestelijke dood; de laatsten verrijzen uit hun geestelijke dodigheid.

C. Een ander behoedmiddel tegen de zonde is voorzichtigheid, zorgvuldigheid, **vers 15**. *Zie dan* enz. Dit kan bedoeld zijn met het oog op hetgeen onmiddellijk voorafgaat: Indien gij de zonden van anderen moet bestraffen, en daarin uw roeping getrouw vervullen wilt, moet gij voor uzelf wèl toezien op uzelf en uw eigen gedrag en wandel (en inderdaad, alleen zij, die zelf met de nodige voorzichtigheid en zorg wandelen, zijn gerechtigd anderen te bestraffen). Maar wij kunnen hier ook hebben een ander voorbehoedmiddel tegen de vroeger genoemde zonden. Mij komt het voor, dat dit de bedoeling van de apostel is, want het is onmogelijk reinheid en heiligheid van hart en wandel te bewaren, zonder grote voorzichtigheid en zorgvuldigheid. *Wandelt voorzichtiglijk* enz.; of zoals het woord eigenlijk betekent: nauwgezet, betamelijk, in de rechte weg, waartoe wij zonder nalaten de regel en de aanwijzingen te raadplegen hebben, die ons in de Heilige Schrift gegeven zijn.

Niet als onwijken, die maar op goed geluk wandelen en die geen begrip van hun plicht hebben, zomin als van de waarde hunner zielen, en door verwaarlozing, achteloosheid en zorgeloosheid in zonden vallen en zichzelf verwoesten; *maar als wijzen*, als mensen, die door God onderwezen en met wijsheid van boven toegerust zijn. Voorzichtig wandelen is het gevolg van ware wijsheid; maar het tegenovergestelde is het gevolg van dwaasheid.

Nu volgt: *de tijd uitkopen*, **vers 16**; letterlijk: *de gelegenheid kopende*. Dat is een vergelijking met kooplieden en handelaars, die nauwkeurig achtgeven op het geschikte jaargetijde voor handel, en daarvan gebruik maken. Dat is een groot deel van de Christelijke wijsheid, dat men de tijd uitkoopt. Goede Christenen moeten goede besteders van hun tijd zijn en zorgdragen die tot de beste doeleinden te gebruiken, door tegen verzoeken te waken, door goed te doen terwijl het in hun macht is, en door de tijd steeds met nuttig werk te vullen; dat is een zeer goed behoedmiddel tegen zonde. Zij moeten van de tegenwoordigen tijd van genade het best-mogelijke gebruik maken. Onze tijd is een talent ons van God gegeven tot een of ander nuttig doel, en hij wordt daarom misbruikt en verloren, wanneer hij niet tot doel aangewend wordt. Indien wij vroeger

onze tijd verloren hebben, moeten wij nu trachten dat in te halen door onze ijver te verdubbelen in het betrachten van onze roeping.

De reden daarvoor gegeven is: *dat de dagen boos zijn*; dat kan zijn, door de boosheid van hen, die er in leven; of dat ze moeilijk en gevaarlijk zijn voor u, die er in leeft. De apostel schreef dit in een tijd van vervolging; de Christenen waren elk uur in gevaar. Wanneer de dagen boos zijn, hebben wij dubbele reden om de dagen uit te kopen; vooral omdat we niet weten of ze niet spoedig nog slechter zijn zullen. De mensen klagen heel licht over boze tijden; het zou goed zijn indien zij er door gebracht werden tot het uitkopen van de tijd.

Daarom, zegt de apostel, **vers 17**, omdat de tijden boos zijn; *zijt niet onverstandig*; onwetend omtrent uw roeping en slordig voor uw zielen, *maar verstaat welke de wil des Heeren zij*. Bestudeer, beschouw, en daarna gewen u aan de wil van God, die uw plicht bepaalt. Onwetendheid omtrent onze plicht en verwaarlozing van onze zielen zijn bewijzen van de grootste dwaasheid; terwijl bekendheid met de wil van God en zorgvuldigheid om die te vervullen, de beste en oprechtste wijsheid tonen.

II. In de volgende drie verzen waarschuwt de apostel tegen enige andere bepaalde zonden en wekt op tot sommige andere plichten.

1. Hij waarschuwt tegen de zonde van dronkenschap. *En wordt niet dronken in wijn*, **vers 18**. Dat was een zeer gewone zonde onder de heidenen, voornamelijk bij gelegenheid van feesten hunner goden en vooral in hun Bacchanalia; dan waren zij gewoon zich op te winden met wijn, en tengevolge daarvan allerlei onbehoorlijke dingen te doen. Daarom voegt de apostel er bij: *waarin* - in dronkenschap - *overdaad is*. Het woord *asootia* betekent *weeldigheid, verkwisting*, en het is zeker dat dronkenschap niet gepaard gaat met matigheid en reinheid van leven, maar alle soorten van buitensporigheden tevoorschijn roept en de mensen vervoert tot grote zinnelijkheid en gemene wandaden. Dronkenschap is een zonde, die zelden op zichzelf blijft; gewoonlijk brengt zij de mensen tot andere overtredingen; zij is een zonde, die God zeer vertoort en het geestelijk leven sterk verhindert. De apostel bedoelt hier al zulke onmatigheid en ongeregeldeheid, als staan tegenover het matig en voorzichtig gedrag, dat hij bedoelt in zijn raad om de tijd uit te kopen.

2. In plaats van vervuld te worden met wijn, vermaant hij hen om *vervuld te worden met de Geest*. Zij, die vol wijn zijn, hebben niet veel kans om vervuld te worden met de Geest, en daarom is die roeping het tegenovergestelde van deze zonde. De bedoeling van deze vermaning is, dat men zal trachten naar een overvloedige maat van genade des Geestes, die de zielen vervullen zal met grote kracht, vreugde en moed, welke zinnelijke mensen verwachten dat de wijn hun geven zal. In ons trachten daarnaar kunnen wij ons niet aan overdrijving schuldig maken; neen, wij mogen niet tevreden zijn met een weinig van de Geest, maar behoren steeds naar meer te streven, om met de Geest vervuld te worden. Door dat middel zullen wij *verstaan, welke de wil des Heeren zij*, want de Geest Gods is gegeven als de Geest der wijsheid en des verstands. En omdat allen, die met de Geest vervuld zijn, geleid worden tot handelingen van godsvrucht en al haar uitwerkingen, vermaant de apostel:

3. *den Heere te zingen*, vers 19. Dronkaards zijn gewoon dubbelzinnige en gemene liederen te zingen. De heidenen op hun Bacchanalia zongen lofzangen ter ere van Bacchus, die zij *de god van de wijn* noemden. Zo uitten zij hun vreugde; maar de vreugde der Christenen moet zich openbaren in liederen ter ere Gods. Daarin moeten zij *spreken onder elkaar*, in hun vergaderingen en onderlinge samenkomsten, tot

wederzijdse stichting. Door *psalmen* worden de psalmen Davids bedoeld, of zulke liederen, die geschikt waren om onder begeleiding van muziekinstrumenten gezongen te worden. *Lofzangen* zijn zulke liederen, die meer bepaald Gods heerlijkheid bezingen, als die van Zacharias, Simeon, enz. *Geestelijke liederen* omvatten een grotere verscheidenheid van onderwerpen, leerstellige, profetische, historische, enz. Merk hier op:

A. Het zingen van psalmen en lofzangen is een instelling van het Evangelie, een Goddelijk gebod, bedoeld tot zijn verheerlijking.

B. Hoewel de Christenen vijanden zijn van onbetamelijke vrolijkheid, worden zij aangemoedigd tot vreugde en blijdschap en om daarvan ook de blijken te geven. Gods volk heeft reden om zich te verblijden en te zingen van vreugde. Zij moeten *zingen en psalmen de Heere in hun harten*, niet enkel met hun stemmen, maar met innerlijke toewijding, en dan zal hun zang Gode zo aangenaam zijn als muziek is voor ons. Het moet geschieden met het doel om Hem te behagen en Zijn lof te verkondigen en dan geschiedt het de Heere.

4. Dankzegging is een andere plicht, waartoe de apostel ons vermaant, **vers 20**. Ons wordt gezegd psalmen enz. te zingen, om onze dankbaarheid jegens God te tonen; maar, hoewel wij niet altijd kunnen zingen, wij kunnen wel altijd *danken*, dat is, wij mogen nooit de geneigdheid tot deze plicht missen, want wij hebben er altijd reden toe. Wij moeten daarmee voortgaan ons leven lang, en wij moeten danken voor *alle dingen*; niet alleen voor genoten geestelijke zegeningen, en voor de eeuwige, die we wachtende zijn (voor de eerste die we in handen hebben, en de laatste die we in hope bezitten), maar ook voor alle tijdelijke weldaden; niet alleen onze gemakken, maar ook onze geheiligde beproevingen; niet alleen voor hetgeen onmiddellijk onszelf betreft, maar ook voor de bewijzen van Gods vriendelijkheid en gunst voor anderen. Het is onze plicht *God en de Vader te allen tijd over alle dingen te danken*; God als de Vader van onze Heere Jezus Christus en in Hem onze Vader, in wiens Naam wij al onze gebeden, lofzeggingen en geestelijke diensten moeten brengen, zullen ze Gode aangenaam zijn.

Efése 5:21-33

Hier begint de apostel zijn vermaningen tot uitoefening van onze wederzijdse plichten. Tot algemene grondslag van deze plichten legt hij de regel in **vers 21**. Er is *wederkerige onderdanigheid*, welke de Christenen aan elkaar verschuldigd zijn; die bevat het dragen van elkanders lasten; het niet zichzelf verheffen boven anderen; noch het regeren en de wet stellen aan elkaar. Paulus was een voorbeeld van de ware Christelijke gemoedsgesteldheid, want hij *werd allen alles*. Wij moeten een nederbuigende en onderdanige geest hebben, en gereed zijn voor al de plichten van onderscheiden plaatsen en betrekkingen, waarin God ons in de wereld gesteld heeft. *In de vreze Gods*; dat is zover als bestaanbaar is met de vreze Gods, om Zijmentwil, en gewetenshalve voor Hem, en opdat wij daardoor waarlijk bewijzen mogen dat we Hem vrezen. Waar wederzijdse toegevendheid en onderdanigheid is, zullen alle plichten van alle betrekkingen beter vervuld worden.

Van **vers 22 tot het einde** spreekt hij van de *plichten der echtgenoten*, en hij doet dat op Christelijke wijze, de gemeente als voorbeeld stellende voor de onderwerping van de vrouw, en Christus als voorbeeld voor de liefde des mans.

I. De plicht, aan de vrouwen voorgeschreven, is onderdanigheid aan haar eigen mannen in de Heere, **vers 22**; welke onderdanigheid bevat, dat zij hen eerbiedigen en

gehoorzamen, en dat uit het beginsel van liefde voor hen. Zij moeten dit doen in onderwerping aan Gods gezag, die het bevolen heeft, dat is: het doen *in den Heere*. Ook kan men dit beschouwen als een vergelijking, alsof er stond: gelijk gij, Gode gewijd, u aan Hem onderwerpt. Uit het voorgaande kunnen wij leren dat wij, door nauwgezette betrachting van onze plichten jegens onze medeschepselen, God zelf behagen en gehoorzamen; en uit het laatste, dat God niet enkel verlangt en eist de vervulling der plichten, die onmiddellijk Hem betreffen, maar evenzeer die, welke onze naasten aangaan.

De apostel wijst op de reden voor deze onderdanigheid van de vrouwen: *Want de man is het hoofd der vrouw*, vers 23. De vergelijking slaat op het hoofd van het natuurlijk lichaam, dat als zetel der rede, der wijsheid en der kennis, en als de fontein van gevoel en beweging, uitnemender is dan de rest van het lichaam. God heeft de man de voorrang gegeven en het recht om te regeren en te besturen; Hij gaf die door de schepping en in deze wet voor de onderlinge verhouding: *Tot uw man zal uw begeerte zijn en hij zal over u heersen*. De ongemakken, die daaruit voortgekomen zijn, zijn het gevolg van de komst der zonde in de wereld. Over het algemeen heeft de man (gelijk ook behoort) de meerderheid in wijsheid en kennis.

Hij is daarom het hoofd, *gelijk Christus het Hoofd is der gemeente*. Hier is een vergelijking met het gezag van Christus over de gemeente, van de meerderheid en de betrekking als hoofd, welke God de echtgenoot verleende. De apostel voegt erbij: *En hij is de behouder des lichaams*. Christus' gezag over de gemeente wordt uitgeoefend om haar te bewaren voor het kwade en haar te voorzien van al wat goed voor haar is. Op gelijke wijze moet de echtgenoot bezig zijn in de bescherming en verzorging zijner vrouw, en daarom moet zij zich des te meer met liefde aan hem onderwerpen.

Dus volgt hier: *Daarom, gelijk de gemeente aan Christus onderdanig is*, vers 24, met liefde, met nederigheid, met getrouwheid; *also ook de vrouwen aan haar eigen mannen in alles*; in elk ding, waarin hij rechtvaardig gezag oefent; in elk ding, dat wettig en voor God bestaanbaar is.

II. De plicht van de echtgenoten, aan de andere zijde, is hun vrouwen lief te hebben, vers 25, want zonder dat zouden zij hun gezag en meerderheid misbruiken. Maar waar de liefde, zoals behoort, de toon aangeeft, zal zij al de andere plichten van deze betrekking in zich besluiten, want het is een bijzondere en eigenaardige liefde, die jegens de vrouw voorgeschreven is. De liefde van Christus tot de gemeente wordt haar ten voorbeeld gesteld, welke liefde oprecht, rein, vurig en standvastig is, en dat niettegenstaande al de onvolkomenheden en gebreken, waaraan de gemeente schuldig staat. De grootte van deze liefde voor de gemeente bleek daaruit, dat Hij voor haar in de dood ging.

Merk op: Gelijk de onderwerping van de gemeente aan Christus de vrouw tot voorbeeld gesteld wordt, zo wordt de liefde van Christus voor zijn gemeente de man tot maatstaf gegeven; en waar zulke voorbeelden aan beiden gegeven worden, en daardoor van beiden zoveel geëist wordt, heeft geen van beiden reden om zich over de verhouding te beklagen. De liefde, die God van de echtgenoot voor diens vrouw eist, mag aanspraak maken op de onderdanigheid aan haar man, die Hij van haar vordert; en de onderdanigheid aan de vrouw voorgeschreven, is een overvloedige vergoeding van de liefde, die God wil dat haar echtgenoot haar zal toedragen.

De apostel, na de liefde van Christus voor de gemeente genoemd te hebben, weidt daarover uit, door de reden aan te wijzen, waarom Hij zichzelf voor haar overgaf, namelijk dat ze in deze wereld geheiligd en in de toekomstige verheerlijkt zou worden.

Opdat Hij haar heiligen zou, haar gereinigd hebbende met het bad des waters door het woord, vers 26; dat Hij al zijn leden zou bekleden met een beginsel van heiligheid en hen verlossen van de schuld, de onreinheid en de heerschappij der zonde. De middelen, waardoor dit wordt bewerkstelligd, zijn de ingestelde sacramenten; vooral de wassing in de doop en de verkondiging en aanneming des Evangelies.

Opdat Hij haar zichzelf heerlijk zou voorstellen enz., vers 27. Dr. Lightfoot meent, dat de apostel hier het oog heeft op de buitengewone zorgvuldigheid der Joden in hun wassingen ter reiniging. Zij zorgden dat geen deel van het vlees buiten het water bleef, en dat alle spetjes en smetjes geheel werden weggewassen. Anderen denken dat hij zinspeelt op een kled, zoals het uit handen van de wasser komt, gereinigd van vlekken, ontdaan van rimpels, waarvan de eerste vers waren en de laatste door het lange dragen er in gekomen.

Dat Hij haar zichzelf zou voorstellen; opdat Hij haar in de grote dag geheel met Zich verenigen moge; een *gemeente*, volkomen in kennis en heiligheid; *die geen vlek of rimpel heeft of iets dergelijks*, waarin niets van mismaking of onreinheid is overgebleven, maar geheel beminnelijk en aangenaam in zijn ogen; *heilig en onberispelijk*, zonder enig overblijfsel van zonde hoegenaamd. De gemeente in haar geheel en de gelovigen in het bijzonder zullen niet zonder vlek of rimpel zijn alvorens zij in de heerlijkheid komen.

Uit dit en het vorige vers kunnen wij zien, dat de verheerlijking van de gemeente het doel is van hare heiliging; en dat zij - maar zij alleen - die hier geheilgd worden, hiernamaals verheerlijkt zullen zijn. *Alzo zijn de mannen schuldig hun eigen vrouwen lief te hebben enz., vers 28.* Daar de vrouw één gemaakt werd met haar echtgenoot (niet letterlijk maar in betrekkelijken zin) is dit een beweegreden, waarom hij haar even vurig en oprecht liefhebben moet als zichzelf.

Want niemand heeft ooit zijn eigen vlees gehaat, vers 29; niemand, hoe misvormd of onvolkomen hij zijn moge, haat zichzelf; integendeel: *hij voedt het en onderhoudt het;* hij besteedt veel zorg en tederheid aan zichzelf en is er op uit zich alles te verschaffen, wat hij nodig en nuttig acht; voedsel, kleding enz.

Gelijkerwijs ook de Heere de gemeente; dat is: gelijk de Heere zijn gemeente voedt en onderhoudt, die Hij voorziet van alles, dat Hij weet nodig en goed voor haar te zijn en tot haar eeuwig geluk en welzijn te zullen bijdragen.

De apostel voegt er bij: *Want wij zijn leden Zijns lichaams; van Zijn vlees en van zijn benen, vers 30.* Hij duidt dit aan als de reden, waarom Christus zijn gemeente voedt en onderhoudt; omdat allen, die tot haar behoren, *leden van Zijn lichaam zijn* van Zijn mystiek lichaam. Of: wij zijn leden *uit Zijn lichaam*; al de genade en heerlijkheid, welke de gemeente heeft, komen uit Christus; gelijk Eva uit de man genomen is. Maar het is de gewoonte van de Heilige Schrift om een samengesteld lichaam aan te duiden door de omschrijving van de verschillende leden; avond en morgen voor etmaal; zo hier voor lichaam vlees en benen; waardoor wij te verstaan hebben Hemzelf; zodat de bedoeling is: wij zijn leden van Christus.

Daarom, (omdat zij één zijn, gelijk Christus en zijn gemeente één zijn) *zal een mens zijn vader en moeder verlaten.* De apostel haalt de woorden van Adam aan, *toen Eva hem tot een hulpe tegenover hem gegeven was*, Gen. 2:24. Wij moeten hieruit niet opmaken, dat de verplichtingen van een man jegens zijn overige betrekkingen door zijn huwelijk ontbonden worden; maar alleen, dat die laatste betrekking vóór alle andere gaat, aangezien er tussen die beide mensen nauwer band ontstaan is dan tussen hen en alle anderen, zodat de man liever al die andere moet opgeven dan de band tussen hem en zijn vrouw. *En zij twee zullen tot één vlees wezen;* door de huwelijksband.

Deze verborgenheid is groot, vers 32. De woorden van Adam, zooeven door de apostel aangehaald, zijn letterlijk van het huwelijk bedoeld, maar zij hebben ook een verborgen mystieke zin, betreffende de vereniging van Christus met zijn gemeente, van welke de huwelijksvereniging van Adam met ons aller moeder de afschaduwing was. hoewel ze niet door God ingesteld of bedoeld was om dat te betekenen, was zij echter een soort van natuurlijk type; zij had er gelijkenis mede: *ik zeg dit, ziende op Christus en de gemeente.* Hierna besluit de apostel dit deel van zijn redevoering met een korte samentrekking van de plichten van echtgenoten en vrouwen. *Zo dan* (er is hier zulk een geheimzinnige betekenis, maar de eenvoudige letterlijke betekenis geldt voor u) *elk in het bijzonder, een iegelijk hebbe zijn eigen vrouw also lief als zichzelf*, met zulk een oprechte, bijzondere, buitengewone, voorkeur-gevende liefde als hij zichzelf toedraagt. *En de vrouw zie dat zij de man vreze.* Vreze bestaat uit liefde en achting, die de behoefte scheppen om te behagen; en uit vrees, die steeds zorgt niet te beledigen. Dat de vrouw deze vreze voor haar man gevoele, is de wil van God en de aard van het huwelijk.

HOOFDSTUK VI

In dit hoofdstuk

- I. Vervolgt de apostel de vermaningen omtrent de onderlinge plichten, waarmee hij in het vorige hoofdstuk begonnen is; voornamelijk staat hij stil bij de plichten van kinderen en ouders, en van dienstbaren en heren, vers 1-9.
- II. Hij vermaant en bestuurt de Christenen hoe zij zich te gedragen hebben in de geestelijken strijd met de vijanden hunner zielen; en tot beoefening van verscheidene Christelijke deugden, welke hij hun voorstelt als zovele delen van de geestelijke wapenrusting, om zich te beschutten en te verdedigen in het gevecht, vers 10-18.
- III. Het besluit van de brief, waarin hij afscheid van hen neemt, zich aanbevelende in de voorbeden van de gelovige Efeziërs en voor hen biddende, vers 19-24.

Eféze 6:1-9

Hier hebben wij verdere voorschriften betreffende wederzijdse plichten, waarin de apostel zeer in bijzonderheden treedt.

I. De plicht van kinderen jegens hun ouders. *Komt, gij kinderen, hoort naar mij, ik zal u de vreze des Heeren leren.* De grote plicht van kinderen is hun ouders te gehoorzamen, **vers 1**; daar de ouders de oorsprong van hun bestaan zijn, heeft God en heeft ook de natuur hun macht gegeven om te bevelen, in ondergeschiktheid aan God. En indien de kinderen hun ouders gehoorzaam zijn, wandelen zij op de goeden weg om rechtvaardig te leven. De gehoorzaamheid aan de ouders, welke God van de kinderen eist, omvat innerlijken eerbied, zowel als uitwendig betoon daarvan door daden. Gehoorzaam in de Heere. Sommigen vatten dit op als een beperking; dan zou de bedoeling zijn: gehoorzaam zover bestaanbaar is met uw plicht jegens God. Wij moeten onze hemelse Vader niet ongehoorzaam zijn door onze aardse ouders te gehoorzamen; want onze plichten jegens God gaan boven alle andere.

Ik neem het echter veel meer als een redengeving: "Kinderen, gehoorzaamt uw ouders, want de Heere heeft het bevolen; gehoorzaamt hen dus om des Heeren wil en met het oog op Hem". Ook kan het een bijzondere aanduiding van de algemeen en plicht zijn: "Gehoorzaamt uw ouders voornamelijk in die dingen, die de Heere betreffen. uw ouders

onderwijzen u goede manieren, daarom moet gij hen gehoorzamen. Zij leren u wat goed is voor uw gezondheid, en daarom moet gij hen gehoorzamen. Maar het voornaamste, waarin gij hen moet gehoorzamen, is hetgeen zij u leren in de dingen des Heeren". Godvrezende ouders leren hun kinderen in de wegen des Heeren te wandelen, Gen. 18:19. Zij bevelen hun de weg van hun plicht jegens God te gaan, en op hun hoede te zijn vooral tegen de zonden, die meest de kinderlijken leeftijd aankleven; en vooral op die punten moeten de kinderen zorgen gehoorzaam te zijn.

Er wordt een algemene reden voor gegeven. *Want dat is recht.* Het is een natuurlijk recht; God heeft het geboden, en het betaamt Christenen in het bijzonder. Het is de natuurlijke orde, dat ouders bevelen en kinderen gehoorzamen. hoewel het hard moge klinken, toch is het plicht; en hij behoort vervuld te worden door ieder, die Gode aangenaam zijn wil. Als bewijs daarvoor haalt de apostel het vijfde gebod aan; wat Christus ver was van af te schaffen of te herroepen; Hij kwam integendeel om het te bevestigen, zoals blijkt uit Matth. 15:4, enz.

Eert uw vader en uw moeder, vers 2, hetgeen omvat eerbied, gehoorzaamheid, hulp en zo nodig ondersteuning. De apostel voegt er aan toe: *Hetwelk het eerste gebod is met een belofte.* Hier rijst een kleine moeilijkheid, die wij niet over het hoofd mogen zien. Sommigen, die pleiten voor het geoorloofde van afbeeldingen, halen dit als bewijs aan dat wij niet gebonden zijn aan het tweede gebod. Maar dat is een bewijsvoering zonder kracht. Het tweede gebod heeft geen bepaalde belofte, alleen een algemene verklaring of bevestiging, welke slaat op de gehele wet van Gods barmhartigheid voor duizenden. En bovendien wordt hier niet bedoeld, dat dit het eerste van de tien geboden is, dat een belofte heeft, want geen ander dan dit heeft er ene; en daarom zou het zeer vreemd klinken te zeggen, dat dit het eerste is; maar de bedoeling is: "Dat is een eerste en voornaamste gebod, en het heeft een belofte; het is het eerste gebod van de tweede tafel en het heeft een belofte.

De belofte is: *Opdat het u welga, enz., vers 3.*

Merk op: De belofte in dit gebod had betrekking op het land Kanaän; maar de apostel doet hier zien, dat deze en andere beloften betreffende Kanaän, welke wij in het Oude Testament vinden, meer algemeen opgevat moeten worden. Opdat men niet zou denken, dat alleen de Joden, aan wie God het land Kanaän gaf, door het vijfde gebod gebonden waren, geeft hij het hier in ruimer zin weer. *Opdat het u welga en gij lang leeft.* Uitwendige voorspoed en een lang leven zijn de zegeningen, beloofd aan hen, die dit gebod houden. Dat is de wijze, waarop het ons welgaan zal; en gehoorzame kinderen zijn dikwijls beloond met uitwendigen voorspoed. dat zulke kinderen veel droefheid in dit leven ondervinden; maar *over het algemeen* wordt gehoorzaamheid daarmee beloond; en waar dit het geval niet is, wordt er iets beters voor in plaats gegeven. En merk nu op:

1. Het Evangelie heeft tijdelijke beloften zowel als geestelijke.
2. Hoewel het gezag van God voldoende moet zijn om ons onze plicht te doen betrachten, mogen wij ook het oog gevestigd houden op de beloofde beloning.
3. Hoewel de belofte alleen op tijdelijke zegeningen ziet, mag ze beschouwd worden als een reden en aanmoediging van gehoorzaamheid.

II. De plicht der ouders: *En gij vaders, enz., Of: gij ouders. Vers 4.*

1. *Verwekt uw kinderen niet tot toorn.* Hoewel God u macht gegeven heeft, moogt gij die macht niet misbruiken, maar moet gij er aan gedachtig zijn, dat uw kinderen in zekeren zin een deel van uzelf zijn, en daarom met grote tederheid en liefde geregeerd moeten worden. Weest niet ongeduldig tegen hen; gebruikt geen onredelijke

gestrengheid en legt hun geen ruwe straffen op. Indien gij hen waarschuwt, raadgeeft of berispt, doet het op zulk een wijze, dat zij *niet tot toorn verwekt worden*. Gaat in al zulke gevallen voorzichtig en wijs met hen om, en tracht hun oordeel te overtuigen; werkt op hun rede.

2. *Voedt hen op in de lering en vermaning des Heeren*; in de tucht van geschikte en toegenegen verbetering en in de wetenschap van die plichten, welke God hun oplegt en waardoor zij later met Hem bekend worden. Geef hun een goede opvoeding. Dat is de grote plicht der ouders: zorgvuldig te zijn in de opvoeding van hun kinderen. Niet alleen hen groot te brengen, zoals de wilde dieren doen, en te zorgen dat ze gevoed worden, maar hen op te leiden en te vermanen zoals met hun redelijke natuur overeenkomt. Ja, hen niet alleen als mensen op te voeden en te vermanen, maar als Christenen, in de vermaning des Heeren. Geef hun een godsdienstige opvoeding. Leert hen de zonde vrezen; en deelt hun de kennis mede van al hun plichten jegens God en vuurt hen daartoe aan.

III. De plichten der *dienstbaren*. Die worden in één woord samengevat: *gehoorzaamheid*. Hij weidt hierover het meest uit, wetende dat daaraan de meeste behoefte was. Deze dienstbaren waren gewoonlijk slaven. Burgerlijke dienstbaarheid is niet onbestaanbaar met Christelijke vrijheid. Slaven van mensen kunnen vrijgelatenen des Heeren zijn. *uw heren naar het vlees, vers 5*, dat is: zij die heerschappij over uw lichamen hebben, maar niet over uw zielen en gewetens. Daarover heeft alleen God de beschikking.

Met betrekking tot de dienstbaren vermaant hij:

1. Dat zij gehoorzamen *met vreze en beven*. Zij moeten degenen, die over hen staan, eerbiedigen; vrezen hen te ontstemmen; en er voor beven, dat ze hun gerechte toorn en verontwaardiging zouden opwekken.

2. Dat zij in hun gehoorzaamheid oprecht zijn. *In eenvoudigheid uws harten*; geen gehoorzaamheid voorwendende wanneer ze ongehoorzaamheid bedoelen, maar hen met getrouwheid dienende. .

3. Dat zij het oog hebben op Jezus Christus in al wat zij voor hun meesters verrichten, **vers 5-7**. *Dienende met goedwilligheid de Heere, en niet de mensen*, dat is: niet alleen of voornamelijk de mensen. Indien dienstbaren, in de vervulling hunner plichten, het oog hebben op Christus, legt dat eer op hun gehoorzaamheid en maakt die aangenaam. Diensten, aan de aardsen meester bewezen met het oog op Hem, worden voor Hem ook aangenaam. Het oog op Christus hebben betekent zich te herinneren, dat Hij hen ziet en altijd bij hen tegenwoordig is, en dat Zijn gezag hen verplicht tot getrouwe en nauwgezette vervulling hunner plichten.

4. Zij mogen hun meesters niet dienen *naar ogendienst, vers 6*; dat is, alleen omdat des meesters oog hen ziet; maar zij moeten even nauwgezet zijn in de vervulling hunner taak als hij afwezig is; omdat hun Meester in de hemel hen ziet. En daarom mogen zij niet handelen als *menschenbehagers*, niet om hun meesters welgevallig te zijn, hoewel het hun onverschillig is of zij Gode aangenaam zijn. Een gedurig opzien tot de Heere Jezus Christus zal de mensen getrouw en nauwgezet maken in elken levenstoestand.

5. Wat zij doen moeten ze gaarne doen: *doende de wil Gods van harte*; hun meesters dienende zoals God het verlangt: niet grommende, niet onwillig; maar uit het beginsel van liefde voor hen en het hun. *Dat is dienen met goedwilligheid, vers 7*, waardoor hun dienst voor henzelf gemakkelijk, voor hun meesters aangenaam en voor de Heere Christus aannemelijk gemaakt wordt. Zij moeten *goedwillig* voor hun meesters zijn; goedwillig voor de gezinnen waarin ze zijn; en vooral goedwillig om hun plicht jegens

God te vervullen. Dienst, met nauwgezetheid en met het oog op God verricht, zelfs aan onrechtvaardige meesters, zal door Christus gerekend worden als aan Hemzelf bewezen. 6. Getrouwe dienstbaren mogen hun lot aan God toevertrouwen, wanneer zij hun plicht in zijn vreze vervullen. *Wetende, dat zo wat goed een iegelijk zal gedaan hebben, vers 8*; hoe laag en gering dat op zichzelf beschouwd ook zijn moge; *-hij datzelve van de Heere zal ontvangen*; dat is het loon daarvoor. hoewel de aardse meester hem moge verwaarlozen en misbruiken, in plaats van hem te belonen, zal hij zeker beloond worden door de Heere Christus, *hetzij dienstknecht, hetzij vrije*; hetzij hij een arme slaaf of een meester zij. Christus let niet op de verschillen, die nu onder de mensen bestaan; en zal er niet op letten in de dag des oordeels. Gij denkt: Een vorst of regeringspersoon, of dienaar, die hier zijn plicht doet, zal zeker in de hemel zijn loon ontvangen; maar wat heb ik, arme slaaf, in mijzelf om mij in de gunst Gods aan te bevelen!" Maar God zal u zeker belonen voor de minsten dienst, verricht uit plichtgevoel en met het oog op Hem. En wat kan er beters gezegd worden om dienstbaren op te wekken en aan te moedigen tot hun plicht!

IV. De plicht van de meesters: *En gij heren, doet hetzelfde bij hen, vers 9*; handelt op dezelfde wijze. Zijt rechtvaardig jegens hen; zoals gij verwacht dat zij jegens u zijn zullen; toont hun dezelfde goedwilligheid en belangstelling, en zorgt dat gij daardoor u Gode aangenaam maakt. Meesters staan onder dezelfde strenge verplichtingen om hun plichten jegens hun dienstbaren te vervullen, als de dienstbaren om hun gehoorzaam en nuttig te zijn. *Nalatende de dreiging, anièntes, matigende* de dreiging en verschuivende de straffen, waarmee gij hen dreigt. Herinnert u dat uw bedienden gemaakt zijn uit hetzelfde stof als gij; en wees daarom niet tiranniek of heerszuchtig over hen; *als die weet dat ook uw eigen Heere in de hemelen is*. Sommige handschriften hebben: *beiden hun en uw Heere*. U hebt een Meester te gehoorzamen, die u dit ten plicht stelt; en gij en zij zijn beiden dienstknechten van Christus. U zult even strafbaar zijn als zij voor het verwaarlozen van uw plicht, of voor het handelen daartegen in, al hebben zij in de wereld lager plaats. U behoort derhalve aan anderen gunst te bewijzen, indien gij eens hoopt gunst te vinden bij Hem; en met Hem kunt ge u niet meten, al kunt gij hier hard zijn voor uw dienstbaren.

En dat er geen aanneming des persoons bij Hem is. Een rijke, weeldige, algemeen gevierde meester, die onrechtvaardig, heerszuchtig en onredelijk is, wordt door zijn rijkdom, weelde en eer voor God geen haarbreed aangenamer. God zal heren en dienstbaren gelijkelijk roepen voor Zijn onpartijdige rechtbank, en zal de een niet sparen omdat hij aanzienlijker was, of de ander streng behandelen omdat hij geringer was in deze wereld. Indien heren en dienstknechten wilden achtgeven op hun betrekking en verplichting jegens God en op de rekenschap, die zij Hem eerlang moeten geven, dan zouden zij zorgvuldiger hun plichten jegens elkaar betrachten. Daarmee besluit de apostel zijn vermaningen omtrent onze plichten jegens elkaar.

Eféze 6:10-18

Hier is een algemene vermaning tot volharding in onze Christelijke loopbaan, en tot moed in onze Christelijken strijd. Is niet het gehele leven een strijd? Zeker, want wij hebben te strijden tegen de gewone ongevallen des levens. Is niet onze godsdienst veel meer een strijd? Zeker, want wij hebben de strijd tegen de machten der duisternis, en tegen vele vijanden, die ons van God af en buiten de hemel houden willen. Wij hebben vijanden te bestrijden; een overste om voor te strijden; een banier waaronder wij strijden, en zekere krijgswetten, waaraan we ons te houden hebben.

"Voorts, mijn broeders, **vers 10**; nu rest nog u op te roepen tot uw werk en plicht als Christelijke krijgsknechten. Vereisten voor een krijgsknecht zijn dat hij stoutmoedig en wèlgewapend is. Bent u Christenen, wees dan ook krijgsknechten van Jezus Christus.

I. Zij moeten er voor zorgen dat ze moedig zijn. Dat wordt hier genoemd: *Wordt krachtig in de Heere* enz. Zij, die zo menige strijd te voeren hebben en op weg naar de hemel met de punt des zwaards zich zo menigen doorgang hebben te banen, hebben behoefte aan veel moed. *Weest daarom krachtig*; krachtig om te dienen, te lijden, te strijden. Laat een krijgsknecht zo wèlgewapend mogelijk zijn: indien hij achter die wapenrusting geen moedig hart heeft, zal ze hem weinig nut doen. Geestelijke kracht en moed zijn zeer noodzakelijk in onze geestelijken strijd. *Wordt krachtig in de Heere*; zowel in zijn zaak als door zijn kracht. In onszelf hebben wij geen voldoende kracht. Onze natuurlijke moed is enkel lafhartigheid, onze natuurlijke kracht louter zwakheid; al onze weerbaarheid is uit God. In zijn kracht moeten wij voortgaan. Door daden des geloofs moeten wij genade en hulp van de hemel verkrijgen om ons instaat te stellen tot hetgeen wij uit onszelf niet kunnen doen, in onze Christelijken strijd en arbeid. Wij moeten ons aangorden om verzoeken te weerstaan in het vertrouwen op Gods algenoegzaamheid en almacht.

II. Zij moeten wèlgewapend zijn. *Doet aan de gehele wapenrusting Gods*, **vers 11**; maakt gebruik van alle beschikbare verdedigingsmiddelen en wapenen, om de verzoeken en omleidingen des Satans te weerstaan; verkrijgt en beoefent alle Christelijke genaden, de gehele wapenrusting. Laat geen deel naakt en aan de vijand blootgesteld zijn. Zij, die tonen willen genade te bezitten, moeten naar alle genade staan, de gehele wapenrusting. Zij wordt de wapenrusting Gods genoemd, omdat Hij haar bereidt en schenkt. Wij hebben van onszelf geen wapenrusting, die in de tijd der verzoeking zal blijken proefhoudend te zijn. Niets zal ons staande houden dan de wapenrusting Gods. De wapenrusting is voor ons bereid, maar wij moeten haar aandoen; dat is: wij moeten bidden om genade; wij moeten de ons gegeven genade gebruiken; haar in werking stellen en bij elke gelegenheid oefenen.

De reden, waarom de Christen geheel en al gewapend moet zijn, wordt ons dús omschreven: *opdat gij kunt staan tegen de listige omleidingen des duivels*; dat gij moogt instaat zijn het uit te houden, en door te komen, niettegenstaande al de aanvallen des duivels; beide van kracht en van bedrog; al de bedriegerijen, die hij ons voorspiegelt; al de strikken, die hij ons spant; al de listen, die hij tegen ons tewerkstelt. De apostel gaat hierop door en toont aan:

1. Wat ons gevaar is, en waarom wij deze gehele wapenrusting behoeven. Daartoe wijst hij ons op de soort van vijanden, met welke wij te doen hebben; de duivel en al de machten der duisternis. *Want wij hebben de strijd niet tegen vlees en bloed*, enz., **vers 12**. De strijd, waartoe wij ons moeten bereiden, gaat niet tegen gewone menselijke vijanden; niet enkel tegen mensen van *vlees en bloed*, ook niet tegen onze eigen bedorven natuur op zichzelf beschouwd; maar tegen de verschillende rangen der duivelen, die een regering over deze wereld uitoefenen.

A. Wij hebben te doen met een listige vijand; een vijand, die hinderlagen en krijgslisten toepast, **vers 11**. Hij heeft duizenden middelen om onstandvastige zielen te verrassen; daarom is hij genoemd de arglistige slang, de oude slang, met het oog op zijn wijze van verzoeken.

B. Hij is een machtige vijand: *overheden, machten en geweldhebbers*. Zij zijn talrijk; zij zijn sterk; en regeren nu in de heidense volken, die nog in de duisternis zijn. De donkere plaatsen der aarde zijn de zetels van het rijk des Satans. Ja, zij zijn de heersende vorsten van alle mensen, die nog in een toestand van zonde en onwetendheid verkeren. Satans rijk is het rijk der duisternis; dat van Christus het koninkrijk des lichts.

C. Zij zijn *geestelijke vijanden*. De *geestelijke boosheden in de lucht*; of boze geesten, zoals sommigen vertalen. De duivel is een geest, een boze geest; en ons gevaar is des te groter omdat onze vijanden onzichtbaar zijn en ons aanvallen alvorens wij hen ontwaard hebben. De duivelen zijn boze geesten; en zij kwellen de heiligen met en zetten hen aan tot voornamelijk geestelijke boosheden, als hoogmoed, afgunst, nijd enz. Deze vijanden worden gezegd te zijn *in de lucht*; of in de hemelse plaatsen, zoals het woord eigenlijk beduidt; waarbij hemel betekent het *uitspansel*, de gehele ether tussen de aarde en de sterren, terwijl de lucht de plaats is vanwaar de duivelen ons aanvallen. Ook kan de bedoeling zijn: wij worstelen om hemelse plaatsen en hemelse dingen. Zo wordt het door sommige ouden uitgelegd. Onze vijanden trachten onze gang naar de hemel te voorkomen; ons te beroven van de hemelse zegeningen, en onze gemeenschap met de hemel te verstoren. Zij vallen ons aan in de dingen, die onze zielen aangaan, en werken om het hemelse beeld uit onze harten uit te wissen; en daarom moeten wij voortdurend tegen hen op onze hoede zijn. Wij hebben behoefte aan geloof in deze Christelijken strijd, omdat wij met geestelijke vijanden te worstelen hebben; zowel als aan geloof in ons Christelijk werk, omdat wij daartoe geestelijke kracht nodig hebben. Wij zien dus in hoe groot gevaar wij zijn.

2. Wat onze plicht is: te nemen en aan te doen de gehele wapenrusting Gods; dan ons te verdedigen en onze vijanden te weerstaan.

A. Wij moeten *weerstaan*, **vers 13**. Wij moeten niet bukken voor Satans verlokkingen en aanvallen, maar hem weerstaan. Satan wordt gezegd *tegen ons op te staan*, 1 Chron. 21:1. Indien hij tegen ons opstaat, moeten wij hem weerstaan; tegen hem over staan; deelnemen in de weerstand tegen de duivel. Satan is de Boze; zijn rijk is het rijk der zonde; Satan weerstaan is de zonde weerstaan. *Opdat gij kunt weerstaan in de bozen dag*; in de dag van verzoeking of van enige smartelijke droefenis.

B. Wij moeten onze post verdedigen. *En alles verricht hebbende, staande blijven*. Wij moeten besluiten, door Gods genade niet voor Satan te wijken. Wederstaat hem en hij zal van u vlieden. Gaat achterwaarts en hij zal grond winnen. Indien wij onze zaak, onze aanvoerder of onze wapenrusting mistrouwen, geven wij hem voordeel. Onze tegenwoordige roeping is de aanvallen des duivels te weerstaan en te doorstaan; en dan, alles gedaan hebbende wat goeden krijgsknechten van Jezus Christus betaamt, zal onze strijd eindigen daarmee, dat wij volkomen overwinnaars zijn.

C. Wij moeten gewapend staan. Hierover handelt hij in den brede. Hier is een Christen in volkomen wapenrusting, en de wapenrusting is Goddelijk. *Wapenen des lichts*, Rom. 13:12; *wapenen der gerechtigheid*, 2 Cor. 6:7. De apostel noemt de onderdelen van deze wapenrusting op; zowel voor verweer als voor aanval. De krijgsmansgordel, het borstharnas, de scheenplaten (of soldatenschoenen), het schild, de helm en het zwaard. Opmerkelijk is het, dat er geen wapen voor de rug wordt genoemd; zo wij de vijand de rug toekeren zijn wij ongedekt. Waarheid of oprechtheid is onze gordel, **vers 14**. Dat was voorzien van Christus, Jes. 11:5, dat: *gerechtigheid zal de gordel Zijner lenden zijn, ook zal de waarheid de gordel Zijner lenden zijn*. Datgene, wat de gordel van

Christus was, moet de gordel van alle Christenen zijn. God eist waarheid, dat is oprechtheid, in het binnenste. Dat is de sterkte van onze lenden; ook houdt de gordel al de overige delen van de bekleding bijeen, en daarom wordt hij het eerst genoemd. Ik ken geen godsvrucht zonder oprechtheid. Sommigen verstaan het van de leer der waarheid en des Evangelies, die ons zo eigen moet zijn als een gordel aan de lenden kleeft, Jer. 13:11. Dat zal alle vrijzinnigheid en wetteloosheid tegenhouden, zoals een gordel het lichaam saamhoudt en sterkt. Dit is des Christens gordel, zonder welke hij niet gezegend kan zijn. De gerechtigheid moet ons borstwapen zijn. Het borstwapen beschermt de levensdelen, bedekt het hart. De gerechtigheid van Christus, in ons uitgestort, is ons borstwapen tegen pijlen van de Goddelijken toorn. De gerechtigheid van Christus in ons geplant, is ons borstwapen, dat ons hart beschermt tegen de aanvallen van Satan. De apostel verklaart dit in 1 Thess. 5:8. *Doet aan het borstwapen des geloofs en der liefde.* Geloof en liefde omvatten alle Christelijke deugden; door het geloof zijn wij met Christus en door de liefde met onze broederen verenigd. Deze zullen ons ingeven een vlijtig waarnemen van onze plichten jegens God, en een rechtvaardig gedrag jegens onze broederen, in alle zaken van gerechtigheid, waarheid en liefde.

D. Bereidheid moet als de scheenplaten aan onze benen zijn. *De voeten geschoeid hebbende met bereidheid van het Evangelie des vredes, vers 15.* Schoenen of platen van koper of dergelijk metaal waren vroeger een deel van de wapenrusting, 1 Sam. 17:6; hun doel was de voeten te beschermen tegen haken en scherpe punten, die de vijand gewoon was op de weg te strooien om de opmars der troepen te bemoeilijken door hen zo te kwetsen, dat ze niet verder lopen konden. *De bereidheid van het Evangelie des vredes* betekent een bereid en besloten hart om het Evangelie aan te nemen en er bij te blijven; hetwelk ons zal instaatstellen om met geregelden gang in de weg der godsvrucht te lopen, niettegenstaande de moeilijkheden en gevaren, die daaraan verbonden zijn. Het wordt het *Evangelie des vredes* genoemd omdat het allerlei soort van vrede brengt, vrede met God, met onszelf en met anderen. Er kan ook mede bedoeld worden datgene, wat de onderhouding van het Evangelie met zich brengt, namelijk boetvaardigheid. Daarmee moeten onze voeten beschut worden, want door een leven van boetvaardigheid en berouw worden wij gewapend tegen de verzoeking en de bedoelingen van onze grote vijand. Dr. Whitby meent dat de bedoeling van deze woorden is: 'Opdat gij voor de strijd moogt gereed zijn, weest beschut door het Evangelie des vredes; tracht naar die vredelievende en stille geest, die het Evangelie voorschrijft.' Weest niet spoedig geprikkeld; komt niet spoedig tot twist; betoont alle vriendelijkheid en lankmoedigheid aan alle mensen; dat zal u zeker behoeden tegen vele grote verzoeking en vervolgingen, gelijk de scheenplaten en koperen schoenen de krijgslieden vrijwaarden van klemmen enz. Het geloof moet ons schild zijn.

Bovenal (vooral) aangenomen hebbende het schild des geloofs, vers 16. Dat is noodzakelijker dan al het andere. Het geloof is alles in alles voor ons in de ure der verzoeking. Het borstwapen beschermt de edelste delen, maar het schild kunnen wij voor alle leden houden. *Dit is de overwinning, die de wereld overwint, namelijk ons geloof.* Wij moeten ons ten volle overtuigd houden van de waarheid van al Gods beloften en bedreigingen, want zulk een geloof is van groot nut in alle beproevingen. Merk op dat *het geloof is een vaste grond der dingen, die men hoopt, en een bewijs der zaken, die men niet ziet*, en u zult erkennen van hoe groot nut het is voor bovengenoemd doel. Het geloof, dat Christus en al de voorrechten der verlossing ontvangt en genade van Hem verkrijgt, is gelijk een schild; een algemeen verdedigingsmiddel. Onze vijand de duivel is hier genoemd *de boze*. Hij is boos in beginsel en hij tracht ons boos te

maken. Zijn verzoekingten worden *pijlen* genoemd; terwille van hun snelle en onberekenbare vlucht en de diepe wonden, die zij in de ziel slaan; *vurige pijlen* in vergelijking met de vergiftige pijlen, die in de gewonde delen ontsteking veroorzaakten, en zo werden genoemd naar de vergiftige slangen, die men vurige slangen heette. Hevige verzoekingten, waardoor de ziel als door vuur uit de hel ontstoken wordt, zijn de pijlen, die Satan op ons afschiet. Het geloof is het schild, waarmee wij deze vurige pijlen blussen moeten; waarin wij ze moeten opvangen en zo onschadelijk maken; opdat ze ons niet branden en ten minste geen blijvende schade berokkenen. Het geloof, handelend op het woord van God en daarop zich beroepende; handelende op de genade van Christus en die toepassende; blust de pijlen der verzoeking.

De zaligheid moet onze helm zijn, **vers 17**; dat is de *hoop*, welke de zaligheid tot voorwerp heeft, zie 1 Thess. 5:8. De helm beschermt het hoofd. Een goede, wèl-gefondeerde en wèl-gevestigde hoop op de zaligheid zal de ziel reinigen en haar vrijhouden van de besmettingen des Satans, en zij zal evenzeer de ziel vertroosten en haar tegen zijn verwarringen en folteringten beschermen. Hij wil ons martelen met wanhoop; maar een goede hoop doet ons op God vertrouwen en ons in Hem verheugen. *Het Woord Gods is het zwaard des Geestes*. Het zwaard is een zeer noodzakelijk en nuttig deel van de rusting des krijgsmans. Het Woord Gods is zeer noodzakelijk en nuttig voor de Christen, om de geestelijken strijd vol te houden en daarin te overwinnen. Het wordt genoemd het zwaard des Geestes, omdat het door de Geest ingegeven werd en Hij het werkend en machtig maakt, en *scherper dan enig tweesnijdend zwaard*. Gelijk Goliaths zwaard, dat zijn gelijke niet had; daarmee kunnen wij de aanvallers aanvallen. Bewijzen uit de Schrift zijn de beste bewijzen om verzoekingten te verslaan. Christus zelf weerstond er de verzoekingten des Satans mede. *Er staat geschreven*, Matth. 4:4, 6, 7, 10. Dit woord, in het hart verborgen, zal voor zonde bewaren, Ps. 119:11, en zal de boze lusten en het verderf, die daarbinnen woelen, doden.

Het gebed moet al de andere delen van onze Christelijke wapenrusting saamgespen. Wij moeten bij al deze genaden het gebed voegen, ter onzer verdediging tegen deze geestelijke vijanden; hulp en bijstand van God afsmekende, zo de nood dreigt; en wij moeten zonder ophouden bidden. Niet alsof wij niets anders te doen hadden dan te bidden; want er zijn ook andere plichten in onze godsdienst en in onze samenleving die ook hun rechten hebben; maar wij moeten vastgestelde tijden van gebed hebben en die geregeld houden. Wij moeten bij alle gelegenheden bidden; en zo dikwijls onze of anderer omstandigheden dat vereisen. Wij behoren altijd in de stemming te zijn om te bidden, en moeten kleine gebeden tussen onze andere verrichtingen mengen en in onze dagelijkse bezigheden. hoewel bepaald en plechtig gebed soms minder doenlijk is, omdat andere plichten moeten betracht worden, kunnen korte verzuchtingen nooit ongelegen zijn.

Wij moeten bidden *met alle bidding en smeking*; met alle soorten van gebed; openbaar, afzonderlijk, geheim, in en buiten gezelschap, plechtig en onvoorbereid; met alle delen van het gebed: belijdenis van zonden; dankzegging voor barmhartigheid; lofverheffing voor verkregen genade enz. Wij moeten bidden *in de Geest*; onze geesten moeten daarin werkzaam zijn en wij moeten het doen door de genade van Gods goeden Geest. Wij moeten *tot hetzelve waken*, er naar trachten om onze harten in biddende gestalte te houden; alle gelegenheden en alle aanleidingen er voor aangrijpen; wij moeten opletterend zijn op elken aandrang ertoe in ons hart. Wanneer God zegt: *Zoek Mijn aangezicht*, Ps. 27:8, moeten onze harten daarmee instemmen. Dit moeten wij doen *met alle gedurigheid*. Wij moeten in het gebed volharden, welke verandering ook in onze uitwendige omstandigheden komen moge; en wij moeten er mede voortgaan zolang wij

in deze wereld leven. Wij moeten volharden in een bijzonder gebed; het niet kort afsnijden wanneer onze harten geneigd zijn het voort te zetten en er tijd voor is en onze omstandigheden ertoe roepen. Wij moeten eveneens aanhouden in bepaalde verzoeken, niettegenstaande mogelijke ontmoedigingen en afwijzingen. En wij moeten bidden met *smeking*, niet alleen voor onszelf, maar voor *alle heiligen*; want wij zijn elkaars leden. Niemand is in deze wereld zo goed een heilige of in zulke goede omstandigheden, dat hij geen behoefte zou hebben aan het gebed; de heiligen hebben onze gebeden nodig en wij de hun. Thans gaat de apostel over tot het slot van de brief.

Eféze 6:19-24

I. Hij begeert voor zichzelf hun gebeden, **vers 19**. Na *smeking* voor al de heiligen aanbevolen te hebben, voegt hij zichzelf bij hun getal. Wij moeten bidden voor al de heiligen, en vooral voor getrouwe dienaren.

Broeders, bidt voor ons dat het Woord des Heeren zijn loop hebbe en verheerlijkt worde. Let op hetgeen, waarvoor hij hun voorbede verzoekt: *Opdat mij het woord gegeven worde*; dat ik moge ontslagen worden van mijn ketenen en zo vrijheid verkrijge om het geloof van Christus te verbreiden; dat ik bekwaamheid moge ontvangen om mij op begrijpelijke en aannemelijke wijze uit te drukken. *In de opening mijns monds met vrijmoedigheid*, dat is, dat ik de gehele raad Gods moge verkondigen, zonder enige lage vrees, schaamte of partijdigheid. *Om de verborgenheid van het Evangelie bekend te maken.*

Sommigen menen dat de apostel hier doelt op dat deel van het Evangelie, dat de roeping der heidenen bevat, en dat dusverre een verborgenheid, maar nu ontdekt, was. Doch het gehele Evangelie was een verborgenheid, totdat het door Goddelijke openbaring bekend gemaakt werd; en het is het werk van Christus' dienaren het bekend te maken, Paulus had grote macht over de taal; men noemde hem Mercurius omdat hij het woord voerde, Hand. 14:12, maar toch verzocht hij zijn vrienden om van God opening zijns monds voor hem te vragen. Hij was een man van grote moed en toonde dat dikwijls; toch vroeg hij hun om God vrijmoedigheid voor hem af te smeken. Hij wist zo goed als iemand ter wereld wat hij zeggen moest; toch verlangde hij dat zij voor hem bidden zouden opdat hij spreken mocht gelijk het betaamde. De reden, waarmee hij zijn verzoek aandringt, is dat hij voor de zaak des Evangelies was een *gezant in een keten*, vers 20. Hij was vervolgd en gevangen genomen om de verkondiging van het Evangelie; maar desniettegenstaande ging hij voort in het werk door Christus hem opgedragen, en bleef het prediken.

Merk op:

1. Het is niet vreemd voor Christus' dienaren om gebonden te worden.
2. Het is moeilijk voor hen om in dat geval met vrijmoedigheid te spreken.
3. De beste en getrouwste dienaren hebben behoefte aan en zullen voordeel hebben van de gebeden van goede Christenen, en moeten ze derhalve ernstig begeren.

Na dus om hun voorbeden gevraagd te hebben:

II. *Beveelt hij hun Tychicus aan*, vers 21, 22. Hij zond hem met deze brief, opdat hij hun mocht bekend maken, evenals de andere gemeenten, wat hem aanging en wat hij deed; hoe hij door de Romeinen in zijn gevangenschap behandeld werd, en hoe hij zich in die omstandigheden gedroeg. Het is voor goede dienaren begeerlijk, dat hun Christelijke vrienden hun toestand weten en dat zij bekend worden met de omstandigheden van hun vrienden; want daardoor kunnen zij elkaar des te beter steunen met hun gebeden. *Opdat hij uw harten zou vertroosten*; door zulk een verslag van zijn lijden en van de oorzaak daarvan, en van zijn gemoedsgesteldheid en gedrag daaronder, te geven, dat voorkomen

werd dat zij door zijn droefenissen kleinmoedig zouden worden, maar er veelmeer reden van dank en vreugde in vinden zouden.

Hij zegt hun, dat Tychicus is *een geliefde broeder en getrouwe dienaar in de Heere*. Hij was een oprecht Christen, en als zodanig een geliefde broeder; hij was een getrouw dienaar in het werk van Christus, en hij was Paulus zeer dierbaar. Daardoor kwam Paulus' liefde voor deze Christenen te Efëze des te meer uit; dat hij nu om hunnentwil scheidde van zulk een goeden en dierbaren vriend, terwijl diens gezelschap en omgang hemzelf nu vooral zo verblijdend en nuttig geweest zou zijn. Maar getrouwe dienaren van Christus zijn gewoon het algemeen welzijn boven hun eigen en persoonlijk belang te stellen.

III. Hij besluit met zijn goede wensen en gebeden voor hen; en niet alleen voor hen, maar voor al de broederen, vers 23, 24. Zijn gewone zegenbede was: *Genade en vrede*. Hier is het: *Vrede zij de broederen en liefde met geloof*. Met vrede wordt bedoeld alle soorten van vrede; vrede met God, vrede met het geweten; vrede onder elkaar; en ook alle uitwendige voorspoed is er in begrepen. Hij zegt als het ware: Ik wens u de voortduur en de toeneming van alle geluk.

En liefde met geloof. Dit verklaart gedeeltelijk wat hij in het volgende vers bedoelt met genade; niet alleen in de fontein, of de liefde en de gunst van God, maar genade in de stroom; de genade van de Geest, voortvloeiende uit dat Goddelijk beginsel: geloof en liefde, al het andere inhoudende. Het is de voortzetting en toeneming van dit alles, dat hij voor hen begeert, en dat reeds aanvang genomen had in hen.

Er volgt: *van God de Vader*, enz. Alle genaden en zegeningen komen tot de heiligen van God, door de verdiensten en tussenkomst van onze Heere Jezus Christus. De laatste zegening is uitgebreider dan de vorige; want daarin bidt hij voor alle ware gelovigen te Efëze en overal elders. Het is het ontwijfelbaar kenmerk van alle heiligen, dat zij onze Heere Jezus Christus liefhebben. Onze liefde tot Christus is niet aangenaam, tenzij ze oprecht is. In waarheid, wat men ook moge voorgeven, er bestaat geen liefde tot Christus waar geen oprechtheid is.

De woorden kunnen ook gelezen worden: *Genade zij met al degenen, die onze Heere Jezus Christus liefhebben in onverderfelijkheid*. Die standvastig blijven in hun liefde tot Hem; zodat zij niet verdorven wordt door enige verlokking tot afdwaling hoegenaamd; en wier liefde voor Hem niet wordt onderbroken door enige tegenovergestelde begeerte, of door liefde voor enig ding, dat Hem mishaat.

Genade, dat is de gunst van God; en alle goed (geestelijk en tijdelijk) dat is het gevolg daarvan, zijn en zullen zijn met allen, die op deze wijze onze Heere Jezus Christus liefhebben. En het is, - of behoort te zijn - de begeerte en het gebed van ieder, die Christus liefheeft, dat het zo zij met al zijn mede-christenen.

Amen: zo zij het!

EEN VERKLARING MET PRACTISCHE OPMERKINGEN VAN DE BRIEF VAN DE APOSTEL PAULUS AAN DE FILIPPENSEN

Filippi was een voorname stad in het westelijk gedeelte van Macedonië: *prooté tés metés Makedonias polis*, Hand. 16: 12. Zij was genoemd naar Fillppus, de beroemde koning van Macedonië, die haar herstelde en verfraaide; en werd later tot Romeinse kolonie gemaakt. De nabijheid van deze plaats waren de Canipolis Philippei; merkwaardig door de grote veldslag tussen Julius Caesar en Pompejus de Grote; en die tussen Augustus en Antonius aan een zijde, en Cassius en Brutus aan de andere. Maar voor Christenen heeft zij het meeste belang door deze brief, die geschreven werd toen Paulus te Rome gevangen was in het jaar 62. Paulus schijnt zeer bijzondere liefde hebben gehad voor de gemeente te Filippi; tot de stichting waarvan hijzelf het werktuig geweest was; en hoewel hij de zorg had voor al de gemeenten gevoelde hij buitengewone vaderlijke lief de voor deze.

Op hen, voor wie God ons gebruikt om hen enig goed te doen, moeten wij ten aanzien van onszelf meer dan op anderen letten, zowel tot eigen aanmoediging als om hen nog meer goed te doen. Hij zag op hen als op zijn kinderen; en daar hij hen door het Evangelie geteeld had, was hij zeer begerig hen door hetzelfde Evangelie te voeden en op te voeden.

Hij was op buitengewone wijze gezonden om het Evangelie te Filippi te verkondigen, Hand. 16: 9. Een gezicht in de nacht werd Paulus gegeven: Er stond een Macedonisch man en bad hem: *Kom over in Macedonië en help ons*. Hij zag God voor zich heengaan, en werd aangemoedigd om alle middelen in het werk te stellen teneinde onder hen voort te zetten het goede werk, dat begonnen was, en verder te bouwen op het gelegde fundament.

Te Filippi had hij harde dingen; hij was er gezeseld, in de stok gesloten, Hand. 16: 23, 24; maar daarom had hij niet minder liefde voor de plaats waar hij zulke harde behandeling ondervonden had. Wij moeten nooit onze vrienden minder liefhebben om de slechte behandeling, welke onze vijanden ons aandoen.

De aanvang die gemeente was zeer gering; Lydia was er bekeerd, en de stokbewaarder en enige weinigen meer; maar dat ontmoedigde hem niet. Indien in de aanvang niet veel goed kan gedaan worden, dan volgt het wellicht later; en de laatste werken kunnen overvloediger zijn. Wij moeten niet ontmoedigd worden door kleine beginselen.

Het blijkt uit vele gedeelten van deze dat de gemeente te Filippi zeer in bloei toenam, en vooral dat de broederen Paulus zeer lief hadden. Hij had geoogst van hun tijdelijke dingen en hij gaf hun daarvoor geestelijke dingen terug. Hij zond hen bericht van ontvangst van een gave, die zij hem gezonden hadden, en dat terwijl geen andere gemeente hem iets had gegeven tot rekening van ontvangst en uitgaaf. Hij geeft hen in deze brief de beloning van een profeet en van een apostel, die meer inhoudt dan duizenden van goud en zilver.

HOOFDSTUK I

Hij begint met opschrift en zegenbede, vers 1, 2. Hij dankt voor de heiligen te Filippi, vers 3-6. Hij spreekt van zijn grote liefde en belangstelling in hun geestelijk welzijn, vers 7, 8; zijn gebeden voor hen, vers 9-11; zijn zorg voor hun ergernis door zijn lijden, vers 12-20; zijn bereidheid om Christus door leven of dood te verheerlijken, vers 21-26; en besluit met een dubbele vermaning tot nauwgezetheid en standvastigheid, vers 27-30.

Filippensen 1:1-2.

Wij hebben hier het opschrift en de zegening.

I. De personen, die de brief schrijven: *Paulus en Timotheüs*. Hoewel alleen Paulus Goddelijk geïnspireerd werd, verenigt hij Timotheüs met zich, om zijn eigen nederigheid aan te duiden en eer op Timotheüs te leggen. Zij, die bejaard, sterk en uitnemend zijn, moeten eerbied geven aan hen, die jonger zijn en hun naam ophouden; ook al zijn die zwakker en van minder betekenis.

Dienstknechten van Jezus Christus; niet alleen op de gewone wijze van al Zijn discipelen, maar in het bijzondere werk van hun bediening; de hogere roeping van een apostel en een evangelist. De hoogste eer van de grootste apostel en van de uitnemendste dienaren is te zijn dienstknechten van Jezus Christus; niet meesters van de gemeenten, maar dienaren van Christus. Merk hier op:

II. De personen, aan wie de brief gericht wordt.

1. *Al de heiligen in Christus Jezus, die te Filippi zijn*. Hij noemt de gemeente vóór de dienaren, omdat de dienaren er zijn voor de gemeente, tot haar opbouw en zegen; en niet de gemeenten voor de dienaren tot hun waardigheid, heerschappij en voordeel. *Niet dat wij heerschappij voeren over uw geloof, maar wij zijn medewerkers uwer blijdschap*, 2 Cor. 1:24. Zij zijn niet alleen dienaren van Christus, maar om Zijnentwil dienaren van de gemeente. *Dat wij uw dienaars zijn om Jezus wil*, 2 Cor. 4:5. De Christenen worden hier heiligen genoemd, door God afgezonderden, geheiligd door zijn Geest, zowel door zichtbare belijdenis als door werkelijke heiligheid. En allen, die niet waarlijk heiligen zijn op aarde, zullen nooit in de hemel heiligen zijn. De brief is gericht aan *al de heiligen*; de een zowel als de ander: ook de geringste, de armste, de minst-begaafde. Christus maakt geen onderscheid; in Hem ontmoeten rijken en armen elkaar; en de dienaren mogen om die redenen geen onderscheid maken in hun zorg en tederheid. Wij mogen *niet hebben het geloof van onze Heere Jezus Christus met aanzien des persoons*, Jak. 2:1.

Heiligen in Christus Jezus; heiligen zijn alleen aangenaam door kracht van hun zijn in Christus; of: omdat zij Christenen zijn. Buiten Christus zouden de beste heiligen blijken zondaren te zijn en onbestaanbaar voor God.

2. Hij is gericht aan de dienaren of kerkbestuurders; *met de opzieners en diakenen*. De opzieners of oudsten in de eerste plaats; wier taak het was te onderwijzen en te besturen; en diakenen of armenverzorgers, wier taak was het uitwendig werk in het huis Gods; de plaats, de voorziening, het onderhoud van de dienaren en het verzorgen van de armen. Deze waren de enige bedieningen, die toen in de gemeente bekend waren; en zij waren het door Goddelijke instelling. De apostel, zijn brief richtende aan de Christelijke gemeente, kent slechts twee orden; die hij noemt, *opzieners* en *diakenen*. En zij, die menen dat dezelfde titels, dezelfde benamingen, diensten, eer en eerbied, ergens in het Nieuwe Testament toegekend worden aan hen die bisschoppen enz. genoemd worden,

zullen moeite hebben hen in de tijden van de Heilige Schrift in anderen dienst of waardigheid weer te vinden.

III. Hier is de apostolische zegenbede: *Genade zij u en vrede van God onze Vader en de Heere Jezus Christus, vers 2.* Dit is meestal woord voor woord, hetzelfde in al de brieven, om ons te leren, dat wij niet vrezen moeten voor vormen; hoewel wij er niet door gebonden zijn, vooral niet door de niet-Schriftuurlijke. Het enige formulier in het Oude Testament is een zegening, Num. 6:23-26. *Alzo zult gijlieden de kinderen Israels zegenen, zeggende tot hen: De Heere zegene en behoede u! De Heere doe Zijn aangezicht over u lichten en zij u genadig! De Heere verheffe Zijn aangezicht over u en geve u vrede!* Evenzo in het Nieuwe Testament; het goed, dat toegewenst wordt, is geestelijk goed, *genade en vrede*; de vrije gunst en toegenegenheid van God met al haar gezegende vruchten en uitwerkingen. En dat *van God de Vader en van de Heere Jezus Christus*, gezamenlijk van Beiden hoewel op verschillende wijze. Merk op:

1. Geen vrede zonder genade. Inwendige vrede komt voort uit het gevoel van Goddelijke gunst.
2. Geen genade en vrede dan van God onze Vader, de fontein en oorsprong van alle zegeningen: de *Vader der lichten, van wie alle volmaakte gift is afkomende*, Jak. 1:17.
3. Geen genade en vrede van God onze Vader, dan in en door onze Heere Jezus Christus. Christus als de Middelaar is het toevoerkanaal van alle geestelijke zegening aan de gemeente en deelt ze uit aan al zijn leden.

Filippensen 1:3-6

Na het opschrift en de zegening gaat de apostel over tot dankzegging voor de heiligen te Filippi. Hij zegt hun waarvoor hij God ten hunnen opzichte dankt.

I. Paulus herinnert hen, dat hij hunner veel gedachtig is, en hoewel zij buiten zijn gezicht waren en hij op grote afstand van hen, toch waren zij niet uit zijn gedachten. *Zo dikwijls als ik uwer gedenk; epi pasai têi mneiai humoon.* Hij dacht dikwijls aan hen en sprak ook dikwijls over hen, en verheugde zich als hij van hen hoorde spreken. De enkele vermelding van hun naam was hem aangenaam; het is een genot het welzijn van een afwezigen vriend te vernemen.

II. Hij herinnert hen zich met blijdschap. Te Filippi was hij mishandeld; hij was er gezeseld en in de stok gesloten; en voor 't ogenblik zag hij weinig vrucht van zijn werk; toch dacht hij met vreugde aan Filippi terug. Hij zag op zijn lijden om Christus' wil als op zijn aanbeveling, zijn blijdschap, zijn kroon; en verheugde zich reeds als de plaats, waar hij zoveel geleden had, genoemd werd. Zo ver was hij er van af van over hen beschaamd te zijn en wars om te horen van het toneel zijns lijdens, dat hij er met vreugde aan terugdacht.

III. Hij herinnert hen zich in het gebed. *Te allen tijde in al mijn gebed voor u allen met blijdschap het gebed doende, vers 4.* De beste herdenking van onze vrienden is hunner gedachtig te zijn voor de troon der genade. Paulus bad veel voor zijn vrienden; voor al zijn vrienden; voor deze vooral. Uit deze wijze van uitdrukking kan men opmaken, dat hij voor de troon der genade de verscheidene gemeenten, waarmee hij in betrekking stond, elke afzonderlijk en met name herdacht. Hij had uren des gebeds voor de gemeente te Filippi. God geeft ons vrijheid om zo vertrouwelijk met Hem om te gaan

hoewel Hij -tot onze troost-wel weet wie wij bedoelen al noemen wij hen niet met name.

IV. Hij dankt God voor elke vreugdevolle herinnering aan hen. Dankzegging moet in elk gebed voorkomen, en wat ons een reden van blijdschap is, behoort ons ook een reden van dankzegging te zijn. Waar wij het genot van hebben, daar moet God de heerlijkheid van ontvangen. Hij dankt God zowel als hij met blijdschap bidt. Heilige blijdschap is het hart en de ziel van dankbare lof, en dankzegging is de mond en de taal van heilige blijdschap.

V. Zowel in ons gebed als in onze dankzegging moeten wij tot God opzien als tot onze God. *Ik dank mijnen God.* Het bemoedigt ons in het gebed, en vervult ons hart met dank, wanneer wij zien dat elke barmhartigheid uit de hand Gods tot ons komt als van onze God.

Ik dank mijn God zo dikwijls als ik uwer gedenk. Wij moeten onze God danken voor de genaden en vertroosting, de gaven en het nut van anderen; omdat wij ontvangen door hen zegeningen, en God ontvangt er heerlijkheid door. Maar wat is de reden van deze dankzegging?

1. Hij dankt God voor de vertroosting, die hij door hen had, *over uw gemeenschap aan het Evangelie van de eersten dag af tot nu toe*, **vers 5**. Gemeenschap aan het Evangelie is een goede gemeenschap; en in het Evangelie heeft de geringste Christen gemeenschap met de grootste apostelen; want de Evangelische zaligheid is een *algemene zaligheid*, Judas 3, en zij worden allen *hetzelfde dierbare geloof* deelachtig, 2 Petr. 1:1. Zij, die in oprechtheid het Evangelie ontvangen en omhelzen, hebben daarin gemeenschap *van de eersten dag af*. Een nieuw-geboren Christen, mits hij waarlijk wedergeboren is, heeft deel aan al de voorrechten en beloften van het Evangelie van de eersten dag zijner bekering af. *Tot nu toe*. Het is een grote troost voor de dienaren, wanneer zij, die wèl begonnen, goed doorgaan en volharden. Sommigen verstaan onder hun *gemeenschap aan het Evangelie* van hun vrijmoedigheid om het Evangelie te verbreiden, en vertalen *koinoonia* niet in *gemeenschap*, maar *mededeling*. Maar in aanmerking nemende Paulus' dankzeggingen voor andere gemeenten, schijnt het meer geëigend om het op te vatten als bedoelende de gemeenschap, die zij hadden in geloof, en hoop, en heilige liefde met alle ware Christenen-een gemeenschap in de beloften, voorschriften, voorrechten en verwachtingen van het Evangelie, en wel *van de eersten dag af tot nu toe*.

2. Voor het vertrouwen, dat hij ten hunnen aanzien had, **vers 6**. *Vertrouwende ditzelve*, enz. Het vertrouwen der Christenen is hun grote vertroosting, en wij vinden reden van dankzegging zowel in ons vertrouwen als in onze blijdschap. Wij moeten dankzeggen niet alleen voor hetgeen wij op 't ogenblik bezitten, maar ook voor hetgeen wij in de toekomst verwachten. Paulus spreekt met veel vertrouwen over de goeden toestand van anderen, naar de aard der liefde het beste van hen hopende, en door het geloof vertrouwend dat zij gelukkig zouden zijn indien zij oprecht waren. Hij vertrouwde, dat *Hij die in u een goed werk begonnen heeft, dat voleindigen zal tot op de dag van Jezus Christus*. Een goed werk in u, *en humien*, of *onder u*. Verstaat daardoor in het algemeen, dat Hij in uw midden een gemeente gesticht heeft. Hij, die het Christendom in de wereld geplant heeft, zal het bewaren zolang de wereld bestaat. Christus zal een gemeente hebben totdat de verborgenheid Gods is vervuld en het mystieke lichaam volwassen is. De gemeente is gebouwd op een rots en *de poorten der hel zullen haar*

niet overweldigen. Maar in 't bijzonder moeten wij dit toepassen op de enkele personen en dan spreekt het van de zekere volmaking van het werk der genade in hen, in wie dat begonnen is. Merk hier op:

A. Het werk der genade is een goed werk; een gezegend werk; want het maakt ons goed en is voor ons een onderpand van het goede. Het maakt ons Gode gelijk en bekwaam om God te genieten. Dat mag wel een goed werk heten, dat ons het grootste goed doet.

B. Waar ook dat goede werk begonnen is, werd het door God begonnen: *Hij die in u een goed werk begonnen heeft*. Wij zelf konden het niet beginnen, want wij waren van nature *dood in misdaden en zonden*, en wat zou een dode kunnen doen om zichzelf ten leven te verwekken; of hoe zou hij kunnen handelen alvorens hij levend gemaakt is in denzelfden zin waarin hij dood genoemd wordt. Het is God, die de doden levend maakt, Ef. 2:1; Col. 2:13

C. Het werk der genade wordt in dit leven slechts begonnen; het wordt hier niet voleindigd; zolang wij in deze toestand van onvolmaaktheid verkeren, blijft er altijd te doen over.

D. Indien dezelfde God, die het goede werk begonnen heeft, niet op zich nam het voort te zetten en te voleindigen, zou het voor eeuwig onvoltooid blijven. Hij die het begon, moet het voleindigen.

E. Wij mogen vertrouwen en vast overtuigd zijn, dat God het niet zal verlaten, maar dat Hij het werk Zijner handen zal voltooien en bekronen. Want *al Gods werken zijn volmaakt*.

F. Het werk der genade zal niet volmaakt zijn *vóór de dag van Jezus Christus*; de dag Zijner verschijning. Wanneer Hij komen zal om de wereld te oordelen en Zijn middelaarschap te eindigen, dan zal dit werk volmaakt zijn en zal Hij de kroonsteen aanbrengen. We hebben dezelfde uitdrukking in vers 10.

Filippensen 1:7-8

De apostel betuigt hier de vurige liefde, die hij voor hen gevoelt en zijn belangstelling in hun geestelijk welzijn. *Ik houd in mijn hart, vers 7*. Hij beminde hen als zijn eigen ziel en zij lagen hem na aan het hart. Hij dacht veel aan hen en had grote zorg voor hen. Merk op:

1. Waarom had hij hen in zijn hart? *Omdat gij, beide in mijn banden en in mijn verantwoording en bevestiging van het Evangelie, gij allen mijn genade mede deelachtig zijt*. Dat is: zij hadden zegen ontvangen door hem en zijn dienst; zij waren deelgenoten van de genade Gods, die door hem en door zijn banden hun gegeven was. Dat maakt de mensen aan de dienaren dierbaar, dat zij door hun dienst zegen ontvangen. Of: *gij zijt deelgenoten van mijn genade*; gij hebt u met mij verenigd in mijn werken en lijden. Zij waren deelgenoten van zijn lijden door medelijden en belangstelling en bereidheid om hem bij te staan. Dat noemt hij: deelgenoten van Zijn genade zijn, want zij, die lijden met de heiligen, zullen met hen vertroost worden; en die in de moeiten delen, zullen in de beloning delen. Hij had hen lief omdat zij hem trouw bleven in zijn banden, en in de *verantwoording en bevestiging van het Evangelie*. Zij waren even gereed om, in hun roeping en naar hun bekwaamheid, het Evangelie te verdedigen als de apostel dat was in zijn omstandigheden, en daarom had hij hen in zijn hart. Deelgenoten in het lijden moeten elkaar dierbaar zijn; zij, die verdragen en geleden hebben voor dezelfde goede zaak Gods en van Zijn dienst, moeten om die reden elkaar hartelijk liefhebben. Of: *omdat gij mij in het hart hebt, dia to echein me en têi kardiai humaas*. Zij toonden hun eerbied voor hem door standvastig te blijven in de leer, die hij

verkondigd had, en waren bereid met hem daarvoor te lijden. Het beste kenmerk van onze achting voor onze dienaren is trouw blijven aan de door hen verkondigde leer.

2. Het bewijs is: *Gelijk het bij mij recht is, dat ik dit van u allen gevoel, omdat ik u in mijn hart houd.* Daaraan bleek dat hij hen in zijn hart hield, dat hij goede gedachte over hen en goede hoop voor hen had. Het is zeer betamelijk van anderen het beste te denken, en in alle omstandigheden van hen zo goed mogelijk te onderstellen.

3. Een beroep op God omtrent de waarheid hiervan, **vers 8.** *Want God is mijn Getuige, hoezeer ik begerig ben naar u allen met innerlijke bewegingen van Jezus Christus.* Daar hij hen in het hart had, verlangde hij naar hen; òf hij verlangde hen te zien en van hen te horen; òf hij verlangde naar hun geestelijk welzijn en hun wasdom in kennis en genade. Hij had *blijdschap in hen*, vers 4; ter wille van het goede, dat hij omtrent hen zag en hoorde; en hij *was begerig naar hen allen*; niet alleen naar de verstandigen en rijken onder hen, maar ook naar de geringsten en armsten.

En hij was *zeer* begerig naar hen, met grote toegenegenheid en welwillendheid, en dat met *innerlijke bewegingen van Jezus Christus*, met die tedere belangstelling, welke Christus toonde voor kostbare zielen. Paulus was hierin een navolger van Christus; en alle goede dienaren behoren te trachten dat ook te zijn. De innerlijke bewegingen voor arme zielen, die in Jezus zijn! Uit medelijden met hen ondernam hij hun redding, en gaf zich geheel om die tot stand te brengen. In gelijkheid aan het voorbeeld van Christus, had Paulus medegevoel voor hen, en begeerde naar hen allen in de *inwendige bewegingen van Jezus Christus*. Zullen wij dan geen medelijden en liefde gevoelen voor de zielen, voor welke Christus zoveel medelijden en liefde had? Hij beroept zich hiervoor op God.

God is mijn getuige. Het was een inwendige geneigdheid des geestes, die hij te kennen gaf; alleen God wist de oprechtheid daarvan, en daarom beroept hij zich op Hem. Of gij het weet of niet; God die het hart kent, weet het.

Filippensen 1:9-11

Deze verzen bevatten de inhoud van zijn gebeden voor hen. Paulus liet zijn vrienden dikwijls weten wat hij van God voor hen afsmeekte; opdat zij mochten weten wat zij voor zichzelf bidden moesten en een leiddraad voor hun gebed verkrijgen. En opdat de hoop bij hen verlevendigd zou worden dat zij van God de levenwekkende, versterkende, altijddurende, vertroostende genade zouden ontvangen, welke zulk een machtig voorbidder als Paulus van God voor hen vroeg. Het is bemoedigend voor ons te weten, dat onze vrienden voor ons bidden, die wij met reden mogen veronderstellen dat gehoor vinden voor de troon der genade. Ook deelde hij het hun mede als een richtsnoer voor hun wandel, opdat zij trachten zouden zijn gebeden voor hen te beantwoorden door zo te wandelen, want dat zou hem het teken zijn dat God hem geantwoord had. Paulus, aldus voor hen biddende, had goede verwachting van hen. Dat is een aanwijzing voor ons, dat wij onze plicht moeten doen en onze voor ons biddende vrienden en dienaren niet teleurstellen. Hij bad:

1. *Dat zij liefhebbende mensen mochten zijn, en dat goede gevoelens onder hen meer en meer overvloedig mochten zijn. Dat uw liefde nog meer en meer overvloedig worde.* Hij bedoelt hun liefde voor God, voor elkaar, voor alle mensen. Liefde is de vervulling beide van de wet en van het Evangelie.

Merk op: Zij, die in enige genade overvloedig zijn, hebben toch nodig meer en meer overvloedig te worden, want er is altijd enig gebrek in en wij zijn onvolkomen ook in onze beste daden.

2. Dat zij mensen vol erkenenis en gevoelen mochten worden; dat zij meer en meer overvloedig mochten zijn *in erkenenis en alle gevoelen*. Het is geen blinde liefde, die ons bij God zal aanbevelen; maar een liefde gegrond op kennis en oordeel. Wij moeten God liefhebben om Zijn oneindige uitnemendheid en beminnelijkheid, en onze broederen omdat wij in hen h.et beeld Gods zien. Sterke hartstocht, zonder kennis en een gevestigd oordeel, zal ons niet volmaken in de wil van God; en soms meer kwaad dan goed doen. De Joden hadden een ijver voor God, maar zonder verstand; en werden er door vervoerd tot geweld en woede. Rom. 10:2; Joh. 16:2.

3. Dat zij mochten worden onderscheidende mensen. Dat zou de uitwerking van hun kennis en oordeel zijn. *Dat gij moogt beproeven de dingen, die daarvan verschillen (of de dingen, die uitnemend zijn) eis to dokimazein humaas ta diapherontas*, de dingen, die op de proef blijken uitnemend te zijn en te verschillen van andere dingen. De waarheden en wetten van Christus zijn uitnemende dingen, en het is nodig, dat we elk beproeven en als zodanig achten. Wij behoeven ze alleen te beproeven om dat te bemerken, en zij zullen zich gemakkelijk aanbevelen aan iedere zoekende en onderscheidende ziel.

4. Dat zij mochten zijn eerlijke mensen met oprechte harten. *Opdat gij oprecht zijt*. Oprechtheid is onze evangelische volmaaktheid; zij moet onze wandel in de wereld kenmerken en is de heerlijkheid van al onze genaden. Indien het oog eenvoudig is; wanneer wij met al wat wij doen tot God inkeren, waarlijk zijn wat wij schijnen en het eerlijk bedoelen, dan zijn wij oprecht.

5. Dat zij mensen mochten zijn die geen aanstoot gaven. *Opdat u moogt zijn zonder aanstoot te geven tot de dag van Christus*; niet spoedig zich beledigd gevoelen, en zorg dragen dat wij God of onze broederen niet beledigen, maar *leven in een goed geweten voor God*, Hand. 23:1, en *onzelf oefenen om altijd een onergerlijk geweten te hebben bij God en de mensen*, Hand. 24:16. Wij moeten tot het einde voortgaan *onberispelijk*, om op de dag van Christus te kunnen bestaan. Hij wil Zich voorstellen *een gemeente zonder vlek of rimpel*, Ef. 5:27, en gelovigen, *onstraffelijk voor Zijn heerlijkheid in vreugde*, Judas 24.

6. Dat zij mochten zijn vruchtdragende mensen, vers 11. *Vervuld met vruchten der gerechtigheid* enz. Onze vrucht moet van God komen, en daarom moet ze van Hem gevraagd worden. De vruchten der gerechtigheid zijn de kentekenen en voortbrengselen van onze heiligmaking; de plichten der heiligheid, voortspruitende uit een vernieuwd hart, omdat de wortel der zaak in ons is. Zijnde daarmee vervuld. Zij, die goed doen, moeten zich benaastigen steeds meer goed te doen. De vruchten der gerechtigheid, voortgebracht ter verheerlijking van God en ter stichting van onze broederen, moeten ons vervullen en geheel innemen. Vreest niet dat u ontledigd zult worden door vruchten der gerechtigheid voort te brengen, want u zult er mede vervuld worden. Deze vruchten zijn door Jezus Christus, door Zijn kracht en genade, want *zonder Hem kunnen wij niets doen*. Hij is de wortel van de goede olijfboom, waaruit die zijn krachten trekt. Wij zijn *sterk in de genade, welke is in Christus Jezus*, 2 Tim. 2:1; en *met kracht versterkt door de Geest*, Ef. 3:16; zij zijn tot *heerlijkheid en prijs van God*. Ons doel met het vruchten voortbrengen moet niet zijn onze eigen verheerlijking, maar *de heerlijkheid en prijs van*

God, opdat God in alles verheerlijkt moge worden, 1 Petr. 4:11, en wat we doen, we moeten alles doen ter heerlijkheid Gods, 1 Cor. 10:31. Het strekt zeer ter ere Gods, wanneer Christenen niet alleen goed zijn, of goed doen, maar overvloedig zijn in goede werken.

Filippensen 1:12-20

Wij zien hier de zorg, welke de apostel neemt om te voorkomen, dat zij door zijn lijden zullen worden geërgerd. Hij was nu een gevangene te Rome; dat kon een struikelblok zijn voor hen, die door zijn dienst het Evangelie ontvangen hadden. Zij konden verzocht worden om te denken: Indien deze leer waarlijk uit God ware, dan zou God niet dulden dat iemand, die zo ijverig was in de verkondiging en verbreiding daarvan, als een veracht en gebroken vat ter zijde geworpen werd. Zij konden schuw gemaakt worden om zijn leer aan te nemen, met de gedachte dat zij straks zelf aan ongemak zouden blootgesteld worden. Om nu de ergernis des kruises weg te nemen, bespreekt hij de donkere en harde zijde van zijn lijden, en toont aan dat het zeer verklaarbaar en met de wijsheid en goedheid Gods, die hem gebruikte, bestaanbaar was.

I. Hij leed door de gezworen vijanden des Evangelies, die hem in de gevangenis geworpen hadden en het op zijn leven toelagden. Maar zij mochten zich daaraan niet stoten, want er was al veel goeds uit voortgekomen en het diende tot bevordering des Evangelies. *Hetgeen aan mij is geschied, is meer tot bevordering des Evangelies gekomen.* Dat is een wonderbare beschikking van de Voorzienigheid, om zo groot een goed als de bevordering des Evangelies te doen voortkomen uit zo groot een kwaad als de gevangenschap van een apostel.

Ik lijd verdrukkingen tot de banden toe als een kwaaddoener, maar het Woord Gods is niet gebonden, 2 Tim. 2:9. Zij kunnen het Woord Gods niet gevangen nemen; dat heeft zijn vrijen loop, hoewel ik opgesloten ben. Maar hoe kwam dit?

1. Het beroerde degenen, die buiten waren, vers 13. *Mijn banden in Christus zijn openbaar geworden in het ganse rechthuis en aan alle anderen.* De keizer, de hovelingen, de overheidspersonen, zijn allen overtuigd dat ik niet lijd als een kwaaddoener, maar als een eerlijk man met een goed geweten. Zij weten dat ik lijd om Christus' wil, en niet om enige misdaad. Merk op:

A. Paulus' lijden maakte hem bekend aan het hof, waar men anders wellicht nooit van hem zou gehoord hebben; en dit kon aanleiding zijn, dat sommigen daar onderzoek instelden naar het Evangelie, waarvoor hij leed, dat ze anders misschien nooit zouden hebben leren kennen.

B. Indien zijn banden in het paleis bekend waren, werden ze overal elders bekend. *De gevoelens van het hof hebben grote invloed op de gevoelens van het gehele volk.*

2. Het vermeesterde allen, die er in waren. Zijn vijanden werden door zijn lijden verward, maar zijn vrienden werden er door aangemoedigd. *De oprechten zullen hierover verbaasd zijn, en de onschuldige zal zich tegen de huichelaar opmaken. En de rechtvaardige zal zijn weg vasthouden, en die rein van handen is zal in sterkte toenemen, Job 17:8, 9.* Zo ging het hier. *Het merendeel der broederen in de Heere heeft door mijn banden vertrouwen gekregen,* vers 14. De verwachting van moeilijkheden ter wille van het geloof, kon in het algemeen hen wellicht verslagen maken en ontmoedigen; maar toen zij Paulus om Christus wil gevangen zagen, waren zij zover

van tegengehouden te worden in de prediking van Christus en de verheerlijking van Zijn naam, dat ze er des te moediger door werden; want in Paulus' gezelschap konden zij met blijdschap lijden. Indien zij van de kansel naar de gevangenis gevoerd werden, konden zij daarmee verzoend zijn, omdat zij in zo goed gezelschap kwamen. Buitendie, de vertroosting, welke Paulus in zijn lijden genoot, de buitengewone ondersteuning van Christus in zijn verdriet, bemoedigde hen grotelijks. Zij zagen dat zij, die Christus dienden, een goeden Meester dienden; die hen kon steunen en doorhelpen in hun lijden voor Zijn zaak.

Vertrouwen gekregen hebbende door mijn banden, pepoithotas. Zij waren ten volle voldaan en overtuigd door hetgeen zij zagen. Merk op de macht der Goddelijke genade; wat de vijand bedoeld had tot ontmoediging der verkondigers van het Evangelie, was juist gebruikt om hen aan te moedigen. En zij *durven overvloediger het woord onbevreesd spreken*. Zij zien er het ergste van en daarom durven zij het wagen. Hun vertrouwen geeft hun moed, en hun moed verlost hen van de macht der vrees.

II. Hij leed door valse vrienden zowel als door vijanden, vers 15, 16. *Sommigen prediken ook wel Christus door nijd en twist. Genen verkondigen wel Christus uit twisting, niet zuiver.* Dit kon ook een struikelblok zijn en velen ontmoedigen, dat er waren die Paulus' bekendheid in de gemeenten en zijn aanzien bij de Christenen benijdden; en daarom trachtten hem te ondermijnen en te vervangen. Het was hun heimelijk aangenaam dat hij gevangen gezet was, omdat zij nu beter gelegenheid hadden de genegenheid der mensen tot zich te trekken; en zij predikten gedurig, ten einde de beroemdheid te verkrijgen, die zij hem benijdden.

Menende aan mijn banden verdrukking toe te brengen. Zij meenden hem daardoor te bedroeven en hem bevreesd te maken, dat hij zijn aanzien verliezen zou; hem onrustig in zijn gevangenschap te doen zijn en met ongeduld naar vrijlating te doen haken. Het is treurig dat er mensen gevonden werden, die het Evangelie beleden, het zelfs verkondigden, die door zulke beginselen geleid werden; die Christus verkondigden om Paulus te grieven en zijn gevangenschap te verzwaren. Laat het ons niet vreemd voorkomen, dat in deze latere en meer ontaarde eeuwen van de gemeente er ook dezulken zijn. Evenwel, er waren ook anderen, die door Paulus' lijden aangevuurd werden om Christus des te ijveriger te verkondigen.

Sommigen ook door goedwilligheid; sommigen uit liefde; uit oprechte liefde voor het Evangelie; opdat het werk niet zou stilstaan terwijl de werkman verhinderd werd. Wetende, dat ik tot verantwoording van het Evangelie gezet ben. Zij wisten dat hij gesteld was om het Evangelie te brengen en te verbreiden in de wereld, tegen alle geweld en tegenstand der vijanden in; en waren nu bevreesd dat het Evangelie door zijn gevangenschap lijden zou. Dat maakte hen stoutmoediger in de verkondiging van het Woord en om *het gebrek zijner bediening aan de gemeente aan te vullen*.

III. Het is zeer aangenaam te zien hoe rustig hij onder dit alles was. *Nochtans wordt Christus op allerlei wijze, hetzij onder een deksel, hetzij in der waarheid, verkondigd; en daarin verblijd ik mij, ja ik zal mij ook verblijden*, vers 18. De verkondiging van Christus is de blijdschap van allen, die de komst van Zijn koninkrijk verlangen. Omdat het zovelen goed doen kan, moeten wij ons over alle verkondiging verheugen, ook al geschiedt die onder een deksel en niet zuiver. Het is Gods bevoegdheid over de beginselen der mensen te oordelen; dat ligt boven ons bereik. Paulus was er zo ver van af om hen te benijden, die de vrijheid hadden het Evangelie te verkondigen terwijl hij gevangen zat, dat hij zich verheugde over die verkondiging, al geschiedde die onder een voorwendsel en niet in oprechtheid. Hoe behoren wij ons dan te verblijden over hen, die

het in oprechtheid verkondigen, al geschiedt dat ook in zwakheid en met sommige onjuistheden. Twee dingen verblijdden de apostel in deze verkondiging van het Evangelie.

1. Ten eerst dat zij strekte tot redding van de zielen der mensen: *Ik weet, dat dit mij ter zaligheid gedijen zal*, vers 19. Merk op: God kan het goede uit het kwade voortbrengen; en hetgeen niet dienen kan tot zaligheid van de dienaren, kan daarom toch wel gedijen tot zaligheid voor de hoorders. Welke beloning kunnen zij verwachten, die Christus prediken uit nijd, en twisting, en onzuiver, teneinde verdrukking toe te brengen aan de banden van een getrouw dienaar? Zij, die verkondigen onder een deksel en niet naar waarheid? En toch kan dat gedijen tot zaligheid van anderen, en Paulus verheugt er zich over dat het ook tot zijn zaligheid gedijen zal. Dit is een van de dingen, die *met de godzaligheid gevoegd zijn*: instaat te zijn over de verkondiging van Christus ons te verblijden, al geschiedt die ook ter afbreking van onze eigen goeden naam. Deze edele gemoedsgesteldheid woonde in Johannes de Doper, bij de eerste prediking door Christus: *Deze mijn blijdschap is vervuld geworden. Hij moet wassen, maar ik minder worden*, Joh. 3:29, 30. Laat Hem schijnen, dan mag ik verdonkeren; laat Zijn heerlijkheid verhoogd worden, al is het door mijn ondergang. Anderen verstaan deze uitdrukking zo: dat de boosheid van zijn vijanden zal verslagen worden en daardoor medewerken tot zijn bevrijding uit de gevangenis. *Door uw gebed en toebrenging des Geestes van Jezus Christus*. Wat ons ook ter zaligheid gedijt, het is alleen door de hulp en bijstand van de Geest van Christus; en het gebed is het aangewezen middel om deze hulp te verkrijgen. De gebeden van de leden kunnen helpen om de dienaren de bijstand des Geestes te verstrekken en hen te steunen in de verkondiging des Evangelies, zowel als in het dragen van hun lijden.

2. Omdat het zou dienen tot verheerlijking van Christus, vers 20. Hij gebruikt deze gelegenheid om uitdrukking te geven aan zijn algehele toewijding aan de dienst en de eer van Christus. *Volgens mijn ernstige verwachting en hoop, dat ik in geen zaak zal beschaamd worden*. Merk hier op:

A. De grote begeerte van iederen waren Christen is, dat Christus mag groot gemaakt en verheerlijkt worden; dat Zijn naam verhoogd worde en Zijn koninkrijk kome.

B. Zij, die waarlijk begeren dat Christus zal groot gemaakt worden, verlangen dat Hij groot gemaakt worde in hun lichaam. Zij stellen hun lichamen tot een levende offerande, Rom. 12:1, en hun leden Gode tot wapenen der gerechtigheid, Rom. 6:13. Zij zijn gewillig om tot bereiking van Zijn doel te dienen en werktuigen voor zijn verheerlijking te zijn, met elk lid van hun lichaam zowel als met elk vermogen hunner ziel.

C. Het strekt zeer ter verheerlijking van Christus, indien wij Hem vrijmoedig dienen en ons voor Hem niet schamen; met vrijmoedigheid des geestes en zonder ontmoediging. *Dat ik in geen zaak zal beschaamd worden, maar dat in alle vrijmoedigheid Christus groot gemaakt worde*. De vrijmoedigheid der Christenen is de eer van Christus.

D. Zij, die de verheerlijking van Christus begeren en ten doel hebben, maken die tot hun verwachting en hoop. Indien zij er waarlijk naar staan, zullen zij die ook zeker bereiken. Indien wij in oprechtheid bidden: *Vader, verheerlijk Uw Naam!* Dan kunnen wij verzekerd zijn van hetzelfde antwoord, dat Christus ontving: *Ik heb hem verheerlijkt, en Ik zal hem nog verheerlijken*, Joh. 12:28.

E. Zij, die begeren dat Christus in hun lichamen groot gemaakt worde, hebben een heilige onverschilligheid: *hetzij door het leven, hetzij door de dood*. Zij laten het aan Hem over op welke wijze Hij hen dienstbaar maken wil aan zijn verheerlijking, hetzij

door hun moeiten en lijden, door hun ijver of geduld; door hun leven om Hem ter ere te werken, of door hun dood, om Hem ter ere te sterven.

Filippensen 1:21-26

Wij hebben hier een beschrijving van hetgeen leven en dood voor de gezegende Paulus was: *zijn leven was Christus, zijn sterven gewin*. Merk op:

1. Het is een ontwijfelbaar kenmerk van ieder waar Christen, dat het leven hem Christus is. De heerlijkheid van Christus behoort zijn levensdoel te zijn, de genade van Christus het beginsel van zijn leven, en het woord van Christus zijn regel. Het Christelijk leven komt van Christus en gaat naar Hem uit. Hij is beginsel, regel en doel ervan.

2. Allen, voor wie het leven Christus is, weten dat de dood hun gewin zal zijn; hij is een groot gewin, een dadelijk gewin, een eeuwig gewin. De dood is een groot verlies voor een vleselijk-gezind, werelds mens; want hij verliest daardoor al zijn gemak en al zijn hoop; maar voor een waar Christen is hij gewin; want hij is het einde van al zijn zwakheid en ellende, en de vervulling van al zijn hoop, de volmaking van al zijn vertroosting; hij verlost hem van alle kwaad des levens en brengt hem in bezit van het hoogste goed.

Voor mij is het sterven gewin. Voor het Evangelie zowel als voor mijzelf; want dat zal nader bevestigd worden wanneer het met mijn bloed bezegeld wordt, gelijk het tijdens mijn leven bevestigd werd door mijn arbeid. Zo zal Christus *groot gemaakt worden door zijn dood*, vers 20. Sommigen lezen de gehelen zin aldus: *Voor mij is, levend of stervend, Christus gewin*, dat is: Ik begeer niet anders, hetzij ik leef hetzij ik sterven zal, dan Christus te gewinnen en in Hem gevonden te worden. Het zou begrijpelijk zijn, indien de dood voor hem gewin ware, dat hij afkeer van het leven en ongeduldig verlangen naar de dood had. Nee; zegt hij,

I. Maar òf te leven in het vlees, hetzelfde mij oorbaar zij, en wat ik verkiezen zal weet ik niet, vers 22. *Dat is de vrucht van mijn arbeid*; dat is: Christus is de vrucht van mijn arbeid. Hij achtte zijn arbeid wèl besteed, indien hij het werktuig mocht zijn om de eer en het belang van het koninkrijk van Christus in de wereld te bevorderen. Dat is de vrucht van mijn arbeid, *karpos ergoe*. Het is voor een waar Christen en een getrouw dienaar de moeite waard om in de wereld te leven zolang als hij God verheerlijken en zijn gemeente goed doen kan.

Maar wat ik verkiezen zal weet ik niet, want ik word van deze twee gedrongen. Paulus was in een gezegende tweestrijd; niet tussen twee kwade dingen, maar tussen twee goede dingen. David was in tweestrijd tussen drie oordelen: zwaard, honger en pestilentie. Paulus was in tweestrijd tussen twee zegeningen: leven voor Christus en bij Hem zijn. Hier horen wij hem bij zichzelf daarover overleggen.

1. Hij verkoos de dood. Het zien van de macht des geloofs en der Goddelijke genade kan verzoenen met de dood; gewillig maken om te sterven; hoewel de dood de grootste verwoesting van ons tegenwoordig bestaan en het grootste natuurlijke onheil is. Van nature hebben wij een afkeer van de dood, maar hij verlangde er naar, vers 23. *Hebbende begeerte om ontbonden te worden en met Christus te zijn*. Merk op:

A. Het met Christus te zijn maakt ontbinding begeerlijk voor de gelovige. Het is niet het sterven op zichzelf, het afleggen van het lichaam; dat is op zichzelf geen begeerlijke zaak; maar het moet noodzakelijk in verband staan met iets anders, dat het waarlijk

begeerlijk maakt. Indien ik niet met Christus kan zijn zonder ontbonden te worden, dan acht ik daarom het ontbonden worden begeerlijk.

B. Zodra de ziel ontbonden wordt, is zij onmiddellijk met Christus. *Heden zult gij met Mij in het paradijs zijn*, Luk. 23:43. *Uitwonen uit het lichaam en inwonen bij de Heere*, 2 Cor. 5:8, zonder enige tusschenpoos. *Dat is zeer verre het beste, polloi gar mollon kreisson, veel meer uitnemend, of verreweg verkieslijker*. Zij, die de waarde van Christus en van de hemel kennen, zullen geredelijk toestemmen dat het veel beter is in de hemel dan op de aarde te zijn; veel beter met Christus dan met enig schepsel te zijn; want in deze wereld worden wij verzocht tot zonden, zijn geboren tot moeite, worden wedergeboren tot moeite, maar door tot Christus te komen, laten wij alle zonden, verzoeking, leed en dood voor eeuwig achter.

2. Maar hij zou liever nog in de wereld willen blijven leven voor de dienst der gemeente, vers 24. *Maar in het vlees te blijven is nodiger om uwentwil*. Het is nodig voor de gemeente dienaren te hebben; en getrouwe dienaren kunnen moeilijk gemist worden, *wanneer de oogst groot is en de arbeiders weinige zijn*. Zij, die de meeste redenen hebben om ontbinding te begeren, moeten gewillig zijn om in de wereld te blijven, zolang God enig werk voor hen te doen heeft. Paulus' strijd was niet tussen leven in de wereld en leven in de hemel; tussen die bede is geen vergelijking van pas; maar tussen Christus dienen in deze wereld en met Hem te zijn in de andere wereld. Maar in elk geval was zijn hart met Christus; doch om de belangen van Christus en zijn gemeente te bevorderen, koos hij liever hier te blijven, hoewel hem hier tegenstand en moeilijkheden wachtten; en zich de voldoening van zijn beloning nog te ontfangen.

II. *En dit vertrouwt en weet ik, dat ik zal blijven en met u allen zal verblijven tot uw bevordering en blijdschap des geloofs*, vers 25. Merk hier op:

1. Hoe groot vertrouwen Paulus heeft in de Goddelijke Voorzienigheid, die alles ten beste voor hem schikken zal. Daar ik overtuigd ben, dat het voor u nodig is dat ik in het vlees blijf, zo weet ik dat ik zal blijven.
2. Wij kunnen er zeker van zijn, dat God altijd doen zal hetgeen voor zijn gemeente het best is. Indien wij weten wat nodig is voor de opbouw van het lichaam van Christus, dan weten wij ook zeker dat het gebeuren zal; want Hij draagt zorg voor haar belangen en doet altijd wat met het oog op alle omstandigheden voor haar het beste is.
3. Merk op waartoe dienaren blijven: *tot uw bevordering en blijdschap des geloofs*; of tot uw toenemen in heiligmaking en blijdschap.
4. Wat ons geloof en onze blijdschap des geloofs bevordert, is zeer bevorderlijk voor ons op de weg naar de hemel. Hoe meer geloof des te meer blijdschap; en hoe meer geloof en blijdschap des te meer vorderingen in onze Christelijke loopbaan.
5. Er is behoefte aan een gevestigden dienst des Woords, niet alleen ter overtuiging en bekering van zondaren, maar ook voor opbouw van der heiligen en hun vorderingen in geestelijke deugden.

III. *Opdat uw roem in Christus Jezus overvloedig zij aan mij, door mijn tegenwoordigheid wederom bij u*, vers 26. Zij verheugden zich in de hoop van hem te zullen weerzien en van zijn verderen arbeid te genieten.

1. De tegenwoordigheid van dienaren in de gemeente behoort allen, die het met de gemeente en haar belangen wèl menen, te verheugen.

2. Al onze blijdschap moet zich verenigen in Christus Jezus. Onze blijdschap over goede dienaren moet zijn blijdschap in Christus Jezus over hen; zij zijn slechts de *vrienden van de bruidegom* en moeten aangenomen worden in Zijn naam en om Zijnentwille.

Filippensen 1:27-30

De apostel besluit dit hoofdstuk met twee vermaningen.

I. Wekt hij hen op tot nauwgezetheid in de wandel, vers 27. *Alleenlijk wandelt waardiglijk het Evangelie van Christus*. Zij, die het Evangelie van Christus belijden, moeten wandelen in overeenstemming met het Evangelie; zoals het daarbij betaamt en welgevallig is. Die wandel moet zijn zoals past aan hen, die de waarheden des Evangelies geloven, aan de wetten van het Evangelie zich onderwerpen, op de beloften van het Evangelie staatmaken, en met daaraan beantwoordend geloof, heiligheid en troost. Hij moet in alle opzichten zijn als van mensen, die tot het koninkrijk Gods behoren en daar leden en onderdanen van zijn. Het is een sieraad voor onze belijdenis, wanneer onze wandel er een deel van uitmaakt.

Opdat, hetzij ik kom en u zie, hetzij ik afwezig ben, ik van uw zaken moge horen. Hij had in vers 26 gesproken van zijn terugkeren tot hen, en had daarvan gesproken met enige verzekerdheid, hoewel hij thans een gevangene was; maar hij wilde niet dat zij daarop zouden rekenen. Onze godsvrucht mag niet afhangen van onze dienaren. "Hetzij ik kom of niet, laat mij het goede van u horen, dat gij vast staat."

Hetzij dienaren komen of niet, Christus is er altijd. Hij is dicht bij ons, nooit ver; en verhaast Zijn wederkomst. *De toekomst des Heeren is nabij*, Jak. 5:8. Laat mij van u horen *dat gij staat in één geest, met één gemoed gezamenlijk strijdende door het geloof des Evangelies*. Drie dingen begeerde hij van hen te horen, alle in overeenstemming met het Evangelie.

1. Het betaamt hun, die het Evangelie belijden, om er voor te strijden, en met heilig geweld het koninkrijk der hemelen te nemen. Het geloof des Evangelies is het leerstuk des geloofs, of van de godsdienst des Evangelies. Het geloof des Evangelies is waard, dat er voor gestreden wordt. Indien de godsdienst iets waard is, dan is hij alles waard. Er is veel tegenstand, en het is nodig te strijden. Een mens, die slaapt, kan ter helle gaan; maar hij, die ten hemel gaan wil, moet rondom zich zien en waakzaam zijn.

2. De enigheid en de eensgezindheid der Christenen is overeenkomstig het Evangelie. *Gezamenlijk strijdende*; niet met elkaar strijdende; allen tezamen moeten de gemeenschappelijken vijand tegenstaan. Eén hart en één ziel is overeenkomstig het Evangelie; *er is één Heere, één geloof, één doop*. Er kan eenheid des harten en liefde onder de Christenen zijn, ongeacht verschil van oordeel en opvatting van vele dingen.

3. Standvastigheid is in overeenstemming met het Evangelie. *Staat in één geest, met één gemoed*. Weest standvastig en onbeweeglijk bij alle tegenstand. Het is schande voor de godsdienst, indien zijn belijders nu zo en dan zo zijn; onvast in het gemoed; beweeglijk als water; dan zullen zij nooit uitblinken. Zij, die willen strijden voor het geloof des Evangelies, moeten er vast in staan.

II. Hij vermaant hen tot moed en volharding in het lijden. En *dat gij in geen ding verschrikt wordt door degenen, die u tegenstaan*, vers 28. De belijders van het Evangelie hebben altijd te doen met tegenstanders, voornamelijk gedurende de stichting van het Christendom. Onze grote zorg moet zijn ons dicht aan onze belijdenis te houden

en daarin standvastig te zijn. Welke tegenstand wij ook ontmoeten, wij behoren er niet door verschrikt te worden, en te overwegen dat de toestand van de vervolgdten altijd veel beter en begeerlijker is dan die der vervolgers; want vervolgen is een zeker teken van verloren zijn. Zij, die het Evangelie van Christus tegenstaan en zijn belijders onrecht aandoen, zijn voor verwoesting bestemd. Maar vervolgd worden is een teken van redding. Het is wel geen zeker teken, want vele huichelaars hebben ter wille van de godsdienst geleden; maar het is een goed teken, dat wij het ernstig menen met de godsdienst en bestemd zijn voor de zaligheid, wanneer wij bekwaam gemaakt worden om op de rechte wijze om Christus' wille te lijden.

Want u is uit genade gegeven in de zaak van Christus niet alleen in Hem te geloven, maar ook voor Hem te lijden, vers 29. Hier worden twee kostbare gaven opgenoemd, en beide met betrekking tot Christus.

1. In Hem te geloven. Het geloof is een gave Gods om Christus' wil, die voor ons niet alleen de zaligheid verwierf, welke het voorwerp des geloofs is, maar ook de genade des geloofs zelf; de bekwaamheid of geschiktheid om te geloven is van God.

2. Te lijden voor de zaak van Christus is evenzeer een onwaardeerbare gave; het is een grote eer en een groot voordeel; want wij kunnen daardoor zeer bevorderlijk zijn voor de verheerlijking Gods, die het doel van onze schepping is, en het geloof van anderen aanmoedigen en versterken. En er kan ook grote beloning voor verwacht worden. *Zalig zijt gij als u de mensen vervolgen, want uw loon is groot in de hemelen*, Matth. 5:11, 12. *Indien wij verdragen, wij zullen ook met Hem heersen*, 2 Tim. 2:12. Indien wij smaad en verlies om Christus, wil lijden, moeten wij dat beschouwen als een grote gave, en het als zodanig waarderen; altijd tenminste indien wij ons onder het lijden gedragen zo geduldig en lijdzaam als de martelaars en belijders, vers 30.

Denzelfden strijd hebbende, hoedanigen gij in mij gezien hebt en nu in mij hoort; dat is, indien gij lijdt op dezelfde wijze als gij gezien hebt en nu hoort dat ik doe. Het is niet alleen het lijden, maar ook de oorzaak; en niet alleen de oorzaak, maar ook de wijze waarop, dat de martelaar maakt. Iemand kan lijden voor een slechte zaak, en dan lijdt hij rechtvaardig. Ook kan hij lijden voor een goede zaak, maar in verkeerde stemming, en dan verliest het lijden zijn waarde.

HOOFDSTUK II

De apostel gaat verder met meerder vermaningen tot verscheidene plichten; om gelijkgezind te zijn en nederig van geest; wat hij aandringt met het voorbeeld van Christus, vers 1-11; om ijverig en ernstig te zijn in de Christelijke loopbaan, vers 12, 13; en de Christelijke belijdenis te versieren met verscheidene deugden, die daarbij behoren, vers 14-18. Daarop besluit hij met bijzondere melding en aanbeveling van twee getrouwe dienaren: Timotheüs en Epafroditus, die hij voornemens is tot hen te zenden, vers 19-30.

Filippenzen 2:1-11

De apostel gaat in deze verzen voort met het geven van verdere vermaningen tot Christelijke plichten. Hij dringt in de brede aan op gelijkgezindheid en nederigheid, overeenkomstig het voorbeeld van de Heere Jezus, de grote Voorganger in nederigheid en liefde. Hierbij kunnen wij opmerken:

I. Het grote voorschrift, dat het Evangelie ons gestadig geeft, is liefde jegens elkaar. Dit is de wet van Christus' koninkrijk, de les in zijn school, het kenmerk van Zijn gezin. Hij houdt ons dat voor, **vers 2**, als: *weest eensgezind, dezelfde liefde hebbende, van één gemoed en van één gevoelen zijnde*. Wij zijn eensgezind wanneer wij elkaar liefhebben. Christenen behoren één in toegenegenheid te zijn, al kunnen zij niet steeds één in opvatting zijn. Dit is altijd in hun macht en altijd hun plicht; en het is ook het beste middel om hen in oordeel tot elkaar te brengen. Dezelfde liefde hebbende. Dezelfde liefde, die wij verplicht zijn anderen te bewijzen, moeten die anderen ons betonen. Christelijke liefde moet wederzijdse liefde zijn. Heb lief en men zal u liefhebben.

Van één gemoed en van één gevoelen zijnde; niet elkaar kruisende en dwarsbomende, of naar eigenbelang staande, maar eenparig instemmende in de grote dingen van God en de enigheid des Geestes bewarende bij andere verschillen. Merk op:

1. Op welke aangename wijze hij op deze plicht aandringt. Hij houdt er bij hen zeer sterk op aan, wetende welk een bewijs het is voor onze oprechtheid, en wat groot belang het heeft voor de bewaring en opbouw van het lichaam van Christus. De redenen voor broederlijke liefde zijn deze:

A. *Indien er dan enige vertroosting is in Christus*. Hebt u van Christus vertroosting ondervonden? Bewijs van die ondervinding zal zijn uw wederzijdse liefde. De zachtheid, die wij gevonden hebben in de leer van Christus, moet onze zielen verzachten. Verwachten wij enige vertroosting van Christus? Indien wij niet teleurgesteld willen worden, moeten wij elkaar liefhebben. Zo wij geen vertroosting in Christus hebben, vanwaar zullen wij die dan verwachten? Zij, die deelhebben aan Christus, hebben vertroosting in Hem; sterke en eeuwige vertroosting, Hebr. 6:18; 2 Thes. 2:16; daarom moeten zij elkaar liefhebben.

B. *Enige troost der liefde*. Indien er enige troost is in Christelijke liefde in Gods liefde voor u, in uw liefde voor God, of in de liefde uwer broederen voor u; met het oog op dit alles: weest eensgezind. Indien u ooit die troost gevonden hebt; indien u begeert hem te vinden; indien u waarlijk gelooft dat de genade der liefde een vertroostende genade is: weest daarin dan overvloedig.

C. *Enige gemeenschap des Geestes*. Indien er is gemeenschap met God en Christus door de Geest; gemeenschap der heiligen, doordien zij bezielde en werkzaam zijn door een en denzelfden Geest, weest eensgezind; want Christelijke liefde en gelijkgezindheid zal voor ons de gemeenschap met God en met elkaar bewaren.

D. *Enige innerlijke bewegingen en ontfermingen*; in God en Christus jegens u. Als u verwacht de zegen van Gods ontfermingen jegens u, ontfermt u dan over elkaar. Indien er iets van barmhartigheid gevonden wordt onder de volgelingen van Christus, indien allen die geheiligd zijn een aanleg voor heilig medelijden hebben, laat het dan gezien worden. Hoe dringend zijn deze beweegredenen! Men zou denken dat ze genoeg waren om de hoogmoedigste te beteugelen, en het hardste hart te verzachten.

E. Een andere beweegreden, die hij aanhaalt, is de vertroosting, die hij daardoor genieten zou. *Vervult mijn blijdschap*. Het is de blijdschap der dienaren, te zien dat de leden gelijkgezind en in liefde leven. Hij is het werktuig geweest om hun de genade van Christus en de liefde van God te brengen. "Nu", zegt hij: "indien gij enige zegen gevonden hebt in uw deelgenootschap aan het Evangelie van Christus, indien gij er

enige vertroosting of enige blijdschap in hebt, vervult dan de blijdschap van de armen dienaar, die u dat Evangelie bracht.

2. Hij stelt enige middelen voor om dat te bevorderen.

A. *Doet geen ding door twisting of ijdele eer, vers 3.* Er is geen groter vijand van het Christendom dan hoogmoed en hartstocht. Indien wij dingen doen om onze broederen tegen te werken, dan doen wij die door twisting; indien wij ze doen door ingenomenheid met onszelf, dan doen wij ze door ijdele eer. Beide zijn verwoestend voor de Christelijke liefde en prikkelen onchristelijken hartstocht. Christus kwam om alle vijandschap te doden; laat er daarom onder de Christenen geen geest van opstand zijn. Christus kwam om ons nederig te maken; laat er daarom onder ons geen geest van hoogmoed zijn.

B. *Wij moeten door ootmoedigheid de een de ander uitnemender achten dan zichzelf;* gestreng zijn tegen onze eigen fouten en liefderijk in ons oordeel over anderen; vlug in het opmerken van onze eigen tekortkomingen en gebreken, maar bereid om de onvolkomenheden van anderen voorbij te zien en er de gunstigste uitlegging aan te geven. Wij moeten het goede, dat in anderen is, hoger achten dan ons eigen goed; wij zelf kennen immers het best onze eigen onwaardigheid en tekortkoming.

C. Wij moeten belangstellen in de zaken van anderen, niet uit nieuwsgierigheid en bedilzucht, of als mensen, die zich met eens anders doen bemoeien; maar in Christelijke liefde en toegenegenheid. *Een iegelijk zie niet op hei zijne maar een iegelijk zie ook op hetgeen der anderen is, vers 4.* Een zelfzuchtige geest is vernietigend voor de Christelijke liefde. Wij moeten belangstellen niet alleen in onze goede naam, en gemak, en veiligheid, maar ook in die van anderen, en ons zo waarachtig verheugen in de voorspoed van anderen als in onze eigenen. Wij moeten onze naasten liefhebben als onszelf en hun zaak de onze maken.

II. Hier wordt ons ter navolging een evangelisch voorbeeld gesteld, dat van onze Heere Jezus Christus. *Dat gevoelen zij in u, hetwelk ook in Christus Jezus was, vers 5.* Christenen moeten het gevoelen van Christus hebben. Wij moeten Zijn beeld in ons leven vertonen, indien wij de zegen van Zijn dood hebben willen. *Zo iemand de Geest van Christus niet heeft, die komt Hem niet toe, Rom. 8:9.* Wat was het gevoelen van Christus? Hij was voorbeeldig nederig; en dit is het voornamelijk wat wij van Hem moeten leren. *Leert van Mij dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart, Matth. 11:29.* Indien wij nederig gezind zijn, zullen wij gelijk gezind zijn, en indien wij Christus gelijken, zullen wij nederig gezind zijn. Wij moeten wandelen in denzelfde geest en in dezelfde voetstappen als de Heere Jezus, die Zichzelf voor ons tot in het lijden des doods vernederde; niet alleen om aan de gerechtigheid Gods te voldoen en de prijs voor onze verlossing te betalen, maar ook om ons een voorbeeld na te laten opdat wij in Zijn voetstappen zouden wandelen. Hier hebben wij de beide naturen en de beide staten van onze Heere Jezus. Het is opmerkelijk, dat de apostel, zodra hij gelegenheid heeft om de Heere Jezus te noemen en te spreken over het gevoelen dat in Hem was, die aangrijpt om over Zijn persoon uit te weiden, en enige bepaalde beschrijving van Hem te geven. Het is zijn geliefkoosd onderwerp, en een dienaar des Evangelies behoeft nooit te denken dat hij van zijn onderwerp afdwaalt, indien hij dit voorbeeld navolgt; elke goede gelegenheid moet hij gaarne gebruiken.

1. Hier zijn de beide naturen van Christus; Zijn Goddelijke en Zijn menselijke natuur.

Zijn Goddelijke natuur. Die in de gestaltenis Gods was, vers 6; deelgenoot aan de Goddelijke natuur, als de eeuwige en eengeboren Zoon van God. Dat komt overeen met Joh. 1:1. *In den beginne was het Woord, en het Woord was bij God;* het betekent hetzelfde als: *het Beeld des onzienlijken Gods*, Col. 1:15, *en het Afschijnsel Zijner heerlijkheid en het uitgedrukte Beeld Zijner zelfstandigheid*, Hebr. 1:3.

Hij heeft het geen roof geacht Gode evengelijk te zijn; Hij behoefde niet te denken dat Hij schuldig stond aan enige toeëigening van hetgeen Hem niet toekwam, of van aanmatiging van eens anders recht. Hij zei: *Ik en de Vader zijn één*, Joh. 10:30. Het is de hoogste trap van roof, wanneer enig schepsel voorgeeft gelijk met God te zijn, of van zichzelf zegt dat hij en God één zijn. Dat is voor een mens God beroven, niet in Zijn Naam, of in offeranden, maar in de rechten Zijner Godheid, Mal. 3:8.

Sommigen verstaan onder *de gestaltenis Gods, en morphêi theoe hupaschoon*, zijn verschijningen in Goddelijke majesteit aan de patriarchen en de Joden van het Oude Testament; die dikwijls genoemd wordt de heerlijkheid, de Schechinah. In die zin wordt dat woord gebruikt in de vertaling der Zeventigen en in het Nieuwe Testament. Hij verscheen aan de twee discipelen, en heterai morphêi, in een andere gedaante, Mark. 16:12; metemorphoouthê, *Hij werd voor hen van gedaante veranderd*, Matth. 17:12. *Hij achtte het geen roof Gode evengelijk te zijn.* Hij greep daar niet gretig naar; Hij begeerde niet in die heerlijkheid te verschijnen; Hij legde de majesteit van Zijn vroegere verschijningen toen Hij op aarde was af; dat wordt ondersteld de bedoeling te zijn van die eigenaardige uitdrukking, *oech hapargmon hêgêsato*.

B. Zijn menselijke natuur. *Hij is de mensen gelijk geworden en in gedaante gevonden gelijk een mens.* Hij was werkelijk en waarlijk mens; Hij nam ons vlees en bloed aan; verscheen in de natuur en de vorm van een mens. Vrijwillig nam Hij de menselijke natuur aan; het was Zijn eigen daad, met Zijn eigen toestemming. Dat kunnen wij van ons deelgenootschap aan de menselijke natuur niet zeggen. Hierdoor vernietigde (of ontledigde) Hij zichzelf, ontdeed zich van de eer en glorie der hogere wereld, en van zijn vroegere gedaante, om zich te bekleden met de lompen van onze menselijke natuur. Hij was in alle dingen gelijk als wij, Heb. 2:17.

2. Hier zijn Zijn beide toestanden; vernedering en verhoging.

Zijn staat van vernedering. Hij nam niet enkel de vorm en de gedaante van een mens aan, maar de gestaltenis van een dienstknecht; dat is: een man van lage rang. Hij was niet alleen de Dienstknecht van God, die Hem verkoren had; maar Hij kwam om de mensen te dienen, en was onder hen als een die dient, in lage en dienende staat. Men zou denken dat de Heere Jezus, toen Hij mens wilde worden, als een vorst en met veel pracht verschijnen zou. Juist het tegendeel. Hij nam de gestaltenis van een dienstknecht aan. Hij werd heel eenvoudig opgevoed, en arbeidde waarschijnlijk met Zijn onderstelden vader in diens zaak. Zijn gehele leven was een leven van vernedering, geringheid, armoede en ongenade; Hij had niets om het hoofd op neer te leggen; leefde van aalmoezen; was een man van smarten en verzocht in ziekte, verscheen nooit met uiterlijken glans en andere onderscheidingen. Dit was de vernedering van Zijn leven. Maar het diepste punt van Zijn vernedering was Zijn kruisdood. Hij was niet slechts een lijder, maar Hij was daadwerkelijk en vrijwillig gehoorzaam. Hij is gehoorzaam geworden tot de dood, ja de dood des kruises. Hij gehoorzaamde aan de wet, waaronder Hij zich als Middelaar gesteld had en door welke Hij veroordeeld werd om te sterven. *Ik heb macht Mijn leven af te leggen en Ik heb macht het wederom aan te nemen; dit gebod heb Ik van Mijn Vader ontvangen*, Joh. 10:18. Hij was geworden onder de wet,

Gal. 4:4. Zijn wijze van sterven had alles in zich, wat het maar met mogelijkheid vernederend maken kon.

Zelfs tot de dood des kruises. Een vervloekte, smartelijke, schandelijke dood - een dood vervloekt door de wet; (Vervloekt is een iegelijk, die aan het hout hangt) -smartelijk; het lichaam vastgenageld door de gevoeligste delen, handen en voeten, en met Zijn ganse zwaarte daaraan aan het hout hangende; de dood van een misdadiger of een slaaf, - niet van een vrij man - blootgesteld aan openbaar schandaal. Zo was de verlaging van de gezegende Jezus.

B. Zijn verhoging. *Daarom heeft Hem God ook uitermate verhoogd.* Zijn verhoging was een beloning voor zijn vernedering. Omdat Hij zichzelf vernederde, heeft God Hem verhoogd; en Hem uitermate verhoogd (huperhupsoose) verhoogd tot uitstekende hoogte. Hij verhoogde Zijn gehele Persoon, de menselijke natuur zowel als de Goddelijke; want er wordt van Hem gezegd, dat Hij zowel de gestaltenis Gods als die des mensen heeft. Wat Zijn Goddelijke natuur betreft, kan dit alleen slaan op het herstel Zijner rechten, of de tentoonspreiding van de heerlijkheid, die Hij bij de Vader had eer de wereld was, Joh. 17:5, niet enige nieuwe toevoeging van heerlijkheid; en zo wordt gezegd dat de Vader zelf Hem verhoogde. Maar de eigenlijke verhoging was die van Zijn menselijke natuur; welke alleen daarvoor vatbaar schijnt, hoewel in vereniging met de Goddelijke.

Zijn verhoging wordt gezegd te bestaan in eer en macht.

In eer: *Hij heeft Hem een naam gegeven, welke boven allen naam is;* een naam van waardigheid boven alle schepselen; mensen en engelen.

En in macht: *Elke knie moet voor Hem buigen.* De gehele schepping moet aan Hem onderworpen zijn; de dingen die in de hemel, die op de aarde en die onder de aarde zijn; de bewoners van hemel en aarde, de levenden en de doden. In de naam van Jezus; niet op de klank van dat woord, maar voor het gezag van Jezus; alle zielen moeten Hem plechtig eer bewijzen. En alle tong zou belijden dat Jezus de Heere is; elke natie en taal zal openbaar erkennen het algemene koninkrijk van de verhoogde Verlosser, en dat alle macht in hemel en op aarde Hem gegeven is, Matth. 28:18. Merk op de grote uitgebreidheid van het koninkrijk van Christus; het omvat hemel en aarde, en alle schepselen daarin, engelen zowel als mensen; doden zowel als levenden.

Tot heerlijkheid Gods des Vaders. Het is tot heerlijkheid van de Vader, dat beleden wordt dat Jezus Christus de Heere is, want het is Zijn wil, *dat zij allen de Zoon eren gelijk zij de Vader eren*, Joh. 5:23. Alle eerbied, die de Zoon bewezen wordt, strekt tot heerlijkheid van de Vader. *Die Mij ontvangt, ontvangt Hem, die Mij gezonden heeft*, Matth. 10:40.

Filippenzen 2:12-13

I. Hij vermaant hen tot ijver en ernst in de Christelijke loopbaan: *Werkt uws zelfs zaligheid.* Dat is de zaligheid onzer zielen, 1 Petrus 1:9. En onze eeuwige zaligheid, Heb. 5:9, omvat verlossing van alle kwaad, dat de zonde over ons gebracht heeft en waaraan zij ons blootstelt, en het bezit van alle goed en van al wat nodig is tot onze algehele gelukzaligheid. Het is ons belang vóór alle dingen ons te verzekeren van het welzijn onzer zielen; wat ook van andere dingen worden moge, laat ons zorgen voor onze hoogste belangen. Dat is onze eigen zaligheid, de zaligheid onzer zielen. Wij hebben niet te oordelen over anderen; wij hebben genoeg met onszelf te doen; en hoewel wij de algemene zaligheid zoveel wij kunnen bevorderen moeten, Judas 3, moeten we toch onder geen voorwendsel hoegenaamd onze eigene verwaarlozen.

Wij worden opgeroepen om onze eigen zaligheid te werken, katergazethe. Het woord betekent door en door werken van een ding, er moeite voor hebben. Wij behoren ijverig te zijn in het gebruik van alle middelen, die onze zaligheid bevorderen kunnen. Wij moeten niet enkel aan onze zaligheid werken, door er zo nu en dan iets aan te doen; maar wij moeten onze zaligheid uitwerken, door alles te doen wat gedaan moet worden en daarin tot het einde te volharden. Zaligheid is de grote zaak, waar wij ons hart op zetten moeten; en wij kunnen de zaligheid niet verkrijgen zonder de uiterste zorg en vlijt. Hij voegt er bij: *met vrezen en beven*; dat is met grote zorg en voorzichtigheid. Bevende van vrees of u ook zoudt tekortschieten! Weest zorgvuldig om alles wat de godsdienst betreft op de beste wijze te doen, en vreest er voor dat u niet te eniger tijd blijken mocht achtergebleven te zijn, Heb. 4:1. Vrezen is het grootste voorbehoedmiddel tegen het kwade.

II. Hij dringt er op aan door te wijzen op hun bereidheid om altijd het Evangelie te gehoorzamen. *Gelijk gij te allen tijde gehoorzaam geweest zijt, niet als in mijn tegenwoordigheid alleen, maar veelmeer nu in mijn afwezen, vers 12.* U bent altijd gewillig geweest u te voegen naar elke openbaring van de wil van God, en dat zowel in mijn afwezen als in mijn tegenwoordigheid. U toont, dat ontzag voor Christus en zorg voor uw zielen meer u bezielen dan de gedachte aan enig ander ding. Zij waren niet alleen gehoorzaam in des apostels tegenwoordigheid, maar veel meer nu in zijn afwezen.

Want het is God, die in u werkt; en omdat God dat doet, moet gij uw zaligheid uitwerken. Werkt, want God werkt. Het moet ons aanmoedigen om ons uiterste best te doen, wetende dat onze arbeid niet ijdel zal zijn. God is gereed om met Zijn genade te ondersteunen, en ons in onze gelovige pogingen te helpen. Hoewel wij alle krachten moeten inspannen in het uitwerken van onze zaligheid, moeten we toch voortgaan en voortwerken alleen in afhankelijkheid van Gods genade. Zijn genade werkt in ons op een wijze, overeenkomstig onze natuur en in medewerking met onze pogingen; en de werkzaamheden van Gods genade in ons zijn er zo ver van af om ons te verontschuldigen, dat ze juist strekken moeten om ons te verlevendigen en aan te sporen.

En werkt uws zelfs zaligheid met vrezen en beven, want Hij werkt in u. Al ons werken komt voort uit Zijn werken in ons. Verhindert God niet door nalatigheid en verzuimen, opdat gij Hem niet tergt om Zijn hulp u te onttrekken en al uw pogingen nutteloos te maken. Werkt met vrezen, want Hij werkt naar Zijn welbehagen.

Hij werkt het willen en het werken; Hij alleen geeft al de bekwaamheid. Het is de genade Gods, welke ons de wil geeft om het goede te doen; en daarna bekwaamt Hij ons om het te verrichten, en te handelen naar onze beginselen. *Gij hebt al onze zaken uitgericht, Jes. 26:12.*

Naar Zijn welbehagen. Gelijk er geen kracht in ons is, zo is er ook geen verdienste in ons. Gelijk wij niet werken kunnen zonder Gods genade, zo kunnen wij die ook niet vorderen, en niet voorwenden haar te verdienen. Gods welbehagen in ons is de oorzaak van Zijn goede werk in ons; en Hij heeft tegenover Zijn schepsel geen andere verplichtingen, dan die van Zijn genadige beloften.

Filippenzen 2:14-18

De apostel vermaant hen in deze verzen om hun Christelijke belijdenis te versieren met een daaraan beantwoordend gedrag, in verschillende opzichten.

1. Door een gewillige gehoorzaamheid aan al de geboden Gods, **vers 14.** *Doet alle dingen, al uw plichten, in elk geval, zonder murmureren.* Doet ze en vindt ze niet

onaangenaam; stelt uw hart op uw werk en twist er niet mede. Gods geboden zijn gegeven om gehoorzaamd te worden; niet om er over te redetwisten. Dat versiert onze belijdenis grotelijks en toont dat wij een goeden Meester dienen, Wiens dienst vrijwillig is en wiens werk zijn eigen beloning is.

2. Door vredelievendheid en liefde jegens elkaar. *Doet alle dingen zonder tegenspreken; niet kibbelend en redetwistend met elkaar; zodat het licht der waarheid en het leven der godsvrucht zich dikwijls verliezen in de hitte en de nevel van de twisten.*

3. Door een onberispelijk gedrag jegens alle mensen, **vers 15.** *Opdat gij moogt onberispelijk en oprecht zijn, kinderen Gods, onstraffelijk.* Dat is: weest jegens niemand onrechtvaardig in woord of daad, en geeft geen aanleiding tot ergernis. Wij moeten trachten niet alleen schuldeloos, maar onberispelijk te zijn; niet alleen geen kwaad te doen, maar ook niet onder de gewettigde verdenking daarvan te komen. Onberispelijk voor de mensen; oprecht voor God. Als kinderen Gods. Dat betaamt hen, die in zulke betrekking staan en met zulk een gunst bevoorrecht zijn, dat zij onberispelijk en oprecht wandelen. De kinderen Gods moeten verschillen van de kinderen der mensen.

Onstraffelijk, amoomêta. Momus was een godheid der Grieken, vermeld door Hesiodus en Lucianus, die zelf nooit iets anders deed dan vitten en bedillen; hij vond aan elk lichaam en elk ding gebreken. Naar hem werden bedillers en ruwe beoordelaars van andere mensen en hun werk momi genoemd. De zin van de uitdrukking is: Wandelt zo voorzichtig, dat Momus zelf geen gelegenheid zou hebben om op u te vitten; dat de strengste beoordelaar geen fout in u vinden kan. Wij moeten er naar trachten niet alleen naar de hemel te gaan, maar er heen te gaan zonder smet; en gelijk Demetrius een goede getuigenis te hebben van allen en van de waarheid zelf, 3 Joh. vers 12.

In het midden van een krom en verdraaid geslacht; dat is, onder de heidenen en degenen die buiten zijn. Waar geen ware godsvrucht is, kan men niet veel anders verwachten dan kromheid en verdraaidheid; en hoe krommer en verdraaid zij zijn, onder welke wij leven, en hoe meer die geneigd zijn om te vitten, des te meer moeten wij zorgdragen onberispelijk en oprecht te zijn. Abraham en Lot moesten niet twisten, *omdat de Kanaänieten en Ferezieten in dat land woonden*, Gen. 13:7.

Onder welke gij schijnt als lichten in de wereld. Christus is het licht der wereld, en de Christenen zijn lichten in de wereld. Indien God in enige plaats een godvrezende verwekt, dan stelt Hij in die plaats een licht. Ook kan dit woord in gebiedenden zin gelezen worden. *Schijnt onder hen als lichten in de wereld;* vergelijkt Matth. 5:16, *Laat uw licht schijnen voor de mensen.* Christenen moeten trachten niet alleen zich aangenaam te maken voor God, maar zich ook bij de mensen aan te bevelen, opdat zij daardoor God verheerlijken kunnen. Zij moeten schijnen zowel als oprecht zijn. *Voorhoudende het woord des levens, vers 16.* Het Evangelie wordt het woord des levens genoemd, omdat het ons verwekt en bestemt ten eeuwigen leven door Jezus Christus. *Hij heeft het leven en de onverderfelijkheid aan het licht gebracht door het Evangelie*, 2 Tim. 1:10. Het is onze plicht het woord des levens niet alleen vast te houden en voor te houden; niet alleen tot ons eigen welzijn het te houden, maar het ook voor te houden ten zegen voor anderen; het voor te houden gelijk de kandelaar de kaars voorhoudt en maakt dat ze allen rondom beschijnt; of gelijk de lichten des hemels, die hun stralen wijd en zijd uitschieten.

Dat, zegt Paulus, zal hem tot vreugde verstrekken: *Mij tot een roem tegen de dag van Christus;* niet alleen roem over uw standvastigheid, maar ook over uw nuttigheid. Hij wil dat zijn moeite aan hen wél besteed zal zijn, opdat hij *niet tevergeefs hebbe gelopen, of tevergeefs gearbeid.*

Merk op: het werk der bediening vereist de gehelen mens; al wat in ons is kan niet genoeg zijn om besteed te worden in lopen en arbeiden. Lopen geeft te kennen volhouden, voortzetten, voortdurend vooruitgaan; arbeiden duidt op standvastigheid en ijverige toewijding. Het is een grote vreugde voor dienaren, wanneer zij zien mogen, dat ze niet tevergeefs gelopen en gearbeid hebben, en het zal hun roem zijn in de dag van Christus, wanneer hun bekeerlingen hun kroon zijn zullen. *Want welke is onze hoop, of blijdschap, of kroon des roems? Zijt gij die ook niet voor onze Heere Jezus Christus in zijn toekomst? Want gij zijt onze heerlijkheid en blijdschap*, 1 Thess. 2:19, 20.

De apostel liep en arbeidde voor hen niet alleen met voldoening, maar hij toont dat hij ook gewillig was voor hun welzijn te lijden, **vers 17**. *Ja, indien ik ook tot een drankoffer geofferd worde over de offerande en bediening uws geloofs, zo verblijd ik mij en verblijd mij met u allen*. Hij achtte zich gelukkig indien hij kon bijdragen tot de eer van Christus, de opbouw van de gemeente en het welzijn van de zielen der mensen; hoewel hij daarvoor zijn leven niet alleen moest wagen, maar misschien zelfs verliezen. Hij was gewillig om een offer op het altaar te zijn, en daardoor het geloof in God te dienen. Kon Paulus het de moeite waard achten om zijn bloed in dienst der gemeente te storten, en zullen wij het dan te zwaar noemen om voor haar een weinig moeite te hebben? Is datgene, wat hij zijn leven waard achtte, onze arbeid niet waardig? *Indien ik ook geofferd worde, of als wijn uitgestort worde tot een drankoffer, spendomai*, 2 Tim. 4:6.

Ik ben nu bereid om geofferd te worden. Hij kon er zich in verheugen om zijn leer met zijn bloed te bezegelen, vers 18. *En om datzelfde verblijdt gij u ook, en verblijdt ook ulieden met mij*. Het is de wil van God, dat ware Christenen zich veel verblijden zullen, en zij, die het geluk hebben van goede dienaren te bezitten, hebben veel reden van blijdschap. Indien de dienaar de gemeente liefheeft en gewillig is voor haar welzijn besteed te worden, heeft de gemeente reden om de dienaar lief te hebben en *zich met hem te verblijden*.

Filippenzen 2:19-30

Paulus vestigt nadrukkelijk de aandacht op twee goede dienaren; want hoewel hijzelf een groot apostel was en *meer gearbeid had dan zij allen*, nam hij toch elke gelegenheid waar om met achting te spreken over hen, die ver beneden hem stonden.

I. Hij spreekt over Timotheüs, die hij voornemens is tot de Filippensen te zenden, opdat hij van hun toestand iets mocht horen. Let op Paulus' zorg voor de gemeenten en de vertroosting, die hij genoot door haar goed te doen. Hij was in zorg, want hij had in langen tijd niets van hen gehoord, en daarom wilde hij Timotheüs zenden om onderzoek te doen en hem bericht te brengen. *Want ik heb niemand, die even also gemoed is, dewelke oprechtelijk uw zaken zal bezorgen*. Timotheüs was onvergelijklijk. Er waren, zonder twijfel, veel goede dienaren, die zorg droegen voor de zielen, welke zij predikten; maar geen van hen kon vergeleken worden met Timotheüs, een man van uitnemend gemoed en teder hart.

Hij zal oprechtelijk uw zaken bezorgen. Het is goed voor ons als onze plicht ons iets natuurlijks wordt. Timotheüs was de geestelijke zoon van de gezegenden Paulus en wandelde in diens geest en voetstappen. *Oprecht* en niet in schijn; met een gewillig hart en oprechte bedoeling, hetgeen hem zo aangenaam is. Merk op:

1. Het is de plicht van de dienaren, te zorgen voor de toestand der gemeente en belang te stellen in haar welzijn. *Ik zoek niet het uwe, maar u*, 2 Cor. 12:14.

2. Het is zeldzaam iemand te vinden, die het oprecht doet; zulk een is merkwaardig en onderscheiden boven zijn broederen. *Zij zoeken allen het hun, niet hetgeen van Jezus Christus is*, vers 21. Zei Paulus dat in haast, zoals eens David sprak: "Alle mensen zijn leugenaars"? Ps. 116:11. Was er zo vroeg al zo algemene verdorvenheid onder de dienaren, dat geen enkele van hen zorg droeg voor de gemeenten? Wij moeten dat zó niet opvatten; hij bedoelt: over het algemeen; *allen* is: ongeveer de meesten, of allen in vergelijking met Timotheüs. Het hun zoeken met verwaarlozing van hetgeen des Heeren Jezus Christus is, is een grote zonde, en zeer algemeen onder dienaren en andere Christenen. Menigeen geeft de voorrang aan eigen goeden naam, gemak en veiligheid, boven waarheid, heiligheid en plicht; aan de dingen van eigen genoeg en goeden naam boven de dingen van Christus' koninkrijk en Zijn eer en belang in deze wereld; maar Timotheüs was zo niet.

Gij weet zijn beproeving, vers 22. Timotheüs was een man, die beproefd was en men was van zijn dienst ten volle verzekerd, 2 Tim. 4:5; hij was getrouw in alles, wat hem aanbevolen werd. Alle gemeenten, met welke hij in aanraking kwam, kenden hem als beproefd. Hij was een man, zo goed als hij scheen te zijn, en diende *Gode welbehagelijk en aangenaam de mensen*, Rom. 14:18. Gij kent niet alleen zijn naam en zijn aangezicht, maar gij weet zijn beproeving en hebt ondervonden, dat hij liefhebbend en getrouw was in uw dienst; *dat hij als een kind zijn vader met mij gediend heeft in het Evangelie*. Hij was Paulus' helper in vele plaatsen, waar deze predikte, en diende met hem in het Evangelie, met alle schuldige achting, welke een zoon zijn vader bewijst, en met al de liefde en aanhankelijkheid van een kind aan zijn vader. Hun gezamenlijke werkzaamheid werd verricht met grote eerbied aan de een zijde en grote tederheid en vriendelijkheid anderzijds; een bewonderenswaardig voorbeeld voor oudere en jongere dienaren, met elkaar in denzelfden dienst verenigd. Paulus was voornemens hem binnenkort te zenden.

Ik hoop dan wel deze van stonden aan te zenden, zo haast als ik in mijn zaken zal voorzien hebben, vers 23. Hij was nu een gevangene en wist niet wat daarvan de uitslag zou zijn; maar zodra dat bekend was, zou hij Timotheüs zenden. Ja, hij hoopte zelf te kunnen komen: *Doch ik vertrouw in de Heere, dat ik ook zelf haast tot u komen zal*, vers 24. Hij hoopte spoedig vrijgelaten te worden, en dan gelegenheid te vinden om hun een bezoek te brengen. Paulus begeerde naar zijn vrijheid; niet voor zijn eigen genoeg, maar om goed te kunnen doen. *Ik vertrouw in de Heere*. Hij geeft zijn hoop en zijn vertrouwen van hen te zullen zien te kennen met nederige afhankelijkheid van en onderwerping aan de Goddelijken wil, Hand. 18:21; 1 Cor. 4:19; Jak. 4:15; Hebr. 6:3.

II. Betreffende Epafroditus, die hij noemt *zijn broeder, en medearbeider, en medestrijder*. Zijn Christenbroeder, wie hij tedere genegenheid toedroeg; zijn medearbeider in het werk en het lijden des Evangelies, met hem aan dezelfde moeiten en ontberingen onderworpen; en hun afgezondene; een die door hen naar Paulus afgevaardigd was, wellicht om hem te raadplegen over enige belangen van hun gemeente, of om hem een gave te brengen ten einde in zijn onderhoud te voorzien; want hij voegt er bij: *de bedienaar mijner nooddrift*. Het schijnt dat deze dezelfde is, die in Col. 4:12 *Epafras* genoemd wordt. Hij begeerde ernstig tot hen te komen en Paulus was bereid hem te laten gaan. Het schijnt:

1. Dat Epafroditus ziek geweest was. *Gij hebt gehoord dat hij ziek was. En hij is ook ziek geweest tot nabij de dood, vers 26, 27.* Ziekte is een onheil, dat allen gemeen is, ook Christenen en dienaren. Maar waarom maakte de apostel hem niet gezond, daar hij toch de gave bezat om ziekten te genezen en zelfs doden op te wekken? Hand. 20:10.

Waarschijnlijk omdat dát bedoeld was als een teken voor anderen en ter bevestiging van het Evangelie; en daarom jegens elkaar door de Christenen niet behoefde toegepast te worden. *Degenen, die geloofd zullen hebben, zullen deze tekenen volgen, op kranken zullen zij de handen leggen en die zullen gezond worden*, Markus 16:17, 18. En misschien hadden zij niet altijd de macht er toe, en die niet tot hun beschikking, maar alleen wanneer er een of ander groot doel door gediend kon worden en God het nodig oordeelde. Alleen Christus was die macht eigen, want *Hij had de Geest zonder mate*.

2. De Filippenzen waren zeer bedroefd toen zij hoorden dat hij ziek was. Zij gevoelden zich, zowel als hij, daardoor zeer gedrukt, want hij was, naar het schijnt, iemand voor wie zij bijzonder veel achting en genegenheid gevoelden, en daarom hadden zij hem gekozen om tot de apostel gezonden te worden.

3. Het behaagde God hem te sparen en te herstellen. *Maar God heeft zich zijner ontfermd, vers 27*. De apostel acht dat een grote ontferming voor hemzelf, zowel als voor Epafroditus en de anderen. hoewel de gemeente toentertijd begenadigd was met buitengewone gaven, kon zij een goeden dienaar niet dan node missen. Hij was zeer getroffen door de gedachte aan zo groot een verlies. *Opdat ik niet droefheid op droefheid zou hebben*; dat is: opdat ik niet, bij de droefheid over mijn gevangenschap, die over zijn dood zou hebben. Of wellicht was kort geleden een anderen goeden dienaar gestorven, hetgeen een grote droefheid voor hem geweest was; en indien nu ook deze weggenomen werd, zou dat een nieuw verdriet voor hem geweest zijn, en hij droefheid op droefheid hebben.

4. Epafroditus was bereid de Filippensen te bezoeken, opdat hij vertroost mocht worden met hen, die bedroefd waren geworden door het bericht van zijn ziekte. *Opdat gij hem ziende u wederom zoudt verblijden, vers 28*. Dan kunt gij zelf zien dat hij geheel hersteld is en welke reden van blijdschap en dankbaarheid gij daardoor hebt. Hij zelf zou zich het genoegen geven om hen te vertroosten door het weerzien van een zo dierbare vriend.

5. Paulus beveelt hem aan in hun achting en genegenheid. *Ontvangt hem dan in de Heere met alle blijdschap en houdt dezulken in waarde, vers 29*. Waardeert de mannen, die zo vol ijver en trouw zijn, en hebt hen zeer lief en acht hen hoog. Toont uw blijdschap en achting door alle uitingen van hartelijke liefde en hoge schatting. Het schijnt dat hij zijn ziekte had opgedaan in het werk van God.

Want om het werk van Christus was hij tot nabij de dood gekomen, opdat hij het gebrek uwer bediening aan mij vervullen zou, vers 30. De apostel keurt het niet af, dat hij zijn leven daarvoor gewaagd had, maar meent dat zij hem te meer daarom moeten liefhebben. Merk op:

A. Zij, die waarlijk Christus liefhebben en een hart hebben voor de belangen van Zijn koninkrijk, zullen het zeer goed de moeite waard achten hun gezondheid en leven in Zijn dienst te wagen en daardoor het welzijn der gemeente te bevorderen.

B. Zij moeten hem met blijdschap ontvangen, nu hij pas uit zijn ziekte hersteld is. Het doet ons de uitredding des te meer waarderen, wanneer na gevaar en verlossing onze dankzeggingen hernieuwd worden, en maakt die beter en waardiger. Wat in antwoord op ons gebed ons geschonken is, moet met grote dankzegging en blijdschap ontvangen worden.

HOOFDSTUK III

De apostel waarschuwt tegen Judese verleiders vers 1 -3; en houdt hun zijn eigen voorbeeld voor, waarbij hij de voorrechten van zijn Jodendom opnoemt, die hij echter verworpen had, vers 4-8; beschrijft de reden van zijn eigen keus, vers 9-16; en sluit met een opwekking om op hun hoede te zijn tegen boze mensen, en zijn voorbeeld na te volgen, vers 17-21.

Filippenzen 3:1-3

Het schijnt dat de gemeente van Filippi, hoewel een gelovige en bloeiende gemeente, ontroerd werd door Judese leraars, die trachtten de wet van Mozes te doen onderhouden, en haar voorschriften vermengden met de leer en instellingen van Christus. Hij begint dit hoofdstuk met een waarschuwing tegen zulke verleiders.

I. Hij vermaant hen *zich te verblijden in de Heere, vers 1*; voldaan te blijven met het deel, dat zij aan Hem hadden, en de zegening, die zij van Hem hoopten. Het is het kenmerk en de gesteldheid van oprechte Christenen zich te verblijden in Christus Jezus. Hoe meer wij ons de vertroosting van onze godsdienst toeigenen, des te meer zullen wij Hem aanhangen; hoe meer wij ons in Christus verblijden, des te gewilliger zullen wij zijn om voor Hem te werken en te lijden, en des te minder gevaar zullen wij lopen van Hem afgetrokken te worden. *De blijdschap des Heeren is onze sterkte*, Neh. 8:10.

II. Hij waarschuwt hen om op hun hoede te zijn tegen valse leraars. *Dezelfde dingen aan u te schrijven, is mij niet verdrietig en het is u zeker*; dat is: dezelfde dingen, die ik u reeds verkondigd heb, alsof hij zeggen wilde: "Wat tot uw oren is gebracht zal ik u nu onder de ogen brengen; wat ik vroeger tot u gesproken heb, zal ik u nu schrijven; om u te tonen dat ik niet van gevoelen veranderd ben. *Dat is mij niet verdrietig*.

1. Dienaren moeten geen ding verdrietig vinden, waarvan zij reden hebben te geloven dat het voor hun gemeente nuttig en opbouwend is.

2. Het is goed voor ons dikwijls dezelfde waarheden te horen, om de herinnering levendig te houden en de indruk van belangrijke dingen te versterken. Het is ijdele nieuwsgierigheid, wanneer men verlangt telkens iets nieuws te horen. -Hier wordt een nodige waarschuwing gegeven: *Ziet op de honden*, enz. **vers 2**. De profeet noemt de valse profeten stomme honden, Jes. 56:10, de apostel schijnt aan dat woord te denken. *Honden*, om hun kwaadaardigheid jegens de getrouwe belijders van het Evangelie van Christus, die tegen hen blaffen en hen bijten. Zij verhieven goede werken in tegenstelling met het geloof in Christus; maar Paulus noemt hen kwade arbeiders. Zij beroemden zich er op uit de besnijdenis te zijn; maar hij noemt hen de *versnijding*. Zij trokken en scheurden de gemeente van Christus en sneden haar in stukken; en ijverden voor een afgeschafte plechtigheid, een onbetekenend snijden in het vlees.

III. Hij beschrijft de ware Christenen, die de echte besnijdenis zijn, de geestelijke besnijdenis, het afgezonderd volk van God, die met Hem in het verbond staan, evenals de Oud-Testamentische Israëlieten. *Wij zijn de besnijding, wij die God in de Geest dienen en in Christus Jezus roemen, en niet in het vlees betrouwen, vers 3*.

Hier zijn drie kenmerken.

1. Zij dienen (aanbidden) in de Geest, in tegenstelling met de vleselijke voorschriften van het Oude Testament, die bestonden in spijsen, en dranken en verscheidene

wassingen, enz. Het Christendom neemt die dingen ons van de schouders, en leert ons inwendig met God omgaan in al onze plichten van aanbidding. Wij moeten *God aanbidden in geest*, Joh. 4:24. Het werk van de godsdienst mag zich niet verder uitstrekken dan het hart er bij betrokken is. *Al wat wij doen, moeten wij van harte doen als de Heere*; en wij moeten God aanbidden door de kracht en genade van de Heilige Geest; die het kenmerk is van de bedeling des Evangelies, de *bediening des Geestes*, 2 Cor. 3:8.

2. Zij *roemen in Christus Jezus* en niet in de bijzondere voorschriften van de Joodse kerk, of hetgeen daarmee in de Christelijke gemeente overeenkomt, alleen uitwendige ceremoniën en verrichtingen. Zij roemen in hun betrekking tot Christus en hun deel aan Hem. God stelde de Israelieten ten plicht zich in Zijn huis voor Zijn aangezicht te verheugen; maar nu het wezen gekomen is, heeft de schaduw afgedaan en roemen wij alleen in Christus Jezus.

3. Zij *betrouwen niet in het vlees*; in deze vleselijke instellingen en uitwendige voorschriften. Wij moeten afgebracht worden van alle vertrouwen op onze eigen gronden, en alleen bouwen op Christus Jezus, de eeuwige Rotssteen. Ons vertrouwen, zowel als onze roem, is alleen in Hem.

Filippenzen 3:4-8

De apostel stelt hier zichzelf ten voorbeeld, hoe men alleen op Christus moet vertrouwen en niet op de voorrechten der Israelieten.

I. Hij toont aan waarop hij roemen kan als Jood en Farizeër. Niemand denke dat de apostel deze dingen verachtte (zoals mensen gewoonlijk doen) omdat hij ze niet had om er zichzelf in te verheerlijken. Nee, indien hij in het vlees had willen roemen en vertrouwen, dan zou hij zoveel reden daartoe gehad hebben als iemand anders. *Indien iemand anders meent te betrouwen in het vlees, ik nog meer, vers 4*. Hij had zoveel om op te roemen als enige andere Jood.

1. De voorrechten van zijn geboorte. Hij was geen proseliet, maar een geboren Israëliet, *uit het geslacht van Israël*. En hij was *van de stam van Benjamin*, op wiens grond de tempel stond, en die Juda getrouw bleef toen al de andere stammen afvielen. Benjamin was zijns vaders lieveling, en het was een beminde stam.

Een Hebreër uit de Hebreënen, Israëliet van beide (vaders en moeders) zijden, en van geslacht tot geslacht, geen van zijn voorouders had huwelijk met iemand uit de heidenen gesloten.

2. Hij kon roemen op zijn betrekkingen tot het verbond en de kerk; want hij was *besneden ten achtsten dage*; hij had het teken van Gods verbond in zijn vlees, en was besneden op de door God zelf bepaalde dag.

3. Hij was een Farizeër, opgevoed aan de voeten van Gamaliël, een voornaam leraar der wet, en hij was een geleerde, vertrouwd met al de leringen der Joden, onderwezen overeenkomstig de beste wijze van de wetten der vaderen, Hand. 22:3. Hij was een *Farizeër, eens Farizeërs zoon*, Hand. 23:6, die *naar de bescheidenste (de gestrengste) secte van zijn godsdienst geleefd had*, Hand. 26:5.

4. Hij had een onberispelijk verleden *naar de rechtvaardigheid, die in de wet is, zijnde onberispelijk*. Voorzover de farizeese uitlegging van de wet betrof en ten opzichte van de letter der wet en haar uitwendige onderhouding, kon hij zeggen, dat hij buiten haar bereik gebleven was en zich van niets had te beschuldigen.

5. Hij was voor zijn godsdienst zeer ijverig geweest. Gelijk hij die stipt als Farizeër naleefde, had hij hen ook vervolgd, die hij als haar vijanden beschouwde. *Naar de ijver een vervolger der gemeente.*

6. Hij toonde dat het hem grote ernst was, hoewel hij een ijver zonder verstand had. *Ik was een ijveraar Gods, gelijk gij allen heden zijt; die deze weg vervolgd heb tot de dood*, Hand. 22:3, 4. Dit alles was genoeg om een hoogmoedigen Jood vol vertrouwen te doen zijn, en overvloedig voor zijn rechtvaardiging. Maar:

II. De apostel zegt ons hier hoe weinig hij dat alles telt in vergelijking met zijn deel aan Christus en wat hij van Hem verwacht. *Maar hetgeen mij gewin was, dat heb ik om Christus' wil schade geacht*, vers 7; dat is: al die dingen, die hij voor gewin hield toen hij een Farizeër was, en waar hij toen op rekende, *achtte hij schade om Christus' wil*. Ik zou het een onberekenbaar verlies geacht hebben, indien ik, door die dingen te behouden, mijn deel aan Christus verloren had. Hij achtte dit verlies, niet alleen buiten staat om hem te verrijken, maar ze zouden hem zeker verarmen en te gronde richten, wanneer hij hen vertrouwde in plaats van Christus.

Merk op: De apostel bewoog hen niet om enig ding te doen, dat hijzelf niet deed; om iets te laten varen, dat hijzelf niet losgelaten had; of om zich te vertrouwen op een grondslag, waarop hijzelf niet zijn ziel vertrouwd had.

Ja, gewis, ik acht ook alle dingen schade te zijn om de uitnemendheid der kennis van Jezus Christus, vers 8. Hier treedt de apostel in nadere verklaring.

1. Hij vertelt ons wat het is, dat hij zo ijverig najaagt; het was de kennis van Christus Jezus zijn Heere; een gelovige ondervindelijke kennis van Christus als Heere; niet bloot verstandelijk en bespiegelend, maar een praktische en vruchtdragende kennis. In die zin wordt kennis soms voor geloof genoemd. *Door Zijn kennis - de kennis van Hem - zal Mijn Knecht, de Rechtvaardige, velen rechtvaardig maken*, Jes. 53:11. En dit is de uitnemendheid van de kennis. Er is een overvloeiende en doordringende heerlijkheid in de leer van Christus, of de Christelijken godsdienst, boven alle natuurlijke kennis en uitvindingen van menselijke wijsheid; want zij is gepast voor de toestand van gevallen zondaren, en voorziet hen van al wat zij behoeven, wat zij kunnen begeren of hopen, met alle zaligmakende wijsheid en genade.

2. Hij toont hun waarom hij zijn voorrechten als Jood en Farizeër verlaten had: *Ja gewis*. Deze uitdrukking getuigt van heiligen triomf en zielsverheffing; *alla men oen u kai*. Er zijn vijf rededelen in het oorspronkelijke. *Maar waarlijk evenzo reken ik al die dingen verlies te zijn*. Hij had van *al die dingen*, zijn Joodse voorrechten, tevoren gesproken; hier spreekt hij van *alle dingen*, alle aardse genoegens en uitwendige voorrechten, welke ook; dingen van die soort of van anderen aard, welke met Christus naar een plaats in zijn hart dongen, of beweerden die te verdienen. Hij had gezegd, dat hij ze alle voor schade rekende, maar men kon vragen: Blijft hij nog bij dat gevoelen? Heeft hij er geen berouw van, dat hij daar afstand van gedaan heeft?

Daarom spreekt hij in de tegenwoordige tijd: *Ja gewis, ik acht ook*. Doch men zou kunnen zeggen: Het is gemakkelijk zo te spreken, maar wat zou hij doen indien hij eens op de proef gesteld werd? En daarom zegt hij ons, dat hijzelf dit geval doorgedacht en doorgemaakt heeft: *Om wie ik het verlies van al deze dingen heb geleden*. Hij had verlaten al die eer en al dat voordeel als Jood en Farizeër, en zich onderworpen aan al de ongenade en al het lijden, die het gevolg waren van het aannemen en verkondigen des Evangelies. Toen hij het Christendom aannam, waagde hij daar alles mede en leed het verlies van dat alles, voor de voorrechten van het Christendom. Neen, hij had ze niet

alleen gerekend schade te zijn, maar ook *drek, skubala*, de honden voorgeworpen; ze zijn niet alleen van veel minder waarde dan Christus, maar ze zijn in de hoogste mate afschuwelijk, in vergelijking met Hem. Het Nieuwe Testament spreekt van de zaligmakende genade nooit met enige verkleinende uitdrukking, maar stelt haar integendeel voor als de vrucht van de Heilige Geest en het beeld Gods in de ziel des mensen; als de Goddelijke natuur; het zaad Gods. En het geloof wordt genoemd het dierbare geloof; en zachtmoedigheid is *kostelijk voor God*, 1 Petr. 3:4; 2 Petr. 1:1

Filippenzen 3:9-14

Wij hebben gehoord wat de apostel verlaten heeft; laat ons nu vernemen wat hij terug ontving en wenst te behouden, namelijk Christus en de hemel. Hij heeft zijn hart gezet op deze twee grote gaven van het Christendom.

I. De apostel wenst Christus als zijn gerechtigheid. Daarom noemt hij verscheidene punten op.

1. Hij begeert Christus te gewinnen; hij zou het een onuitsprekelijke winst achten, indien hij deel kreeg aan Christus en diens gerechtigheid; indien Christus zijn Heere en Zaligmaker werd. *Dat ik Christus moge gewinnen*; gelijk de wedloper de prijs wint; zoals de zeeman de haven behaalt, die het doel zijner reis is. De uitdrukking geeft te kennen, dat wij worstelen moeten om Hem, en dat alles gering is indien wij Hem slechts gewinnen.

2. Dat hij moge in *Hem gevonden worden*, **vers 9**; zoals de doodslager werd gevonden in de vrijstad, waar hij veilig was voor de bloedwreker, Num. 35:25. Ook kan het met een rechtspraak vergeleken worden: Zoals wij door onze Rechter in vrede gevonden worden, 2 Petrus 3:14. Wij zijn verloren zonder een gerechtigheid, waarin wij voor God verschijnen kunnen, want wij zijn allen schuldig. Er is een gerechtigheid voor ons verworven door Jezus Christus; en die is een volmaakte en eeuwige gerechtigheid. Niemand kan daaraan deel verkrijgen of er zegen van hebben, dan hij, die alle vertrouwen in zichzelf verloren heeft en er toe gebracht is van harte in Hem te geloven. *Niet hebbende mijn gerechtigheid, die uit de wet is*; niet denkende dat mijn uitwendig waarnemen van de wet en mijn goede werken bij machte zijn om mij te reinigen van mijn zonden en dat ik door het een tegenover het ander te stellen voor God de rekening opmaken kan. Nee, de gerechtigheid, waarop ik mij verlaat, is die, *welke is door het geloof van Christus*; niet een wettische maar een evangelische gerechtigheid. *De gerechtigheid, die uit God is door het geloof*, verorend en aangewezen door God. De Heere Jezus Christus is de Heere onze Gerechtigheid, Jes. 45:24; Jer. 23:6. Ware Hij niet God geweest, dan kon Hij ook onze gerechtigheid niet zijn; de mededeelbare heerlijkheid van Zijn Goddelijke natuur gaf zulk een waarde en zulk een kracht aan Zijn lijden, dat het voldoende werd om te betalen voor de zonden der wereld, en rechtvaardig te maken allen, die oprecht in Hem geloven. Het geloof is het verordende middel om werkelijk deel en zaligmakenden zegen te ontvangen in alles, wat Zijn bloed verworven heeft. Het is *door het geloof in Zijn bloed*, Rom. 3:25.

3. Dat hij Christus mocht kennen, **vers 10**. *Opdat ik Hem kenne en de kracht Zijner opstanding, en de gemeenschap Zijns lijdens*. Geloof wordt kennis genoemd, Jes. 53:11. Hem kennen is hier in Hem geloven; het is een ondervindelijke kennis van de *kracht Zijner opstanding en de gemeenschap Zijns lijdens*, een gevoel van hun veranderende en werkdadige kracht. De apostel was even begerig naar heiligmaking als naar zaligmaking. Hij was even begerig om de kracht van Christus' dood en opstanding, de

zonden in hem dodende, te kennen en daardoor in Hem op te staan tot een nieuw leven, als hij was om de zegen van die dood en die opstanding tot zijn rechtvaardigmaking te ontvangen.

4. Dat hij zijn dood gelijkvormig mocht worden; en dat is ook bedoeld van zijn heiligmaking. Wij worden Zijn dood gelijkvormig wanneer wij der zonden afsterven, zoals Christus voor de zonden stierf, wanneer wij met Christus gekruist worden, het vlees en zijn bewegingen gedood worden, en *de wereld ons gekruisigd is en wij het der wereld zijn door de kracht van het kruis van Christus*. Dat is onze gelijkvormigheid aan Zijn dood.

II. De apostel hoopte op de hemel voor zijn geluk. *Of ik enigszins moge komen tot de wederopstanding der doden, vers 11.*

1. Het geluk des hemels wordt hier de wederopstanding der doden genoemd, omdat, hoewel de zielen van de gelovigen onmiddellijk na hun dood met Christus zijn, hun zaligheid niet volkomen zal zijn vóór de opstanding ten laatsten dage, wanneer ziel en lichaam verenigd verheerlijkt zullen worden. *Anastasis* betekent soms de toekomstige toestand. De apostel heeft het oog daarop; die wil hij verkrijgen. Daar zal een opstanding van de onrechtvaardigen zijn; deze zullen verrijzen tot schande en eeuwige veroordeling; en onze zorg moet zijn daaraan te ontkomen. Maar de blijde en heerlijke opstanding der heiligen wordt genoemd *de opstanding, kat'exochên, bij uitnemendheid* omdat zij het gevolg is van Christus' opstanding, als hun Hoofd en Voorloper; terwijl de goddelozen zullen opstaan alleen door de macht van Christus als hun Rechter. Voor de heiligen zal het inderdaad een wederopstanding zijn, een wederkeren tot zegen, en leven, en heerlijkheid; terwijl de opstanding van de goddelozen is een komen uit het graf om de tweede dood in te gaan. Zij wordt genoemd *de opstanding der rechtvaardigen, en de opstanding ten leven*, Joh 29, en zij worden *waardig geacht die eeuw te verwerven en de opstanding uit de doden*, Luk. 20:35.

2. Deze zalige opstanding jaagde de apostel na. Hij was gezind om alles te doen en alles te lijden om deze wederopstanding te verwerven. De hoop en het uitzicht daarop vervulden hem met moed en standvastigheid onder alle moeilijkheden, die hij in zijn werk ontmoette. Hij spreekt alsof hij gevaar loopt haar te zullen missen en of ze hem ontgaan zal. Een heilige vrees van het doel niet te zullen bereiken is de beste aansporing tot volharding. Zijn zorg om in Christus gevonden te worden had tot doel om de wederopstanding der doden te bereiken. Paulus hoopte daar niet toe te komen door eigen verdienste en rechtvaardigheid, maar door de verdienste en gerechtigheid van Jezus Christus. *Opdat ik gevonden worde in Christus, opdat ik moge komen tot de wederopstanding der doden*, gevonden als een gelovige in Hem en door het geloof aan Hem deelhebbend.

A. Hij beschouwt zichzelf als te zijn in een toestand van onvolmaaktheid en beproeving. *Niet dat ik het alreeds gekregen heb, of alreeds volmaakt ben, vers 12.*

Merk op: De beste mensen in de wereld zullen het geredelijkst hun onvolmaaktheid in hun tegenwoordige toestand erkennen. Wij hebben het nog niet gegrepen en zijn nog niet volmaakt; er ontbreekt nog veel aan onze werken, ons geloof, en onze vertroosting. Indien Paulus (die zulk een hoog standpunt van heiligheid bereikt had) nog niet volmaakt was, hoeveel te minder wij!

Nog eens, **vers 13**. *Broeders, ik acht niet dat ik zelf het gegrepen heb! oe logizomai*. Ik oordeel zo over de zaak; ik zeg dit tot mijzelf. Zij, die menen dat zij genade genoeg hebben, tonen daardoor dat zij te weinig hebben; want, waar echte genade is, daar is begeerte naar meer en een voorwaarts streven naar de genade der volmaking.

B. Wat de apostel deed met deze overtuiging. In aanmerking nemende dat hij het nog niet verkregen had en nog niet gegrepen, strekte hij zich uit; *Ik jaag er na*, vers 12, *diookoo, ik vervolg het* met inspanning, als een die in de spelen loopt. Ik span mij in om meer genade te verkrijgen en meer goed te doen, en ik denk nooit dat ik genoeg gedaan heb. *Of ik het ook grijpen mocht, waartoe ik van Christus Jezus ook gegrepen ben*, **vers 12**. Merk op:

Vanwaar onze genade komt; van ons gegrepen zijn door Christus Jezus. Niet wij hebben eerst Christus gegrepen, maar Hij ons, en dat is onze zaligheid en verlossing. *Wij hebben Hem lief omdat Hij ons eerst liefgehad heeft*, 1 Joh. 4:19. Niet dat wij Christus vasthouden, maar dat Hij ons vasthoudt, is onze veiligheid. *Wij worden in de kracht Gods bewaard door het geloof tot de zaligheid*, 1 Petr. 1:5. Wat het geluk van de hemel is: het is *dat te grijpen, waartoe wij door Christus Jezus gegrepen zijn*. Toen Christus ons greep was het om ons ten hemel te leiden en om ons te doen grijpen datgene, waartoe Hij ons greep; dat is: de volmaking van onze zaligheid.

Hij voegt er verder bij, **vers 13**. *Maar één ding doe ik* (dit was zijn grote zorg en bedoeling), *vergetende hetgeen achter is, strek ik mij uit tot hetgeen vóór is*. Er is een zondig vergeten van vroegere zonden en vroegere weldaden; men moet aan beide blijven denken ter oefening van bestendig berouw en dankbaarheid. Maar Paulus vergat de dingen, die achter waren, niet in die zin dat hij tevreden was met de verkregen genade; hij verlangde altijd naar meer. Zo *streckte hij zich uit, epekteinomenos*, jagende naar het doel; de uitdrukking van heftig verlangen.

C. Het doel van de apostel met deze handelingen. *Ik jaag naar het wit tot de prijs der roeping Gods, die van boven is in Christus Jezus*. Hij jaagde het wit na. Gelijk iemand in de wedloop niet ophoudt vóór hij aan het eind is, maar voorwaarts jaagt zo vlug hij kan, zo behoren zij, die de hemel op het oog hebben, zich uit te strekken in heilige begeerte en hoop en voortdurende pogingen en voorbereidingen. Hoe meer wij voor de hemel wassen, des te meer moeten wij ons er heen uitstrekken. De hemel wordt hier het wit genoemd, omdat hij het is, die ieder waar Christen in het oog houdt, gelijk de boogschutter het oog heeft gevestigd op het wit, dat hij treffen wil.

Tot de prijs der roeping Gods. De roeping des Christens is een hoge roeping; zij komt van de hemel als haar oorsprong, en heeft de hemel tot haar doel. De hemel is *de prijs der roeping Gods, to brabeion*; de prijs waarvoor wij strijden, en lopen, en worstelen, die we in het oog hebben bij al wat we doen, en die al onze moeiten belonen zal. Het is van groot nut in de Christelijke loopbaan de hemel in het oog te houden. Het is geschikt om ons de maat van onze dienst aan te geven en ons op te wekken tot elke stap, die wij zetten moeten, en het is God, van wie wij de prijs verwachten. *Het eeuwige leven is de genadegift Gods*, Rom. 6:23, maar in Christus Jezus; uit wiens hand het tot ons komen moet omdat Hij het ons verworven heeft. Er is geen gaan naar de hemel als ons huis dan door Christus Jezus, die de Weg is.

Filippenzen 3:15-16

De apostel, na zichzelf ten voorbeeld gesteld te hebben, spoort de Filippensen aan om hem na te volgen. Laat hetzelfde gevoelen in ons zijn, dat in de gezegenden Paulus was.

Wij zien hier hoe hij gezind was; laat ons evenzo gezind zijn en onze harten zetten op Christus en de hemel, zoals hij deed.

1. Hij toont aan dat hierin alle Christenen het eens zijn, om Christus alles in allen te doen zijn en hun hart op de andere wereld te zetten. Dat is het, waartoe wij allen gekomen zijn. Hoewel ware Christenen omtrent andere dingen met elkaar van gevoelen kunnen verschillen, hierin zijn allen het eens, dat Christus der Christenen alles is; dat Christus te gewinnen en in Hem gevonden te worden al onze zaligheid hier en hiernamaals bevat. En laat ons daarom naar denzelfden regel wandelen en hetzelfde gevoelen. Indien Christus ons alles is, *moet ons leven Christus zijn*. Laat ons eensgezind zijn in het najagen van het wit, en laat de hemel ons aller doel zijn.

2. Dit is een goede reden, waarom Christenen, terwijl ze in kleinere zaken verschillen, goed met elkaar moeten omgaan, omdat zij het in het voornaamste eens zijn. *En indien gij iets anderszins gevoelt*, indien gij van elkaar verschilt; het oneens zijt over spijs en drank, feestdagen en andere zaken van de Joodse wetten; zo moet u daarom elkaar niet oordelen; omdat wij allen ons in Christus als in het middelpunt ontmoeten en hopen eerlang elkaar in de hemel te vinden.

En wat de geschilpunten aangaat, legt daar niet te groot gewicht op; *ook dat zal u God openbaren*. Wat het ook zij, waarin gij van elkaar verschilt, wacht tot God u beter inzicht geeft; Hij zal dat op Zijn tijd doen.

Onderwijl, *waar wij toe gekomen zijn*, laat ons daarin samengaan in de wegen Gods, bij elkaar blijven in alle dingen waarin wij overeenstemmen, en wachten op meer licht in de zaken van minder belang, waarin wij verschillen.

Filippenzen 3:17-21

Hij besluit dit hoofdstuk met vermaningen en waarschuwingen.

I. Hij waarschuwt hen tegen het volgen van het voorbeeld der verleiders en valse leraren, vers 18, 19. *Want velen wandelen anders, van dewelke ik u dikmaals gezegd heb en nu ook wenende zeg, dat zij vijanden van het kruis van Christus zijn*. Merk op:

1. Er worden velen Christenen genoemd, die vijanden van het kruis van Christus zijn, en van de betekenis en bedoeling van dat kruis. Hun wandel is een zekerder kenmerk van hun waren aard dan hun belijdenis. *Aan hun vruchten zal men hen kennen*, Matth. 7:20. De apostel waarschuwt ons tegen dezulken.

A. Zeer dikwijls: *ik heb u dikmaals gezegd*. Wij letten zo weinig op ons gegeven waarschuwingen, dat ze dikmaals herhaald moeten worden. *Hetzelfde te schrijven is nuttig*, vers 1.

B. Met gevoel en toegenegenheid. *Ik zeg het u nu wenende*. Paulus was bij sommige gelegenheden een wenende prediker, gelijk Jeremia een wenende profeet was.

Merk op: Een oude leerrede kan met nieuwe bezieling gehouden worden; hetgeen wij dikwijls zeggen, kunnen wij met aandrang zeggen, omdat wijzelf onder de invloed ervan zijn.

2. Hij geeft de kenmerken op van hen, die vijanden van het kruis van Christus zijn.

A. Hun god is hun buik. Zij denken aan niets anders dan aan vleselijke lusten. Dat is een ellendige afgod; een schande voor ieder, maar vooral voor de Christenen. Zij offeren daaraan de gunst van God, de vrede van hun geweten en hun eeuwige zaligheid op. Gulzigaards en dronkaards maken een god van hun buik en al hun zorg is die genoeg

te doen en te verzorgen. Dezelfde toewijding, die godvrezenden aan God geven, schenken zij aan hun lusten. Van hen heeft hij gezegd: *Zij dienen onze Heere Jezus Christus niet, maar hun buik*, Rom. 16:18.

B. *Welker heerlijkheid is in hun schande*. Zij zijn niet alleen zondig, maar roemen er op en verheerlijken zich met datgene, waarover zij zich moesten schamen. De zonde is de schande des zondaars, vooral wanneer hij er zich op beroemt. Zij verheffen zich op hetgeen hun vloek en straf is.

C. *Welke aardse dingen bedenken*. Christus leed aan het kruis opdat *de wereld ons gekruisigd zou zijn en wij der wereld*. Zij, die aardse dingen bedenken, stellen zich dus lijnrecht tegenover het kruis van Christus en Zijn doel. Zij bedenken aardse dingen, maar bedenken niet de geestelijke en hemelse dingen. Zij zetten hun hart en genegenheid op aardse dingen; die hebben ze lief, die koesteren ze, daarin hebben zij vertrouwen en voldoening. Hij laat dit kenmerk zien, om aan te tonen hoe dwaas het is als Christenen het voorbeeld van zulken zouden volgen en zich door hen laten leiden. En om ons daarvan terug te houden, vermeldt hij hun vonnis:

D. *Welker einde is het verderf*. Hun weg schijnt aangenaam, maar het einde is dood en hel. *Wat vrucht hadt gij dan van de dingen, waarover gij u nu schaamt? Want het einde van deze dingen is de dood*, Rom. 6:21. Het is gevaarlijk hen te volgen, hoewel het stroomafwaarts gaat, want, indien wij hun weg gaan, hebben wij reden om voor het einde te vrezen. Wellicht doelt hij hier ook op de gehele verwoesting van het Joodse volk.

II. Hij stelt zichzelf en zijn broederen ten voorbeeld in tegenstelling van deze slechte voorbeelden. *Weest mede mijn navolgers, broeders, en merkt op degenen, die alzo wandelen, gelijk gij ons tot een voorbeeld hebt*, **vers 17**. Neemt hen tot uw voorgangers. Hij zegt, **vers 20**, ten opzichte van Christus en de hemel: *Maar onze wandel is in de hemelen*. Ware Christenen hebben, ook terwijl zij op aarde verkeren, hun wandel in de hemelen. Hun burgerschap, *politeuma*, is daar. Wij staan met die wereld in betrekking en zijn burgers van het Nieuwe Jeruzalem. Niet deze wereld, maar die andere, is ons tehuis. Onze grootste voorrechten en belangen zijn dáár. En omdat ons burgerschap daar is, is ook onze wandel daar; aangezien wij betrekking hebben op die wereld, moeten wij er verkeer mee aanknopen. Het leven van een Christen is in de hemel, waar zijn hoofd is, en zijn huis; en waar hij eerlang zelf hoopt te zijn. *Hij zet zijn hart op de dingen die boven zijn*; en waar zijn hart is, daar zal ook zijn omgang zijn. De apostel heeft bij hen aangedrongen op het volgen van hem en andere dienaren van Christus. Zij zouden kunnen zeggen: "Waarom zijt gij de medgezel van een arm, veracht en vervolgd volk? Waarom treedt gij niet op en maakt u voorspoedig in de wereld? Wie zou u volgen?" "Welnu", zegt hij, "onze wandel is in de hemelen. Wij hebben nauwe betrekking met en grote aanspraak op die andere wereld, en zijn niet zo laag en verachtelijk als gij u voorstelt." Het is goed gemeenschap te hebben met hen, die gemeenschap hebben met Christus, en omgang met hen, wier wandel in de hemelen is.

1. Omdat wij onze Zaligmaker uit de hemel verwachten, **vers 20**. *Waaruit wij ook de Zaligmaker verwachten, namelijk de Heere Jezus Christus*. Hij is niet hier; Hij is opgevaren; Hij is voor ons achter het voorhangsel ingegaan, en wij verwachten vandaar zijn wederkomst, om al de burgers van het Nieuwe Jeruzalem tot zich te vergaderen.

2. Omdat wij verwachten bij de wederkomst van Christus daar gelukkig en verheerlijkt te zullen worden. Er is goede reden om onze wandel in de hemelen te hebben, niet alleen omdat Christus nu daar is, maar ook omdat wij er binnenkort hopen te zijn.

Die ons vernederd lichaam veranderen zal, opdat hetzelfde gelijkvormig worde aan Zijn heerlijk lichaam, vers 21. Er wordt een heerlijkheid bewaard voor de lichamen der heiligen, die hun bij de opstanding geschonken zal worden. Het lichaam is nu op zijn best *een vernederd lichaam, to sooma tês tapeinoose oos hêmoon, het lichaam onzer vernedering.* Het heeft zijn oorsprong uit de aarde, het wordt van uit de aarde onderhouden, en is onderhevig aan vele ziekten en ten slotte aan de dood. Bovendien is het menigmaal de oorzaak en het werktuig van vele zonden, waarom het genoemd wordt *het lichaam des doods*, Rom. 7:24.

Het kan ook verstaan worden van de vernedering des lichaams, wanneer het in het graf ligt; tot aan de opstanding zal het een vernederd lichaam zijn, onderworpen aan bederf, vergaan tot stof; *het stof keert wederom tot de aarde*, Pred. 12:7. Maar het zal veranderd worden in een heerlijk lichaam; en niet alleen opstaan ten leven maar ook tot grote verbetering.

A. Het voorbeeld van deze verandering is het heerlijk lichaam van Christus; toen Hij van gedaante veranderd werd op de berg; *Zijn aangezicht blonk gelijk de zon, en Zijn klederen werden wit gelijk het licht*, Matth. 17:2. Hij voer ten hemel, bekleed met een lichaam, opdat Hij in onze natuur van de erfenis bezitnemen zou; en opdat Hij niet alleen zou zijn *de eerstgeborene uit de doden*, maar ook *de eerstgeborene van de kinderen der opstanding*. Wij zullen *gelijk zijn aan het beeld Zijns Zoons*, opdat Hij *de eerstgeborene zij onder vele broederen*, Rom. 8:29.

B. De macht, waardoor deze verandering gewrocht wordt. *Naar de werking, waardoor Hij ook alle dingen zichzelf kan onderwerpen*, vers 30. Er is een grootheid van macht; *de uitnemende grootheid Zijner macht*, en *de werking Zijner macht*, Ef. 1:19. Het is een reden van troost voor ons, dat Hij alle dingen aan zichzelf kan onderwerpen, en dat Hij vroeger of later alle dingen aan zijn belangen onderwerpen zal. En de wederopstanding zal door deze macht gewerkt worden. *Ik zal hem opwekken ten uitersten dage*, Joh. 6:44. Laat ons ons geloof aan deze wederopstanding versterken, zodat wij niet alleen de Schrift hebben, die er ons de verzekering van geeft; maar ook *kennen de kracht Gods*, die haar bewerkstelligen zal, Matth. 22:29. Gelijk de opstanding van Christus een teken van Zijn Goddelijke macht was, en Hij daarom *krachtig bewezen is de Zoon van God te zijn door de opstanding uit de doden*, Rom. 1:4, zo zal onze opstanding ook zijn; want Zijn opstanding is het blijvend bewijs en het voorbeeld van de onze. En dán zullen alle vijanden van de Verlosser volkomen overwonnen zijn. Niet alleen *hij, die het geweld des doods had, dat is de duivel*, Hebr. 2:14, maar ook *de laatste vijand, dat is de dood, zal vernietigd zijn*, 1 Cor. 15:26; *verslonden ter overwinning*, vers 54.

HOOFDSTUK IV

Opwekkingen tot verscheiden Christelijke plichten, als standvastigheid, eensgezindheid, blijdschap, enz., vers 1-9. Vriendelijke erkenning door de apostel van de liefde der Filippenzen voor hem, met uitdrukkingen van zijn tevredenheid en wensen voor hun welzijn, vers 10-19. Hij besluit de brief met prijs, groeten en zegenbede, vers 20-23.

Filippenzen 4:1-9

De apostel begint het hoofdstuk met vermaningen tot verscheiden Christelijke plichten.

I. Tot standvastigheid in de Christelijke belijdenis, **vers 1**. Dat wordt verbonden aan het slot van het vorige hoofdstuk. *Zo dan, staat* enz. Aangezien onze wandel in de hemelen is, en wij onze Zaligmaker vandaar terug verwachten om er ons te brengen, *laat ons vast staan*. De gelovige hoop en verwachting van het eeuwige leven moeten ons aanmoedigen om vast te staan en vol te houden in de Christelijke loopbaan.

Merk hier op:

1. De aanspraken zijn zeer dierbaar. *Mijn geliefde en zeer gewenste broederen, mijn blijdschap en kroon*; en daarna nog: *geliefden*. Hij geeft zijn blijdschap in hen te kennen, de liefde die hij voor hen gevoelt, opdat de vermaningen des te meer ingang bij hen mochten vinden. Hij zag hen aan als broederen, hoewel hij een groot apostel was. *Wij zijn allen broeders*. Er is verscheidenheid van genaden, van gaven, van aanleg; maar vernieuwd zijnde door dezelfde Geest en naar hetzelfde beeld, zijn wij allen broeders; als kinderen van één Vader, hoewel van verschillende leeftijd, bouw en aanleg. Daar ze broederen waren:

A. Had hij hen lief, en beminde hen teer: *Geliefde broeders*; en later: *geliefden*. Warme toegenegenheid betaamt dienaren en Christenen voor elkaar. Broederlijke liefde moet altijd samengaan met broederlijke betrekking.

B. Hij had hen lief en verlangde naar hen, verlangde hen te zien en van hen te horen, verlangde en was ernstig begerig naar hun welzijn. *Ik verlang naar u met de innerlijke bewegingen van Jezus Christus*, Hfdst. 1:8.

C. Hij had hen lief en verblijdde zich in hen. Zij waren zijn blijdschap; hij had geen groter blijdschap dan te horen van hun geestelijke gezondheid en voorspoed. *Ik ben grotelijks verblijd dat mijn kinderen in de waarheid wandelen*, 2 Joh 4; 3. Joh 4.

D. Hij had hen lief en zij waren zijn kroon. Zijn kroon zowel als zijn blijdschap, Nooit was een hoogmoedig, eerzuchtig man zo trots op zijn eretekenen als Paulus op de bewijzen van de oprechtheid van hun geloof en gehoorzaamheid. Dat alles bereidde de weg tot nog groter achting.

2. De vermaning zelf. *Staat also in de Heere*. Zijnde in Christus, moesten zij in Hem vast staan; gestadig met Hem wandelen en standvastig blijven tot het einde. Of: vast staan in de Heere is staan in zijn kracht en door zijn genade, niet vertrouwend op zichzelf, en geen genoegzaamheid in zichzelf zoekende. *Wij moeten sterk zijn in de Heere en in de sterkte Zijner kracht*, Ef. 4:10. Staat dus vast, gelijk gij tot hiertoe gedaan hebt; staat vast tot het einde; als mijn geliefden, mijn blijdschap en kroon, staat vast als mensen in wier welvaart en volharding ik zo grotelijks belangstel en belang heb.

II. Hij vermaant hen tot eensgezindheid en wederkerigen bijstand, **vers 2, 3**. *Ik vermaan Euodia en ik vermaan Syntyche, dat zij eensgezind zijn in de Heere*. Dit is bestemd voor

twee bijzondere personen. Soms is het nodig de algemene voorschriften des Evangelies toe te passen op bijzondere personen en gevallen. Het schijnt dat Euodia en Syntyche verschil hadden, met elkaar of met de gemeente, naar aanleiding van een burgerlijke zaak - wellicht waren zij met elkaar in rechtshandel - of over enig godsdienstig onderwerp; zij waren van verschillende gevoelens en zienswijzen. "Ik bid u", zegt hij, "begeert van hen in mijn naam, dat zij eensgezind zijn in de Heere; vrede houden en in liefde samenleven; zonder twisting of tegenspreken; en dat zij eensgezind zijn met de overige gemeenteleden, niet met woord of daad tegen hen ingaande".

Daarna wekt hij hen op tot wederkerige hulp; en deze opwekking richt hij tot bijzondere personen. *En ik bid ook u, gij mijn oprechte medgezel.* Wie de persoon is, die hij zijn oprechte medgezel noemt, is onzeker. Sommigen denken aan Epafroditus, die dan verondersteld wordt een van de dienaren der gemeente te Filippi te zijn geweest. Anderen denken dat het een of andere uitnemende goede vrouw zou zijn geweest, misschien Paulus' vrouw, omdat hij zijn medgezel opwekt om *deze vrouwen behulpzaam te zijn, die met hem gestreden hebben.* Wie de medgezel van de apostel was, moest ook de medgezel van zijn vrienden zijn. Naar het schijnt waren het vrouwen, die met Paulus in het Evangelie gearbeid hadden, niet in de openbare bediening (want dat verbood de apostel uitdrukkelijk, 1 Tim. 2:12). *Ik sta de vrouw niet toe dat zij lere;* maar door de dienaren te onderhouden, de zieken te bezoeken, de onwetenden te onderwijzen, de dwalenden terecht te brengen. Zo kunnen vrouwen de dienaren helpen in het Evangelie.

Nu, zegt de apostel, *help gij haar.* Zij, die anderen helpen, behoren geholpen te worden als daar reden voor bestaat. *Help haar,* dat is, breng ze tot elkaar, sterk haar handen, moedig haar aan in haar moeilijkheden.

Ook met Clemens en de andere mijn medearbeiders. Paulus had liefde voor al zijn medearbeiders, en daar hij de zegen van hun bijstand ondervonden had, wist hij hoe aangenaam het voor hen zou zijn om ook anderen bij te staan. Van zijn medearbeiders zegt hij: *welker namen zijn in het boek des levens.* Dat is: zij zijn van eeuwigheid door God uitverkoren; of ingeschreven in het boek, waarin het gezelschap vermeld staat, dat het voorrecht van het eeuwige leven heeft; een zinspeling op de gewoonten van Joden en heidenen, om de vrije inwoners ener stad in een register te boeken. Zo lezen wij: *hun namen zijn in de hemel opgeschreven,* Luk. 10:20; *Ik zal hun namen geenszins uitdoen uit het boek des levens,* Openb. 3:5, en *die geschreven zijn in het boek des levens des Lams,* Openb. 21:7. Er is een boek des levens, en daar staan namen in; niet enkel letters en voorwaarden. Wij kunnen dat boek niet inzien, of weten welke namen er in geschreven staan; maar wij mogen, naar het oordeel der liefde, verwachten dat zij, die arbeiden in het Evangelie en getrouw zijn in het werk van Christus aan de zielen, daarin geschreven staan.

III. Hij vermaant hen tot heilige vreugde en blijdschap in God. *Verblijdt u in de Heere ten allen tijde, wederom zeg ik u: verblijdt u, vers 4.* Al onze blijdschap moet in God uitlopen, en onze gedachten van God moeten verblijdende gedachten zijn. *Verblijdt u in de Heere,* Ps. 37:4. *Als mijn gedachten binnen in mij vermenigvuldigd werden (bedroevende en pijnlijke gedachten) hebben uw vertroostingen mijn ziel verkwikt,* Ps. 119:19, en onze *overdenking van Hem zal zoet zijn,* Ps. 104:34.

Het is onze plicht en ons voorrecht ons in God te verblijden, en ons altijd in Hem te verblijden; ten allen tijde en in alle omstandigheden; ook als wij om Zijntentwil lijden of door Hem bedroefd worden. Wij mogen niet kwaad van Hem denken of van zijn wegen, omdat wij in zijn dienst bezwaren ontmoeten. Er is in God reden van blijdschap genoeg voor ons, ook in de slechtste omstandigheden ter wereld. De apostel heeft dit reeds

gezegd in 3:1: *Voorts mijn broeders, verblijdt u in de Heere*. En hier zegt hij het wederom. *Verblijdt u in de Heere te allen tijd; wederom zeg ik u: verblijdt u*. Blijdschap in God is een grote plicht van veel gevolgen in het Christelijk leven; en de Christenen moeten er gedurig weer toe geroepen worden. Wanneer godvrezenden niet voortdurend blijde zijn, is het hun eigen schuld,

IV. Hier worden wij vermaand tot wellevendheid en bescheidenheid, goedgezindheid jegens onze broeders: uw *bescheidenheid zij allen mensen bekend*, **vers 5**. Vervalt in onverschillige dingen niet in uitersten; vermijdt dweepzucht en vooringenomenheid; oordeelt zachtmoedig over anderen. Het woord *to epieikes* betekent een goede gezindheid jegens anderen; en dat is uitgelegd in Rom. 14. Sommigen verstaan er onder een geduldig verdragen van droefenissen; of een matig genot van werelds goed; en dat laatste sluit wel goed aan bij de volgende woorden.

De reden is: *de Heere is nabij*. De overweging van onzes Meesters nadering om rekening te houden, moet ons terughouden van het slaan onzer mededienstknechten; ons ondersteunen in ons lijden; en onze begeerte naar uitwendige goederen betomen. Hij zal wraak nemen op uw vijanden en uw geduld belonen.

V. Hier is een waarschuwing tegen verontrustende en ternederslaande bezorgdheid, **vers 6**. *Weest in geen ding bezorgd; mêden merimnaate*; dezelfde uitdrukking als in Matth. 6:25: *Weest niet bezorgd voor uw leven*; dat is: vermijdt angstige bezorgdheid en aftrekkende gedachten in de behoeften en moeilijkheden van het leven.

Het is de plicht en het belang der Christenen om zonder bezorgdheid te leven. Er is een zorg van vlijtigheid, die onze plicht is en bestaat uit wijs vooruitzien en nuchter overleg; maar er is ook een zorg van vooruitlopen en wantrouwen, welke onze zonde en dwaasheid is, en die enkel dient om de geest neer te slaan en te verstrooien. *Weest in geen ding bezorgd*, zó dat u daardoor God zoudt wantrouwen en ongeschikt voor Zijn dienst worden.

VI. Als een uitstekend middèl tegen ontzenuwende bezorgdheid beveelt hij ons het voortdurend gebed aan: *Laat uw begeerten in alles, door bidden en smeken, met dankzegging bekend worden bij God*.

1. Wij moeten niet enkel bepaalde tijden voor het gebed hebben, maar wij behoren te bidden bij elke bijzondere aanleiding. *In alles door bidden en smeken*. Indien enig ding onze geest bezwaart, moeten wij hem tot kalmte brengen door gebed; wanneer onze zaken verward of treurig staan, moeten wij daardoor leiding en ondersteuning zoeken.

2. Wij moeten dankzeggingen bij onze gebeden en smekingen voegen. Wij moeten niet alleen trachten het goede te verkrijgen, maar ook danken voor ontvangen barmhartigheden. Dankbare erkenning van hetgeen ons geschonken werd, geeft de rechte gesteldheid aan de ziel en is een goede aanbeveling voor verdere gaven.

3. Bidden is het bekendmaken van onze begeerten aan God. *Laat uw begeerten bekend worden aan God*. God heeft natuurlijk niet nodig, dat wij Hem meedelen wat onze behoeften of begeerten zijn, want dat weet Hij beter dan wij Hem kunnen zeggen; maar Hij wil het van ons horen; Hij wil dat wij onze begeerten en verlangens zullen tonen, onze waardering van Zijn goedertierenheid te kennen geven en onze afhankelijkheid van Hem gevoelen.

4. Het gevolg daarvan zal zijn: *De vrede Gods, die alle verstand teboven gaat, zal uw harten en uw zinnen bewaren in Christus Jezus*, vers 7. *De vrede Gods*; dat is, het vertroostend gevoel van onze verzoening met God en ons deel aan Zijn gunst, en de hoop op hemelsen zegen en blijdschap in God hiernamaals; *welke alle verstand teboven gaat*; die een groter goed is dan voldoende gewaardeerd of behoorlijk uitgedrukt kan worden: *Hetgeen in geens mensen hart is opgekomen*, 1 Cor. 2:9. Deze vrede *zal onze harten en zinnen bewaren in Christus Jezus*; hij zal ons terughouden van zondigen in onze moeilijkheden en van wegzinken daaronder; ons kalm en rustig houden; zonder ontsteltenis door hartstocht en met inwendige voldoening. *Gij zult allerlei vrede bewaren, want men heeft op U vertrouwd*, Jes. 26:3.

VII. Wij worden opgewekt om een goede naam te verkrijgen en te bewaren; zowel bij God als bij de mensen. *Al wat waarachtig is*, enz., vers 8. Eerbied voor waarheid in onze woorden en handelingen; beleefdheid en voorkomendheid in ons gedrag, overeenkomstig onze omstandigheden en levenstoestanden.

Al wat eerlijk is en wat rechtvaardig is; overeenkomende met de wetten van rechtvaardigheid en gerechtigheid, in alle onze handelingen tegenover mensen en zonder de onheilige inmenging van zonden.

Al wat rein is en wat lieflijk is; beminnelijk is; ons bemind maken zal, en maken dat er goed van ons gesproken wordt, en gedacht, ook door anderen.

Indien er enige deugd en enige lof is; enig ding, werkelijk deugdzaam en aanbevelenswaardig. Merk op:

1. De apostel wil, dat deze Christenen ook zelfs van hun heidense naasten zullen leren, indien die iets goeds hebben. *Indien er enige deugd is, bedenkt die*, volgt hen na in hetgeen er deugdzaams in hen mocht zijn, en laat hen in geen geval u in goedheid achter zich laten. Wij mogen ons niet schamen iets goeds te leren van slechte mensen, of van hen die niet zo bevoordeeld zijn als wij.

2. Deugd heeft haar lof en zal die ontvangen. Wij moeten wandelen in al de wegen der deugd en daarin blijven; en dan: of de mensen ons al dan niet prijzen, zullen wij roem bij God hebben, Rom. 2:29. In deze dingen stelt hij zichzelf tot voorbeeld, vers 9. *Hetgeen gij ook geleerd, en ontvangen en gehoord en in mij gezien hebt, doet dat*. Paulus was in leer en leven een man uit één stuk. Wat zij in hem gezien hadden, dat hadden zij ook van hem gehoord. Hij kon zowel zichzelf als zijn leer ten voorbeeld stellen. Het geeft grote kracht aan hetgeen wij anderen zeggen, wanneer wij er ons op beroepen kunnen dat zij het ook in ons gezien hebben. En dan zal *de God des vredes met ons zijn*; om ons dicht bij onze plicht jegens Hem te houden. *De Heere is met ons omdat wij met Hem zijn*.

Filippenzen 4:10-19

In deze verzen vinden wij des apostels dankbare mededeling van de ontvangst der door de Filippensen gezonden gaven tot zijn onderhoud, terwijl hij te Rome gevangen zat.

I. Hij gebruikt deze gelegenheid om hun vroeger betoonde vriendelijkheid te erkennen en daar melding van te maken, **vers 15, 16**. Paulus had een dankbaar gemoed. Want, hoewel hetgeen zijn vrienden voor hem deden niets was in vergelijking met hetgeen hij van hen verdiende en de daardoor op hen gelegde verplichtingen, sprak hij over hun vriendschapsbewijzen, alsof die een toonbeeld van edelmoedige liefdadigheid waren, terwijl ze eigenlijk ver beneden de eigenlijke schuld bleven. Indien ieder van hen hem

zijn halve vermogen gegeven had, zou het nog niet te veel geweest zijn, want zij dankten hem het behoud hunner zielen; en toch, nu zij hem een kleine gave zonden, hoe vriendelijk neemt hij die aan; hoe dankbaar vermeldt hij dat, zelfs in deze brief, die bestemd was om achtergelaten en in alle gemeenten gelezen te worden alle eeuwen door. Overal waar deze brief gelezen wordt, zal dus tot een gedachtenis melding gemaakt worden van hetgeen zij voor Paulus deden. Zeker, nooit was enige gave zo wèl vergoed.

Hij herinnert hun, dat *in het begin des Evangelies, toen hij van Macedonië vertrokken was, geen gemeente hem iets meegedeeld heeft tot rekening van uitgaaf en ontvangst dan zij alleen, vers 15*. Zij onderhielden hem niet alleen behoorlijk terwijl hij bij hen was, maar toen hij van Macedonië vertrokken was, zonden zij hem bewijzen van vriendschap achterna, en dat terwijl geen andere gemeente dat deed. Geen enkele behalve deze gemeente zond hem iets van de aardse dingen, in aanmerking nemende de geestelijke voordelen, die zij van hem genoten hadden. In werken van liefdadigheid zijn wij geneigd te vragen wat anderen doen. Maar daar had de gemeente van Filippi nooit op gelet. Het strekt haar des te meer tot eer, dat zij de enige gemeente was, die rechtvaardig en edelmoedig handelde.

Want ook in Thessalonica (nadat hij uit Macedonië vertrokken was) hebt gij mij eenmaal en andermaal gezonden tot nooddrift, vers 16. Merk op:

1. Het was slechts weinig wat zij zonden; zij zonden enkel tot zijn nooddrift, alleen zulke dingen als hij nodig had; misschien waren zij tot meer niet instaat, en hij begeerde geen overvloedige dingen en weelde.

2. Het is schoon om te zien dat zij, die God overvloed van de gaven Zijner genade gegeven heeft, ook overvloeien in dankbare wedergave aan Zijn volk en dienaren, overeenkomstig eigen vermogen en hun behoeften. *Gij zondt mij eenmaal en andermaal*. Velen verontschuldigen hun gebrek van milddadigheid daarmee, dat zij reeds eens gegeven hebben; waarom moet hun de last opnieuw opgelegd worden? Maar de Filippensen zonden eenmaal en andermaal, zij hielpen en verkwikten hem meermalen in zijn nooddrift. Hij vermeldt hier hun vroegere vriendelijkheid niet alleen uit dankbaarheid, maar ook tot hun bemoediging.

II. Hij verontschuldigt hun latere nalatigheid. Het schijnt dat zij enigen tijd verzuimd hebben naar hem te onderzoeken of hem iets te zenden; maar nu *zijn ze eenmaal wederom verwakkerd om aan hem te gedenken, vers 10*. Het ging hun als een boom, die in de lente opnieuw groent, nadat hij in de winter scheen gestorven te zijn. Maar in navolging van het voorbeeld van zijn grote Meester, berispt hij hen niet over dit verzuim, maar verontschuldigt het: *Maar gij hebt de gelegenheid niet gehad*. Hoe kon de gelegenheid ontbreken, indien zij besloten hadden het te doen? Zij hadden toch iemand met dat doel kunnen zenden! Maar de apostel is geneigd, in hun voordeel, te onderstellen dat zij het zouden gedaan hebben, indien zich een gelegenheid aangeboden had. Hoe geheel anders is dit gedrag dan dat van velen hunner vrienden, die nalatigheden, waarvoor werkelijk verontschuldiging bestaat, scherp verwijten, terwijl Paulus verontschuldigt hetgeen hij zeker had kunnen kwalijk nemen.

III. Hij prijst hun tegenwoordige vrijgevigheid. *Nochtans hebt gij wel gedaan, dat gij met mijn verdrukking gemeenschap gehad hebt, vers 14*. Het is goed een getrouw dienaar te steunen en te helpen in zijn bezwaren. Hier zien wij wat de aard is van Christelijke genegenheid; niet alleen belangstellen in de moeiten van onze vrienden,

maar ook doen wat wij kunnen om hen te helpen. Zij hadden *gemeenschap met zijn verdrukking*, door hem daarin te ondersteunen. *Indien iemand zegt: Gaat heen in vrede, wordt warm en wordt verzadigd, en gij zoudt niet geven de nooddriftigheden des lichaams, wat nuttigheid is dát?* Jak. 2:16. Hij verblijdt zich daarover grotelijks, **vers 10**; want het was een teken van hun gehechtheid aan hem en van het welslagen van zijn bediening onder hen. Indien de vruchten van hun weldadigheid overvloedig waren voor de apostel, dan bleek daaruit dat de vruchten zijner bediening overvloedig waren voor hen.

IV. Hij zorgt te voorkomen het slechte gebruik, dat sommigen maken konden van zijn grote dankbaarheid voor hetgeen hem gezonden was. Die kwam niet voort uit ontevredenheid of wantrouwen, vers 11; of uit gierigheid en wereldsgezindheid, **vers 12**. Zij kwam niet voort uit ontevredenheid of wantrouwen van de Voorzienigheid. *Niet dat ik dit zeg vanwege gebrek, vers 11*: zomin gebrek dat hij leed als gebrek dat hij vreesde. Wat het eerste betrof: hij was tevreden met het weinige dat hij had, en dat voldeed hem. En ten opzichte van het laatste, hij rekende op Gods Voorzienigheid, die hem van dag tot dag het nodige geven zou, en dat was hem genoeg; zodat hij in geen enkel opzicht sprak uit gevoel van behoefte.

Ik heb geleerd vergenoegd te zijn in hetgeen ik ben. Wij zien hier wat Paulus geleerd had, niet aan de voeten van Gamaliël, maar aan de voeten van Christus. Hij had geleerd vergenoegd te zijn; en dat was de les, die hij zo goed als de meeste mensen leren moest, met het oog op de gevaren en ontberingen, waaraan hij blootgesteld was. Hij was gevangen, en had behoeften, en dat menigmaal; maar hij had geleerd in dat alles tevreden te zijn; dat is, zijn geest tot tevredenheid te brengen en de lichtzijde van de dingen te zoeken.

Ik weet vernederd te worden en ik weet ook overvloed te hebben, vers 12. Dat is een bepaalde werking der genade, waardoor wij ons schikken in alle omstandigheden des levens, en gelijkmoedigheid bewaren onder alle veranderingen van onze toestand.

1. Ons gewennen aan de droevige toestand; te weten vernederd te worden, hongerig te zijn, gebrek te lijden, zodat wij niet door de verzoeking overwonnen worden, of ons geloof in God verliezen en Zijn Voorzienigheid gaan wantrouwen; of enig verkeerd middel gebruiken om in onze behoeften te voorzien.

2. Overvloed te hebben: te weten hoe overvloed te verdragen; hoe van alles voorzien te zijn zonder hoogmoedig, of onafhankelijk, of weeldig te worden. En die laatste les is even moeilijk als de eerste; want de verzoeken van overvloed en voorspoed zijn niet kleiner dan die van droefenis en gebrek. Maar hoe zullen wij dat leren?

Ik vermag alle dingen door Christus, die mij kracht geeft, vers 13. Wij hebben behoefte aan de kracht van Christus, om ons te bekwamen tot vervulling van deze plichten, die zuiver Christelijk zijn, en niet alleen van deze, maar ook van alle gewone burgerlijke plichten. Wij hebben zijn kracht nodig om ons te leren tevreden te zijn in elken toestand.

Het kon schijnen, dat de apostel roemde op zichzelf en zijn eigen kracht: *Ik weet vernederd te worden, vers 12*, maar hier brengt hij allen lof aan Christus. "Hoe spreek ik van te weten vernederd te worden en overvloed te hebben! Alleen door Christus, die mij kracht geeft, ben ik daartoe instaat; niet in mijn eigen kracht." Zo wordt van ons geëist: *Weest sterk in de Heere en in de sterkte Zijner kracht*, Ef. 6:10, en: *Wees sterk in de genade, welke is in Christus Jezus*, 2 Tim. 2:1; en wij worden *versterkt met kracht door zijn Geest naar de inwendigen mens*, Ef. 3:16. Het oorspronkelijke woord, *en tooi*

endunamoenti me, duidt aan een tegenwoordige en aanhoudende handeling alsof hij zei: "Christus sterkt mij en blijft mij onafgebroken sterken; door Zijn voortdurende en telkens vernieuwende kracht ben ik tot dat alles instaat; op Hem verlaat ik mij geheel voor mijn geestelijke kracht.

3. Het komt niet van gierigheid of wereldsgezindheid: *Niet dat ik de gave zoek, vers 17*; dat is: ik verheug mij over uw vriendelijkheid, niet omdat ze bijdraagt tot mijn gemak, maar omdat ze in uw voordeel is. Hij begeerde het veel meer om hunnentwil, dan voor zichzelf: *Ik zoek de vrucht, die overvloedig is tot uw rekening*; dat is: mocht gij zo goed gebruik maken van uw aardse bezittingen, dat gij er eens met blijdschap rekenschap van geven kunt. Mijn doel is niet om zelf nog meer van u te trekken, maar om u te bemoedigen tot zulk een oefening van weldadigheid, als hiernamaals heerlijk zal beloond worden.

Ik voor mij, zegt hij, *heb alles ontvangen, en ik heb overvloed, vers 18*. Wat kan iemand meer begeren dan genoeg? Ik begeer geen gaven om de gaven zelf, want ik heb overvloed. Zij zonden hem een klein bewijs van liefde, maar hij begeert niet meer; hij vroeg niet naar tegenwoordigen overvloed of naar toekomstige voorziening: *Ik ben vervuld geworden, als ik van Epafroditus ontvangen heb dat van u gezonden was*. Een goed man heeft spoedig genoeg van werelds goed; ook zelfs genoeg van het leven in deze wereld. Een gierige wereldling, al heeft hij nog zoveel, wil altijd meer hebben; maar een hemels Christen, al heeft hij nog zo weinig, heeft genoeg.

V. De apostel verzekert hun, dat God hun vriendelijkheid jegens hem heeft aangenomen en zal belonen.

1. Hij nam het aan als *een welriekenden reuk, een aangename offerande, Gode welbehagelijk*. Het was als vrucht van de hun geschonken genade Gode aangenamer dan het Paulus was als vervulling van zijn nooddrift.

Zulke offeranden zijn Gode aangenaam, Hebr. 13:16.

2. Hij zou het belonen. *Doch mijn God zal naar zijn rijkdom vervullen al uw nooddrift, in heerlijkheid, door Christus Jezus, vers 19*. Hij trekt hier een wissel op de grote schatmeester in de hemel; hij laat het aan God over om de beloning te bepalen voor hun vriendelijkheid jegens hem. Hij zal het doen, niet enkel als uw God, maar als mijn God; die hetgeen mij gedaan is beschouwt als aan Hemzelf gedaan. Gij hebt in mijn behoeften voorzien, naarmate mijner armoede; Hij zal in de uw voorzien, overeenkomstig Zijn rijkdom.

Maar, door Christus Jezus; van Hem hebben wij de genade ontvangen om te doen wat goed is; van Hem moeten wij daarvoor de beloning verwachten. Niet door schuld, maar door genade; want hoe meer wij voor God doen, des te meer zijn wij verplicht voor Hem te doen; omdat wij dan des te meer van Hem ontvangen.

Filippenzen 4:20-23

Met deze verzen besluit de apostel de brief.

1. Met lof aan God. *Onze God nu en Vader zij de heerlijkheid in alle eeuwigheid. Amen. Vers 20*. Merk op:

A. God moet beschouwd worden als te zijn onze Vader. *Onze God en Vader*. Het is zeer nederbuigend en gunstrijk van God zijn betrekking tot zondaren als Vader te erkennen,

en ons te veroorloven te zeggen: *Onze Vader*; en het is een naam bepaald eigen aan de Evangeliebedeling. Het is een groot voorrecht en een grote aanmoediging voor ons, dat wij Hem als onze Vader beschouwen mogen; als iemand, die zo nauw tot ons in betrekking staat en ons zo tedere liefde en genegenheid toedraagt. Wij moeten, bij al onze zwakheden en vrezen, op God zien niet als een dwingeland of vijand, maar als een Vader, die medelijden met ons heeft en ons helpt.

B. Wij moeten God verheerlijken als onze Vader, en Hem de heerlijkheid geven van Zijn eigen volmaaktheden en voor al Zijn barmhartigheid jegens ons. Wij moeten dankbaar erkennen, dat wij alles van Hem ontvangen en Hem voor dat alles prijs en dank brengen. En onze dank moet aanhoudend en voortdurend zijn: *in alle eeuwigheid*.

2. Met groeten aan al zijn vrienden te Filippi.

"Groet al de heiligen in Christus Jezus, vers 21; mijn hartelijken groet aan al de Christenen in uw omgeving. Niet alleen aan de ouderlingen en diakenen, maar aan de gehele gemeente en aan iederen heilige in het bijzonder. Paulus had liefde voor alle ware Christenen.

3. Met groeten van allen, die te Rome waren.

U groeten de broeders, die met mij zijn; de dienaren en al de heiligen hier zenden u een liefdevollen groet. *Meest die van het huis des keizers zijn;* de tot Christus bekeerden, die aan het hof des keizers verbonden zijn. Er waren bekeerden in het huis des keizers. Hoewel Paulus, om de verkondiging van het Evangelie, op bevel des keizers, te Rome gevangen zat, waren er sommige Christenen in diens gezin. Het Evangelie heeft reeds vroeg sommige rijken en aanzienlijken bereikt. Wellicht ging het Paulus beter en ontving hij enkele gunsten, door tussenkomst van zijn vrienden aan het hof. Vooral, *meest*, deze enz. Zij, die in hoofse kringen verkeerden, waren wellevender dan de overigen. Geheiligde beschaving is een sieraad voor onze belijdenis.

4. Als gewoonlijk, de apostolische zegen.

De genade van onze Heere Jezus Christus zij met u allen. Amen!

De vrije gunst en toegenegenheid van Christus zij uw deel en zaligheid.

EEN VERKLARING MET PRACTISCHE OPMERKINGEN VAN DE BRIEF VAN DE APOSTEL PAULUS AAN DE COLOSSENZEN

Colosse was een aanzienlijke stad in Frygië, waarschijnlijk niet ver van Laodicéa en Hierápolis gelegen, welke plaatsen wij tezamen vermeld vinden in Hoofdstuk 4:13. Zij ligt thans geheel in puin, en de gedachtenis van de plaats wordt voornamelijk door dezen brief bewaard.

De bedoeling van de apostel is te waarschuwen tegen het gevaar van de Joodse ijveraars, die aandrongen op de noodzakelijkheid van het onderhouden der ceremoniële wet; en de gelovigen te bewaren voor vermenging van heidense wijsbegeerte met de beginselen van het Christendom. Met grote voldoening vermeldt hij hun standvastigheid en moedigt hen aan om daarin te volharden.

De brief werd geschreven tenzelfde tijde als die aan de Efeziërs en Filippenzen, in het jaar 62, en terzelfder plaatse. Paulus was toen gevangen te Rome. Hij was in de gevangenis niet ledig, en het Woord Gods was niet gebonden.

Deze brief, evenals die aan de Romeinen, was gericht aan mensen, die de apostel nooit had gezien en die geen persoonlijke gemeenschap met hem hadden. De gemeente te Colosse was niet door Paulus' bediening gesticht, maar door die van Epafras of Epafroditus, een evangelist; een dergenen, die hij uitgezonden had om het Evangelie onder de heidenen te verkondigen.

I. Er was nu een bloeiende gemeente te Colosse, die vooraan stond en beroemd was onder de gemeenten. Men zou misschien denken, dat alleen de door Paulus gestichte gemeenten tot zo hoge bloei konden komen, maar hier was een bloeiende gemeente, gesticht door Epafras. Het behaagt God soms voor het werk der bediening dezulken te gebruiken, die van minder aanzien en kleiner gaven zijn, maar dan toch grote diensten aan de gemeenten bewijzen. God gebruikt die Hij wil en is niet gebonden aan hen, die voornaam zijn; opdat de uitnemendheid der kracht zij van God, en niet uit ons, 2 Corinthiërs 4:7.

II. Ofschoon Paulus deze gemeente niet gesticht had, verzuimde hij haar niet; en hij maakt in het schrijven van brieven geen onderscheid tussen haar en de andere gemeenten. De Colossenzen, die bekeerd waren door den dienst van Epafras, waren hem even dierbaar als de Filippensen en anderen, die door zijn eigen dienst toegebracht waren; en hij stelde in hun welzijn evenveel belang.

Daardoor legde hij eer op een lagerstaande dienaar, en leert ons niet zelfzuchtig te zijn, en niet te menen dat alleen ons ere toekomt. Wij leren door zijn voorbeeld, dat wij het niet vernederend moeten achten nat te maken wat anderen geplant hebben, of te bouwen op een fundament, dat een ander gelegd heeft. En hijzelf als een wijs bouwmeester, legde het fundament en een ander bouwde daarop, 1 Corinthiërs 3:10.

HOOFDSTUK I

Wij hebben hier

- I. Het opschrift als gewoonlijk, vers 1, 2;
- II. Dankzegging aan God voor hetgeen hij gehoord heeft met betrekking tot hen hun geloof, liefde en hoop, vers 3-8;
- III. Zijn gebed voor hen om kennis, vruchtbaarheid en kracht, vers 9-11;
- IV. Een bewonderenswaardige opsomming van de Christelijke leerstellingen betreffende het werk des Geestes, de persoon van de Verlosser, het werk der verlossing, en de verkondiging daarvan in het Evangelie, vers 12-29.

Col. 1:1-2

1 Paulus, een apostel van Jezus Christus, door de wil van God, en Timotheus, de broeder,

2 Den heiligen en gelovigen broederen in Christus, die te Kolosse zijn; genade zij u en vrede van God, onzen Vader, en den Heere Jezus Christus.

I. Het opschrift van de brief is nagenoeg hetzelfde als van de andere brieven; alleen is opmerkenswaard dat:

1. Hij zich noemt *een apostel van Jezus Christus, door de wil van God*, vers 1. Een apostel is eerste-minister in het koninkrijk van Christus; onmiddellijk geroepen en buitengewoon gezonden door Christus; zijn werk was voornamelijk Christelijke gemeenten stichten en de Christelijke leer vestigen. Hij schrijft dit niet toe aan zijn eigen verdienste, kracht of bruikbaarheid, maar aan de genade en de vrije wil van God. Hij achtte zich geroepen om als apostel alles te doen wat in zijn vermogen was, want hij was daartoe aangesteld door de wil van God.

2. Hij verenigt hier Timotheüs met zich; hetwelk een ander blijk van zijn nederigheid is. En hoewel hij die elders zijn zoon noemt, 2 Tim. 2:1, zo noemt hij hem hier zijn broeder; een voorbeeld voor de oudere en aanzienlijker dienaren om de jongere en minder in 't oog vallende als broederen te beschouwen, en hen dientengevolge met vriendelijkheid en achting te behandelen.

3. Hij noemt de Christenen te Colosse *heilige en gelovige broederen in Christus*. Gelijk alle goede dienaren, zo zijn alle ware Christenen elkanders broederen, die met elkaar in nauwe betrekking staan en elkaar wederkerige liefde verschuldigd zijn. Voor God moeten zij heiligen zijn, gewijd aan Zijn eer en geheiligd door zijn genade, dragende Zijn beeld en bedoelende zijn heerlijkheid. En zowel als heiligen voor God en als broederen van elkaar moeten zij gelovig (getrouw) zijn. Getrouwheid is het kenmerk van elke betrekking in het Christelijk leven, en de kroon en heerlijkheid van alle verhoudingen.

II. De apostolische zegen is gelijk gewoonlijk: *Genade zij u en vrede van God, onze Vader, en de Heere Jezus Christus*. Hij wenst hun *genade en vrede*; de vrije gunst van God en haar gezegende vruchten; alle soorten van geestelijke zegeningen, en dat *van God onze Vader en onze Heere Jezus Christus*; van beiden samen en van ieder afzonderlijk, evenals in de vorige brief.

Col. 1:3-11

Hier begint de eigenlijke inhoud van de brief. De apostel vangt aan met dankzegging aan God voor hetgeen hij omtrent hen vernomen heeft, hoewel hij hen persoonlijk niet kende, en van hun staat en karakter alleen wist door mededelingen van anderen.

I. Hij dankt God voor hen, omdat zij het Evangelie van Christus aangenomen, en bewijzen van hun getrouwheid daaraan gegeven hebben.

Merk op: In zijn gebeden voor hen dankt hij voor hen. Dankzegging behoort een deel van elk gebed te zijn, en alles wat ons een reden van blijdschap is moet ons een reden van dankzegging zijn.

1. Hij dankt de *God en Vader van onze Heere Jezus Christus*. In onze dankzegging moeten wij ons wenden tot God als God (Hem komt onze dankzegging zowel als ons gebed toe); en als de Vader van onze Heere Jezus Christus, in en door wie alles goeds tot ons komt. Hij is de Vader van onze Heere Jezus Christus zowel als onze Vader; en het is een reden van bemoediging voor ons, telkens als wij ons tot God wenden, dat wij Hem mogen zien als de Vader van Christus en onze Vader, Zijn God en onze God, Joh. 20:17.

2. Waarvoor hij God dankt; voor de genade Gods in hen, welke het bewijs was van de genade Gods jegens hen. *Alzo wij van uw geloof in Christus Jezus gehoord hebben, en van de liefde, die gij hebt tot alle heiligen, om de hoop, die u weggelegd is in de hemelen, vers 4, 5.* Geloof, hoop en liefde zijn de drie voorname genaden in het Christelijk leven, en geschikte voorwerpen voor ons gebed en onze dankzegging.

A. Hij dankt voor hun geloof in Christus Jezus; dat zij er toe gebracht waren om in Hem te geloven en Zijn godsdienst te belijden en Hem hun zielen toe te vertrouwen.

B. Voor hun liefde. Behalve de algemene liefde, welke men allen mensen verschuldigd is, bestaat er een afzonderlijke liefde tot al de heiligen; hen die tot de Christelijke *broederschap* behoren, 1 Petr. 2:17. Wij moeten al de heiligen liefhebben, buitengemene vriendelijkheid en welwillendheid betonen aan alle godvrezenden, niettegenstaande kleine punten van verschil en menige werkelijke zwakheid. Sommigen verstaan dit van hun liefdadigheid voor de heiligen, die behoeftig waren; welke een tak en een bewijs van Christelijke liefde is.

C. Voor hun hoop. *De hoop, die u weggelegd is in de hemelen, vers 5.* De zaligheid van de hemel wordt hier hun hoop genoemd, omdat die de zaak is waarop gehoopt wordt; *verwachtende de zalige hoop*, Titus 2:13. Wat de gelovigen reeds in de wereld ontvangen is veel; maar wat voor hen in de hemel bewaard wordt, is veel meer. En wij hebben reden om God te danken voor de hoop des hemels, welke de ware Christenen hebben, en hun wèlgegronde verwachting van deze heerlijkheid. Hun geloof in Christus en hun liefde tot de heiligen had een oog op de hoop, *die voor hen weggelegd was in de hemelen*. Hoe meer wij onze hoop vestigen op de beloning in de toekomstige wereld, des te losser zullen wij zijn van onze aardse schatten en des te gewilliger om daarmee wel te doen.

II. Nadat hij God gedankt heeft voor deze genaden, dankt hij Hem voor de middelen van genade, waarin zij zich verheugden. *Welke gij tevoren gehoord hebt door het woord der waarheid, namelijk des Evangelies.* Zij hadden in het woord der waarheid van het Evangelie gehoord van deze hoop, die in de hemelen voor hen weggelegd was. Merk op: Het Evangelie is het woord der waarheid, en waaraan wij veilig de zaligheid van onze onsterflijke zielen kunnen toevertrouwen; het komt van de God der waarheid en de Geest der waarheid, en is een waar woord. Hij noemt het *de genade Gods in waarheid*, **vers 6**. Het is grote barmhartigheid dit woord te mogen horen; want de voorname zaak, welke wij er uit leren, is de zaligheid des hemels. Het eeuwige leven is door het Evangelie aan het licht gebracht, 2 Tim. 1:10. Zij hoorden van de hope, hun in de hemelen weggelegd door het woord der waarheid van het Evangelie.

Hetwelk tot u gekomen is, gelijk ook in de gehele wereld, en het brengt vruchten voort, gelijk ook onder u, vers 6. Dit Evangelie is verkondigd en brengt vruchten voort onder andere volken; het is tot u gekomen, *gelijk in de gehele wereld*, overeenkomstig het bevel: *Predikt het Evangelie in de gehele wereld, en aan alle creaturen*. Merk op:

A. Allen, die het woord van het Evangelie horen, moeten vruchten des Evangelies voortbrengen; dat is: het gehoorzamen en hun beginselen en hun wandel daarnaar hervormen. Dit was het eerste wat verkondigd werd: *Brengt dan vruchten voort der bekering waardig*, Matth. 3:8. En onze Heere zei: *Indien gij deze dingen weet, zalig zijt gij zo gij ze doet*, Joh. 13:17.

B. Waar ook het Evangelie komt, zal het vruchten voortbrengen tot eer en heerlijkheid van God. *Het brengt vrucht voort, gelijk ook in u*. Wij vergissen ons, indien wij menen dat wij alleen aan de vertroosting en zegeningen des Evangelies deelhebben. Brengt het Evangelie *in ons* vruchten voort? Het doet het in anderen.

III. Dat zij mogen bekrachtigd worden: *Met alle kracht bekrachtigd worden naar de sterkte Zijner heerlijkheid*, vers 11; versterkt tegen de verzoeken des Satans en versterkt voor al hun plichten. Het is een grote troost voor ons, dat Hij, die op zich genomen heeft sterkte aan Zijn volk te geven, een God van macht en van heerlijkheid is. Waar geestelijk leven is, daar is ook behoefte aan geestelijke kracht; kracht voor alle daden van het geestelijk leven. Bekrachtigd worden is door de genade Gods instaat gesteld worden tot alle goed werk, en evenzeer gesterkt door diezelfde genade tegen alle kwaad; het is bekwaam gemaakt te worden tot onze plicht en onze oprechtheid te bewaren. De gezegende Geest is de bewerker van deze kracht, want wij worden *versterkt met kracht door zijn Geest in de inwendigen mens*, Ef. 3:16. Het Woord van God is het middel, waardoor Hij ons die kracht toevoert; en wij behoren het ons toe te eigenen door het gebed. Het was in antwoord op zijn ernstig gebed, dat de apostel voldoende kracht ontving. In het gebed om geestelijke kracht zijn wij door de beloften niet beperkt, en daarom mogen wij niet beperkt zijn in onze hoop en begeerte daarnaar. Merk op:

1. Hij bad dat zij mochten bekrachtigd worden met kracht. Dit schijnt een onnodige herhaling; maar hij bedoelt dat zij overvloedig kracht, of kracht ontleend aan een ander, mochten ontvangen.

2. Met alle kracht. Het schijnt onredelijk te verlangen, dat een schepsel bekrachtigd worde *met alle kracht*; want dat kon zijn hem almachtig maken; maar hij bedoelt: met

alle kracht, die wij gebruiken kunnen om onze roeping te vervullen en onze onschuld te bewaren; al de genade, die nodig is in alle beproevingen des levens en geschikt is om ons te helpen in tijd van nood.

3. *Naar de sterkte Zijner heerlijkheid.* Dat is, overeenkomstig de genade van God; maar de genade Gods in de harten der gelovigen is de sterkte Gods; en daar is heerlijkheid in die sterkte; het is een uitnemende en voldoende sterkte. En de mededeling van die sterkte is niet overeenkomstig onze zwakheid, waaraan de sterkte wordt gegeven, maar overeenkomstig zijn kracht, die haar geeft. Wanneer God geeft, doet Hij dat overeenkomstig zichzelf.

4. Het bepaalde doel van deze gave was om te kunnen lijden. *Bekrachtigd worden tot alle lijdzaamheid en lankmoedigheid met blijdschap*, vers 11. Hij bidt niet alleen dat zij *ondersteund* worden in hun droefenissen, maar *bekrachtigd*. De reden daarvan is, dat er werk voor ons te doen is ook onder ons lijden. En zij, die bekrachtigd worden naar de *sterkte Zijner heerlijkheid*, worden gesterkt:

A. Tot alle lijdzaamheid. Wanneer de lijdzaamheid *een volmaakt werk heeft*, Jak. 1:4, dan zijn wij bekrachtigd tot alle lijdzaamheid; wanneer wij onze moeilijkheden niet alleen geduldig dragen, maar ze aannemen als gaven van God en er dankbaar voor zijn. Aan u is "*gegeven te lijden*", Fil. 1:29. Indien wij onze moeiten goed dragen, al zijn ze nog zo veel en nog zo drukkend, dan dragen wij ze met lijdzaamheid. En dezelfde reden om een moeite goed te dragen, zal, indien zij een goede reden is, volstaan voor andere moeiten. "Alle lijdzaamheid" bedoelt alle soorten van lijdzaamheid, niet slechts verdragende, maar ook verwachtende lijdzaamheid.

B. Dat is ook zo met lankmoedigheid; dat is tot grote lengte dragen, niet alleen voor een poos, maar zolang het Gode behaagt het lijden te verlengen.

C. Het is met vreugde; zich verblijden in de verdrukking; met blijdschap de roving onzer goederen aanzien; ons verblijden dat wij waardig geacht worden om Zijns naams wil smaadheid te lijden; blijdschap zowel als lijdzaamheid hebben onder de bezwaren des levens. Dit kunnen wij nooit door enige kracht uit onszelf; maar alleen indien wij bekrachtigd worden door de genade Gods.

Col. 1:12-29.

Hier is een kort begrip van de leer des Evangelies betreffende het grote werk onzer verlossing door Christus. Wij vinden het niet als een onderwerp voor een leerrede, maar voor een dankzegging, want onze verlossing door Christus geeft ons in alle opzichten overvloedig stof tot dankzegging.

Dankende de Vader, vers 12. Hij levert geen betoog over onze verlossing in geregelde orde, want dan zou hij eerst spreken van de verlossing zelf en daarna van hare toepassing. Maar hier keert hij de orde om, aangezien in ons gevoel de toepassing vóór de daad zelf gaat. Wij gevoelen de zegeningen van de verlossing in onze harten, en worden door die stromen geleid tot de bron en oorsprong. De orde en volgorde van des apostels redenering kan op de volgende wijze weergegeven worden.

I. Hij spreekt over de werkzaamheden van de Geest der genade in ons. Wij moeten daarvoor dankzeggen, omdat wij daardoor bekwaam gemaakt worden om deel te krijgen aan het middelaarschap van de Zoon. *Dankende de Vader, enz., vers 12, 13.* Hier wordt

gesproken van het werk van de Vader, omdat de Geest der genade is de Geest des Vaders, en de Vader in ons werkt door Zijn Geest. Zij, in wie het werk der genade is gewrocht, moeten daarvoor de Vader danken. Zo wij er de troost van hebben, moet Hij er de dank voor ontvangen. Wat is nu in ons gewrocht in de toepassing der verlossing?

1. *Hij heeft ons getrokken uit de macht der duisternis, vers 13.* Hij heeft ons verlost uit de staat van heidense duisternis en goddeloosheid. Hij heeft ons gered uit de macht der zonde, welke duisternis is, 1 Joh. 1:6; van de heerschappij des Satans, die *de vorst der duisternis is*, Ef. 6:12; en van de helse verdoemenis, welke de buitenste duisternis is, Matth. 25:30. Zij werden *geroepen uit de duisternis*, 1 Petr. 2:9.

2. Hij heeft *ons overgezet in het koninkrijk van de Zoon Zijner liefde*; ons gebracht in de bedeling des Evangelies; ons leden gemaakt van de gemeente van Christus, welke is een staat van licht en zuiverheid. *Eertijds waart gij duisternis, maar nu zijt gij licht in de Heere*, Ef. 5:8. *Die u geroepen heeft uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht*, 1 Petr. 2:9. Zij, die slaven van Satan waren, zijn gewillige onderdanen van Christus gemaakt. De bekering van een zondaar is de overbrenging van een ziel uit het rijk des Satans in het koninkrijk van Christus. De macht der zonde wordt verbroken en men onderwerpt zich aan de heerschappij van Christus. *De wet des geestes des levens in Christus maakt ons vrij van de wet der zonde en des dood.* Het is het koninkrijk van de Zoon Zijner liefde; de Zoon van Zijn geheel bijzondere liefde; Zijn geliefde Zoon, Matth. 3:17, de Geliefde, Ef. 1:6.

3. Niet alleen dit heeft Hij gedaan, *maar Hij heeft ons bekwaam gemaakt om deel te hebben in de erve der heiligen in het licht, vers 12.* Hij heeft ons bereid voor de eeuwige gelukzaligheid des hemels, zoals aan de Israëlieten door het lot het beloofde land uitgedeeld werd, en heeft ons daarvan het onderpand en de verzekering gegeven. Dit vermeldt de apostel het eerst omdat het de eerste aanduiding van de toekomstige zegeningen is, dat wij in zekeren zin ons door God er voor bekwaam gemaakt gevoelen. God geeft *genade en heerlijkheid* en ons wordt hier meegedeeld wat wij daaronder te verstaan hebben.

A. Wat heerlijkheid is. Dat is *de erve der heiligen in het licht*. Het is een erfenis, en zij komt hun als kinderen toe; dat is de beste zekerheid en het eigendomsbewijs. *Indien wij kinderen zijn, dan zijn wij ook erfgenamen*, Rom. 8:17. En het is een erfdeel der heiligen; geschikt voor geheiligde zielen. Zij, die op aarde geen heiligen zijn, zullen nooit heiligen in de hemel zijn. En het is een erfenis in het licht; een volkomenheid van kennis, heiligheid en vreugde, door gemeenschap met God, welke licht is en de Vader der lichten, Jak. 1:17; 1 Joh. 1:5.

B. Wat genade is. Het is het bekwaam zijn voor de erfenis. *Die ons bekwaam gemaakt heeft om deel te hebben*, enz., dat is geschikt en instaat voor de hemelse toestand door een daarmee overeenstemmende geneigdheid en gewoonte der ziel. En Hij maakt ons bekwaam door de machtige invloed van Zijn Geest. De werking van de Goddelijke kracht is, dat zij het hart verandert en dat hemels maakt.

Merk op: Allen, die voor de hemel hiernamaals bestemd zijn, worden voor de hemel hier voorbereid. Allen, die ongeheiligd leven en sterven, verlaten de wereld met hun hel in hun binnenste; maar allen, die geheiligd en vernieuwd zijn, scheiden van deze wereld met hun hemel in het hart. Zij, die de erfenis der kinderen hebben, ontvangen de opvoeding van kinderen en de geaardheid van kinderen; zij hebben de *Geest der*

aanneming, door welke zij roepen: Abba Vader! Rom. 8:15; En omdat gij kinderen zijt, heeft God de Geest Zijns Zoons in uw harten gegeven, door welke gij roept: Abba Vader! Gal. 4:6. Dat bekwaam zijn voor de hemel is het Onderpand des Geestes in onze harten, welke een deel van de erfenis is en de zekerheid voor de gehele inbezitting. Zij, die geheiligd zijn, zullen ook verheerlijkt worden, Rom. 8:30; en zullen eeuwig de genade Gods danken, die hen geheiligd heeft.

II. Ten aanzien van de Persoon des Verlossers. Heerlijke dingen worden hier van Hem gezegd; want de gezegende Paulus was vol van Christus en greep elke gelegenheid aan om tot Zijn eer te spreken. Hij spreekt hier onderscheidenlijk van Hem als God en als Middelaar.

1. Als God spreekt hij van Hem, **vers 15-17**;

A. Hij is *het beeld des onzienlijken Gods*. Niet gelijk de mens, die *naar het beeld Gods* gemaakt is, Gen 1:27, in zijn vermogens en zijn heerschappij over de schepselen; neen: Hij is *het uitgedrukte beeld Zijner zelfstandigheid*, Hebr. 1:3. Hij is het beeld Gods zoals de zoon het beeld zijns vaders is en een natuurlijke gelijkenis met hem heeft; zodat wie Hem gezien heeft de *Vader gezien heeft*, en dat *zijn heerlijkheid was als die des eniggeborenen des Vaders*, Joh. 1:4; 14:9.

B. Hij is *de eerstgeborene aller creaturen*. Niet in die zin dat Hijzelf een schepsel is, want Hij is *prootótokos pasês ktiseoos*, geboren of *gegenereerd vóór alle creaturen*, of voordat enig creatuur gemaakt was; hetgeen de gewone spreekwijze der Schrift is voor: "van eeuwigheid" en waardoor Godsbestaan van eeuwigheid tot ons begrip gebracht wordt. *Ik ben van eeuwigheid af gezalfd geweest, van de aanvang, van de oudheden der aarde aan. Ik was geboren als de afgronden nog niet waren, als nog geen fonteinen waren, zwaar van water; aleer de bergen ingeest waren; vóór de heuvelen was ik geboren*, Spr. 8:23-25. Het betekent zijn heerschappij over alle dingen; gelijk de eerstgeborene in een geslacht erfgenaam en heer is van alles, zo is Hij een *erfgenaam van alles*, Hebr. 1:2. Het woord, met verandering van slechts één accent, *proototókos*, betekent eigenlijk de eerste vervaardiger of voortbrenger van alle dingen, en daardoor sluit het goed aan 't geen volgt.

C. Het is er zover vandaan, dat Hij een schepsel zou zijn, dat Hij de Schepper is. *Want door Hem zijn alle dingen geschapen, die in de hemel en die op de aarde zijn, die zienlijk en die onzienlijk zijn, vers 16.* Hij heeft alle dingen uit niet gemaakt; de hoogste engel in de hemel zowel als de mensen op aarde. Hij schiep de wereld; de hogere en de lagere wereld, met al de bewoners van beide. *Alle dingen zijn door Hem gemaakt, en zonder Hem is geen ding gemaakt, dat gemaakt is*, Joh. 1:3. Hij spreekt hier van verscheidene rangen van engelen: *Hetzij tronen, hetzij heerlijkheden, hetzij overheden, hetzij machten*, hetgeen betekent òf verscheidenheid van heerlijkheid òf verscheidenheid van bedieningen. *Engelen, overheden en machten*, 1 Petr. 3:22. Christus is de eeuwige wijsheid des Vaders en het heelal is door wijsheid gemaakt. Hij is *de arm des Heeren*, en het heelal is door die arm gemaakt.

Alle dingen zijn door Hem en tot Hem geschapen; di autoe kai eis auton. Daar zij door Hem geschapen zijn, zijn ze ook tot Hem geschapen, door Zijn macht gemaakt, zijn ze gemaakt tot Zijn vreugde en Zijn eer. Hij is het einde zowel als de oorsprong aller dingen. *Tot Hem zijn alle dingen*, Rom. 11:36, *eis auton ta panta*.

D. *En Hij is vóór alle dingen.* Hij bestond voordat de wereld geschapen werd; vóór het begin des tijds; van alle eeuwigheid. Wijsheid was bij de Vader; *de Heere bezat wijsheid in het begin Zijns wegs, vóór zijn werken, van toen aan*, Spr. 8:22. In de beginne was het Woord, en het Woord was bij God en het Woord was God, Joh. 1:1. Hij bestond niet alleen voordat Hij uit een maagd geboren werd; Hij bestond vóór allen tijd.

E. *Alle dingen bestaan tezamen door Hem.* Zij bestaan niet alleen in hun wezen, maar ook in hun orde en afhankelijkheid. Hij schiep ze niet alleen in de beginne; maar het is door het woord Zijner macht dat ze blijven bestaan, Hebr. 1:3. De gehele schepping wordt in stand gehouden door de macht van de Zone Gods; en Hij behoudt haar in haar tegenwoordige gedaante. Door Hem wordt zij bewaard voor ontbinding en wegzinking in wanorde.

2. Daarna toont de apostel aan wat Hij is als Middelaar, **vers 18, 19.**

A. *Hij is het Hoofd des lichaams, namelijk der gemeente;* niet alleen een Hoofd door regering en bestuur, zoals de koning het hoofd van de staat is en het recht heeft om wetten uit te vaardigen; maar een Hoofd door levensinvloed, zoals het hoofd van het menselijk lichaam. Want alle genade en kracht wordt van Hem verkregen; en de gemeente is Zijn lichaam; *de vervulling Desgenen, die alles in allen vervult*, Ef. 1:22.

B. *Hij is het begin, de eerstgeborene uit de doden; archê, proototokos;* het Beginsel, de Eerstgeborene van uit de doden; het beginsel van onze opstanding zowel als Zelf de Eerstgeborene. Al onze hoop en blijdschap vinden haar grond in Hem, die de bewerker van onze zaligmaking is. Niet in die zin, dat Hij de eerste was, die ooit uit de dood opstond; maar Hij was de eerste en enige, die door Zijn eigen kracht verrees, en is daardoor *bewezen te zijn de Zoon van God en de Heere van alle dingen.* En Hij is het hoofd der opstanding en heeft ons een voorbeeld en waarborg gegeven van onze opstanding uit de dood. Hij verrees als de eersteling, 1 Cor. 15:20.

C. *Opdat Hij in allen de eerste zou zijn.* Het was de wil des Vaders, dat Hij zou hebben *alle macht in hemel en op aarde;* dat Hij zou verheven zijn boven de engelen en alle machten in de hemel, *(Hij heeft uitnemender Naam boven hen geërfd)*, Hebr. 1:4; en dat Hij in alle zaken van het koninkrijk Gods onder de mensen de voorkeur hebben zou. Hij heeft de eerste rang in de harten van Zijn volk boven de wereld en het vlees; en door Hem de eerste rang te geven, handelen wij naar de wil des Vaders. *Opdat zij allen de Zoon eren gelijk zij de Vader eren*, Joh. 5:23.

D. *Het is des Vaders welbehagen geweest, dat in Hem al de volheid wonen zou,* **vers 19;** niet alleen een volheid van overvloed voor Hemzelf; maar een overvloed voor ons; volheid van verdienste, rechtvaardigheid, kracht en genade. Gelijk het hoofd de zetel en de bron is van alle lichamelijke krachten, zo is Christus het van alle genade voor Zijn volk.

Het behaagde de Vader, dat alle volheid in Hem wonen zou; en wij hebben de vrijen toegang tot Hem voor alle genade, die wij behoeven. Hij is daarvoor niet alleen onze voorspraak, maar Hij is de gevolmachtigde, aan wie de uitdeling is toevertrouwd. *Uit zijn volheid ontvangen wij genade voor genade;* genade in ons beantwoordende aan de genade die in Hem is, Joh. 1:16, en *Hij vervult alles in allen*, Ef. 1:23.

III. Betreffende het werk der verzoening. Hij spreekt van de natuur daarvan, of waarin het bestaat, en van de middelen waardoor het werd verkregen.

1. Waaruit het bestaat. Er zijn twee delen.

A. De vergeving der zonden. *In denwelke wij de verlossing hebben door Zijn bloed, namelijk de vergeving der zonden, vers 14.* De zonde had ons gekocht en tot slaven gemaakt. Indien wij verlost worden, moeten wij van de zonde verlost worden, en dat geschiedt door vergeving; door het overdragen van de strafschuldigheid. Zie Ef. 1:7: *In wie wij hebben de verlossing door Zijn bloed, namelijk de vergeving der misdaden, naar de rijkdom Zijner genade.*

B. In verzoening met God. *God heeft door Hem alle dingen verzoend tot zichzelf, vers 20.* Hij is de Middelaar der verzoening, die zowel vrede als vergeving voor zondaren verwerft; die hen thans in een toestand van vrede en gunst brengt; en die eindelijk alle heilige schepselen, engelen en mensen, tot één heerlijke en gezegende gemeenschap verenigen zal; *alle dingen die op de aarde en in de hemel zijn.* Zie Ef. 1:10. *Hij zal alles tot één vergaderen in Christus, beide dat in de hemel en dat op de aarde is.* De uitdrukking luidt *anakephalaioosasthai*, dat is: *hen allen onder één hoofd brengen.* De heidenen, die vervreemd waren, en vijanden door het verstand in de boze werken, heeft Hij nu ook verzoend, **vers 21.**

Hier zien wij wat hun toestand van nature was; hun heidense toestand: vervreemd van God en vijanden van God. Maar nu is die *vijandschap gedood*, en niettegenstaande die afstand, zijn wij nu verzoend. Christus heeft de grondslag voor onze verzoening gelegd; want Hij heeft de prijs er voor betaald; Hij heeft het voorstel en de belofte gedaan; het als profeet afgekondigd en als koning vervuld. De grootste vijanden van God, die het verst van Hem vervreemd zijn en Hem tegenstand bieden, kunnen met Hem verzoend worden; en blijven alleen door hun eigen schuld onverzoend.

2. Hoe de verlossing verkregen is: *door Zijn bloed, vers 14; Hij heeft vrede gemaakt door het bloed Zijns kruises, vers 20; en in het lichaam Zijns vleses, door de dood, vers 22.* Door het bloed wordt de verzoening aangebracht; want het bloed is het leven; *en zonder bloedstorting geen vergeving*, Hebr. 9:22. Daar is zulk een waarde in het bloed van Christus, dat wanneer Hij dat storte, God bereid was met de mensen in nieuwe voorwaarden te treden door hen in het verbond der genade te brengen en om Zijmentwil, krachtens Zijn kruisdood, hun vergeving te schenken en in genade aan te nemen allen, die in Hem geloven.

IV. Betreffende de verkondiging van deze verlossing. Merk hierop:

1. Aan wie zij verkondigd wordt: *Het is gepredikt onder alle creaturen, vers 23;* dat is, er is bevel gegeven om het allen creaturen te verkondigen, Mark. 16:15. Het kan aan alle creaturen gepredikt worden, want het Evangelie sluit niemand uit, die zichzelf niet uitsluit. Meer of minder is het verkondigd of zal het verkondigd worden aan alle volken, hoewel velen tegen zijn licht in gezondigd hebben en misschien velen het nog niet genoten.

2. Door wie het verkondigd is: *Waarvan ik, Paulus, een dienaar geworden ben.* Paulus was een groot apostel; maar zijn hoogste eretitel acht hij het een bedienaar van het Evangelie van Jezus Christus te zijn. Paulus gebruikt elke gelegenheid om van zijn bediening te spreken, want *hij achtte zijn bediening heerlijk*, Rom. 11:13. En nog eens, **vers 25:** *Welker dienaar ik geworden ben.* Merk hier op:

A. Vanwaar had Paulus zijn bediening? Het was: *naar de bedeling van God, die mij gegeven is aan u*; de wijze beschikking van de dingen in de huishouding Gods. Hij was uitdeler en bouwmeester; en dat was hem gegeven; hij had het zich niet aangematigd of het zelf genomen; en hij kon het niet als een schuld vorderen. Hij ontving het van God als een gave en nam het aan als een gunst.

B. Ter wille van wie had hij deze bediening? Het is *voor u*: u ten zegen; *wij zijn uw dienaren om Jezus wil*, 2 Cor. 4:5. Wij zijn Christus' dienaren ten goede van Zijn volk; om te vervullen het woord Gods (dat is: het ten volle te verkondigen); waarvan gij het grootste voordeel zult hebben. Hoe meer wij onze bediening in al haar delen vervullen, des te groter zal de zegen voor de gemeente zijn; zij zal des te meer vervuld worden met kennis en bekwaam gemaakt tot de dienst.

C. Welk een prediker was Paulus? Dat wordt in bijzonderheden meegedeeld.

a. Hij was een lijdende prediker. *Die mij nu verblijde in mijn lijden voor u*, **vers 24**. Hij leed ter wille van Christus en tot welzijn van de gemeente. Hij leed omdat hij het Evangelie verkondigde. En omdat hij voor zulk een goede zaak leed, kon hij zich over zijn lijden verblijden; *verblijden omdat hij waardig geacht werd te lijden*, en zich dat tot een eer rekenen.

En vervul in mijn vlees de overblijfselen van de verdrukkingen van Christus. Die overblijfselen voor Paulus en voor enig ander waren geen verzoening voor de zonden, zoals het lijden van Christus was. Dáár ontbrak niets aan; dat behoefde niet *vervuld* te worden. Dat beantwoordde volkomen aan het doel; de voldoening van Gods gerechtigheid tot zaligmaking van Zijn volk. Maar het lijden van Paulus en van andere goede dienaren maakte hen Christus gelijkvormig en zij volgden Hem op Zijn lijdensweg; en daarom wordt gezegd, *dat zij vervulden hetgeen van het lijden van Christus overgebleven was*, zoals de was de graveerselen van het zegel vervult, dat er in afgedrukt wordt. Ook kan het bedoeld zijn niet van het lijden van Christus, maar van het lijden om Christus' wil. Hij *vervulde de overblijfselen*. Een zeker deel en een bepaalde mate van lijden voor Christus was hem toegewezen; en daar het lijden met dat doel hem aangenaam was, zo vervulde hij meer en meer wat daarvan overgebleven was om zijn volle deel te hebben.

b. Hij was een prediker in bijzonderheden; hij predikte niet alleen in het openbaar, doch *van huis tot huis* persoonlijk. *Denwelke wij verkondigen, vermanende een iegelijk mens en lerende een iegelijk mens in alle wijsheid*, **vers 28**. Een iegelijk heeft behoefte aan vermaning en lering, en daarom moet een iegelijk zijn deel ontvangen. Merk op:

Ten eerste. Wanneer wij iemand vermanen over hetgeen hij verkeerd doet, moeten wij hem leren beter te doen; vermaning en onderwijs moeten hand aan hand gaan.

Ten tweede. De mensen moeten vermaand en geleerd worden in alle wijsheid. Wij moeten de gelegen tijd kiezen en de beste middelen gebruiken, en ons schikken naar de omstandigheden en het bevattingsvermogen van hen met wie wij te doen hebben; en hen onderwijzen naarmate zij verdragen kunnen. Zijn doel was *een iegelijk mens volmaakt te stellen in Christus Jezus*; hetzij volmaakt in de kennis van de Christelijke leer (*zovelen dan als wij volmaakt zijn, laat ons dit gevoelen*, Fil. 3:15; 2 Tim. 3:17); hetzij, bekroond met eeuwige heerlijkheid hiernamaals, wanneer hij *zichzelf een heerlijke gemeente zal voorstellen*, Ef. 5:27, en haar zal doen komen tot de *geesten der volmaakte*

rechtvaardigen, Heb. 12:23. Het doel der dienaren moet zijn de verbetering en de redding van een iegelijk, die hen hoort.

Ten derde. Hij was een ijverig prediker en gaf zich moeite; hij was niet traag en deed zijn werk niet onachtzaam. *Waartoe ik ook arbeide, strijdende naar zijn werking, die in mij werkt met kracht, vers 29.* Hij arbeidde en streed; was zeer vlijtig en tevreden onder alle bezwaren, overeenkomstig de mate der genade, die hem geschonken was, en de buitengewone tegenwoordigheid van Christus bij hem. Daar Paulus zich er op toelegde om veel goeds te doen, had hij het voorrecht, dat de kracht Gods ook vruchtbaarder in hem werkte. Hoe meer wij arbeiden in het werk des Heeren, des te grotere mate van hulp mogen wij van Hem daarin verwachten, Ef. 3:7, *naar de gave der genade Gods, die mij gegeven is naar de werking Zijner kracht.*

3. Het Evangelie dat gepredikt werd. Het wordt hier genoemd: *De verborgenheid, die verborgen is geweest van alle eeuwen en van alle geslachten, maar nu geopenbaard is aan zijn heiligen, vers 26.*

A. De verborgenheid van het Evangelie was lang verborgen; van eeuwen en geslachten; al de eeuwen der kerk onder de bedeling des Ouden Testaments. De gemeente was in een staat van minderjarigheid en werd opgeleid voor volmaakter toestand, maar zij kon niet zien op het einde van de dingen, die God verordend had, 2 Cor. 3:13.

B. Deze verborgenheid nu, is in de volheid der tijden bekend gemaakt aan de heiligen; duidelijk geopenbaard en blootgelegd. De sluier, die over het aangezicht van Mozes lag, is door Christus weggenomen, 2 Cor. 3:14. De geringste heilige onder het Evangelie verstaat meer dan de grootste profeet onder de wet. De minste in het koninkrijk der hemelen is groter dan zij. *De verborgenheid van Christus, welke in andere eeuwen de kinderen der mensen niet is bekend gemaakt, is nu geopenbaard aan zijn heilige apostelen en profeten door de Geest*, Ef. 3:4, 5. En wat is die verborgenheid? Het is de rijkdom van Gods heerlijkheid onder de heidenen. De bijzondere leer van het Evangelie was een verborgenheid, die tevoren verborgen was en nu bekend gemaakt werd. Maar de grote verborgenheid, waarop hier gedoeld wordt, is het verbreken van de muur des afscheidsels tussen Joden en heidenen, en de verkondiging van het Evangelie aan de heidenwereld, zodat deze deelgenoten worden aan de voorrechten van het Evangelie; zij, die tevoren in onwetendheid en afgoderij verzonken lagen.

Dat de heidenen zijn mede-erfgenamen en van hetzelfde lichaam, en mede-deelgenoten Zijner belofte in Christus door het Evangelie, Ef. 3:6. Deze verborgenheid, nu bekend gemaakt, *is Christus onder u, de hoop der heerlijkheid.* Christus is de hoop der heerlijkheid. De grond van onze hoop is Christus in het woord, of de openbaring des Evangelies, die ons de aard daarvan en de middelen om die te verkrijgen mededeelt. Het bewijs van onze hoop is Christus in het hart, of de heiligmaking van de ziel, en haar toebereiding voor de hemelse heerlijkheid.

4. De roeping van hen, die aan deze verlossing deelhebben. *Indien gij maar blijft in het geloof, gefundeerd en vast, en niet bewogen wordt van de hope des Evangelies, dat gij gehoord hebt, vers 23.* Wij moeten gefundeerd en vast in het geloof blijven, en niet bewogen worden van de hope des Evangelies; dat is, wij moeten er in onze zielen zo vast van overtuigd zijn, dat wij er door geen verzoeking van afgetrokken worden. Wij moeten standvastig en onbeweeglijk zijn, 1 Cor. 15:58, en *de onwankelbare belijdenis der hoop vasthouden*, Heb. 10:23. Wij kunnen de gelukkigen uitslag van ons geloof alleen verwachten, wanneer wij blijven in het geloof en er zo in gefundeerd en bevestigd zijn, dat wij niet bewogen kunnen worden. Wij moeten ons *niet onttrekken ten*

verderve, maar geloven tot behouding onzer zielen, Hebr. 10:39. Wij moeten getrouw zijn tot de dood, door alle verzoeken heen, opdat wij mogen ontvangen *de kroon des levens, en verkrijgen het einde onzes geloofs, de zaligheid onzer zielen*, 1 Petr. 1:9.

Col. 1:16-23

De apostel besluit dit hoofdstuk met vermaningen tot de eigenaardige plichten, die hij aan de voorafgaande redenering ontleent.

I. Hier is een waarschuwing om zich in acht te nemen tegen Joodse leraren, en tegen hen die beproeven Christenen onder het juk van de ceremoniële wet te brengen. *Dat u dan niemand oordele in spijs of in drank*, enz., **vers 16**. Velen van de ceremoniën der Mozaïsche wet bestonden in onderscheidingen van spijsen en dagen. Het blijkt uit Rom. 14 dat er waren, die deze onderscheidingen wilden handhaven. Maar de apostel toont hier aan, dat sinds Christus gekomen is en de ceremoniële wet vervuld heeft, ze niet meer onderhouden moet worden. Laat niemand u met deze dingen bezwaren, want God doet het zelf niet. Indien God u heeft vrijgemaakt, wordt dan niet wederom *met dat juk der dienstbaarheid bevangen*. En dit te meer omdat deze dingen *een schaduw van de toekomstige dingen* waren, **vers 17**; hetgeen aanduidt dat zij geen innerlijke waarde bezaten en nu afgedaan hebben. *Maar het lichaam is van Christus*; het lichaam, waarvan zij de schaduw waren, is gekomen, zodat het voortzetten van de ceremoniële gebruiken, die alleen typen en schaduwen van Christus waren, een aanduiding zou zijn dat Christus nog niet gekomen en het Evangelie nog niet geopenbaard was. Merk op de voordelen, die wij onder het Evangelie hebben boven hen, die onder de wet waren; zij hadden de schaduw, wij hebben het wezen der zaak.

II. Hij waarschuwt hen op hun hoede te zijn tegen degenen, die de aanbidding der engelen als middelaars tussen God en de mensen invoeren willen, zoals de heidense wijsgeren deden. *Dat u dan niemand overheerse naar zijn wil in nederigheid en dienst der engelen*, **vers 18**. Het scheen een teken van nederigheid te zijn om de tussenkomst der engelen te verlangen, omdat men zich bewust was van eigen onwaardigheid om rechtstreeks met God te spreken. Maar hoewel het een schijn van nederigheid had, was het een eigenwillige en geen geboden nederigheid, en daarom is ze niet aannemelijk, gelijk ze ook niet betrouwbaar is. Zij ontnemt aan Christus de eer, die men Hem alleen verschuldigd is, en geeft die aan een schepsel. Daarbij waren de beweegredenen, die tot deze handelingen leidden, enkel uitvinding van mensen en geen Goddelijke openbaring; de hoogmoedige bedenkselen van de menselijke rede, waardoor de mens zich met dingen inlaat en er over beslist, zonder er genoegzame kennis van te hebben. *Intredende in hetgeen hij niet gezien heeft, tevergeefs opgeblazen zijnde door het verstand zijns vleses*; voorgevende instaat te zijn om de verschillende rangen van engelen te kunnen beschrijven en hun onderscheidene bedieningen te kennen, welke God voor ons verborgen heeft. En daarom, hoewel die leer een schijn van nederigheid in de praktijk had, was ze in beginsel werkelijk hoogmoed. Zij brachten zulke herschenschimmen te berde om hun eigen vleselijke neigingen te strelen, en waren er trots op dat zij voor wijzer dan andere mensen aangezien werden. Hoogmoed is de oorsprong van een groot aantal dwalingen en ketterijen, evenals van veel boze praktijken, die een groot vertoon van nederigheid hebben. Zij, die zo handelen, *behouden het Hoofd niet*, vers 19. In werkelijkheid verzaken zij Christus, de enigen Middelaar tussen God en de mensen. Het is de grootste belediging voor Christus, die het hoofd der gemeente is, wanneer een harer leden gebruik wil maken van andere tussenkomst bij God dan de Zijne. Wie Christus loslaat, grijpt iets aan dat naast Hem is; maar dat zal hem niet staande houden.

Uit hetwelk het gehele lichaam, door de samenvoegselen en samenbindingen voorzien en samengevoegd zijnde, opwast met Goddelijken wasdom.

1. Jezus Christus is niet alleen hoofd als opperheer over de gemeente, maar het hoofd van levensinvloed voor haar. Zij is door samenvoegselen en samenbindingen met Hem verenigd, zoals de onderscheidene leden van het lichaam met het hoofd verenigd zijn, en ontvangt leven en voeding van Hem.
2. Het lichaam van Christus is een wassend lichaam; *het groeit met Goddelijken wasdom*. De nieuwe mens groeit; en de natuur der genade is te groeien, wanneer er geen verhindering van buitenaf komt. *Met Goddelijken wasdom*, met de wasdom der genade waarvan God de bewerker is, of, naar gewoon hebreuws spraakgebruik, met grote en overvloedigen wasdom. *Opdat gij moogt vervuld worden met al de volheid Gods*, Ef. 3:19. *Opwassen in Christus, die het hoofd is, uit welke het gehele lichaam bekwamelijk samengevoegd en samen vastgemaakt zijnde, de wasdom des lichaams bekomt*, Ef. 4:15, 16.

III. Hij neemt daaruit aanleiding om hen opnieuw te waarschuwen. *Indien gij dan met Christus de eerste beginselen der wereld zijt afgestorven, wat wordt gij gelijk of gij in de wereld leeft met inzettingen belast?* **vers 20.** Indien gij als Christenen dood zijt voor de onderhouding van de ceremoniële wet, waarom onderwerpt gij u er dan aan? Zulke onderhouding als: *Raak niet, en smaak niet, en roer niet aan*, **vers 21.** Onder de wet bestond ceremoniële besmetting, bijvoorbeeld door het aanraken van een lijk, of van iets dat de afgoden geofferd was, of door het eten van verboden spijzen, enz. *Welke dingen alle verderven door het gebruik*; daar ze geen innerlijke waarde hebben die hen instandhoudt, en zij, die ze gebruiken, zien ze verderven en verdwijnen; -of welke, door de bedoeling om het Christelijk geloof te verderven, moeten vergaan, daar ze geen ander gezag hebben dan de instellingen en overleveringen der mensen. *Zij hebben wel een schijnreden van wijsheid in eigenwilligen godsdienst en nederigheid.* Die deze dingen voorstonden hielden zichzelf voor wijzer dan hun naasten, omdat zij de wet van Mozes tegelijk met het Evangelie van Christus onder- hielden; ten einde zo niet in het ene, dan toch in het andere zeker van hun zaak te zijn; maar, helaas, dat was slechts een schijn van wijsheid, enkel inbeelding en voorwendsel. Naar het scheen veronachtzaamden zij het lichaam, door dit niet te eten en dat niet te smaken en hun zinnelijke genoegens en begeerten te doden; maar daarin is niets van de ware toewijding, want het Evangelie leert ons God te aanbidden in geest en in waarheid, en niet door het waarnemen van instellingen; en alleen door tussenkomst van Christus en niet door die der engelen.

1. Christenen zijn door Christus bevrijd van de ceremoniële vervulling van de wet van Mozes, en alleen onderworpen aan het juk, dat God zelf hun oplegt.
2. Onderwerping aan instellingen van menselijke vinding in de dienst van God is ten hoogste afkeurenswaardig en tegen de vrijheid van het Evangelie. De apostel vordert van de Christenen: *Staat dan in de vrijheid, met welke Christus u heeft vrijgemaakt, en wordt niet wederom met een juk der dienstbaarheid omvangen*, Gal. 5:1. Hun verkeerdheid is, dat ze inbreuk maken op het gezag van Christus, het hoofd der gemeente, en een andere wet instellen van geboden in inzettingen bestaande, Ef. 2:15, nadat Christus de oude wet teniet gedaan had.
3. Zulke dingen hebben alleen een schijn van wijsheid, maar zijn in werkelijkheid dwaasheid. Het is ware wijsheid zich dicht aan de instellingen van het Evangelie te houden en zich volkomen te onderwerpen alleen aan Christus, het hoofd der gemeente.

HOOFDSTUK II

- I. De apostel drukt zijn belangstelling voor de Colossensen uit, vers 1-3;
- II. Hij herhaalt dat, vers 4, 5;
- III. Hij waarschuwt hen tegen de valse leraars onder de Joden, vers 4, 6, 7; en tegen de heidense wijsbegeerte, vers 8-12;
- IV. Hij houdt hun de voorrechten der Christenen voor, vers 13-15; En
- V. besluit met een waarschuwing tegen de Joodse leraars en hen, die de aanbidding der engelen invoeren willen, vers 16-23.

Col. 2:1-3

Wij kunnen hier zien hoe grote belangstelling Paulus gevoelde voor de Colossensen en de overige gemeenten, die hij niet persoonlijk kende. De apostel was nooit te Colosse geweest en de gemeente was dus niet door hem gesticht, en toch droeg hij voor haar zo tedere zorg, alsof zij de enige was voor welke hij te arbeiden had, **vers 1.** *Want ik wil dat gij weet hoe grote strijd ik voor u heb en voor degenen, die in Laodicea zijn, en zovelen als mijn aangezicht in het vlees niet hebben gezien.*

1. Paulus' belangstelling voor hen was aangegroeid tot strijd. Hij was in zekeren zin in angst en had voortdurend vrees wat er van hen worden zou. Hierin was hij een volgeling van zijn Meester, die ook in vreze was en *verhoord werd uit de vrees*.

2. Wij kunnen door geloof, hoop en heilige liefde gemeenschap hebben ook met die gemeenten, die wij persoonlijk niet kennen en met welke wij geen omgang hebben. Wij kunnen voor elkaar denken en bidden en belangstelling gevoelen, op de grootsten afstand; en wij mogen hopen hen, die wij in dit vlees niet zien, eens in de hemel te zullen ontmoeten. Maar:

I. Wat is het, dat de apostel voor hen begeert? *Dat hun harten vertroost mogen worden, en zij samengevoegd zijn in de liefde*, enz., **vers 2.** Hij verlangde zo sterk naar hun geestelijk welzijn. Hij zegt niet te begeren, dat zij gezond mochten zijn, of voorspoedig, of rijk, of aanzienlijk; maar dat *hun harten vertroost mogen worden*. De voorspoed van de ziel is de beste voorspoed, en daarnaar moeten wij het meest verlangen voor onszelf en voor anderen. Wij ontvangen hier een beschrijving van deze voorspoed.

1. Wanneer onze kennis groeit tot een verstaan van de verborgenheid van God de Vader, en van Christus. Wanneer wij komen tot duidelijker, dieper, geregelder kennis van de waarheid, zoals die in Jezus is; dan is de ziel voorspoedig. *De verborgenheid kennen*; hetzij datgeen, dat tevoren verzegeld was, maar nu bekend gemaakt werd betreffende de Vader en Christus; hetzij de verborgenheid, waarvan hij reeds gesproken heeft, van de roeping der heidenen tot de gemeente, die de Vader en Christus in het Evangelie geopenbaard hebben. En niet alleen, dat wij er over spreken kunnen als een les, zoals men in de catechismus het geleerd heeft, maar dat wij er ingeleid zijn en de bedoeling er van hebben ondervonden. Daar moeten wij naar trachten; dat is de voorspoed onzer ziel.

2. Wanneer ons geloof aangroeit tot volle verzekerdheid en vrijmoedige erkenning van deze verborgenheid.

A. Tot volle verzekerdheid, of wèl-gegrond oordeel uit eigen ondervinding, over de grote waarheden des Evangelies, zonder ze te betwijfelen of er in te wankelen, maar ze omhelzende met de grootste voldoening, als een getrouw woord en aller aanneming waardig.

B. Wanneer het komt tot vrijmoedige belijdenis, en wij niet enkel met het hart geloven, maar ook bereid zijn, indien wij daartoe geroepen worden, met de mond te belijden, en ons onze Meester en onze heiligen godsdienst niet schamen onder de dreigingen en gewelddadigheden der vijanden. Dat wordt genoemd *allen rijkdom der volle verzekerdheid des verstands*. Grote kennis en sterk geloof maken een ziel rijk. Dat is rijk zijn naar God; rijk in geloof; en de waren rijkdom bezitten, Luk. 12:21; 16:11; Jak. 2:5.

3. Het bestaat in een overvloedige vertroosting van de ziel. *Dat uw harten vertroost mogen worden*. De ziel is voorspoedig wanneer zij vervuld is met blijdschap en vrede, Rom. 15:13; en bezit dan een voldoening, die door alle moeilijkheden niet kan verstoord worden; zij kan zich dan verheugen in de Heere als alle andere vertroosting ontbreekt, Hab. 3:17, 18.

4. Hoe meer wij innige gemeenschap hebben met onze mede-Christenen, des te meer is de ziel voorspoedig. *Samengevoegd in de liefde*. Heilige liefde verbindt de harten der Christenen aan elkaar; en geloof en liefde beide dragen bij tot onze vertroosting. Hoe sterker ons geloof is en hoe warmer onze liefde, des te groter zal onze vertroosting zijn. Gelegenheid hebbende om Christus te noemen, maakt de apostel naar zijn gewoonte een opmerking tot diens eer: *In wie al de schatten der wijsheid en der kennis verborgen zijn, vers 3*. Hij heeft gezegd, 1:19, dat *in Hem al de volheid woont*; hier noemt hij bepaald *de schatten van wijsheid en kennis*. Hij is vol wijsheid, want Hij heeft ons de wil van God jegens de mensheid ten volle geopenbaard. De schatten van wijsheid zijn voor ons niet verborgen, maar zijn voor ons in Christus verkrijgbaar. Zij, die wijsheid en kennis begeren, mogen er Christus om vragen. Wij moeten gebruik maken van de voorraad, die voor ons in Hem opgelegd is, en genieten van de schatten, die in Hem verborgen zijn. Hij is de wijsheid Gods en door God *voor ons tot wijsheid gemaakt*, 1 Cor. 1:24, 30.

II. Hij herhaalt de betuiging van zijn belangstelling voor hen in **vers 5**. *Want hoewel ik met het vlees van u ben, nochtans ben ik met de geest bij u, mij verblijdende en ziende uw ordening en de vastigheid van uw geloof in Christus*.

1. Wij kunnen in de geest zijn bij de gemeenten en Christenen, van welke wij in het vlees afwezig zijn: want de gemeenschap der heiligen is iets geestelijks. Paulus had omtrent de Colossensen gehoord, dat zij goed geordend waren, en hoewel hij hen nimmer gezien had, was hij toch bij hen tegenwoordig; hij zegt hun dat hij zich gemakkelijk in hun midden denken kan en met blijdschap hun goed gedrag ziet.

2. De ordening en standvastigheid der Christenen zijn verblijdend voor de dienaren; zij verheugen zich wanneer zij hun ordening zien, en hun standvastigheid in het Christelijk geloof mogen opmerken.

3. Hoe standvastiger ons geloof in Christus is, des te beter ordening zal er zijn in ons gehele gedrag, want wij leven en wandelen door het geloof, 2 Cor. 5:7; Hebr. 10:38

Col. 2:4-12

De apostel waarschuwt de Colossensen tegen misleiders, *vers 4. En dit zeg ik; opdat niet iemand u misleide met beweegredenen, die een schijn hebben*. Hij dringt zo aan op hun volmaking in Christus en in de openbaring van het Evangelie, om hen te bewaren voor de misleidende beweegredenen van hen, die hun beginselen willen bederven. Merk op:

1. De wijze, waarop Satan de zielen wil verderven, is misleiding. Hij bedriegt ze en vernielt ze daardoor. Hij is *de oude slang, die Eva door hare arglistigheid bedrogen heeft*, 2 Cor. 11:3. Hij kan ons niet verderven dan door ons te bedriegen, en hij kan ons alleen bedriegen door onze eigen schuld en dwaasheid.

2. Satans dienaren, wier doel het is hen te verderven, bedriegen hen met beweegredenen, die een schijn hebben. Ziehier het gevaar van misleidende woorden; hoe menig een is verloren gegaan door de vleierij van hen, die hen wilden misleiden, en door valse voorstellingen en valse redeneringen over slechte beginselen en kwade praktijken. *Zij verleiden door schoonspreken en prijzen de harten der eenvoudigen*, Rom. 16:18. Gij behoort op uw hoede te zijn tegen woorden, die een schijn hebben, en een afschuw en schrik te hebben van hen, die u in het kwade verstrikken willen, want hun doel is uw verderf. *Indien de zondaars u aanlokken, bewillig niet!* Spr. 1:10.

I. Een voornaam middel tegen verleiders is, *vers 6, 7: Gelijk gij dan Christus Jezus, de Heere, aangenomen hebt, wandelt also in Hem, enz.*

1. Alle Christenen hebben, tenminste in hun belijdenis, *Christus Jezus de Heere aangenomen*; Hem aangenomen als de Christus, de grote profeet der gemeente, door God gezalfd om zijn wil te openbaren; als Jezus, de grote hogepriester en Zaligmaker van zonde en toorn, door Zijn verzoenende zelfofferande; en als Heere of Koning, aan wie zij onderworpen zijn en gehoorzamen moeten. *Hem aangenomen*; in Hem toegestemd; Hem als de uw aangenomen in alle betrekking en in alle opzicht, en voor alles waarvoor Hij gegeven is.

2. Het grote doel van hen, die Christus aangenomen hebben, moet zijn *in Hem te wandelen*; hun gedrag in overeenstemming te brengen met hun beginselen; hun handelingen met hun verplichtingen te doen overeenkomen. Gelijk wij Christus hebben aangenomen, zo moeten wij in ons dagelijks leven met Hem en in zijn gemeenschap wandelen.

3. Hoe meer wij met Christus wandelen, des te meer zullen wij *geworteld en gegrond in het geloof* worden. Een goede wandel is de beste versterking van een goed geloof. Zo wij met Hem wandelen, zullen wij in Hem geworteld worden; en hoe vaster wij in Hem geworteld zijn, des te meer zullen wij met Hem wandelen.

Geworteld en opgebouwd.

Merk op: Wij kunnen niet in Christus opgebouwd worden, tenzij wij eerst in Hem geworteld zijn. Wij moeten met Hem verenigd zijn door een levend geloof en hartelijk instemmen met Zijn verbond, en dan *zullen wij in Hem opwassen in alle dingen. Gelijkerwijs gij geleerd zijt*; overeenkomstig de regelen van de Christelijke leer, waarin gij onderwezen zijt. Een goede opvoeding heeft goeden invloed op onze bevestiging. Wij behoren te zijn *bevestigd in het geloof gelijk wij geleerd zijn, en daarin overvloedig zijnde*. In het geloof bevestigd zijnde, moeten wij er overvloedig in zijn; het meer en

meer verbeteren; en met dankzegging. De wijze om de zegen en de troost van Gods genade te verkrijgen, is Hem veel daarvoor te danken. Wij moeten bij al onze vorderingen dankzegging voegen; en gevoelig zijn voor de barmhartigheid van al onze voorrechten en gunsten.

II. Wij worden krachtig vermaand tegen ons gevaar. *Ziet toe, dat niemand u als een roof vervoere door de filosofie en ijdele verleiding, naar de overleveringen der mensen, naar de eerste beginselen der wereld, en niet naar Christus, vers 8.* Er is een wijsbegeerte, die de edele oefening van onze verstandelijke vermogens en zeer dienstig voor de godsdienst is. Zij is de bestudering van de werken Gods en leidt ons tot de kennis Gods en bevestigt ons geloof in Hem. Maar er is ook een wijsbegeerte, die ijdel en verleidend is, die tegen de godsdienst bevooroordeeld is en de wijsheid der mensen tegenover de wijsheid Gods stelt, en het geloof vernietigt door de inbeelding der mensen te behagen. Zij is schone en nieuwsgierige bespiegeling over dingen, die ons te hoog zijn, die voor ons geen nut hebben, of ons niet aangaan; en een keur van woorden en uitdrukkingen, welke alleen een ledige en dikwijls bedrieglijke schijn van wijsheid en kennis hebben. *Naar de overleveringen der mensen en de eerste beginselen der wereld.* Dit slaat duidelijk zowel op de Joodse leerstellingen als op de heidense wetenschap. De Joden lieten zich regeren door de overleveringen van hun vaderen en de eerste beginselen der wereld: de gebruiken en plechtigheden, welke alleen dienden om aan de bedeling des Evangelies vooraf te gaan en de weg te banen. De heidenen vermengden hun wijsgerige stelsels met de Christelijke beginselen. En beiden keerden daardoor hun zielen van Christus af. Zij, die hun geloof regelen naar de mensen en in de weg der wereld wandelen, hebben zich daardoor afgewend van het volgen van Christus. De misleiders waren voornamelijk Joodse leraren, die trachtten de wet van Mozes na te leven in vereniging met het Evangelie van Christus, maar werkelijk in tegenstelling en tegenspraak daarmee. Nu toont de apostel hier aan:

1. Dat wij in Christus het wezen hebben van al de schaduwen der ceremoniële wet. Bijvoorbeeld:

A. Hadden zij dan de Schechinah, de bijzondere tegenwoordigheid Gods, genoemd "de heerlijkheid", naar haar zichtbaar teken? Wij hebben die in Jezus Christus, **vers 9.** *Want in Hem woont al de volheid der Godheid lichamelijk.* Onder de wet woonde de volheid Gods tussen de cherubim, in een wolk, die het verzoendeksel overschaduwde, maar nu woont zij in de persoon van onze Verlosser, die onze natuur aannam, vlees van ons vlees en been van onze benen is, en ons de Vader veel heerlijker verklaard heeft. Zij woont in Hem lichamelijk; niet gelijk het lichaam tegen de geest overstaat, maar gelijk het lichaam tegen de schaduw overstaat. De volheid der Godheid woont in Christus werkelijk en niet figuurlijk, want Hij is beide: *God en Mens.*

B. Hadden zij de besnijdenis, welke het zegel des verbonds is? In Christus zijn wij *besneden met een besnijdenis, die zonder handen geschiedt*; door het werk der wedergeboorte, welke de geestelijke en Christelijke besnijdenis is. *Die is een Jood, die het in het verborgen is. en de besnijdenis des harten is de besnijdenis,* Rom. 2:29. Dat is aan Christus te danken en behoort bij de Christelijke bedeling. *Die zonder handen geschiedt*; niet door toedoen van enig schepsel, maar door de macht van de gezegenden Geest Gods. Wij zijn *geboren uit de Geest,* Joh. 3:5. En het is het *bad der wedergeboorte en vernieuwing des Heiligen Geestes,* Titus 3:5. Het bestaat in de *uittrekking van het lichaam der zonden des vleses*; in afstand doen van de zonden en in

vernieuwing des levens; niet in uitwendige plechtigheden. Het is *niet de a.flegging van de vuiligheid des lichaams, maar een vraag van een goed geweten tot God*, 1 Petr. 3:21. En het is niet genoeg, dat wij een of andere bijzondere zonde nalaten, maar wij moeten het gehele lichaam der zonden uittrekken. *De oude mens moet gekruisigd worden en het lichaam der zonden teniet gedaan*, Rom. 6:6. Christus werd besneden, en uit kracht van onze vereniging met Hem krijgen wij deel aan die werkelijke genade, die het lichaam der zonde des vleses uittrekt. Daarbij: de Joden achtten zich volmaakt door de ceremoniële wet, maar *wij zijn in Hem volmaakt*, vers 10. Die wet was onvolmaakt en gebrekkelijk. *Indien het eerste verbond onberispelijk geweest ware, zo zou voor het tweede geen plaats gezocht zijn geweest*, Hebr. 8:7, en de wet was *slechts een schaduw der toekomstige goederen en kon met dezelfde offeranden nimmermeer heiligen degenen, die daartoe gaan*, Hebr. 10:1. Maar al haar tekort is aangevuld door het Evangelie van Christus, door Zijn volmaakte offerande voor de zonde en Zijn openbaring van de wil Gods. *Hij is het Hoofd van alle overheid en macht*. De Oud-Testamentische priesterschap heeft haar volmaking in Christus, en evenzo het koningschap van David, dat de uitnemendste overheid en macht was, en waarop de Joden zich zozeer verhieven. En Hij is de Heere en het hoofd van alle machten in hemel en op aarde; van engelen en mensen. *De engelen en machten en krachten zijn Hem onderdanig gemaakt*, 1 Petr. 3:22.

2. Wij hebben gemeenschap met Christus in Zijn gehele werk. *Zijnde met Hem begraven in de doop, in welke gij ook met Hem opgewekt zijt*. Wij zijn zowel begraven als opgewekt met Hem; en dat is alles afgeschaduwd in onze doop. Er is in het teken of de plechtigheid des doops niet iets, dat dit begraven en opgewekt worden overdraagt, evenmin als er in het avondmaal enige herhaling van de kruisiging van Christus is. Maar in die zin als waarin hij spreekt van de besnijdenis, die zonder handen geschiedt, en zegt dat dit is door het geloof der werking Gods. Maar de zaak, afgebeeld door onze doop, is dat wij begraven zijn met Christus; want de doop is het zegel des verbonds en een verplichting om der zonden te sterven; en dat wij zijn opgewekt met Christus, want hij is een zegel en verplichting tot een leven van rechtvaardigheid, of tot nieuweheid des levens. God verbindt zich in de doop onze God te zijn, en wij worden verplicht Zijn volk te zijn, en door Zijn genade der zonden te sterven en der rechtvaardigheid te leven; de ouden mens uit te trekken en de nieuwen mens aan te doen.

Col. 2:13-15

De apostel stelt hier voor de voorrechten der Christenen boven die der Joden, welke zeer groot zijn.

I. Christus' dood is ons leven. *En Hij heeft u, als gij dood waart in de misdaden en in de voorhuid uws vleses mede levend gemaakt met Hem*, **vers 13**. Een staat van zonde is een staat van geestelijken dood. Zij, die in de zonden zijn, zijn dood in de zonden. De dood van het lichaam bestaat in zijn gescheiden-zijn van de ziel; zo bestaat de dood der ziel in de scheiding van God en Zijn gunst. De dood van het lichaam is zijn verderf en ontbinding; zo is de zonde het verderf en de ontbinding der ziel. Gelijk de dode mens geen macht hoegenaamd heeft om zichzelf te helpen, zo is de zondaar zedelijk geheel onmachtig; hoewel hij natuurlijk vermogen, of het vermogen van een redelijk schepsel heeft, ontbreekt hem alle geestelijke macht, alvorens hij het Goddelijke leven of de vernieuwde natuur deelachtig is geworden. Dit moet vooral verstaan worden van de heidenwereld, welke *in het boze lag*. Zij waren *dood in de voorhuid des vleses, vreemdelingen van de verbonden der belofte en zonder God in de wereld*, Ef. 2:11, 12.

Door hun voorhuid waren zij dood in de zonden. Dat moet verstaan worden van hun geestelijke onbesnedenheid of natuurlijke verdorvenheid; en toont aan dat wij voor de wet dood zijn en dood in onze toestand. Dood voor de wet, gelijk een veroordeelde misdadiger een dood man genoemd wordt omdat hij onder het vonnis des doods ligt; zo liggen zondaren door de schuld hunner zonden onder het vonnis der wet en *zijn alrede veroordeeld*, Joh. 3:18. En dood in onze staat, door de *voorhuid onzes vleses*. Een ongeheiligd hart wordt een *onbesneden* hart genoemd; dat is onze staat. Maar door Christus zijn wij, die dood waren door de zonden, weer levend gemaakt; dat is: er is daadwerkelijke voorziening gemaakt om de schuld onzer zonden weg te nemen, en haar macht en heerschappij te breken. *Met Hem opgewekt*; krachtens onze vereniging met Hem, en in gelijkvormigheid aan Hem. Christus' dood was de dood onzer zonden; Christus' opwekking is de levendmaking onzer zielen.

II. Door Hem hebben wij de vergeving der zonden. *Al uw misdaden u vergevende*. Dat is onze opwekking. De vergeving van de misdaad is het leven van de misdadiger; en dit danken wij aan de opstanding van Christus zowel als aan Zijn dood; want gelijk Hij *stierf voor onze zonden*, *alzo stond Hij op voor onze rechtvaardigmaking*, Rom. 4:25.

III. Hetgeen tegen ons was is uit de weg geruimd. Hij heeft voor ons verkregen volkomen kwietschelding van het *handschrift, dat tegen ons was*, **vers 14**. Hieronder hebben wij te verstaan:

1. De verplichting om straf te dragen, waarin de schuld onzer zonde bestaat. De vloek der wet is het handschrift tegen ons, gelijk het schrift op de muur van Belsazars paleis. *Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is*. Dit was een handschrift, dat tegen ons was, want het dreigde ons eeuwig verderf. Dit is weggenomen toen Hij *ons verlost van de vloek der wet, een vloek geworden zijnde voor ons*, Gal. 3:13. Hij voldeed aan die verplichting voor allen, die berouw tonen en geloven. "Op Mij zij de vloek, mijn Vader!" Hij ontwapende en vernietigde het oordeel, dat tegen ons was. Toen Hij aan het kruis genageld werd, werd die vloek aan het kruis genageld. En ons inwonend bederf is met Christus gekruist, door de kracht van Zijn kruis. Wanneer wij de dood van de Heere Jezus herdenken en Hem aan het kruis genageld zien, moeten wij daar het handschrift zien dat tegen ons was. Ook kan het:

2. Verstaan worden van de ceremoniële wet, het *handschrift in inzettingen bestaande*; de ceremoniële instellingen van *de wet der geboden, bestaande in inzettingen*, Ef. 2:15, welke een juk voor de Joden en een afscheidsmuur voor de heidenen was. De Heere Jezus *nam die uit het midden weg en nagelde die aan het kruis*; dat is: Hij vernietigde de plicht om haar te houden, zodat allen zien konden en overtuigd worden, dat ze niet meer verbindend was. Toen het wezen kwam, verdween de schaduw. Het is teniet gedaan, 2 Cor. 3:13. *Hetgeen oud is en verouderd, is nabij de verdwijning*, Hebr. 8:13. De vergelijking is ontleend aan de oude wijzen van ontbinden van een verplichting, door een kruis door het geschrevene te halen of het met een pin uit te krassen.

IV. Hij heeft een schitterende overwinning voor ons op de machten der duisternis behaald. *En de overheden en de machten uitgetogen hebbende, heeft Hij die in het openbaar tentoongesteld, en heeft door hetzelfde over hen getriomfeerd*, **vers 15**. Gelijk de vloek der wet tegen ons was, zo was ook de macht des Satans tegen ons. Christus handelde met God als de Rechter, en verlost ons uit de handen van zijn gerechtigheid voor een prijs; maar uit de handen van Satan verlost Hij ons door de macht van een hogen arm. *Hij heeft de gevangenis gevangen genomen*. De duivel en al de machten der

hel werden overwonnen en ontwapend door de stervenden Verlosser. De eerste belofte duidde dit aan; het vermorzelen van de hiel van Christus was het vertreden van de kop der slang, Gen. 3:15.

De uitdrukkingen zijn uitgezocht en verheven; laat ons ze nader beschouwen. De Verlosser overwon door Zijn dood. Zie Zijn doornenkroon veranderd in een krans van lauweren. Hij heeft hen *uitgetogen*; des duivels macht gebroken; hem overwonnen en ontwapend. Hij heeft *hem in het openbaar tentoongesteld*, blootgesteld aan de openbare schande; hem een schouwspel voor engelen en mensen gemaakt. Het rijk des duivels werd een dodelijken slag toegegebracht door de Heere Jezus. Hij bond hem aan zijn zegekar en reed voort overwinnende en ter overwinning; zoals de bevelhebbers, na de strijd terugkerende, hun zegevierenden intocht hielden. Hij *heeft over hen getriomfeerd*. Aan het kruis en in Zijn dood; en gelijk anderen het verstaan, in zichzelf door eigen macht, als een *die de wijnpersbak alleen trad en er was geen der volken met Hem*.

HOOFDSTUK III

I. De apostel vermaant ons onze harten te stellen op de hemel en af te trekken van de aarde, vers 1-4.

II. Hij vermaant tot doding der zonden in haar verschillende vormen, vers 5-11

III. Hij dringt ernstig aan op wederzijdse liefde en medelijden, vers 12-17

IV. En besluit met vermaningen tot daarmee in verband staande deugden, van vrouwen en echtgenoten, kinderen en ouders, heren en dienstknechten, vers 18-25.

Col. 3:1-4

De apostel, na in het vorige deel van de brief beschreven te hebben onze voorrechten door Christus en onze verlossing van het juk der ceremoniële wet, komt hier opwekken tot de deugden toen genoemd. hoewel wij vrijgemaakt zijn van de verplichtingen der ceremoniële wet, volgt daaruit niet dat wij mogen leven naar ons welgevallen. Wij moeten des te meer in nauwe vereniging met God wandelen in alle delen van Evangelische gehoorzaamheid. Hij begint met hen te vermanen om hun harten in de hemel te zetten en los te maken van de aarde. *Indien gij dan met Christus opgewekt zijt*. Het is ons voorrecht, dat wij met Christus opgewekt zijn, dat is zegen hebben door de opstanding van Christus, en krachtens onze vereniging met Hem zijn gerechtvaardigd, en geheiligd en verheerlijkt zullen worden. Daarom zegt hij thans, dat *wij moeten zoeken de dingen die boven zijn*. Wij moeten meer denken aan de dingen van de andere wereld dan aan die van de tegenwoordige. Wij moeten de hemel tot ons deel maken, zoeken de gunst Gods die boven is; door het geloof gemeenschap oefenen met de wereld die boven is, en er onze gestadige zorg van maken om onze aanspraak op en gerechtigdheid tot de hemelse zegeningen te verzekeren. De reden daarvoor is dat *Christus daar is, zittende ter rechterhand Gods*. Onze beste vriend, ons hoofd, is daar verheven tot de hoogste waardigheid en eer in de hemel en is vooruit gegaan om ons de hemelse gelukzaligheid te verzekeren; en daarom moeten wij zoeken en machtig worden hetgeen Hij ons tot zo dure prijs gekocht heeft, en waarvoor Hij zoveel zorg draagt. Wij moeten, naar ons vermogen, zulk een leven leiden als Christus hier op aarde leefde en nu in de hemel leeft.

I. Hij verklaart deze roeping, **vers 2**. *Bedenk de dingen die boven zijn; niet die op aarde zijn*. Hemelse dingen zoeken is er onze genegenheid op vestigen, ze liefhebben en er onze begeerte naar uitstrekken. Op de vleugelen des verlangens stijgt het hart opwaarts, en wordt naar de geestelijke en Goddelijke dingen heen gevoerd. Wij moeten ons met

die dingen gemeenzaam maken; ze boven alle andere dingen achten en ons voorbereiden voor de genieting ervan. David geeft dit bewijs van zijn liefde voor Gods huis, dat hij ernstig begeerde daar te mogen zijn en er voor bereid te worden, Ps. 27:4. Dat is geestelijk gezind zijn, Rom. 8:6, en een *beter vaderland, het hemelse*, zoeken, Hebr. 11:14, 16. *De dingen, die op de aarde zijn*, worden hier gesteld tegenover *de dingen, die boven zijn*. Wij moeten ons aan de aardse dingen niet hechten of er te veel van verwachten, opdat wij onze zinnen mogen zetten op de hemel; want hemel en aarde staan tegenover elkaar, en men kan niet beiden tegelijk de voorkeur geven; terwijl de voorkeur voor de een onvermijdelijk onze gehechtheid aan de andere zal doen afnemen.

II. Hij geeft daarvoor drie redenen op, **vers 3, 4**.

1. Wij zijn dood; dat is voor de tegenwoordige dingen en voorzoveel ons aangaat. Wij zijn dood in belijdenis en in verplichting, want wij zijn *met Christus gestorven en ééne plante met Hem geworden in de gelijkmaking Zijns doods*. Iedere Christen *is der wereld gekruisigd en de wereld is voor hem gekruisigd*, Gal. 6:14. En zo wij dood zijn voor de aarde en haar als ons geluk hebben verzaakt, dan is het ongerijmd haar lief te hebben en haar te *zoeken*. Wij moeten voor haar dood zijn, gevoelloos en zonder liefde.

2. Ons ware leven is in de andere wereld. *Gij zijt gestorven en uw leven is met Christus verborgen in God*, **vers 3**. De nieuwe mens heeft zijn levensoorsprong dáár. Hij is geboren en wordt gevoed van boven, en de volmaking van zijn leven wordt bewaard voor die toestand. Het is *verborgen met Christus*; niet voor ons alleen verborgen, als iets geheims, maar voor ons verborgen in zekere bewaring. Het leven van de Christen is *verborgen met Christus*. *Ik leef en gij zult leven*, Joh. 14:19. Christus is thans een verborgen Christus, of een die *wij niet gezien hebben*; maar dit is onze troost, dat *ons leven met Hem verborgen is*, en bij Hem veilig is. En gelijk wij reden hebben om *Hem lief te hebben, die wij niet gezien hebben*, 1 Petr. 1:8, zo mogen wij ons verheugen in een zaligheid buiten gezicht en *die in de hemelen bewaard wordt voor ons*.

3. Omdat wij op die wederkomst van Christus hopen, ter volmaking van ons geluk. Indien wij nu een leven van Christelijke reinheid en toewijding leiden, *zullen wij, wanneer Christus zal geopenbaard zijn, die ons leven is, met Hem geopenbaard worden in heerlijkheid*, **vers 4**. Merk op:

A. Christus is het leven van de gelovige. *Ik leef, maar niet meer ik, Christus leeft in mij*, Gal. 2:20. Hij is het begin en het doel van het Christelijke leven. Hij leeft *in ons* door Zijn Geest, en wij leven voor Hem in al wat wij doen. *Het leven is mij Christus*, Fil. 1:21.

B. Christus zal geopenbaard worden. Hij is nu *verborgen* en de *hemelen moesten Hem ontvangen*, maar Hij zal geopenbaard worden in al de heerlijkheid van de betere wereld, met *al Zijn heilige engelen*, en in *Zijn eigen heerlijkheid en die Zijns Vaders*, Mark. 8:38; Luk. 9:26.

C. Wij zullen dan met Hem geopenbaard worden in heerlijkheid. Het zal zijn heerlijkheid zijn Zijn verlost en bij zich te hebben; Hij zal komen om verheerlijkt te worden in Zijn heiligen, 2 Thess. 1:20. En het zal hun heerlijkheid zijn om met Hem te komen en voor altijd met Hem te zijn. Bij de tweede komst van Christus zal er een algemene vergadering van al de heiligen zijn; en zij, wier leven nu is verborgen met

Christus, zullen dan met Hem geopenbaard worden in de heerlijkheid die Hij Zelf heeft, Joh. 17:24. Zullen wij uitzien naar die gelukzaligheid, en toch niet onze liefde geven aan die wereld en dat leven, die daar boven zijn? Wat is hier, dat ons gelukkig maken kan? Wat is daar, dat niet onze harten tot zich trekken kan? Ons hoofd is daar; ons tehuis is daar; onze schat is daar; en wij hopen eeuwig daar te zijn.

Col. 3:5-7

De apostel wekt de Colossensen op tot doding van de zonden; de grote hinderpalen voor hen, die de dingen zoeken welke boven zijn. Nu het onze plicht is onze liefde aan de hemel te geven, is het onze plicht *onze leden te doden, die op de aarde zijn*, en die ons uit de aard der zaak naar de aarde neigen. Doodt die, dat is: onderwerpt uw boze gewoonten, die u uit uw heidensen toestand bijbleven. Doodt die; onderdrukt ze, zoals gij zaden van vergif doet, die alles om hen heen zouden verwoesten, of zoals gij een vijand doet, die u bestrijdt en wondt. uw *leden, die op de aarde zijn*, hetzij de leden van ons lichaam, die ons aardse deel zijn, en *die als een borduursel gewrocht werden in de nederste delen der aarde*, Ps. 139:15; hetzij de verderflijke aandoeningen der ziel, welke ons tot aardse dingen leiden; de leden van het lichaam des doods, Rom. 7:24. Hij onderscheidt:

I. De lusten des vleses, voor welke zij vroeger zo toegankelijk waren: *Hoererij, onreinigheid, schandelijke beweging, kwade begeerlijkheid*; de verschillende werkingen van vleselijke lusten en onreinheid, welke zij aankweekten in hun vroegeren levensstaat, en welke zo het tegendeel zijn van Christelijk leven en hemelse hoop.

II. De liefde voor de wereld. *En de gierigheid, welke is afgodendienst*; dat is een onevenredige liefde voor tijdelijke goederen en uitwendige vermaken, welke voortspruit uit te hoge waardering; drijft tot te hittiger najagen; hindert in het behoorlijk gebruik en genot; en angstige vrees en onmatige zorg tegen het verliezen wekt.

Merk op: Gierigheid is geestelijke afgoderij; zij is het geven van liefde en eerbied aan werelds goed, die alleen Gode toekomen; zij heeft een grotere mate van kwaad en verwekt God meer tot toorn, dan men gewoonlijk denkt. En het is zeer merkwaardig, dat onder al de zonden, waarvan de Schrift meldt dat heiligen in gevallen zijn (en er is bijna geen zonde of er wordt van meegedeeld dat deze of geen heilige haar beging) geen enkel geval wordt genoemd van een heilige die gierigaard was. Hij gaat voort met aan te tonen hoe noodzakelijk het is de zonden te doden, **vers 6, 7**.

1. Omdat, indien wij de zonden niet doden, zij het ons zullen doen. *Om welke de toorn Gods komt over de kinderen der ongehoorzaamheid, vers 6*. Ziehier wat wij allen van nature in meerdere of mindere mate zijn; wij zijn *kinderen der ongehoorzaamheid*, niet slechts ongehoorzame kinderen, maar onder de macht der zonde en van nature geneigd tot alle kwaad.

De goddelozen zijn vervreemd van de baarmoeder aan; de leugensprekers dolen van moeders buik aan, Ps. 58:4. En daar we kinderen der ongehoorzaamheid zijn, zijn we ook kinderen des toorns, Ef. 2:3. De toorn Gods komt over alle kinderen der ongehoorzaamheid. Zij, die niet aan de geboden der wet gehoorzamen, brengen haar straffen over zich. De zonden, die hij opnoemt, waren hun zonden in hun toestand van heidendom en afgodsdienst, en toen waren zij bepaaldelijk kinderen der ongehoorzaamheid, en deze zonden brachten Gods oordeel en toorn over hen.

2. Wij moeten deze zonden doden omdat zij in ons geleefd hebben. *In dewelke gij ook eertijds hebt gewandeld toen gij in dezelve leefdet, vers 7.* De overweging, dat wij vroeger in de zonden geleefd hebben, is een goede reden om die voortaan te verzaken. Wij hebben kromme wegen bewandeld, laat ons daarom dat niet verder doen. *Heb ik onrecht gewrocht, ik zal het niet meer doen, Job 34:32.* De vorige tijd van ons leven moet voldoende geweest zijn om de wil der heidenen te werken, toen wij in de onreinheid wandelden, 1 Petr. 4:3. *Toen gij onder hen leefdet*, lezen sommigen; namelijk, onder hen die zulke dingen doen; toen wandeldet gij ook in zulke boze praktijken. Het is een harde zaak te leven onder hen, die de werken der duisternis verrichten en gemeenschap met hen te hebben; het is wandelen in de modder zonder grond te voelen. Laat ons de boosdoeners uit de weg blijven!

Col. 3:8-11

Evenals wij geroepen zijn onbehoorlijke hartstochten te doden, evenzo moeten wij de fijnere zonden afleggen. *Maar nu legt ook gij dit alles af: gramschap, toornigheid, kwaadheid, vers 8,* want die zijn het tegenovergestelde van hetgeen het Evangelie bedoelt, evenals de grovere zonden. En hoewel zij meer geestelijke boosheid zijn, hebben ze niet minder kwaad in zich. De godsdienst van het Evangelie veroorzaakt een verandering van de hogere, zowel als van de lagere vermogens der ziel en ondersteunt het gezag van rede en geweten over lusten en hartstochten. Gramschap en toornigheid zijn slecht, maar kwaadheid is erger, want die schiet dieper wortel; zij is toornigheid, die zich vastgezet en geworteld heeft. En gelijk de verkeerde beginselen uit het hart weggedaan moeten worden, zo moet ook de tong gezuiverd van hetgeen zij voortbrengen: *lastering*, hier bedoeld niet zozeer als lasteren van God dan van de mensen; slechte geruchten over hen voortbrengen en hun goeden naam door boze listen benadelen; *vuil spreken uit uw mond*; dat is: alle zedeloze en lage gesprekken, welke voortkomen uit een bezoedelde ziel in de spreker en met dezelfde onreinheid de hoorders besmetten; en liegen.

Liegt niet tegen elkaar, want dat is het tegenovergestelde van de wet der waarheid zowel als van de wet der liefde, het is tegelijk onrechtvaardig en onvriendelijk, en heeft als natuurlijk gevolg de vernietiging van alle geloof en vriendschap onder de mensen. Het liegen maakt ons aan de duivel gelijk, want hij is de *vader der leugen*; en het is een voornaam deel van het beeld des duivels in onze ziel.

En daarom worden wij tegen deze zonde gewaarschuwd met de algemene reden: *dewijl gij uitgedaan hebt de ouden mens met zijn werken, en aangedaan hebt de nieuwen mens, vers 9, 10.* De overweging, dat wij door onze belijdenis de zonde afgelegd en de zaak van Christus aangenomen hebben, dat wij alle zonden vaarwel gezegd en ons aan Christus verbonden hebben, moet ons tegen de zonde van het liegen versterken. Zij, die de ouden mens uitgedaan hebben, deden daardoor ook zijn werken uit; en die de nieuwen mens aandoen, moeten daarmee ook diens werken aandoen, niet alleen goede beginselen aannemen, maar daar ook uit handelen in een goeden wandel. Van de nieuwen mens wordt gezegd, dat *hij vernieuwd wordt tot kennis*; omdat een onwetende ziel geen goede ziel kan zijn. Zonder kennis kan het hart niet goed zijn, Spr. 19:2. De genade van God werkt op de wil en de genegenheden door vernieuwing van het verstand. Licht is het eerste in de nieuwe schepping evenals in de eerste schepping. *Naar het evenbeeld desgenen, die hem geschapen heeft.* Het was de eer des mensen in de staat der onschuld, dat hij geschapen was naar het beeld Gods; maar dat beeld werd verwoest en verloren door de zonde, en wordt nu vernieuwd door heiligende genade; zodat een vernieuwde mens is gelijk Adam ten dage van zijn schepping.

In dit voorrecht en deze roeping van heiligmaking is *niet Griek en Jood, besnijdenis en voorhuid, barbaar en Scyth, dienstknecht en vrije, vers 11*. Er is geen onderscheid, ontstaande uit verschillende landstreek, verschillende omstandigheden of voorwaarden des levens; het is zowel voor de een als voor de ander plicht heilig te zijn; en zowel de een als de ander ontvangt het voorrecht van Gods genade om het te zijn. Christus kwam om alle muren des afscheidsels af te breken. opdat allen voor God op dezelfde hoogte zouden staan, in voorrechten zo goed als in roeping. En dat omdat *Christus is alles in allen*. Christus is des Christens alles; zijn enige Heer en Zaligmaker, en al zijn hoop en geluk. En voor allen die geheiligd zijn, de een zowel als de ander, wat zij ook overigens zijn mogen, is Hij *alles in allen*, de *Alfa* en de *Omega*; het *begin en het einde*; alles in alle dingen.

Col. 3:12-17

De apostel gaat voort met vermanen tot liefde en medelijden: *Doet aan de innerlijke bewegingen der barmhartigheid, vers 12*. Wij moeten niet alleen gramschap en toornigheid afleggen, vers 8, maar wij moeten medelijden en vriendelijkheid aandoen; niet alleen het kwade laten, maar ook leren het goede doen; niet alleen anderen geen leed berokkenen, maar allen zoveel mogelijk weldoen.

I. Het argument, waarmee hij hierop aandringt, is zeer uitlokkend. *Doet aan, als uitverkorenen Gods, heilig en beminden*. Merk op:

1. Zij, die heilig zijn, zijn uitverkorenen Gods, en zij, die uitverkorenen Gods en heiligen zijn, zijn beminden; beminden van God, en zij behoren het te zijn van alle mensen.

2. Zij, die uitverkorenen Gods, heiligen en beminden zijn, behoren zich in alle dingen als de zodanigen te gedragen; en dus niet het in hun heiligheid gestelde vertrouwen of de troost van het bemind-zijn te verliezen. Hun, die voor God heilig zijn, betaamt het jegens de mensen nederig en liefhebbend te zijn.

Merk nu op wat wij in het bijzonder moeten aandoen.

A. Medelijden met ellendigen. *Innerlijke bewegingen der barmhartigheid*; het tederste medelijden. Zij, die aan barmhartigheid zoveel te danken hebben, moeten barmhartig zijn jegens allen, die daaraan behoefte hebben. *Weest barmhartig, gelijk uw Vader in de hemelen barmhartig is*, Luk. 6:36.

B. *Goedertierenheid* jegens onze vrienden en hen die ons liefhebben. Een vriendelijk gedrag betaamt Gods uitverkorenen; want het doel van het Evangelie is niet alleen de zielen der mensen te verzachten, maar ook de vriendschap tussen de mensen zowel als de verzoening met God te herstellen.

C. *Ootmoedigheid*, in onderwerping aan hen, die boven ons zijn, en gemeenzaamheid met lager-geplaatsten. Er moet niet alleen een ootmoedige geest, maar ook een ootmoedig gedrag zijn. *Leer van Mij dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart*, Matth. 11:29.

D. *Zachtmoedigheid*, jegens hen die ons getergd hebben of in enig opzicht onrechtvaardig jegens ons zijn. Wij moeten, wanneer wij verontwaardigd zijn of ons verwaarloosd achten, niet daardoor ons laten meeslepen, maar voorzichtig onze toorn breidelen en die van anderen verdragen.

E. *Lankmoedigheid*, jegens hen die voortgaan ons te tergen. *De liefde verdraagt alle dingen en is lankmoedig*. Velen kunnen een korte terging goed doorstaan, die het met moeite dragen wanneer het langer aanhoudt. Maar wij moeten geduldig dragen zowel de onrechtvaardigheden der mensen als de kastijdingen der Voorzienigheid. God is lankmoedig over ons, terwijl wij Hem gedurig tot toorn verwekken; dus moeten wij lankmoedig zijn jegens anderen.

F. Wederkerige verdraagzaamheid, met het oog op de gebreken en tekortkomingen, waaraan wij allen schuldig staan: *Verdragende elkaar*. Ieder onzer heeft iets, waar anderen geduld mee moeten hebben, en dit is een goede reden, waarom wij in anderen verdragen moeten hetgeen ons onaangenaam is. Wij hebben behoefte aan dezelfde welwillendheid van anderen, die wij gehouden zijn hun te betonen.

G. Bereidheid om ondergaan onrecht te vergeven. *Vergevende de een de ander, zo iemand tegen iemand enige klacht heeft*. Terwijl wij in deze wereld zijn, waar zoveel bederf is in onze harten, zoveel aanleiding tot verschil en twist, waar strijd zo dikwijls voorkomt, zelfs onder Gods uitverkorenen, die heiligen en beminden zijn; zodat er zelfs tussen Paulus en Barnabas *een verbittering ontstond*, waardoor zij van elkaar gescheiden werden; Hand. 15:39; daar is het onze plicht elkaar vergeving te schenken; niet enigen wrok over te houden; maar de belediging voorbij te gaan. En de reden daarvoor is: *gelijkerwijs Christus u vergeven heeft, doet ook gij also*. De overweging dat Christus ons zoveel beledigingen vergeven heeft, is een goede reden voor ons om anderen te vergeven. Het is een bewijs van de Goddelijkheid van Christus, dat Hij *de macht heeft op aarde de zonden te vergeven*; en het is een deel van Zijn voorbeeld, dat wij volgen moeten, willen wij zelf vergeving erlangen. *Vergeef ons onze misdaden gelijk ook wij vergeven die, die tegen ons overtreden hebben*, Matth. 6:12.

II. Naar aanleiding van dit alles worden wij tot verschillende dingen vermaand:

1. Tot het aandoen van de liefde: *Boven dit alles, epi paasi de toetois; over dit alles heen, vers 14*. Laat de liefde uw bovenkleding zijn: de liverei, het teken van uw waardigheid en onderscheiding. Of: Laat dit het voornaamste zijn, als de samenvatting van de gehele tweede tafel der wet. *Voeg bij uw geloof deugd ... en bij de broederlijke liefde liefde jegens allen*, 2 Petr. 1:5-7. Hij legt het geloof ten grondslag en de liefde tot hoeksteen. *Welke is de band der volmaaktheid*; het middelpunt en het cement van alle samenleving. De Christelijke eenheid bestaat uit eensgezindheid en wederzijdse liefde.

2. Om ons te onderwerpen aan de regering van de vrede Gods. *En de vrede Gods heerse in uw harten, vers 15*; dat is, dat God met u op voet van vrede is en het vertroostend gevoel van Zijn vrede en gunst; of een neiging tot vrede onder elkaar; een vredelievende geest, die vrede houdt en vrede maakt. Dat wordt genoemd *de vrede Gods*; omdat Hij hem werkt in al de zijnen. *Het koninkrijk Gods is gerechtigheid en vrede*, Rom. 14:17. Laat die vrede *uw harten beheersen*; besturen; er over gebieden; als scheidsrechter alle verschillen tussen u beslissen. *Tot welke gij ook geroepen zijt in één lichaam*. Wij zijn geroepen tot deze vrede; met God als ons voorrecht en met elkaar als onze plicht. In één lichaam verenigd zijnde, worden wij geroepen tot vrede onder elkaar, gelijk de leden van ons natuurlijk lichaam; want wij *zijn het lichaam van Christus en leden in het bijzonder*, 1 Cor. 12:27. Om deze vredelievende gezindheid te bewaren, moeten wij dankbaar zijn. Het werk der dankzegging aan God is zulk een zoet en aangenaam werk, dat het ons zacht en aangenaam voor de mensen maakt. In plaats van elkaar te benijden

ter oorzaak van enige bijzondere gunst of uitnemendheid, moeten wij dankbaar zijn voor zijn barmhartigheden, die ons allen gemeen zijn.

3. *Het woord van Christus wone rijkelijk in u, vers 10.* Het Evangelie is het woord van Christus, dat tot ons gekomen is; maar dat is niet genoeg: het moet in ons wonen, of *huishouden, enoikeito*, niet als een dienstbare in een gezin, onder bestuur van anderen; maar als een meester, die het recht heeft allen in huis te regeren. Wij moeten onze voorschriften en bevelen van dat woord ontvangen, evenals ons aandeel aan voeding en kracht, genade en vertroosting; alles op zijn tijd, als van de *heer des huizes*. Het moet in ons wonen; dat is: altijd voorhanden zijn, bij alle gelegenheden, om de rechten invloed op ons uit te oefenen. Wij moeten er mee gemeenzaam zijn en het door en door kennen. Het moet rijkelijk in ons wonen; niet alleen in onze harten zijn, maar er een goed tehuis hebben. Velen hebben het woord van Christus in hun harten wonende, maar het vindt er slechts een armoedig tehuis en het heeft geen machtigen invloed op hen. De ziel gaat het voorspoedig wanneer het *woord Gods rijkelijk in haar woont*; wanneer zij er overvloed van heeft en vol is van de Schrift en van de genade van Christus. En dat in alle wijsheid. De dienst van de wijsheid is, hetgeen wij kennen toe te passen op onszelf. Het woord van Christus moet in ons wonen, niet om er allerlei bespiegelingen over te houden en om ons geleerden te maken; maar in alle wijsheid, om ons goede Christenen te maken en ons instaat te stellen in alle opzichten ons te gedragen als kinderen der Wijsheid.

4. Elkaar leren en vermanen. Dat kan zeer veel bijdragen tot ons toenemen in de genade, want wij wekken onszelf op door anderen te verlevendigen, en vermeederen onze kennis door haar aan anderen tot hun stichting mede te delen. Wij moeten elkaar vermanen met psalmen en geestelijke liederen. Psalmen zingen is een van de voorschriften des Evangelies, *psalmois kai humnois kai ooidais*, de Psalmen Davids en andere geestelijke liederen en lofzangen, aan de Schrift ontleend, en voor bijzondere omstandigheden geschikt; in plaats van de vuile en laffe liederen uit hun heidensen toestand. Godsdienstige dichtkunst wordt door deze uitdrukkingen aangewakkerd; zij is zeer nuttig tot stichting. Maar ons psalmen-zingen is niet schoon tenzij wij zingen met aangenaamheid in onze harten; tenzij wij bezielde zijn door hetgeen wij zingen en met ware toewijding en liefde er mede instemmen. Het zingen van psalmen is een middel van lering zowel als van dankzegging; en wij moeten niet alleen onszelf opwekken en aanmoedigen, maar ook *elkaar leren en vermanen*; wederkerig onze vurigheid van geest tonen en raadgeven.

5. Alles moet gedaan worden in de naam van Christus, **vers 17**. En *al wat gij doet met woorden of met werken, doet het alles in de naam van de Heere Jezus*; overeenkomstig Zijn bevel en op Zijn gezag, door kracht van Hem verkregen, met een oog op zijn heerlijkheid, en steunende op zijn verdiensten voor de aanneming van hetgeen goed is en de vergeving van hetgeen verkeerd is. *Dankende God en de Vader door Hem*.

A. Wij moeten voor alles dankzeggen; wat wij ook doen, wij moeten steeds danken, Ef. 5:20. *Dankt God in alle dingen*.

B. De Heere Jezus moet de Middelaar zijn voor onze dankzeggingen zowel als voor onze gebeden. *Wij danken de God en Vader in de naam van de Heere Jezus Christus*, Ef. 5:20. Hun, die alles doen in de naam van de Heere Jezus Christus, zal nooit reden ontbreken om God de Vader te danken.

Col. 3:18-25

De apostel besluit dit hoofdstuk met vermaningen tot wederzijdse verplichtingen, evenals de brief aan de Efeziërs. De brieven, die het meest vervuld zijn met tentoonspreiding van de heerlijkheid der Goddelijke genade en verheerlijking van de Heere Jezus, zijn het uitvoerigst in aanwakking tot de deugden der wederzijdse betrekkingen. De voorrechten en de verplichtingen van de godsdienst des Evangelies mogen nooit van elkaar gescheiden worden.

I. Hij begint met de plichten van vrouwen en echtgenoten, **vers 18**. *Gij vrouwen, zijt uw eigen mannen onderdanig, gelijk het betaamt in de Heere*. Onderdanigheid is de plicht der gehuwde vrouwen, *hapotassesthe*. Hier wordt hetzelfde woord gebruikt, waarmee in Rom. 13:1 onze plicht jegens de overheid aangeduid wordt: *Alle ziel zij de macht over haar gesteld, onderworpen*; en dat wordt betoond door onderdanigheid en eerbied, Ef. 5:24, 33. De reden daarvoor is: *Adam is eerst gemaakt, daarna Eva; en Adam was niet verleid, maar de vrouw, verleid zijnde, is in overtreding geweest*, 1 Cor. 11:3, 8, 9. Het is overeenkomstig de orde der natuur en de aard der dingen, zowel als de beschikking en de wil van God. Maar het is onderdanigheid niet aan een ruwen meester of een grilligen dwingeland, die zijn wil doordrijft en geen perken kent; maar aan een echtgenoot; aan haar eigen echtgenoot, die met haar in de innigste betrekking staat, en wie zijn plichten ook strikte naleving opleggen.

Gelijk het betaamt in de Heere. Het is in overeenstemming met de betrekking, en het is de plicht waartoe zij geroepen is, en een bewijs van haar gehoorzaamheid aan de instellingen van Christus. Maar aan de andere zijde: *Gij mannen, hebt uw vrouwen lief, en wordt niet verbitterd tegen haar*, **vers 19**. Zij moeten hun vrouwen liefhebben met tedere en getrouwe toegenegenheid; zoals Christus de gemeente heeft liefgehad; en als hun eigen lichamen; ja als zichzelf, Ef. 5:25, 28, 33, met de liefde verschuldigd aan de naaste betrekking en de grootste zegen des levens. En zij mogen tegen haar niet verbitterd worden; haar niet onvriendelijk behandelen met harde taal of strenge bejegening; maar vriendelijk en voorkomend voor haar zijn in alle dingen; want *de vrouw is gemaakt om de man, nochtans is de man niet zonder de vrouw, en de man is door de vrouw*, 1 Cor. 11:9, 11, 12.

II. De plichten van kinderen en ouders. *Gij kinderen, zijt uwen ouderen gehoorzaam in alles, want dat is de Heere welbehagelijk*, **vers 20**. Zij moeten gewillig zijn om al hun rechtmatige bevelen te volbrengen, en zich steeds ter hunner beschikking stellen, want hun ouders hebben een natuurlijk recht op hen en zijn beter instaat hen te regeren dan zijzelf. De apostel, Ef. 6:2, verlangt dan ze hun ouders zowel eren als gehoorzamen zullen; zij moeten hen achten en eervol over hen denken; want de gehoorzaamheid hunner handelingen moet wortelen in de eerbiediging hunner zielen. Want dit is *de Heere welbehagelijk*; Hem aangenaam; ook is het *het eerste gebod met een belofte*, Ef. 6:2; met een uitdrukkelijke belofte: *Opdat het u welga en gij lang leeft op de aarde*. Gehoorzame kinderen hebben meer dan anderen kans op voorspoed in de wereld en een lang leven. En de ouders moeten teder zijn, gelijk de kinderen gehoorzaam.

Gij vaders, tergt uw kinderen niet, opdat zij niet moedeloos worden, **vers 21**. Oefent uw gezag over hen niet uit met ruwheid en gestrengheid, maar met vriendelijkheid en zachtheid; opdat gij hun hartstochten niet prikkelt en hen ontmoedigt in hun plicht; of door de teugels te strak te houden hen eindelijk des te onstuimiger doet losspringen. Het slechte gedrag en voorbeeld van onvoorzichtige ouders zijn dikwijls een grote hindernis voor de kinderen en een struikelblok op hun weg, Ef. 6:4. Door de tederheid der ouders,

gepaard aan het plichtbesef der kinderen, voorziet God in de gewonen weg zijn gemeente van een zaad, dat Hem dient van geslacht tot geslacht.

III. Dienstbaren en heren. *Gij dienstknechten, zijt in alles gehoorzaam uwen heren naar het vlees, vers 22.* Dienstknechten moeten de plichten vervullen van de betrekking waarin zij staan, en aan de bevelen hunner meesters gehoorzamen *in alles*, wat bestaanbaar is met hun plicht jegens God, hun Meester in de hemel. *Niet met oogendiensten als menschenbehagers*; niet alleen wanneer het oog huns meesters op hen gevestigd is, maar ook wanneer zij buiten zijn gezicht zijn. Zij moeten beide eerlijk en vlijtig zijn. *Maar met eenvoudigheid des harten, vrezen de God*; zonder zelfzuchtige bedoelingen, of veinzerij of bedrog; maar als mensen die God vrezen. De vreze Gods, het hart regerende, zal de mensen in elke betrekking goed maken. Dienstknechten, die God vrezen, zullen eerlijk en vlijtig zijn ook buiten het oog hunner meesters, omdat zij weten dat God hen ziet. *Want ik dacht: alleen is de vreze Gods in deze plaats niet*, Gen. 20:10. *Maar ik heb also niet gedaan, om der vreze Gods wil*, Neh. 5:15.

En alles wat gij doet, doet dat van harte, vers 23, met ijver en niet lui en slof; òf: doet dat gewillig en niet ontevreden omdat God u in die betrekking geplaatst heeft. *Als de Heere en niet de mensen.* Het werk van de dienstknecht wordt er door geheiligd als het voor de Heere verricht wordt; met het oog op zijn verheerlijking en in gehoorzaamheid aan Zijn bevel, en niet alleen voor de mensen en alleen om hunnentwil. Wij vervullen in werkelijkheid onze plicht jegens God zo wij getrouw zijn in onze plichten jegens de mensen. En ter aanmoediging van de dienstknechten, mogen zij weten dat een getrouwe dienstknecht niet verder van de hemel is omdat hij dienstbaar is.

Wetende dat gij van de Heere zult ontvangen de vergelding der erfenis, want gij dient de Heere Christus, vers 24. Door uw meesters te dienen overeenkomstig het bevel van Christus, dient gij Christus, en Hij zal u belonen; gij zult ten laatste een heerlijke beloning ontvangen. hoewel gij nu dienstknechten zijt, verkrijgt gij eenmaal de erfenis van zonen.

Maar, aan de andere zijde: die onrecht doet zal het onrecht dragen, dat hij gedaan heeft, vers 25. Er is een rechtvaardig God, die dienstknechten, welke hun heren onrecht doen, dat zal toerekenen; hoewel zij het voor hunner meesters ogen weten te verbergen. En Hij zal even zeker de onrechtvaardigen straffen als de getrouwen belonen; zowel meesters als dienstknechten. *Er is geen aanneming des persoons.* De rechtvaardige Rechter der aarde zal onpartijdig zijn en met gelijke hand meesters en dienstknechten behandelen; en geen acht slaan op 's mensen uitwendigen toestand des levens. Allen zullen voor Zijn rechterstoel gelijk staan. Waarschijnlijk heeft de apostel in al deze gevallen van verschillende verplichtingen bepaald het oog op het geval in 1 Cor. 7 behandeld, en wel op betrekkingen tussen mensen van verschillenden godsdienst; bijvoorbeeld een Christen en een heiden, een Joodse bekeerde en een onbesneden heiden; waar reden zou bestaan voor twijfel of men gehouden was tot het vervullen van alle plichten jegens dezulken. En indien het van kracht blijft in zulke gevallen, des te meer heeft het betekenis voor Christenen onderling, die beiden van dezelfde belijdenis zijn. Hoe gelukkig zou het Evangelie de wereld maken, indien het overal de boventoon had, en hoe krachtige invloed zou het oefenen op alle dingen en op elken levenstoestand.

HOOFDSTUK IV

- I. Hij gaat voort met de beschrijving van de plichten der meesters, in aansluiting aan het vorige hoofdstuk, vers 1.
- II. Hij wekt op tot gebed, vers 2-4, en een voorzichtig en bescheiden gedrag jegens hen, met welke wij omgaan, vers 5, 6.
- III. Hij besluit de brief met de vermelding van verscheidene zijner vrienden, wie hij eervol getuigenis geeft, vers 7-18.

Col. 4:1

De apostel komt tot de verplichting van de heren jegens hun dienstknechten; hetgeen als vervolg van het vorige hoofdstuk daarbij behoort. Merk hier op:

1. Dat rechtvaardigheid van hen geëist wordt. *Doet uwen dienstknechten recht en gelijk*; niet alleen gestrengte rechtvaardigheid, maar gelijkheid en vriendelijkheid. Houdt uw beloften aan hen, leeft uw overeenkomsten na, verkort hen niet in hetgeen hun billijk toekomt; *verkort de loon uwer arbeiders niet*, Job 5:4. Eist niet meer dan zij instaat zijn te verrichten; legt hun geen onevenredige lasten op, die boven hun krachten gaan. Voorziet hen van hetgeen zij aan voedsel en vrijheid nodig hebben; en staat hun zulke vrijheden toe als hen te geschikter en bekwamer voor de dienst zullen maken. En doet dat ook tegenover hen die van de laagsten rang, van een ander volk of van een anderen godsdienst zijn.

2. Een goede reden daarvoor is: *Wetende dat ook gij een Heere hebt in de hemelen*. Gij, die meesters van anderen zijt, hebt zelf een Meester en zijt dienaren van een anderen Heere. Gij zijt niet uw eigen heer, maar aan een ander rekenschap schuldig. Behandelt uw dienstknechten zoals gij door God behandeld wenst te worden en als dezulken, die geloven dat zij zich eens zullen moeten verantwoorden. Gij zijt beiden dienstknechten van denzelfden Heere in de verschillende betrekkingen, waarin gij staat, en gelijkelijk ten slotte aan Hem rekenschap schuldig. *Wetende dat ook uw eigen Heere in de hemelen is, en dat geen aanneming des persoons bij Hem is*, Ef. 6:9.

Col. 4:2-4

Indien dit moet beschouwd worden als behorende bij het vorige vers, dan valt hier op te merken, dat het een deel der verplichting van de meesters tegenover hun dienstknechten is, met hen te bidden, dagelijks met hen te bidden, *aan te houden in het gebed*. Zij moeten niet alleen rechtvaardig en vriendelijk jegens hen zijn, maar ook Christelijk en godsdienstig met hen handelen, bezorgd zijn voor het welzijn hunner zielen zowel als hunner lichamen. Een deel van uw roeping en binnen het bereik van uw macht is het, belang te stellen in Gods zegeningen over hen, evengoed als in het nut dat gij van hen trekt. En het is ons aller plicht: *stérk aan te houden in het gebed*. Neemt uw geregelde tijden van gebed, zonder door iets anders daarvan afgeleid te worden; houdt uw harten dicht bij deze plicht, zonder verslapping of dodigheid, en wel tot het einde. *Waakt in hetzelfde*. De Christenen moeten alle gelegenheden tot gebed aangrijpen; en de beste tijden er voor kiezen, die het minste gevaar lopen van door andere dingen gestoord te worden; en hun ziel gereed en in de rechte stemming voor deze plicht houden. *Met dankzegging*; met plechtige erkenning van de ontvangen weldaden. Dankzegging moet deel uitmaken van elk gebed.

Biddende ook meteen voor ons, vers 8. De mensen moeten in het bijzonder voor de dienaren bidden, en hen altijd voor de troon der genade op het hart dragen. Hij zegt als

‘t ware: Vergeet ons nooit als gij voor uzelf bidt, Ef. 6:10; 1 Thess. 5:25; Hebr. 13:18. *Dat God ons de deur des woords opene.* Dat Hij mij gelegenheid geve om het Evangelie te verkondigen (zoals hij 1 Cor. 16:9 zegt: *Want mij is een grote en krachtige deur geopend*). Of: dat Hij mij bekwaamheid en moed geve en vervulle met vrijmoedigheid en getrouwheid (zoals Ef. 6:19): *Opdat mij het woord gegeven worde in de opening mijns monds met vrijmoedigheid om de verborgenheid van het Evangelie bekend te maken.* Of hij bedoelt de prediking des Evangelies in de heidenwereld, welke hij noemt *de verborgenheid van eeuwen*, Coll. 1:26, en *de verborgenheid van Christus*, Ef. 3:4. Daarvoor was hij nu in banden. Hij was een gevangene te Rome door de heftigen tegenstand van de kwaadaardige Joden. Hij wenste dat zij voor hem zouden bidden, opdat hij niet ontmoedigd mocht worden in zijn werk, of daarvan afgekeerd door zijn lijden.

Opdat ik dezelve moge openbaren gelijk ik moet spreken, vers 4. Dat ik deze verborgenheid moge bekendmaken aan hen, die haar nog niet gehoord hebben en haar duidelijk voor hen maken zoals ik behoor te doen. Hij had hun in bijzonderheden meegedeeld wat hij voor hen bad. Thans vraagt hij bepaaldelijk wat hij begeert, dat zij voor hem bidden zullen. Paulus kon zo goed spreken als ieder ander, maar toch verzocht hij hun voorbede, opdat hem mocht gegeven worden te spreken. De beste en uitnemendste Christenen hebben behoefte aan de gebeden der mindere Christenen en zijn er niet boven verheven daar om te vragen. De beste sprekers behoeven gebed, dat God het woord hen geven moge, opdat zij spreken mogen gelijk het behoort.

Col. 4:5-6

De apostel vermaant hen verder tot een voorzichtig en betamelijk gedrag jegens allen, met welke zij omgingen; jegens de heidenen en jegens de niet-leden van de Christelijke gemeente. *Wandelt met wijsheid bij degenen, die buiten zijn, vers 5.*

Weest voorzichtig in al uw omgang met hen, dat zij u geen schade doen en gij een hunner gewoonten navolgt; want *kwade samensprekingen bederven goede zeden*; en dat gij hun geen schade doet, of hun gelegenheid geeft om hun tegenzin tegen uw godsdienst te doen blijken en te versterken. Doet hun zoveel goeds als gij kunt, en beveelt hun uw godsdienst aan door de geschiktste middelen en op de beste tijden. *de tijd uitkopende*; dat is: elke goede gelegenheid aangrijpende om hun goed te doen en het beste gebruik van de tijd makende in deze plicht; aangezien naarstigheid in het uitkopen van de tijd anderen een goeden dunk van onze godsdienst geeft. Of: wandelende voorzichtig en zonder aanstoot, om hun geen voordeel op u te geven en u niet bloot te stellen aan hun kwaadaardigheid en onwil, Ef. 5:15, 16: *Wandelt voorzichtiglijk, de tijd uitkopende, omdat de dagen boos zijn*, dat is, gevaarlijk, of vol moeite en lijden.

En jegens anderen, hen die binnen zowel als hen die buiten zijn: *Zij uw woord te allen tijde in aangenaamheid, vers 6.* Laat al uw gesprekken zijn zoals Christenen betaamt, in overeenstemming met uw belijdenis, kalm, bescheiden, gepast. hoewel uw woord niet altijd aangenaam zal zijn, het moet in aangenaamheid wezen; en hoewel het onderwerp van uw gesprek zeer alledaags kan zijn, het moet het stempel van godsvrucht dragen en altijd Christelijk zijn; *met zout besprengd*. Genade is het zout, dat onze gesprekken geschikt en smakelijk maakt, en ze voor verderf bewaart.

Opdat gij moogt weten hoe gij een iegelijk moet antwoorden. Voor ieder is slechts één bepaald antwoord geschikt, Spr. 26 : 4, 5. Er is een grote mate van wijsheid en genade

nodig om ieder het voor hem geschikte antwoord te geven, vooral wanneer het gaat over antwoorden op de vragen en tegenwerpingen van de bestrijders van onze godsdienst, in het rekenschap geven van ons geloof en aantonen van de onredelijkheid van hun bestrijdingen, tot het meeste voordeel van onze belijdenis en het minste gevaar voor onszelf. *Zijt altijd bereid tot verantwoording aan een iegelijk, die rekenschap van u afеist van de hoop die in u is, met zachtmoedigheid en vreze*, 1 Petr. 3:15.

Col. 4:7-18

In het slot van deze brief bewijst de apostel aan verscheidenen van zijn vrienden de eer van hun namen op de voorgrond te plaatsen, met betuiging van zijn achting; die besproken zal worden overal, waar het Evangelie komt tot aan het einde der wereld.

I. Betreffende Tychicus, **vers 7**. Door deze werd de brief gezonden, en de apostel geeft hun geen verslag van zijn toenmaligen toestand, omdat Tychicus dat mondeling veel beter en uitvoeriger doen zou. Hij wist dat zij verheugd zouden zijn te vernemen hoe het hem ging. De gemeenten kunnen niet anders dan verlangen te vernemen hoe de toestand van goede dienaren is. Hij geeft hem deze getuigenis: *de geliefde broeder en getrouwe dienaar*. Paulus, hoewel een groot apostel, erkent een goed dienaar als broeder en als geliefden broeder. Getrouwheid maakt iemand waarlijk beminnelijk en onze liefde en achting waardig. *En mededienstknecht in de Heere*. Dienaren zijn dienstknechten van de Heere en mededienstknechten van elkaar. Zij hebben éénen Heere, hoewel ze verschillende werkkring en bekwaamheid tot de dienst hebben. Het draagt veel bij tot de schoonheid en kracht van de Evangeliebediening, wanneer dienaren elkaar op deze wijze liefhebben en aanbevelen, en op alle gepaste wijzen elkanders goeden naam ondersteunen en bevorderen. Paulus zendt hem niet enkel opdat hij hun van zijn zaken mededeling zou doen, maar om ook door hem van de hun te vernemen. *Denwelke ik tot hetzelfde einde tot u gezonden heb, opdat hij uw zaken wete en uw harten vertrooste*, **vers 8**. Hij was even verlangend om van hen te horen als zij het omtrent hem konden zijn, en hield zich verplicht evenveel met hen mede te gevoelen als hij het van hen voor zich verlangde. Het is een grote troost, in het lijden en de moeilijkheden van dit leven de wederkerige belangstelling van mede-Christenen te kunnen genieten.

II. Betreffende Onesimus, **vers 9**. *Met Onesimus, de geliefden en getrouwen broeder, dewelke uit de uwen is*. Hij werd met Tychicus van Rome teruggezonden. deze had Paulus in zijn banden geteeld, Filémon 10. Hij was slaaf van Filémon; een lid, misschien dienaar van hun gemeente. Hij was bekeerd te Rome, werwaarts hij uit zijns meesters dienst gevlucht was, en werd nu teruggezonden, waarschijnlijk met de brief aan Filémon, om hem opnieuw bij zijn meester aan te bevelen. hoewel hij een arme slaaf was en een slecht man geweest was, noemt Paulus hem nu na zijn bekering een geliefden en getrouwen broeder. De laagste levensstand en de grootste ondeugden van vroeger leven maken geen verschil in de geestelijke betrekkingen tussen ware Christenen; zij hebben deel aan dezelfde voorrechten en aanspraak op dezelfde achting. *De rechtvaardigheid Gods door het geloof van Jezus Christus is over allen, die geloven, want er is geen onderscheid*, Rom. 3:22. *Daarin is geen Jood of Griek, dienstknecht of vrije, want gij zijt allen één in Christus Jezus*, Gal. 3:28. Wellicht was het enigen tijd na zijn bekering, nu hij teruggezonden was, en was hij nu in dienst der gemeente getreden; omdat Paulus hem broeder noemt.

III. *Aristarchus, mijn medegevangene*. Zij, die samengaan in dienst en lijden, moeten daardoor met elkaar in heilige liefde verbonden worden. Paulus had bijzondere genegenheid voor mededienaren en medegevangenen.

IV. *Markus, de neef van Barnabas*. Men onderstelt dat deze dezelfde is, die het Evangelie schreef, dat zijn naam draagt. *Zo hij tot u komt, ontvangt hem*. Paulus had een twist gehad met Barnabas over deze Markus, wiens neef hij was, en *achtte billijk dat men die niet zou medenemen, die van Pamfylië af van hen was afgeweken en met hen niet gegaan was tot het werk*, Hand. 15:38. Hij wilde Markus niet met zich nemen, maar verkoos Silas, omdat Markus hen verlaten had. Doch nu is Paulus niet alleen met hem verzoend, maar beveelt hem aan in de achting der gemeenten, en geeft daardoor een groot voorbeeld van ware Christelijke vergevingsgezindheid. Indien iemand een fout begaan heeft, moet hem dat niet eindeloos herinnerd worden. Wij moeten vergeten, zo goed als vergeven. *Indien iemand door enige misdaad overvallen is, gij, die geestelijk zijt, brengt de zodanigen terecht in de geest der zachtmoedigheid*, Gal. 6:1.

V. Hier is iemand, die genoemd wordt *Jezus*, dat de Griekse naam is voor het Hebreeuwse Jozua. (Indien *Jezus* hen in de rust gebracht heeft, zo had hij daarna niet gesproken van een anderen dag Hebr. 4:8). *Gezegd Justus*. Wellicht had hij, uit eerbied voor de Zaligmaker, zijn naam veranderd in "Justus". Of anders was *Jezus* zijn Joodse naam, want hij was uit de besnijdenis, en Justus zijn Romeinse of Latijnse naam. *Deze alleen zijn mijn medearbeiders in het koninkrijk Gods, die mij een vertroosting geweest zijn, vers 11*. Merk op hoeveel troost Paulus putte uit de gemeenschap met heiligen en dienaren. De een is zijn mededienaar; de ander zijn medegevangene, en allen zijn zijn medearbeiders, die hun eigen zaligheid uitwerkten en trachtten de zaligheid van anderen te bevorderen. Goede dienaren hebben rijken troost van hen, die hun medearbeiders zijn in het koninkrijk Gods. Hun vriendschap en omgang zijn hun een grote verkwikking onder het lijden en de moeilijkheden van hun weg.

VI. *Epafras, vers 12*, dezelfde die ook Epafroditus genoemd wordt. Hij is *uit de uwen*, lid van uw gemeente; *hij groet u*; zendt u zijn beste wensen en zegenbeden. *Te allen tijde strijdende voor u in de gebeden*. Epafras had van Paulus geleerd veel voor zijn vrienden te bidden. Merk op:

1. Op welke wijze hij voor hen bad. Hij streed in het gebed; hij streed ernstig en te allen tijde. Zij, die hun gebeden verhoord willen zien, moeten er in strijden; het moet hun ernst zijn met het gebed, niet alleen voor zichzelf, maar ook voor anderen. Het is het waarlijk vurig gebed, dat verhoord wordt en veel vermag, Jak. 5:16. Elia bad ernstig en krachtig en het regende niet, vers 17.

2. Het onderwerp van dat gebed: *Opdat gij staan moogt volmaakt en volkomen in al de wil van God*. Volmaakt en volkomen te staan in al de wil van God, dat is het wat wij ernstig in het gebed moeten begeren voor onszelf en voor anderen. Wij moeten volmaakt staan in de wil van God; in de wil van zijn voorschriften door een algemene gehoorzaamheid; en in de wil van zijn voorzienigheid door gewillige onderwerping daaraan. En wij staan daarin volmaakt en volkomen, zo wij er in blijven volharden. De apostel legde van Epafras getuigenis af, dat hij grote ijver voor hen had. *Ik geef hem getuigenis*, ik kan verzekeren dat hij grote genegenheid voor u gevoelt, en dat hij voor uw welzijn alles doet, wat hem mogelijk is. En die ijver strekte zich uit voor allen in hun kring: *en degenen die in Laodicea zijn en degenen die in Hierápolis zijn*. Hij had

grote belangstelling voor de Christelijke belangen van de naburige gemeenten evenals voor de hun.

VII. *Lukas* wordt genoemd; *de medicijnmeester, de geliefde*. Deze is de schrijver van het Evangelie van Lukas en de Handelingen der apostelen en Paulus' medgezel. Merk op: Hij was medicijnmeester en evangelist beide. Christus zelf leerde en genas, en was de grote heelmeeester en profeet van zijn gemeente. Hij was de geliefde medicijnmeester, en die boven vele anderen de liefde zijner vrienden genieten mocht. Kennis van de geneeskunde is een nuttige bekwaamheid voor een dienaar en kan dienen om hem van groter nut voor en groter achting bij de Christenen te doen zijn.

VIII. *Demas*. Of dit geschreven is vóór of na de tweeden brief aan Timotheüs, kan niet met zekerheid gezegd worden. Daarin lezen wij, 2 Tim. 4:10, *Demas heeft mij verlaten, hebbende de tegenwoordige wereld liefgekegen*. Sommigen menen dat deze brief later geschreven is, en dan zou hier bewezen worden, dat Demas, hoewel hij Paulus verliet, toch Christus niet verlaten had; of hij verzaakte hem slechts voor een tijd en keerde terug, terwijl Paulus hem vergaf en hem erkende als een broeder. Maar anderen achten het meer waarschijnlijk, dat deze brief vroeger geschreven is; deze in 62, en die aan Timotheüs in 66; en dan is het een bewijs hoe aanzienlijk een man Demas was, hoewel hij later afviel. Velen hebben een grootse figuur in belijdenis gemaakt, een grote naam onder de Christenen gewonnen, die later schandelijk afgefallen zijn. *Zij zijn van ons uitgegaan, maar zij waren uit ons niet*, 1 Joh. 2:9.

IX. *De broederen in Laodicea* worden hier vermeld, als wonende in de buurt van Colosse, en Paulus zendt hun zijn groeten, en verzoekt dat deze brief ook door de gemeente van Laodicea zal gelezen worden, **vers 16**; dat een afschrift daarheen zal gezonden worden om openbaar in de samenkomst voorgelezen te worden. En sommigen denken, dat Paulus gelijktijdig een brief naar Laodicea zond en zorgde dat zij die in afschrift kregen om in hun gemeente voor te lezen. *En dat ook gij die leest, die uit Laodicea is*. Zo dat juist is, dan is de laatste verloren geraakt en behoorde niet tot de canon; want niet al de brieven, die de apostelen schreven, zijn bewaard gebleven, evenmin als al de woorden en daden van onze gezegenden Heere. *Er zijn nog veel andere dingen, die Jezus gedaan heeft, welke zo zij elk bijzonder geschreven werden, ik acht dat ook de wereld zelf de geschreven boeken niet zou bevatten*, Joh. 21:25. Maar sommigen denken dat dit de brief aan de Efeziërs is, die tot ons kwam.

X. *Nymphas* wordt genoemd, **vers 15**, als een der inwoners van Colosse, die een gemeente in zijn huis had; dat is, òf een godsdienstig gezin, dat zich dagelijks tot gemeenschappelijke godsdienstoefening verenigde; òf een zeker gedeelte van de gemeente had daar zijn plaats van samenkomst, toen het hun nog niet vergund was openlijke bedehuizen te hebben en zij dus, uit vrees voor de vijanden, genoodzaakt waren in particuliere woningen te vergaderen. *De discipelen waren vergaderd met gesloten deuren uit vreeze voor de Joden*, Joh. 20:19, en de apostel predikte *in zijn eigen gehuurde woning*, Hand. 28:23, 30. In het eerstbedoelde vers komt zijn godsvrucht uit; in het laatstgenoemde zijn ijver.

XI. Betreffende *Archippus*, die een van de dienaren te Colosse was. Hun wordt opgedragen hem aan te moedigen in zijn dienstwerk. *Ziet op de bediening, die gij aangenomen hebt in de Heere, dat gij die vervult*; wees daarin in alle opzichten ijverig en zorgvuldig en volhard er in tot het einde. Zij moesten het voorname doel van hun

bediening voor ogen houden, zonder zichzelf of de gemeente te ontroeren met dingen, die daaraan vreemd of ondergeschikt waren. Merk op:

- A. De bediening, die wij ontvangen hebben, is een grote eer; want hij is *ontvangen van de Heere*, en door zijn aanstelling en Zijn bevel.
- B. Zij, die haar ontvangen hebben, moeten haar vervullen en de volle verplichting, welke zij meebracht, nakomen. Zij verwaarlozen hun roeping en zullen ten laatste een zware verantwoording hebben, *die het werk des Heeren nalatig verrichten*.
- C. De gemeente mag haar dienaren tot hun plicht aanmanen en hen er toe opwekken. *Zeg tot Archippus: Zie op de bediening*; hoewel zonder twijfel met eerbied en toegenegenheid, en niet met hoogmoed en spijtigheid.

XII. Betreffende hemzelf. *De groetenis met mijn hand, van Paulus. Gedenkt mijner banden*. Hij had een schrijver om de rest van de brief te schrijven, maar deze woorden schreef hij met eigen hand. *Gedenkt mijner banden*. Hij zegt niet: Gedenkt dat ik een gevangene ben en zendt mij onderstand; maar: Gedenkt dat ik gebonden ben als een apostel der heidenen; en laat dit u versterken in het geloof aan het Evangelie van Christus. Het geeft gewicht aan zijn vermaningen: *Zo bid ik u dan, ik de gevangene in de Heere, wandelt waardiglijk uw roeping*, Ef. 4:1.
"De genade zij met u. Amen!" De gunst van God, en alle goed, de gezegende vruchten daarvan, zij met u en zij uw deel."